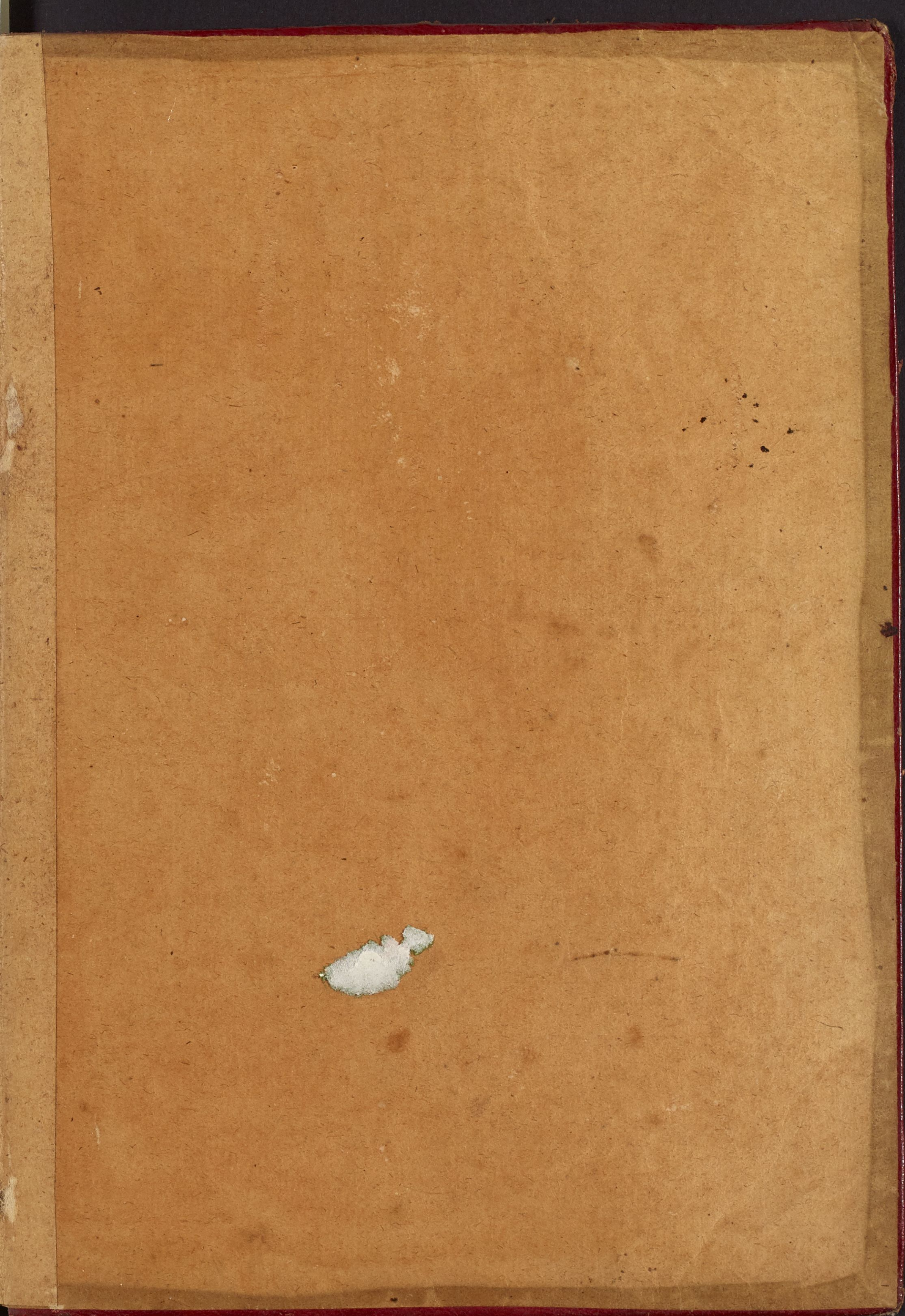

46

جامعت مع اهلي من نهار ثلثة
ولم اغتسل في ذلك اليوم سرمدا
وكنت صحيح الجسم والماء حاضر
صليت جمعا بالجمعة مسجدا
وما انا فعلت الا تعمدا
وكان انا عالما بين الناس اوحدا

جامعت مع اهلي من نهار ثلاثة
ولم اغتسل في ذلك اليوم سرمدا
وكنت صحيح الجسم والما حاضرا
صليت جمعا

هذا قصیده عونی افندی رحمة الله علیه رحمة واسعة

بسم الله الرحمن الرحیم

کوش هوشنگ طوت ایا کوهر حکمت جویا
سکا بو درلری نظم ایلیوب ایتدم اهدا

سکا آیات و احادیث کمی اخبار کرام
بو قدر بو نوه بنم کندی کلام قطعا

دنیا کیم مزرعة الآخرة در قلمه هبا
اوزکه فرصتدر آنی بولمیه سن بر دم اولا

بر نفس عمر بکه خور بقجه که حشر اولدیغی وقت
انس وجن طالب اولور بولمیه لر فرصت اکا

نه روا بو تجلیت عمرکه غایه کی سن
ایده سن هزل و غیبت یره صرف افنا

ان الانسان لفی خسر نی کوش ایتمیه سین
اعظم الخسر مضی الوقت بهزل و هوا

بو عجیبدرکه عمری کیدر هر کشینک
عاقبت بوله کرکه خاطره کلمز اصلا

رحم مادرده سنک صورتنی قلدی دوست
خبرک یوغیکن قلدی غیبدن پیدا

آندن اول نه ایدین خاطرینه کلدیمی هیچ
هیچ چعک نوله کرک کندینی بلدیمی هیچ

بصر قلبک ایچون کوهر اول نقشک
بعده اویله نظر نوله کرک در دنیا

نیه کلدک بریجک عالمه فکر اتمیه سین
کلمیه خاطرینه مبدا و مرجع قطعا

نور حقیله جهان پر اولاسن کورمیه سین
کیده سین بویله بیهانتش جهلک غفلت اولا

ندر

ندر سمع بصر سم کلامی سنده مثال — اکلرده تحی که ندر عالم نوم رؤیا سما

دور اید رسبع طباق اولسنه بره انه — سکا خدمت ایده نور شمس و قمر ارض

سنی فی احسن تقویم ایله تعظیم ایتدی — کلدی حقنده کلامی ولقد کرمنا

اول غنیمت که اکارنک اصحاب قبور جهد ایت — حد سه که میسر دراودم شمدی سکا

طلب علمه انی صرف ایده وب اول — قلدک العلما امام العمله چون اصغا

دق ابواب فردوس ایله مدام — ادخلوها بسلام دیه لر رکوت اولا

اقتدا در عمل ایات حدیث صحیحه — بلمیجر نیجه ممکن تبعیت ابا

علم و قرآن تعلیم دینی درس اتمکله — یکا منسوب اولکو ز دیدی و خلاق ورا

کوز سواد یله بیاضندن اشد اقرب — جهل ایله کوز خبر ویردی که اولدنا

علم ایله چون بیلنور حضرت قرآن عظیم — بونک ایله بیلنور معجزهٔ شمس هدا

علم ایله بیلنور اللهی هر برده کشی — علم ایله بیلنور اوصاف خدای دانا

نه شرفدر بوکه قرآن و حدیثک شغلی — کلمات ایلمک الله و رسولیله اولا

حبل قرآن و احادیث تثبت قلدی — کمل اهل صفا خلص اصحاب وفا

نوم عالم بیک اوله جاهلک احیاسندن — نه روادر که اکا سوی تحیه سیلن صبح و مسا

اطلبوا العلم من المهد الی اللحد دخی — طلب علمک ایدرسا که وجوب ره انها

دورهٔ روز قیام سبله برستدن — نظره العالم خیر دیدی محبوب خدا

اول سعادت سکا بسدرکه ایره حق علم نصیب — نه دیمکدر نظر ایت یلهمه للسعدا

ذات پاکیله اولور العلم معاذ ذکر ایتدی   شهد الله به قیل سمع شهود ک القا

ربی زدنی علما کلمه‌سی تعلیم دعا   نص قاطعدر انک فضلنه ردبی علما

زمرهٔ مرده نهاده جهلا عاملله   هیچ مساوی اوله می دیدی کلامنده خدا

اول نازل اولان آیت اقرأ در کیم   اسم ربّ اوزره انی قلدی مقدم مولا

فضل عالم نیجه در عابد ایله دیدی رسول   احمدن رجل احقر ایله بن مثله

دیدی اعمال کثیره اوله جهل ایله قلیل   عمل جزئی بولور علم ایله تکثیر و بها

باعث عصمت امت علما در دیدی نبی   امتم جاهل ان اولور اولمه صنفی علما

هم روایت اولنور وزن اوله یوم المیزان   شول مدادی علما ایله دمای شهدا

دخی بر یرده بیوردی علمایه دیه حق   سیزی اول بیلوب ایتدم بنه علمم اعطا

سیزه وضع ایتدم علمی که عذاب ایلیین   جمله کزی مغفرت ایتدم قیلوب احسانه کزا

اولدی آثار ایله ثابت علمای امت   اشرف اهل بهشت اولدیغی بی ریب و ریا

بعث اولنور ایکی ملک قبرینه تعلیم ایلر   فوت اولان طالب علم دیدی تا روز جزا

تحت اقدامنه فرش ایلیه اجنحه سنی   راه طلابه وار و بی حیل ملک لا تحصی

علما در چون نبیلری بنی اسرائیل   انبیانک دیدی وارثلری در بی ریب علما

که علمدر سبب خلق و نظام الدارین   باعث نشر کتب مرد ملک ارض و سما

نه قدر که صبی وقت نشر و عنده الکا   والدین نیدن اولور جمله آثام جدا

ما خلقت آیتنه قیل بکم امعان نظر   یعرفونیکه اولدی عبادات ادا

یعرفونی دیمیوب لفظ عبادتله غرض
حاصلی ما دحی الله و رسولی اولکه چون
سعی ایت ایدی علمک عمل ایله مقارن
ایکیسی بر برینه لازم لا بد رکیم
عمرنی علم عمل جمعنه صرف ایله یقین
باعث عز و شرف علم و عملدر تحقیق
شرفک کالبد و هیکل و صورتله ایسه
مالله اولسه شرف احمد و موسی دن اغنی
بخش زر ایلدی قارونه و موسی یه علوم
عالم اولدر که اکا ظاهر اوله عین قدیم
قال الله تعالی ومن کان فی هذه اعمی
دخی جاهل دیمه شول شخصه که قولی فعلی
اعتقادک صحیحنی آثارینی نیتی قلدی بیان
بزه اول فرقه بلدردیکه قولو فعلی
باقی یتمش ایکی نک التیسی حق طالب
هر بری اون ایکشر دن نیجه اولور یعنی ایکی
ظهور خبری اندری تعیین ایتدی

سبب معرفتی طالبدر ایما
نیجه ممکندر انک فضلنی اتمک انشا
ایکی سیله بولنور اینه ذات خدا
بری سیله پاکلنور مصلحت اولمز جدا
حاک بولسه قیلوب اتسون شب روز
کثرت نظر ایت قلمه حقیقی چون جرا
ایکی کز راه بولنمز چقوب اولدک پیدا
که بو جهله فرعون اولور ایدی حاشا
بری تحت ارضینی و بری ما فوق سما
بو نده اعمی اولان اولدرینه انده اعمی
فهو فی الآخرة اعمی و اضل سبیلا
اعتقادیله خصالی شه بولا که اوله
یتمش اوچ فرقه دن الحق بریدر اهل خدا
اعتقاد و عملی حقه شرع اوزره اولا
فرق ضاله ارین جمله اولدی رسوا
اعتقادی یوزندن اولوب اهل
الحذر هر برینه عالم اولوب قلمه خطا

آهلا دا

اهل خدا

الاهوا

مؤمن معتقد شرع بر اتمام اوله
اعتقادی سنن شرعه مخالف اوله
قدر زانا لجهنم ده کی اسرار کیدن
کلدی اول دمکه دینلدی کثر الدجالون
آخری سوره کهفی اوقسون دیدی رسول
بر قبیله کلکه ایمانه قریب اولمیه
دخی بلدردی علیکم بسواد اعظم
بیر جوبر علم وسنن اولدی سواد اعظم
هم بیان ایتدی بزه کیم علمایی قویه ناس
دیره لر جاهلیله فتوا اولالر ضل و مضل
دیدی حضرت احمد و رسول و اصحاب
نه شریعت نه طریقت نه حقیقتده خبر
محرق نار تجلیده وجود اولمز هیچ
بیر جو بیر حکمت و مستغرق دریای شهود
هم بیور دیکه حقیقت بنم احوالمدر
قول مشروعی حقیقت اولور احوال قوا
قبل قال ایله او کیم بحث حقیقت ایدر

منزل اخری عقباده جنان علیا
کندی کافر لغو یری نار ابدا
کیم دور ایلهم اضلوبلوب افشا تحذ
الحذر بک یا پیشوند شرعه که اودر
هر کیم اندن امین اولمغه ایدیسه
اندک صوم صلاتی دیدی حضرت
حفظ دین اتمکیچون امته تنباه عقبا
شیخ فا و اصله ده دید یلر ارباب
بر زمان اوله کیم جهاله یه او یا بابی کدا
کور مشار قده فضلوا و اضلوکیم اولا
اول کلام تصوف دیو سویلر جهالا
کو ازرا و قیوب درکه حقیقتدرها
ماه بجر حقیقت اولان اولمز کویا
دیدی حقنده انک کل لسانه دانا
دخی اقوالیم اولور شرعه مشبه بجا
ترک قال ایدر انک طالعی قلمز دعوا
بی خبر دردلی خالید رانک طبل آسا

راه نما
رجا
جوغ اولا
نهی

بونو قوشه بیله ایلردی اسود دیمه کیم
کلیم تیره ده در آب حیاتی معنا

اهل ظاهر دیو طعن ایلین اهل شرعه
بو قدر الحاد و ضلالتنه ریب ریا

شرلرندن صقین اسه راه شرعه کوزت
دین و ایماننی حفظ ایلیه تاکیم مولا

وجد و حالات و تخلقله شهود و خبره
قیل و قال اولدی بو کون خرقه ایله

تاج عبا

وجد و حاله بو صفتلر ایله وصول امر محال
کبر و بغض و حسد و حرص و جهل و عجب

و ریا

حرم عالم لاهوته ایرکمیده که وار
علم و حلم و ادب و خلق سخا وجد و صفا

وصل ایدر عالم قدسه بو خصال خمسه
قلت اکل نوم عزلتله صمت و رضا

بلکه جا بعده دور حکمت انوار خدا
هم التسدک که تجوعده در روعد لقا

هیچ بو ممکن میکه تن بر ور و جمال تجسس
اولا شایسته انوار صفات و اسما

اهل حق حامل قارورده انجاس اولماز
چون ملک جانه قیلور مائده نور

خدا

نظر ایلین لایعرفهم غیر بیه
اولیا تحت قبا ایچره اولورلر

اخفا

کیر در اول زمره کیم انده قیاسین ایده بیلیق
عقلا بلمز انی قانده قالوبدر حقا

ایدی هر شخصه صاقین قلمه حقارت و نظر
شاید اقلیم بقانک اوده بر شاهی

اولا

مخزن کنج وجود و قلم لوح ظهور
مطلع شمس حقیقت شه اقلیم بقا

اسم اعظم اودر اول نوریله خالق بیلنور
کا اولدی اول نوریله مجموع خلایق پیدا

منقطع اوله آنک نوری جهاندن بر آن
محو اولور شمس و قمر انسان ایله جان

ارض و سما

روح عالم ایدوکی شمس ظهادن اظهر
هله بر ذره سین اعلام ایده یم قیل اصغا

انها

دیدی بر کون قلم اول مخلوقدر اولدی
دفعهٔ ثانیده روحنی تعیین ایتدی
عالم اکبرده روح اولدی چون عقل اول
نفس کلده دخی عالمه قلب اولمشدر
انکچون دیدیلر عالم انسانه کبیر
اکر اول شخص حقیقت سنک ای طالب حق
روح عقلیله مسمی اولاسین ام کتاب
الثانی بخار شرف نفسی انک
علمنه قطره دکل اولدخی کلمز قاله
ایمدی اول نور علمدرکه اودر حقه یقین
بلدردی علم دیو انی تعیین ایتدی
داخل بلدهٔ مذکوره اولنلر اولدی
بلدامن اودر داخل مسعودینه حق
صدق و اخلاصیله عزم ایلیه ایسنک اول بلده
طوغری یولدن ایرلمه شرعی کوزت
بیلیشورمزیزه بو نهج معین قلدی
شیخ ناقصدرا و قطاع طریقک بریسی

ینه بر دفعه ده عقل اولدغین ایتدی
جمله واحد ایدوکن بلدیلر ادم عقلا
اول ایسه عقل مجرد ایدوکی دندی حکما
اولدخی نفس فروزنده شاه عقبا
جان عالمه اولدر انکله در ارض و سما
مطلع قلبنه چو کون ضیا کوسترز اول
لوح محفوظ اولهسین قلبکه نعم البشری
منتهائی رسل و کمل ارباب صفا
نیجه محکمندر انک فضلنی اتمک املا
کنهنی نکه انک بلدی الا له خدا
مقصد اهل سلوکک اول بلده جابا
واصل روح شهنشاه و مار سلنا
کان احی ابد تحقیق ایدرکا ایجا
حرم قلبه دار و ب عرشن معلاده ادا
سنی قطاع طریق اخذ ایدوب ایلیه ایشا
اکا بو یولدن ایرو قافله صیف شتا
مثنوینده بیوردی چون مولانا

کندوکی

کتدوکی قطع مراتبده قیاس ایلر ایسک — داور ایدر سین ینه برع صیه حیون بغدرا

اعتقادنده خلل وار ایسه خوف عظیم — دین و ایمانه وداع ایدر انکله عنقا

لیک بیهوده یوب جمله منکر اولمه — اقتدا قیل اکا هر کیم ایده سوق حسنی

قول فعلنده اگر شرعه مخالف کورسن — احترازایت سنی ایلمدن جابر لنظی

اولمه اصلا انک شیخ انی ایدی دیو — سنی اضلال ایدر ابلیس قیلور اهل شقا

بک یاپش شرع مبینه که او در حبل متین — اولدر رعروه وثقا و حدیث مولا

انی امر ایدی خدا قلدی وصیت اول شاه — اندن اتقع اگر اولسیدی قیلودی امضا

کیم شریعت شجر اغصانی دیدی آنی — ورق معرفت اثمار حقیقتله رضا

عنصر اوراق و ثمر بیلی شجر او ثمره تحقیق — جمله لیک ویرن صاحبیدر تشو نما

باطن شرع طریقت انک ایچره عرفان — معرفت ایچره حقیقت بونی بیل قیلمه خطا

ظلمت صوفی طریقت دار و بالی او نجکدر — اولدر اهل طریقت که ایده شرعی شفا اجرا

جمله نکه مظهر بیدر حضرت قران عظیم — که الی سبعة احرف سکا ور حزمی

امتثال ایله بوکون آیت فلیبکوبیه — کلک الله سنک اگر دورمه بها ایله بکا

سیئاتک حسناته قیله تبدیل اولا ان — توبه عبد ایله لرزان اولور عرش اعلا

فاذکر الله قیاما و قعود امری — ذکر واجب ایدوکن هر نفس ایلر ایتا

کوزه جک فاعتبروا الخلق مجبوبک اولور — فجله فکرت فی انفسکم دن پیدا

عامل اول من یتوکل له سعادته ایرش — فارغ اول قد جعل الله لکل شیئ قدرا

وار ایکن صاحب جذبه دیر [illegible] ایت — اول ایسه [illegible] بنلر ده اصل حقه

اولدی لا حول ولا قوة الا بالله — [illegible]

طلب علم عمل توبه انک احسانی — جذبه و وجد صفا کشف و خطا

نجه اولمه عمل و علم کرامت صغیر — امر ابلیس ایله ویرمزمی شفا

کور بر جیمی دیدوکیجون انا خیر منه — جمله دن افضل ایکن اولدی لعین

نیجه معمور اوله سین سنده وجود اولمیجق — ما ذکی من احد آیتی تیمزمی سکا

عملک روح ایله در روح ایسه خود دار خدا — اصلنه واریجق اول کوره سن

جمله مخلوقی انک علم عمل خیر ایله شر — قادر فاعل مطلقدر اید ر کیف یشا

لیک بونلرن حذر ایت مائل و مفتی سین — که فیوضات الهیه ده یوقدر انطبا

هم بیان ایدی بزه کیم علمای قونیه ناک — بر زمان اوله کیم جهاله یه اویا بابی کدا

دیره ر جهلیله فتوا اولار ضل و مضل — کورمشار قده فضلو و اضللو کیم اولا

دیمدی حضرت الله و رسول و اصحاب — اولا کلامی تصوّف دیو سویلر جهالا

نه شریعت نه طریقت نه حقیقتده خبر — کفر ازبر اوقیوب درکه حقیقتدر بها

محرق نار تجلیده وجود اولمز هیچ — ماه بر حقیقت اولان اولمز کویا

پیر و بر حکمت و مستغرق دریای شهود — ویدی حقنده انک کلّ لسانه دانا

هم بیوردیکه حقیقت بنم احوالمدر — دخی اقوالم اولور شرعه مشبه بجا

قول مشروعی حقیقت اولور احوال فحوا — ترک قال ایلر انک طالعی قلمز دعوا

وار ایکن صاحب جذبه دیر ایکن بدل ایت
اول ایسه بن ده بنلر ده صلاحه بدلا
اولدی لا حول ولا قوة الا بالله
عدم قدرت و نابود وجود اسلحها

بدلا
محو بیفا
باعورا
رسوا
کیم سن اولا

قیل قال

قیل قال ایله اوکیم بحث حقیقت ایلیه — یمی خبر دردلی خالید رانک طبل آسا

بونو قوش سیه ایلردلی اسود دیمه کیم — کلیم تیره دور آب حیاتی معنا

اهل ظاهر دیو طعن ایلمه اهل شرعه — یوقدر الحاد وضلالتله ریب ریا

شرلرندن صقین الله راه شرع کورت — دین وایماننی حفظ ایلیه تاکیم مولا

وجد وحالات وتخلقله شهود وخبر به — قیل وقال اولدی بوکون خرقه ایله تاج عبا

وجد حاله بوصفتلر ایله وصول امر محال — کبر وبغض وحسد وحرص وجهل وعجب ریا

حرم عالم لاهوته ایررکیمده که وار — علم وحلم وادب وخلق سخا وجد وصفا

وصل ایدر عالم قدسه بو خصال خمسه — قلّت الکل نوم عزلتله صمت ورضا

بلمن جایعده درر حکمت انوار خدا — هم اشتدک که تجوعده درر وعد لقا

هیچ بو ممکن میکم تن پرور خمار نجس — اولا شایسته انوار صفات واسما

اهل حق حامل قاذوره انجاس اولماز — جون ملک جانه قیلور مائده نور خدا

نظر ایله لا یعرفوهم غیرسه — اولیا تحت قبا ایچره اولورلر اخفا

کیرور اوزیبه کیم هیچ انده قیاتش اتمیه تیین — عقلا بالمزانی قانده قالوبدر حمقا

ایدی هر شخصه صاقین تلمه حقارت ونظر — شاید اقلیم بقانک اوده رشاهی اولا

بر نفسده سنی میت ایکن احیا ایلیه — نفس مرشد کاملده ور انفاس خدا

مشکل اظهار ایده راحول حشری سین — جون ظهور ایلیه عیسی طوغه مغربدن زکا

داخل جنت فردوس اولوب ازاد اوله سین — جونکه احیا اوله سین بعد قیام الموتی

نیده بونده حذر ایت منکر حشر اولمیه سین

هر بری آیینه در آخره اظهار ایتکم

ملکوت و فلک و ارض دخول اتمز ایسک

شش جهت جمله فیوضات الهیه در

باب توحیدی عبودیتی ظن ایلمه ضد

عبد اولدرکانده تصرف ایله ملک و هیچ

شویله کیم جمع مع الفرق ایله ذوق اتمیه سین

بویله تقلید ایله قال ایدر انا الحق سرینی

بی ادبدر اکا بیلسکه و مراد اولدی حرام

بو انانیت عقلیله محال اولدی غنی

اتمدی سدره یه بر ذره تجاوز جبریل

نه اسرار معانی صفات و اسما

عالم برکچوب بحره دخول ایدرسکه

چونکه او بحره نهایت دخی غایت یوقدر

اتحاد ایله حلوله حذر ایت اوله قریب

جمله ذرات جهان مظهر اسماء صفات

بولدی بقایه ایره سین سن فنادن فکره

فنی چوق کسه بو بنهاده اولدی رحلکا

بریش انکار ایدوب الحادی صقیین

رفعتینله تولدی اکر انمز سک اخا

فل لها ان اخذ فیوض اتمکه تحصیل دعا

عبده اولدی رسول اوزره مقدم

رزق ملبوسی وجودی دخی مولانک اوله

اوله توحید قیاس ایتد کلکه الحاد و هوا

هم عبودیتی کندن ایدر دوه جدا

حرم خاص سراپرده شاه اعلا

خر موسی صعقا آیتی ایدر ایما

زفرقیله بولنور مرتبه او ادنی

روضه ترک دو عالمده اولور جهرکشا

صقین امواج قیاس ایلمه عین دریا

عین دریادن انی بیل دکل عین حاشا

اول دکلکم اوله مستلزم اثبات سوا

غیر و عینده دکل ذات صفات اسما

سکا لابد در ابتده بقا ایچره فنا

و بجد ایله

وسجد ایله عمل ایت بونده در الخوف عظیم

ان شکرتم لازیدنکم انعامندن

سکا او شکری نصیب ایتدیکیه بر نعمتدر

لازم اول شکره دخی شکر ذکرتم ختم

واصل بطن حضرت اولان اولدر مرشد

سکا اخلاق رسولی دییم بر مقدار

بو هریره بیوردران که خدمت ایتدم

الفی یکسه یه اوپدرمکه منع ایلرایدی

اکا تعظیم ایده نه دیرایدی ابن اجرالا

بونجه اشراف میابسته ایکن خدمتنه لبیک ایدی حبیب

هرکسک خدمتک ایدوب فتینی شوری

علفین ناقه سنه کندی ویروب بغدرایدی

مجلس کلیه قیلوب صف نعالی ترجیح ایدی

مسوقدن حملتی ظهرینه اوروب حاضر ردیف

هم بنوب ساده حماره ایلرایدی

اکا زراولمغه عرض ایتدی جبال مکه

ینه عمرنده دونیجه بیمدی خبر شعیر

ان الانسان لیطغی ان راه استغنی

بهره وار اول اکا ظاهر عجزدن زیرا

شکر یتانک دخی واجبدر اتمک بقا

عرض عجز ایلدیکینه سبب اولدی عرفا

بچشمه فاتبعونیدن اوره کحل جلا

کیمده او خلقی بولورسک تبعیت قیل اکا

نیچون ایتدک بو اشنی یمدی برکره بکا

نزده اوله جلوس ایلر ایدی پروا

دکلم میر ملک بلکه ده بر عبد خدا

حرقه سین کندی دیکوب غسل ایدوب اتمز ایدی ابا

دعوت ایتسه انی اصحاب صبی مجید واما

اکل ایلر خادم ایله ایلر ایدی کشفنا

یالکز سوقه جیقوب ایلر ایدی بیع وشرا

کمسه یه ویرمز ایدی هرنه قدر اتسه رجا

برلیسی بزده وار میدر ایو اوردا

دخی ستنده ایکن بونجه غنایم جمعا

بردا سن رهن ایدوب الوردی عیالنه غدا

اتمتم هیچ بریسی برینه فخر ایلمه سون
افتخار اتمکز المومن کل اخوه
بو تواضع ایله ینه شونیله مهابتده وار (ایدی)
قصد ایدوب بجنله کلمشدی اکا بر کافر
جسمنه لرزه ایردوب سیفی دوشدی د (ستندن)
بو خصال ایله تخلق ایدوب اصحاب (عظام)
ذاتنه نسبت اولنیدی انک صورتی
بیلور اول کمسه که یسین ایله طه‌یی (بیلور)
اولدر محیی موتای حقیقت جویان
بدل کندم ینه کندم اولور ارزن (ارزن)
علمی متبوع قضا ایله‌انی متبوع قدر
سکر وصحوه حضرت قدسه عروج ایلمکه
بوله سعی ایله که لا اعبد ربا لم اره
طاعت صوم صلاتک اکر اوسیدنی (قبول)
حق تعالی دیدی قرآن مجیدنده صلاة
نهی فحشا ایله منکر اکر اتمزسه صلاه
کرمیسر اوله [illegible] وخلوص ونیت

یکا وحی اولدی تواضع دیو ایلدی (ندا)
جمله بر بادشاهک قوللریز بابی کدا
رعده اخذ ایلر ایدی کیم نظر اتسیدی (اکا)
سل سیف ایلدی اول حضرته برکون (تنها)
حضرت الوب قلیجک ینه اکا ایلر اعطا
بولدیلر دولتی عظما درجات علیا
هیچ بو مقدار بشر میدر نظر قلمق اکا
اکلر اول کمسه که نون والقلم اکلر (اوله)
آب حیوانده عطشان قیانی قنا
مقتضاسی نه ایسه هر کسک ایلر ابدا
علم تابع معلوم بیلور صدیق اتمه (خطا)
مؤمنک اوزنه خدا حینده رخوف (رجا)
حقی حاضر کوروب اندن ینه قیل طاعت (اکا)
روح نفسین بر اولوب قلمز ایدی (سنده هوا)
صاحبک منکر فحشادن ایدر نهی وزها
بیوررحضرته اکا لم تزد الا بعدا
اکل شربیکه متا مک عملی صالح اولا

ینلت

نیت المؤمن خیر ایله نوم العالم
باغ عرفان خلوصی ایجره اولور جلوه نما

نور سن سن بو جهانده هم سایه و سایهٔ نور
قیل بو همایکی انواره مبدل سر و پا

مخلص عارفا او درگاه اولمیه تزدید قریب
حرم خاص سویدا السنه اشغال سوا

دل عونیده عیان اوله نوله عین قدیم
که یارن جنت عدن ایجره اولور

کشف عطا

بلدی بس نوری بلن آیت مد الظلی
دکل اول نور که ظن ایلرانی اهل غطا

محو ایدوب ظلمتی ظلیسی گوزتدن دور ایت
غرقهٔ نور ایدوب اول نور ایله اوسه

بنیا

جمع تمکین ایله موتجبین اقتدا ایله
لجهٔ بحر حقیقتده ویر آسایش اکا

جمله افعال قلوبن سکا تفویض ایتدی
اختیاریله مرادانی قیل وفق رضا

لات عزا و صوردن انی تبعید ایله
ویرنی صورت بی رنگ قیل سن القا

می بیجرمله لایعقل هشیار ایله
بزم بی وقت مکانی اکا قیل جای صفا

ثانی ان مع العسر ایله شرح صدر ایت
فانی فانیته اولنه لازم اولور تشریفا

تمت

م م م

محمددر شه خوبان محقق
بحالی قبه دوران محقق

بو مجرخك پایه‌سی عالی اولمدن
ایکی التونلی صورغوج طاقلمدن

قبلک الماس حسن رویی تابان
شعله‌یله زمین پرتا بکیوان

شفقدن آل انکلک ایله کردون
دونر عشقی ایله چون مولویون

الکمار قصیی ایتمدر ذاتی محبت
ایدر رکشته صهبای محبت

عجب بیلدکمی نیچون زرکر شب
کسر التونی بوللر نجمدن سبب

مکر حاضر ایدر برکیسه زرین
که آنک زیبن ایدر ارخ حسن قدرتی

نقوش آرای فانوس بلورین
نه لامع قیلدی شمع حسنی تورین

ضیاسی چونکه اول شمعک کورندی
فلکلر طور میوب پروانه دوتدی

قدومیه معادن اولدی زرپاش
بدخشان ویمن لعل و گهر پاش

قودی فرقنده حق دیهیم حسنی
مسخر ایلدی اقلیم حسنی

ایدوب عاشقلره حق لطف بیحد
اوحسنی تا بمحشر ایتدی ممتد

سورسمه امتداده ویردی صورت
جباه دلبرانه ایتدی زینت

اونورکه اولمیدی جلوه کاهی
محابیه کیم ایلردی نکاهی

قلم جنبا تصویرده عالم
وجودین ایلدی حسن مجسم

جمال پاکن ایتدی آینه وار
سرای حسنه اولدی زیب دیوار

اوقد دلپذیر و حال بخشا
حسن باغنده سرو رونق افزا

دکل رشک عذاریلە چو دلخوش
کل سرخ اولمسونمی محض آتش

حسدلە بردلی خون هردم آنک
یوزینە توە دیمزمی شبنم آنکب

اودر اصحاب حسنک آب رویی
اولوندردی ریاض حسنە صویی

الهی تا اولە حسنک بقاسی
دلی خون ایلیە یارک جفاسی

اولە تا بارکاه حسن برجا
انی دلدادکان ایتدکجە ملجا

ایدە تا جوری دلدار شکرلب
قیلە درد ایلە هر بالی لبالب

او شاه خیل خوبانە صلوة ایت
دخی اشوب دورانە صلوة ایت

ایا روشن چراغ تکیۀ جان
کوکل شوقکلە چون پروانۀ رقصان

یراشمز تکیەدە رقص ایدە دلبر
بهای عصمتی نقص ایدە دلبر

دراوب طوتمە انک بونک قولندن
دراویشی کیروقورسکە یولندن

طوتنجە دست درویشی قمررو
اودر البتە ذوق ذکرە یاهو

نیجون دراولمە عشقکلە مالی
بنی شیدا قیلن یارک جمالی

بهانیلە بوینوکە آتر قول
کە بو در حلقۀ رقص ایچرە بر یول

ایدر قدینی شوقک ایلە حلقە
او دکلو میلی قالمز تاج و دلقە

کیدر بو دکلو سعی و زحمتی هب
سکا ربط دل ایلر روز ایلە شب

واراندەدخی بی غرض آداب
قدەدە چالیشور اورماغە مضراب

قنی آنی بولیشور درویش صادق
محبتدن ضروری جنبش ایلر
مجنزار حقیقتدن آلت بور
هله اول دائره ایچره سن ای یار
جوانه تازه لکده ارزو اوصف
اگرچه حلقهٔ ذکر ایچره وار حال
یم شوق اوزره باد آشنایی
محبتتن درختی طوره سلکر
انکده وقتی وارایی سرو نازم
ویرر صوفی یه ال بعض شکرلب
صویونوب کیره دوره بر دلارا
کورنلر رقصنی مانوس هیئت
ایدنلر شیخ تجدیدن اشارت
بولردن صد هزار ای جان قائل
بولنمز شمدی تکیه لرده حالات
مشایخ طولمه سی باب اکابر
کوروب تاجین دیمه سلطان تجرید

جمال اللهه انجق اولمش عاشق
خدایی آگه کندین ستایش ایلر
ایاغین آلشندن بللو دراو
آیق بصمه صقن ماننده پرکار
اولوب خانه نشین ترک هوا و غرض
ایدر انسانی غمدن فارغ البال
اسوب تحریک ایدر موج هوایی
دوکیلور میوهٔ غم و کدرلر
زمانسز قوشی اوچرمی شاهبازم
فلک ال ویرسه بویله آدمه هب
همان بیل کیم ایدر اول عرض کمال
اکا بر کوت دیکرلر مویی البت
اکا بغلرلر البت بر قیافت
اوله کور اهل دل بر زمینه مائل
مرید و شیخده تقلید هیئات
کیمی رؤیا کورر کیمی معبر
دلنجیده یوق آنده اولن امید

زمانڭ صوریسک اول ذو النونیم در   چو بسطامی چقمق مفتونیم در

نیه یارر صلاح و زهد و نامی   که ایتمز ایتدیکن احمد جامی

دنائت ارتکابوق سلفده   قباحت ظاهر اولدی هب خلفده

سلف شاهاندن استغنا ایدردی   قناعت تکیه‌سن ملجا ایدردی

سلفدن شهلر استمداد ایدردی   ایدوب خدمتلر استسعاد ایدردی

مریدانڭ ضلاله هب سلوکی   کور الناس علی دین ملوکی

یلانجی بر ایکی نادان و احمق   معارفدن تهی و ساده طورلق

برنده یوق انڭ وجد حقیقی   ایدرلر قوری دعوای طریقی

سسیسی طوتوله جانڭ بر ایکیسی   آدین ذاکر قویوب اولمش جلیسی

سسید اول حمارک شویلر برتر   آنڭ حقنده نازل انّ انکر

کدرور آنڭ بد صوتی ذوقه   کیرر طاعون کبی اطفال شوقه

اکسیجه باد لحنی هیچ بر هیچ   صفا سینه طویولز صرصرکه هیچ

بوغازینڭ ایچی بلغمله پردر   کیم اشتنسه درونی غمله پردر

دهانندن چقنجه صور وش دم   نه جانی واردیری قالماغه آدم

قولاغڭ ویرمه بد الحانه جانم   اذیت ویرمه کوش جانه جانم

صقین تکیه‌نشین چون پوست اولمه   خدانا بخته‌لرله دوست اولمه

کلاه حسن ایله اولدقجه دلجو   واروب تکیه‌لر ایچره دیه یاهو

بسم الله الرحمن الرحيم

اوله هر دمده بیحد حمد باری — صفابخش دل ایتدی روی یاری

او یوزدن عاشقا بولدی نشاطی — کدرلردن بعجل ایتدی بساطی

او ایتدی سایبان عشقی جانا — بو صحرای مهالکده ایجره پیدا

گیررا اول سایبانه جان عاشق — اکا کار ایلمز حسته علایق

کر اوله منتسب دل شاه حسنه — قول اوله جان ایله درگاه حسنه

بلا اگر نابیج سلاطینه قلم وش — یورر ممتاز و مستثنا علم وش

رهین عشق اولور عمری سراسر — کورور رنک و بدده هری برابر

نه دندر ماهه بر عاشق ایکن شب — لباس ماتمی بر دوش ایدر هب

نه ایتمز روز روشن کبی خنده — اولور بر قاره کوکلمز هر زمنده

دکل بو اقتضای عشق دلسوز — کوکل آچلمالی مانند نوروز

مگر خوف فراق ایتدی بو کونه — هموم افتراق ایتدی بو کونه

دل عاشقده سلطان محبت | قرار ایدنجه بیتمزمی بو دولت
کدانک کیم اوله مهمانی سلطان | سزادر دهر ویرسه آنی سلطان
سکا برشته عشق اوسه دوران | ندن آیا ایدرسین بویله افغان
اولورلشته فساد دم علاجی | اگرچه طعمیدر غایتیله آجی
روامی درد دنیا ایله خسته | اولوب عالمده گزمک دل شکسته
درون دلدن اول حسنک غلامی | نه لازم سا که دهرک شان و نامی
تعلّق ایکی کونه عین افلاس | ندر عزّت ایکسندن دخی یاس
شهی اول تحت یأسک نائل استا | طولشمه ایکی کونی سائل استا
او باقمز هیچ تونغ شهریاره | باقنجه کاکلیله قد یاره
اولور ناظر جمال دلربایه | اوقور رب گلستان منت خدایه

حبیب حضرت حقی ستایش

محمد درشه خوبان محقق | جمالی فتنهٔ دوران محقق
بوچرخک پایه سی عالی اولدن | ایکی التونلی صورغوج طاقلدن
انک الماس حسن روی تابان | شعاعیله زمین برتا بکیوان
شفقدن آل اتکلک ایله گردون | دوز عشقی ایله جون مولویون
اکا رقص ایتدیرر نای محبت | ایدر سرگشته صهبای محبت
عجیب بیلدکمی نیچون زرگرشب | کسر آلتون بوللر بخندن هب

ملكر حافظ ایدر بر قسمه تزیین / كه آنك زین ایدرلر رخش قدرین

نقوش آرای فانوس بلوریت / نه لامع قیلدی شمع حسنی نورین

ضیاسی چونكه اول شمعك كوروندی / فلكلر طورمیوب پروانه دوندی

قدومینه معادن اولدی وریاش / بدخشان و یمن لعل كهر پاش

قودی فرقنده حق دیهیم حسنی / مسخر ایلدی اقلیم حسنی

ایدوب عاشقلره حق لطف تجدید / او حسنی تا بمحشر ایتدی تمدید

شئونسنه امتداده ویردی صورت / جباه دلبرانه ایتدی زینت

او نورك اولمسیدی جلوه كاهی / محابیه كیم ایلردی نكاهی

قلم جنبان تصویر دو عالم / وجودین ایلدی حسن مجسم

جمال پاكن ایتدی آینه دار / سرای حسنه اولدی زیب دیوار

او قدّ دلپذیر و خال بخشا / حسن باغنده سرو رونق افزا

دكل رشك عذاریله دلخوش / كل سرخ اولمسونمی محض آتش

حسدله بر دلی چونك هر دم آنكه / یوزینه تؤه دیمزمی سبنم آنكه

اودر اصحاب حسنك آب رویی / او كوندردی ریاض حسنه صوینی

الهی تا اوله حسنك بقاسی / دلی خون ایلیه یارك جفاسی

اوله تا بارگاه حسن برجا / آنی دلدادگان ایتدكجه ملجا

ایده تا جوری دلدار شكرلب / قیله درد ایله هر بالی لبالب

اوشاه

او شاه جیل خوبانه صلوت ایت — برخی آشوب دورانه صلوة ایت

بو مطلب دربیان حال قائل

افندم پادشاهم حافظ احمد — حسن برجنده ماهم حافظ احمد

جمالکدن بولوردیدم جلالی — بکا یاد ایتدیر رحمتک خدایی

یا نیجه اولدوغک دمده خرامان — دیلرجان پایکه دوشمک چو دامان

سکا کیم ویردی حق بو حسن و آنی — خجل قیلدی محابیب زمانی

نظیرک کورمدی شهر ستانبول — اکرچه غایت آنده دلستان بول

فقط آشفته عشقک دکل جان — ندرسنده بو عقل و فهم و اذعان

بیلورسین باقسنده جسته کی آه — عجب ادراک ویرمش سکا الله

بکا شهر کلی درمسقط رأس — که آندن دور اولسون فتنه ناس

عجب جای فرحدر روم ایلنده — کل راحت بتر آنک کلنده

آنی آغوشنه چکمش باغ بستان — نه بهتینه نظر قیلسک کلستان

اولوب نهر طونه بر سیم اندام — یانندن آیریلمز هیچ آکارام

قولک قائل ایدردم میل دانش — دمادم فکرم ایدی نیل دانش

کلوب استانبوله بر نیجه ازمان — بحمد الله که ایتدم کسب عرفان

سنی بر کون کوروب دیوانه اولدم — کسلدیم غیردن بیکانه اولدم

خیالک روز شب اکلنجم اولدی — کوکل جام صفا ایچدی جم اولدی

لب دشنام آمیزک ایدمز دیم ... تفکر زهرلی شربت ایچردیم

فراقک باکه دنیایی ایدوب تنک ... غمک روز و شبی کوستردی یکرنک

نیجون جان اولمسون وصلیکه تشنه ... برایچیم صو کلمشده نه سیننه

بیان وجه نظم احمدیه

ایا تقویم احسن باغنه کل ... رخک شوقیله دل مانند بلبل

لطافتده سکا کل برا ولمز ... بونی ارباب معنی منکر اولمز

فن حسن ایچره ذاتک منتهی در ... کل اون بیرقاوقیمش مبتدی در

ضیای حسنکی کوردکده جانا ... قمر قاچدی قرانلیق شهرینه تا

کورت اوج بیشده سنده بوجمالی ... دیدی حسن ایلینه اوج توغلی و

قبوکده نیچه لر فریاد ایدر ... دیوب وصلیله برکون شاد

جهانی کندیکه مفتون قیلدک ... نیچه عاقللری مجنون قیلدک

نیچه شاد ک ایشنی ماتم ایتدک ... نیچه غمکلری سن حاتم ایتدک

قنی چوق عاشقک صایلمز اولدی ... محی عشقک ایچون آیلمز اولدی

دکل اکسک سرکوینده غوغا ... نیچه عرض اهلی عشقکله ایده رسوا

ولکن ای کوزللر پادشاهی ... ایدنلر عشقک ایله زار واهی

وار آنک هر برنده قصد دیکر ... ایشت تفصیلنی ای ماه انور

یکمی دیوانه معنای روحی ... بولور آندن دل وجانی فتوحی

کیمی زنجیر شهوت ایله بسته … آنکچون بندرسنک هم دکله خسته

دری بلمز کوزی آنک صدقده … اقین حاضرلمش عقلی هدفده

بونی تحصیل لازمدر جوانه … که تا اولمیه بدنام زمانه

دخی لازم نیچه اخلاق واطوار … که آب رویی محفوظ اوله هربار

سکا بر تحفه نظم ایتدم افندم … که آنی ایلدی پر دُرّ پندم

آیرمه جانکبی یانکدن اصلا … آنی فرق ایلمه جانکدن اصلا

طلسم کنج عصمتدر سکا بو … دلیل راه همتدر سکا بو

روادر قنقی بیتن ای قمر رو … جبین جانکه ایتسک دو ابرو

سکادر چونکه بو نازک هدیه … دیسم نامین روادر احمدیه

طفیلک در سنک خوبان عالم … که آنلرده ایدر بو مشکی هب شم

طوزیوبی جهانی تا قیامت … ایرر آنده دماغ جانه راحت

ولی ایله بوکا ایتسک نظر عهد … دهانک مجمرین پر عود الحمد

روش دلبرده بویله اولسه خوشدر

فنون دلبریده ای یگانه … عجب وادیلرک وار نازکانه

روشدر سنده دلکشدر جوانم … بکا ناخوشدرک خوشدر جوانم

چو سنسن زیب عقل ایله مزین … سکا هر رازدر البت مبین

سکا تذکیر ما فی الطبع در بو … بوکا کوش دلی طوت ای ملکخو

چون ویردی سکا تاج جمالی … چالش بند ایتمکه شهر کمالی

نه خوشدر باطنی حسنی ده بولسک … ایکی وجهیله محبوب دل اولسک

چراغ دانشی یاق جان اوینه … سکا تا هر خفی ایلنده کوریته

اکر جان بخش در عالمده دلبر … ولی دانشلی اولسه داخی خوشتر

سور هرکس اکرچه صافی حلوا … ولی شکرلی اولسه داخی اعلا

کونش کیبی کورنمه خلقه هر کون … سنی یاران یکی آی کیبی کورسون

حیات آبی کبی سین نور دیدم … نهان اول قادر اولدقجه دمادم

سفیهان چشمنی ایتمه منور … نه لطفی وار کوره ویرسک مصوّر

سکا محرم کتاب اولسون همیشه … جمالک در حجاب اولسون همیشه

چو طوطی سین قفس خانکدر آنجق … سکا آیینه بسدر مصحف حق

عذارک کللرنده چونکه واربو … سنی قوقمق دیلر البتّه اوبو

اوکللر شیشهٔ عصمتده طورسون … دمادم آب امنیتده طورسون

کلنجه تا جمال باکله قل … جهان خلقیله صحبتدن حذر قیل

قومه غیرک اوینه پای الفت … اکر شاه زمانده ایتسه دعوت

میان خلقه چیقمه کاهی کاهی … طوتر دنیایی خلقک دود آهی

کورن رفتارک البت ای قمر رو … جکر یانق بر آتشین هو

صقین الدرمه خنده ایتمه باقمه … او قورمه آتشی جانلاری یاقمه

شمع دلش کیمه یارلق جانه اصلا — توجّه ایتمه بزم والمه اصلا

زر محبوبین کیمه مرصّع — کور آلتونی کیر کهنه مشمع

قناعت خاتمین طاق دکنت جانه — عزیز اول سرفرو ایتمه جهانه

بیته منّتله قارشق کلبشکر — سکا حانکده نان خشک خوشتر

مهوش کندشیکلگه کجین کت — مه آسا عاریت الماغی ترک ایت

جالش عالیجناب اولمقلغه یهب — مروّت راهنی بولمقلغه یهب

دنائتدن بغایت احترازایت — فقط عالمده اللّهه نیاز ایت

بیان حالت پند و نصیحت

اوکیم بنده اولور سلطان بنده — اگا عالم اولور البته بنده

نصیحتدر ایدن تسکین سینه — نصیحتله کیدر رهب کین سینه

نصیحت کارساز کار دلدر — نصیحت هرکدرده یار دلدر

گر اولماسیدی زنجیر نصیحت — چوغی مجنون اولوردی خلقک البت

اولور تریاک زهر غم نصیحت — جراحات دله مرهم نصیحت

نصیحت کشتزار دولته آب — نصیحتدر کلمه عزت بولور شتابه

برندن بر نصیحت گوش ایدرسک — سزادر گوشکه منگوش ایدرسک

اوله هر بند بازو بند جانک — مزید اولسون آنکله عز و شانک

لسان ایله دکلدر یالکز پند — اولور حالک[illegible]سان پند خردمند

قطر ایله گرفتار بلایه
ندن یانمش عجب نار بلایه

ندر داغی انین و محنتینه
سبب نولمش اوذل نکبتینه

سن آندن جان ایله جانم فرار ایت
امان شهرینه داخل اول قرار ایت

اوکیم خلق جهاندن آلمز عبرت
دیرز عاقللر آکا اهل خبرت

کتابی هرولی نک نصح ایله پر
یاننده بی بها در گوهر و در

کتاب آساقنی بر خوب منظر
گوکل صید ایدیجی محبوب منظر

طویولمز حق بو در هیچ عشوه سینه
قرار اولمز اوناز جلوه سینه

نه طرفه دلربای معنوی در
دله هردم صفای معنوی در

شفای صدر ارباب معانی
قویو ندر سینه در آنک مکانی

کیوب التونلی دیبادن قبایی
ویرر عشاقه انواع صفایی

اکا لایق دینورسه دردبی خار
سزا در دینسه اولدر گنج بی یار

خصوصا ای جهانک دلبسندی
اوقی خیریهٔ نابی افندی

عجب خیریهٔ کیم خیر ایله مملو
دگر هر بیتی بیک صندوق لولو

سرای عزته هر فصلی بر باب
یوزینی ذلتک گورمز گیرن شاب

کفیل راحت محنت سرا در
دل پر درده یکباره دوا در

چیقرمش ظاهر آب حیاتی
ایچن گورمز حقیقتده مماتی

گل صدبرگ گلزار حلب در
عجب زین بر فصل و ادب در

گشاده

کشاده هر ورقده خوان حکمت ... صلا در قنده جو عان حکمت

ولیکن جان کبی هر بندی صقله ... دلکده فی کبی اول قندی صقله

سکالاز مدر استادو ور غناک

نه خوس نسخه اولور عشقه جانلک ... که عاشقلر ایدر قیل و قالک

فن حسن ایچره ایدوب نحتی تدقیق ... قودوک دلبرلری حیرتده تحقیق

یوز وکدن بولدی نسختی ای دلارا ... نکات سورهٔ یوسف جمیعا

مراد ایتدکده تحصیل فنونی ... صقین استاد ایدنمه مردودی

صقین شول خواجه دن هرد مده ای جان ... که شاکرد اولمز یانده شیطان

قچه شیطانده آندن دیر نغوذی ... اوقور شرندن آنک قل اعوذی

اگرچه خواجه اولمش نامی آنک ... چو غینه چو کدیر ردیر دلبرانک

اوکیم هیچ نسخهٔ عرفانی بیلمز ... یقین بیل عرض محبوبانی بیلمز

آنک علمندن اولمه هیچ فوائد ... همیشه قیل و قال ایدر زوائد

او قیدر صرف و حکمت بی تکلف ... کیمین زندیق ایدر کیمین تصرف

اگرچه خلقه دخل وار زیاده ... دولبده صقلیدر کیز لیجه باده

دلنده گرچه هب ذکر چلب در ... اینانمه و ضعنه آنک دولب در

دیمه دوشمز الندن هیچ کتابی ... قپاینجه در اول نامر باسنی

آر خلقک یانده حل آبی ... قانن ایچر بولور ایسه شرابی

مهیا خانه ده آلات عشرت
او در دیوانهٔ حالات عشرت

نوای قل هو الله قومز کوش
کلور آکه صراحی قلقلی خوش

طویورماسون دیو خلقه بورازین
صقار هر دم صراغینک بوغازین

اوزاتمه قصه یی جمله سفاهت
دکل یاننده آنک هیچ قباحت

اولوب سازندهٔ بزم معاصی
چالر القصه هر تلدن او عاصی

حذر ایت کیم بوله سین تا سلامت
والّا او قیدر ورس ضلالت

او آدمدن اوقی علمی که بی عیب
دل پر نوری اولمش خانهٔ غیب

کلامی ادمی اهل دل ایلر
دوای داء جانی حاصل ایلر

امام فن انسانیت اولمش
دلیل راه حقانیت اولمش

تلامیذه اولور اول بهر خیر
یرآندن نیجه لر هر دم بر خیر

بو شخصک دائما قیل جسته جوسن
حیات جاودان بیل گفت وگوسن

بوکا استاد خطی وار قیاس ایت
کرم قیل دائما تمییز ناس ایت

سفیهاندر چوغی قونشمه جانم
قلم وش البرینه دوشمه جانم

که خطی ایلدیلر آلت صید
ایدرلر خط ایله هر نوخطی قید

کورنجه خوبلر بر قطعهٔ خوش
ویررلر قطعهٔ جانی ثمن وش

کورورچون وار آکا دلبرده خواهش
اکا جاندن اوسیمیزده خواهش

انی مدح ایتمکه باشد زیاده
که شیخ اولوردی کورسیدی قتاده

دل یاقوت پردی قوت المدن — ولی درّدی آنک زرّین قلمدن

سنی نور دیدم حضرت حق — ایده استاد پاکه هب موفّق

اوله سن مالک نقد معارف — دل پاکک اوله اسراری عارف

فنون و معرفتده بی بدل اول — امورنده دمادم بی خلل اول

بیان رتبهٔ عقل مدبّر

بحمد الله ذکا و عقلک ای یار — عقولی قویدی خیرت ایچره هموار

اولوبدر سکا حقدن بو فطنت — که فطنتدر کلید باب دولت

بلی عقلی قدردر قدر آدم — بلاشبهه اگر بیش و اگر کم

هیچ اولمز عقل وش سرمایهٔ عز — اولور برتر آنکله پایهٔ عز

کیمکه کیم عقلی باشنده در البت — ایاق آلتنده قویه آنی ذلت

گزرمی خوارلقده تشنه سک وش — کیمک عقلی صووارلدیسه بر خوش

اگرچه گرگه بکزر نفس بدکیش — اولور لودکده شیر عقلی چون ملیش

امورنده ایدرسنک عقل میزان — سنک ذاتکده گورمز کیمسه نقصان

او کیم عقلی ایدر کارنده رهبر — دو عالمده اولور البت مظفر

اولورمی عقل وش بر پاسبان — که دردنفعه ویرضرر اول اما هیچ

عقول اربابنی مدح ایلدی حق — بوکا در حضرت قرآن انطق

بیلور حقی دلائل ایله عاقل — اولور احمق ایسه محتاج ناقل

نه غم عاقل اگر گیمزسه دیبا — خرد آسا قنی برجامه زیبا
خردمندان بازار فنایه — نظر بردر سمور ایله عبایه
مگر برجامه اولمز موجب ذات — بیازه گیم در اعلای نباتات
زری گورکرچه گیمز هیچ جامه — ولی مقبولدر خاص ایله عامه
بیلنز سردمده لب درقشر بیلمز — اونجه قشرخوار انسان دینمز
گیرسه اطلسی نادان واحمق — بر اطلس چوللی خوبیل آنی الحق
آلنجه تیغ عقل دسته آدم — گسیلور بالضرور آندن هم غم
ولیکن آنی استعمال لازم — هر ایشده دمبدم اعمال لازم
اونجه مقتضای عقلی مهمل — بولورمی فرقی نادان ایله عاقل
گر اوستنده اوله زرهی چبانک — نه فرقی وار آنک ایله زنانک
نه حاصل طورمه دن ناسوخته عود — قو آتش اوزره گیم دودنده در سود
طانش عقله هر ایشنک اولنده — اصابت خاتمی عقلک الینده
ولیکن دوستم لازم بصیرت — عجیب قوتلی دشمن اگر شهوت
براقمز برآن جنگ و جدالی — بری برینه ایتمکده در آلی
چکنجه لشکر لذاتی شهوت — یقیننده عسکر عقله هزیمت
چکر اوستینه عقلک تیغ حیله — سن ای شه عقله دائم نصرت ایله
اوتلخ چرخی دست گونه مولی — قورلی چیقدی اورتایه بوغوغا

اگرنده

اگر تنده کی جنکی ایتسه پیران — اولوردی خوف ایله رستم گریزان

ایدرسک عقلی شهوت اوزره غالب — اولورسون دولت کونینی جاذب

خلافندن بغایت احتراز ایت — دمادم غافل اولمه چشمی باز ایت

خلافنده اولان انواع رذالت — عزیزانه ایدر جلب حقارت

امورنده وزیر ایت عقلی دائم — اولور تحت امان اوستنده شاهم

یرنده اوله تدبیری وزیرک — خلل کلمز امورینه امیرک

صقن عزل ایلمه سن اول وزیری — دو عالمده آنک یوقدر نظیری

عقلدن یا که روزی اولنی زر — صقین طمع ایلمه کیم ایده کسر ور

خِرَدْ ایله اولور آبادئ دل — خرد ویندر همیشه شادئ دل

آنک بونک یوزینه خنده ایتمه — حذر طور ادبدن طشره کیتمه

قلان آغزینی آچق خنده ایله چون چاه — کورینور عقلنک دیبی ایا ماه

ندکلو خنده رونق اوله ممدوح — محلنده کرک ای مقصد روح

ضرردر بی محل مزرعده باران — اولور وقتیله دُرْ دریاده نیسان

قومه سردن یره تاج وقاری — فروزان ایله منهاج وقاری

اولر کیم غوص عرفان ایلدیلر — مزاحه آکل هیبت دیدیلر

مزاح ایتسک اراذل جرأت ایلر — عزیز انسانی دائم هیبت ایلر

ظریفان ایله خوشدر هزل وخنده — غبار غم قومز هیچ جان تنده

صفتین نادانه کل آشنا آچلمه ‌ ‌ ‌ ابروشن خار خس اوزره صاچلمه

بعید اول دائما هر ناسزادن ‌ ‌ ‌ امین اولمق دیلرسک هر جفادن

عجب نعمت خدادن دلبره حسن

ای ایدن حسنیجه ناز ایله هر آن ‌ ‌ ‌ دیلیم دیلم دل عشاقی چون نان

زوال خوان حسنک دائم اولسون ‌ ‌ ‌ رقیبان اول نعمدن صائم اولسون

خدادن دلبره اعلای نعمت ‌ ‌ ‌ حسندر یوق آنک مانندی دولت

سنی حق ایتمدی آندن چو محروم ‌ ‌ ‌ که سنسن آفتاب مشرق روم

گشاد ایله دهان شکری دائم ‌ ‌ ‌ که هر بر نعمته بر شکر لازم

نه دولتدر اقدم ایله اوغان ‌ ‌ ‌ یوزوکدن کوله نیجه جان کریان

سکا باقمق ایده اگداری نایاب ‌ ‌ ‌ کل ذوق و نشاطی ایده سیراب

قلوبک اوله مز محبوبی هر کس ‌ ‌ ‌ جهانک اوله مز آشوبی هر کس

بهای لعل هر طاشه دوشمز ‌ ‌ ‌ جهانک ظلّی هر باشه دوشمز

سنکله جمله ارباب نظر شاد ‌ ‌ ‌ خیالک ایله هر بر یه کدر شاد

صباح جبهک ایله دیده روشن ‌ ‌ ‌ کوکل اندیشه حقک گلشن

ایکی کج شاهد ایدوب ابروانی ‌ ‌ ‌ الورسک زور ایله سن نقد جانی

او مژکانلرده چشمک پر خطادر ‌ ‌ ‌ الی شیشلی ایکی سرخوش بلادر

او حسن بینی سیمینی جانا ‌ ‌ ‌ کورن دلبر بوکو تخز بورنون اصلا

بیوب شوق لبکله نیجه قانی
کلور بهر تشنه لبک آغزینه جانی

نمک افسانه سی کیمه ایریشه
دونزبر وار ایکن بر بو غمیسه

دهان نازکلک بر جوهر بدر
که دیدانلر ذرایله کوهر پدیر

او سیمین کردن آفت درجو جان
تواضع ایتدررکردن کشانه

چو سینکده سنک آیینه آیین
ندر یا ننده کی اول قلب سنکین

کتوره بر یره سنک ایله شیشه
اقندم آتمه سنکی جام عیشه

او بازولر دوات سیمه بکزر
اکا انکشتلری نازک قلملر

قلم نیست اول قلملردن کوکل هب
اسیر حیرت اولدی روز ایله شب

او بار بوسه کاه بی نوایان
نرابی زینت پیشانی جان

سکا بو جمله احسان خدادر
همان لازم اولن شکرین اوادر

دهان شکره سن یکسر زبان اول
جمیع نعمتکله در امان اول

بو ورا احوال حسنی سالکه تعریف

ایدن ای شهر استانبولی کنعان
زلیخای دلک دردینه درمان

عجب آغر بهاده کوهر حسن
بولنمز کنج شاهانده زر حسن

ویرر لکهربای حسن امانی
ایدنجه قصد جذب کاه جانی

نشاط افزای غمناکاندر حسن
صفا آلتوننه برکاندر حسن

برآتسه طبع دزغستم وکهر لر
کوررسه کونش یوزلوقچه لر

حسن دندر بهشته تلخ شیرین   حسن دندر کوکللر پاک و بیکین

قودی حسن و جمال لامکانی   کبودی جامه ابجر آسمانی

تب و تاب مه و مهر اول حسندن   بولرده زردی چهر اول حسندن

اکر حسن اولمیدی زین جنت   اولوردی دوزخ آساد ار محنت

هزار ایتمزدی میل ورد صد برک   ایدردی کورمیدی حسننی ترک

ندن صحراده در دیوانه وش جوی   اکا سرو سهی کوسترمه بوی

حسن شیر و لی روبه وش ایلر   ینچه بیکانه یی کاهی اش ایلر

عزیزان زمانی حسن ایدر خوار   جهانی ایته ملامت ایلر عار

جکر حسن اکر شمشیر نازی   دل بیچاره ایتمزمی نیازی

کیم ایتمز لابه بی جلاد الندە   عیاذا ظالم بیداد الندە

نه کونه جانه ایلرمش اذیت   هله برکز قتیل حسنی سولیت

بیان عاشق معنی ایچون

ایشت ای زیب و زینت باغ تازه   کلی معنی آچلدی سنده تازه

مدرر و یکده کی حسن و لطافت   که بکی عقلور محیوس حیرت

اکرچه شاب دیری بنده ایتدک   چه مختنده افکنده ایتدک

کیمی صورت کیمی معنی اسیری   کیمی آلتون کیمی کانی اسیری

دینور اولکه به معنی به عاشق   سنک وصل روان افزکه لایق

اولور ایکم سنی کوردکده جانا | اکر بلبل ایسه عالمده فرضا

اوکیم زخم تفنک عشقکی یر | یانکده سویلر ایسه صاحبه سویلر

چوکندی عقلک آندن تماسی | دکلده مرتبط مجنون کلامی

دوزایواه ایلدایدایه بکزی | صراروب بکزر آنک آیه بکزی

کورسن کاریارین ایلمش ترک | بتون ناموس دعارین ایلمش ترک

سرکوینک طولار صبح ایله شام | که مقصودی جمالکدن بوله کام

سکانیم نکهله اوله منظور | اولور بیچاره دنیالرجه مسرور

اکا ای نازنینم فی المثل سن | دیسک نه وجهله معشوقکم بن

محبت ایلدیکک نه‌دیر آیا | ایکی چشمکه ندن بر نمدر ایا

سکا دیریلمزم عقلم آلان نه | بنی آه سحرکاهه صالان نه

بنی نالنده ایدن سنده بر حال | که اصلا آشنا اولمز اکا قال

وجودک پرده سندن کوستر رو | بنی دیوانه ایدن اهبادر او

اودر بر معنی پنهان سنده | بنی ایدن او معنی سا که بنده

دکل بیمعنی بو فریاد و آهم | بنمدر خالق صورت کواهم

سوزلی محمد بویله عاشق

ای عالم بیم بیچرک ایله غمناک | کوکل امید رحمکله فرحناک

نیچه بر خار جوری تیز ایدرسین | جفا شمشرنی خونریز ایدرسین

کل لطفک آچلسون کاهی کاهی
نیجه بر بلبل جان ایدر آهی

سنو عاشق کیم اشندل وصفنی سبب
سوربو عاشقی غایت ایله رب

دلنده سودکیبی صافی محبت
که زهرین قوصمشدر مار شهوت

روا بالین وصله قورایسه سر
فراش غمده قالدی نیجه دلبر

قماش عمرینه مقراص هجران
بچوبی اندازه اوردک ای نته جان

بچلمش تقتنیدر خلعت وصل
آکا شایسته اولدی دولت وصل

نگاه ایتمه آکا خشم ایله جانم
تلطف کوستر ای روح روانم

یوزینه دیدهٔ لطفک آچلسون
سحاب رحمک اوستینه صاچلسون

بلیدک حالنی یر کر آنک
که فرق وار دلنده اڭا و آنک

آکا رحم ایله ایدک خواه ناخواه
جفا را ایلمزدک کاه وبیکاه

اسرلیدن صورر کاهی پیامک
اوچر قوشدن اوحر کاهی سلامک

خیالک خاتم جاننده منقوش
نیجه ایدرسنی بر آن فراموش

لسانی زینتی اسم شریفک
ضیای دیده سی جسم شریفک

قولایمی آتش عشقه تحمل
سنکلا [illegible] غکه بشقه تحمل

اکی دوزخ نشین فرقت ایتمه
صقین محروم عدن وصلت ایتمه

دکل چون عشقی اتک شهوت آمیز
نیچون چکسون فراق محنت انکیز

سوارغش فکر اونکش کیدر هب
دیار وصلی استر روز ایله شب

عجیب خوش‌در هواسی اول دیارک
روان افزا صفاسی اول دیارک

دمادم بجه در مهجور آندن
کدورات و الملر دور آندن

متاع راحت جان آنده در هب
که کالای نشاط ایله لبالب

کیرن برداخی حقاغ استمز هیچ
تماشا ایتمکه باغ استمز هیچ

آچلمش هر طرفده لاله ذوق
صاتر طبله ایله عطری کل شوق

صاچلمش یوللرینه مشک و عنبر
جنانی آرزو آنده وکیم ایدر

ولی بر عیب وار در آنده هر آن
بر آدمدر اکا سه حد هجران

سؤال از سبب شهوتدن خبر ور

ایا کرد تهمدن دامنی پاک
یقال عشقک ایله چاک در چاک

بو عالم اچره وار شهوت پرستان
اولورلر صورت عاشقده هر آن

دار آنلارک دخی فریاد و آهی
اینانمه ای کوزلر پادشاهی

بودر شهوت پرستک بیل نشانی
که کونده کورسه نیجه بیک جوانی

اولور آنلارک اول افتاده‌سی هب
بری قالمز اولور دلداده‌سی هب

خور و خوابی یرنده صانکه جاموس
هم ایتمز خلق و حقدن عار ناموس

دکل قادر که ایده ضبط آلت
قوپار باشینه قیزلجه قیامت

بوشالدر هب بلبل اجوف مقالی
ایدر هر بر صحیحی علت اهلی

کورسه فی المثل بر خوب زیبا
قراری قالمز اولمز هیچ شکیبا

درونی آتش شهوتله مشحون | چاتر آتش قابیغی کبی ملعون
صوتوکجه وار آنک حیله ایله | دوکر سنجره وبهرلی کید ایله
آنک دلخواهی فتنه عنصر یدر | اونک چاشنی سندن بریدر
دکلدر بعض دلبر پاک طینت | که اینجر کوهر عرضین صیانت
آجیلور کل کبی اول خاره قرشو | طورر مانند پنبه ناره قرشو
کوربو جنبش آنک اونا پاک | یولنده اوله یعنی ایلر ادراک
ارالقده ایدر ایمای مقصد | چیقره نا اورته یه کالای مقصد
طوتدورر اکا رمز ایله کاهی | که یعنی انکه دوشون سوباهی
اوده دریادل اولور بو سوزینه | باتقلامق خوش اکا توره
اوله خوبانه حفظ حق نکهبان | برای عرض محبوبانه دربان

حذر واجبدر ایبت اشقیادن

ایا شهباز اوج عصمت و عرض | سکا اولمسه مسنون حق تهمت
سعیهان ایله جانم همدم اولمه | کرم ایت بیغم اکن باغم اولمه
بحمد الله که ادعانک مکمل | کمال عقل و عرفانک مکمل
بد و نیکی دمادم ایله تمییز | ایده کور صنجه ادراکی بیرتیز
صقین نادان ایله الفتدن ای دوست | الندن صکره کوچ قورتیلور دوست
باشی بوش جانور در کیمه جاهل | بینی کورسه اولور البته مائل

بصایم ویره آهان کوردیکی بیره　　صالایم دیرالی ایردیکی بیره

سر تفسنده یوق پرهیز عشانی　　هیچ اندیشه ایدرمی بونی آنی

جون اولدی قلب نادان داغی　　بویره نیجه دیدیلر سک یوقدر تزفانی

کهی ایدر تلطف کاهی ابرام　　نتیجه ویره بیکار کرده اول رام

کورر مقصودینی کلمز حصوله　　رجاسی وارمدی جای قبوله

عداوت ایدر اول بدکاری دین　　دل ناپاکن ایلرسا که پرکین

سکا بهتان ایدر اقران ایچینده　　سنی قور عاقبت احران ایچینده

بو در قصدی سنی نادم ایده　　در ونک سکن آلام ایده اول

دهان نا کسه برتا سزا سوز　　اثر یاروت فته اوستنه کوز

بلنده بلمینده سویلر آنی　　که اشتدکمی فلان ابن فلانی

وکلسک طوتالیم آندن خبردار　　سوزی سویلتیه کور خلقه

کرفتار اولمدنه بویله کاره　　طوتولمادنه بویله دام عاره

دکلمی جاهله دور اولمق اولی　　بانیه اولا وارمامق اعلی

جمیع شره منشأ جاهلاندر　　ایدن هپ خیره سعی عاقلاندر

توجه عاقلرین داماننه الدن　　قولی اول آنلارک بیک جان ایله

که نیکان ایله صحبت بخش ایدر جان　　حیات تازه در انسانه هر ان

بیان مذمت تیمید عشق یا کلک

ابا هر عشق پاکه پاک معشوق
ایدن هر حبیب جانی پاک معشوق

بو عشق صافدر عنقایه مانند
آدمی وار کندیوق اشیایه مانند

بو عشق پاکی بولمز هر انسان
بیلنن هر تخته اولسونمی سلیمان

زمانه خلقیده رهبر شهوت اوزره
کدورت غالب اولدی صفوت اوزره

انگچون پاکبازان متهمدر
که فسقک دغدغتی وار صدق یکدر

جهانک جمله جائندر امینی
دکلدر شهدی صالح ایدن عینی

بو اوقدر دیدیکک پاکیبی کچدر
الغدر دیدیکک راکیبی کچدر

قتی نادر بولینور شویله عاشق
که تسلیم متاع حسنه لایق

فضائل زیوریله ذاتی معمور
دلیدر نقد عشقه کیس ممهور

اوله یاننده هیچ تریاک عفت
ایده آندن فراری مار شهوت

مطابق قول و فعلی شرعه جمله
اوله واقف اصول و فرعه جمله

سر مو اولمیه هیچ انحرافی
اوله هر دمده عهد حقه وافی

میان صورت و معنایی فارق
آنی منع ایتمیه حقدن علایق

بیله هر کید و مکر بین آل نفسک
هیچ اولمز تابعی دجال نفسک

ویرر بو شخصه عشقی نیجه قوت
طولاشمز سمتنی بردرلو محنت

اولور ربط دوشمه گرداب بلایه
تغنوقدر ایشنی آب بلایه

بودر موصلده وکونکده دولتیه
سیر در شیر عمک صولتینه.

بونک

بونک ضدیکه عشق شهوت آلود
بلالره آقیدر نانندهٔ رود

انکله تو امان دردائم ادبار
اولورلر ندی خواریدن غدا خوار

کیم اوله غول نفس آزدنجه بو یابان
اولورحیران دشت ذل و خذلان

سفاهتلر ایدرکه گونه گونه
ویرر کلّه الندن کانی گونه

قومز هیچ کیسه سنده ایکی پاره
کورر سیمین تنان صیدینه چاره

بو خلق ایله اولور مردود عالم
ایدرلر بغض اولور مطرود عالم

جهان خلقی بو کاره مبتلادر
بو خود نفسنده بر اعظم بلادر

او سمته چونکه خلقک دوشدی میلی
کس بیشوانه گوسدی ناس خیلی

آکا لعنت اوله هر روز و هر شب
قویه خوبانی حجابت الینده بوب

خدا هر دلبری ایتمکن ای جان
بهشت حسنه طاوس خرامان

ییلان کیبی صوقه آکا اوید کیش
اویوب نقشینه زهرآلود نیش

اولوب بی دست و پا اول زاغی چون مار
سورندرسون یوزی اوستینه قهار

صفات دلبر عالی همم در

گروه دلبران ایچره سرآمد
جوان دلپسندم حافظ احمد

گرکه دلبران عالی همت
زرا ایچون ایتمه بر شخصه رغبت

یانده قدان حسنک ای جان
بهای بوسه اولمز گنج شاهان

جگر صد پاره دن هیچ پاره آلمز
آتی پاره ایچون افکاره صالمز

صاتلمه آقچه ایله بوسه ای یار
یراشمز بشره قدلر استمک زر
روادر دلبره بادام چشمه
اومرمی بنده سندن پادشه زر
چو بربوسه ایله ای شاه خوبان
عوض آلمق دنائتدر اولطفه
کلوب باتغیش سویندرکده سلطان
نیچون سیم وزره میل ایده دلبر
اکا اول حسنی احسان ایلین حق
آنک زرقنده هیچ اهمال ایدرمی
اوله بردلربا چون مائل زر
زرایچون جانکی زاره دوشوره
چالشن عالمده تحصیل ایت هنزار
هنرلو آدم آچمز کیسه یه ال
شرف بخشش ایلین جانا هنر در
هنرله اولور دست شهه یاز
هنرا یجره خط غایتله نازک

اکابر پاره لک شکر برابر
دکلدر شانی الفک ایلمک جر
ادین فند قجیلق ایله چیقه مه
دلبنجیدن دیلنمکلیکه بکزر
سوزر یار والیت آتش جان
بهااوتمق قباحتدر اولطفه
رعایادن آلیرمی اجرت اول آن
زرایچون تنده اولسه کیده دلبر
حکیم قادر فیاض مطلق
آنی تضییق ایله بدحال ایدرمی
زرآساتیز جک اول سکه یی یر
قماش عصمتی پاره دوشوره
هنرادن یغار انسانه زرلر
هنرلویه دینور الیت بروکل
ویرن هر کسدن استغنا هنر در
قالور ریا باینده البت بی هنرخازه
الندہ آدمک التون بلازکه

یدو دلبرده خطه خوشنجه صنعت ... بلی دلبرده خط زیب و زینت

بولنقده برآدده خط خوش ... یوزی صوییمی دوکر اول قلم وش

بیان دلبر سفره طبیعت

ایا درکفهٔ عالم مکمل ... تهاد کدر ترازو کبی اعدل

سحی ایدی خدا علوی طبیعت ... سکا ویردی ز انلدن براءت

نه دلبرلر اولور کون ایچره ای یار ... که اطوار ایدرلر باب دله بار

کیمی بی اصلدر نااهل و ناکس ... قوز نهرلاشه یه مانند کرکس

ایدر هر کسله صحبت لاابالی ... قماش قدرنی بلمز او غالی

اشتسه لومنی ناسک ایدر فخر ... که اینجنمز قبول ایتسه لر جبر

بو اسب طبل زن الماز اوندن ... مجلکده وردی راضی طعنه دوندن

ایدر کونین نیچه سفهان ... قزلباش یاتاغی صانکه صفاهان

کیمیسی بویله بولمش صفا سیز ... کیرر التون ایچون التینه تاسین

زر و سیمی کورنجه بی بهانه ... حاضراسکه ایچون ضربخانه

نه دمده سیم ایله زر حاضر اولسه ... قایرمز آلتون آدی باقراولسه

آنی بنده چکر کیم ویرسه پاره ... که اولدر پاره ایچون پاره پاره

کیمی در مائل باده زیاده ... اولور خسم چون صراحی کورسه باده

می اولدم که ایچسه قلعه قانه ... صلا ایلر کروه لوطیانه

آچو بر عرصه اوق میلانی آسیا
که تیر اندازلر اولسون مهیا

بو وادیده روشدر عین افلاس
اولور مذموم عند الله والناس

ایدرلر گرچه بر قاچ کون رعایت
بولنجه پرتو حسنی نهایت

سوررلر چوق یا حسن سوق انگیز
گذر ایلر زمان رونقی تیز

ندم قالور شعاع مهر خوبی
طلوعی دملنی طوتدی غروبی

آنی یارانی استقاله باشلر
هوای دلبر نوساله یاپشلر

کیدر والحاصل ایام سعادت
قالور اورتاده ایدیکی شقاوت

پیمانلق ترهی طلد یوزندن
نداستله گچ کاهی اوزندن

اولور ایدکلری اسبابه خجلت
اکا دائم آچقدر باب خجلت

طوتالم جاهی عالی لیک بر عار
سرافرازی یه اولسونمی سزاوار

اولورمی ایتمه اغماض تقدم
کلفادده کون اولان پرده تعظیم

ضیائی نجم قدری بولمز آنک
یوزی آق النی آچیق اولمز آنک

پناه عفده اولسون نازنینان
اولر در توتیای دیده جان

طوره رکوزه عصمتده چون آب
یوزینک صویونی دوکمیه پرشتاب

اولهلر قلعۂ امن ایچره مستور
مکندشته کافرکیشدن دور

تن نازکلرنده اولمیه رنج
ریاض عمرده اولسونلر نوا سنج

خصوصا سن شه خوبانی الله
امانتده ایده محفوظ هرکاه

اوله خلعت سکا دیبای صحبت
دکانکده کور کالای صحبت

اوله دوشکده شال عافیت به
تنک صندوق مال عافیت به

بیان غیرت عشاق قدربو

محبت ایچره ای عشاقه همسر
هر عاشق سودیکن البت بیمسر

جوانین جان کبی ایلردی پنهان
حصارتنده ممکن اولسه هر آن

بودر عشقی غیرت قولی الحق
که جاندر جمله اغیاره ملحق

بنم یانمده اولمق داغی خوشتر
که یاری غیر ایله کورمک برابر

تحمل ممکن اطوارینه یارک
عتاب و نازلیله جورینه یارک

دلی یارک یانیجه اوله اغیار
یاقر غیرت دل عاشقده برنار

تحمل آتش سوزانه کوجدر
سراسر جان ایله تن یانه کوجدر

ظلامده دوزخ اولدی کرچه منفور
بوکا باقنجه در نور علی نور

چو احوال قلوبه سنسن عارف
محبت سرینه هر دمده واقف

جلیس غیر اولوب عشاقه قرشو
حذر قیل آتمه نفت احراقه قرشو

چو سنسن شهر جانک شهریاری
چالش اصفایه شهر ایچنده ناری

اویانوق جانه ممکن ایسه صو صاچ
قزون ایتمکدن آنک آتشین قاچ

یراشمزدهر ده ای شاه پرناز
خریدار قماش حسنه انباز

ملکله طورسک ای کبریت احمر
کورینور عاشقه عفریت اکبر

اولور سون چونکه در درج بسته — گیجه لر ماهتاب برج بسته
قرایش غنده رشک ایله خوش قان — نیجه بیک اضطراب ایله ویرر جان
اولور همسر دیو بالینی هر شب — دوشنوب غم گدرلر یا حیدر عجب
نیجون پیراهنک ای یوسف عهد — بولور سیمین تنکدن دوبهر بهر
بچه رشکه دوشر همچون زلیخا — اولور ز هر خنده‌له ای شکرخا
کمر آغوشه الدیجه میانک — آنک حکمنده قالدیجه میانک
قوشنازاولدی غیرت قوشا غنیز — بترهر غنچه به بحث چراغین
الگا تا ایکی دستن ایده خلقه — گابر مز اولسه رسوا جمله خلقه
اویای ناز لک اویدکده پاپوش — ایدر غیرت کیدر بیچاره دن هوش
گدر سندانی اوستنده طوتو بیر — لعلیجه وش عجیب حالیک غم یر
ترحم ایله ای سلطان خوبان — یوری تنها چو خورشید درخشان
بچه دراختران ایله مصاحب — دمادم سفلکان ایله مصاحب
وگلدر مهروش روشن ضمیر اول — شعاع بیحساب ایله منیر اول

نهان ایت عاشقک سرین جانا

سرای جانمه زیب و فرا احمد — زر ایتدک چهره می سیمینبر احمد
بودر لازم اولان معشوقه هر آن — ایده عاشقلرک سرینی پنهان
روا می دلبر نکته شناسه — آچه عشاقنک سرینی ناسه

بو عاشق

بغر اولدی بر بحث چراغین

بو عاشقلر عجب دیوانه‌لردر
جمال دلبره پروانه‌لردر

عدودر بر بریله عشق ایله عقل
که راوی محبتدن بیودر نقل

تحمل بار کتم عشقه مشکل
که پیله پشت موره اولمسونمی منزل

نه کلودیم عشقین حبیبه
مریض آنی آچه دردین طبیبه

سکا بر کون آچیلور خواه ناخواه
دوکیلور بهم صاچیلور خواه ناخواه

داروب عالمله فاش ایتمه آنی
کرم قیل ای جمال وحسن کانی

محبت دردنی چوق کیمسه منکر
همان تهمت طاشین آتماغه حاضر

بیتر ایکن اکا کندی بلاسی
نیچون چکسون بلای طعن ناسی

آنی چون صحبتکله ایتدن شاد
یا نکه که الفتکله ایتدن شاد

فراقکله آنی ناکام ایدرسین
نیچون بیچاره‌یی بدنام ایدرسین

دکلدر کشف سر طور وفادن
صایرلر آنی ده نوع جفادن

سکا چون باش و جانی ایله بنده
مراعات ایله کاهی کاهی سنده

نوازشدر قوله شهدن قتی خوش
شب تاره ضیا مهدن قتی خوش

حکیم حاذق درد وسی سین
انک کوزر کوری طوترالی سین

قوز رحمینه تبسم ایله مرهم
ایچورمه بداد الیله اکا سم

هله ای غنچهٔ کلزار اسرار
صقین هر یرده سرک آچمه زنهار

امورکده سکا کتمان سر خوب
که پنهان اولمه سید رکان سر خوب

دلکده ایله بو بند دم نهفته / اوله نقش رز جانک بو نکته

که مخفی جبه طوریدی کان صحرا / نه سی وار ایتمیشیدی آشکارا

اکا زخم خراشی کیم اورردی / ولیکن واری خلقه طویوردی

دلیله دوشدی جاه خونه نشتر / دلیله قوندی زندان ایچره خنجر

دزار ایلدی زبانن چون مناره / دلیله دوشدی کور بیچاره ناره

دلی یوق خاتمک یکپاره تمدر / انکچون اللّٰه اوزره فتحه مدر

نه خوش معشوق ایله سیر گلستان

دخلک باغینه بکزر بلنج بو قدر / قراتمک داغی کبی داغ بو قدر

سنکله خوش کلور سیران گلزار / سن اولمزسک اولور گل خار آزار

بصیرتلی ایله بزم کده حاشا / که سنسز ایلر گلشنی تماشا

جهان ایچره ایا خوبانه فایق / ایدر گاهی بونی اندیشه عاشق

ایده محبوب ایله سیر چمنزار / بر ان خفت بوله کوکلنده کی بار

ایده باغ ایچره تنها یار ایله ذوق / آچیله باغ دلده غنچه شوق

تفرج باغده گرچه صفالی / ولی دلدار ایله اعلی الاعالی

اسیر محنتک بر عاشق زار / تیاز ایتسه نکار کوکلی ای یار

سنک دردک ایله پرپاره سینه / بو کون مرهم قو سینم پاره سینه

اورالدن ابروانک زاغی پنجه / درونمده جکر پاره رنجه

جمالک چون جوانم باغه بکزر ‌‌ | کور اشکب چشمی ایرماغنه بکزر
سنکله ایده لم کل سیر بستان | بو ویران کوکلمی ایله گلستان
براز کچسون کوکلدن بار اغیار | سنکله کیده محنت جدا ای یار
سکا یوق ایسه قصدی آنک | که باغ عرضه ایسه باغبانک
فقط حسنه ایسه چشمی انک باز | انی مسرور قیل ای سروی ناز
آنکله ایله سیر باغ وصحرا | آنی دیوانه ایتمه ای دلارا
وار ایله اول فقیری شاه عالم | دلی پرنور اوله ای ماه عالم
فغان صبحگاهندن حذر قیل | شرار آلود آهندن حذر قیل
ایکی عالمده مردود ایتمز اصلا | دعای عاشق دانایی مولا
یاقرایسک دل عشاقی بیجد | بولینور ساکه ده بر آتشین حد
دکلمیدر جهان جای مکافات | ایدن بو طرزمی ایتد یکنی بالذات
بو دنیا در عجب آیینه خلقت | نه آیرسه ویرر آنی او ساعت
کورم نوری جالش خاطر شناس اول | ولیکن اولا صراف ناس اول
کمی سس در جهان خلقی کمی دز | دکلدر هر کسک شانی برابر
قاچ اکری طبع اولاندن اوق مثالی | اکر بولمق دیلرسک جای عالی

بیان حال روز عید خوبان

اکر عشاقه وصلک عید بر عید | سنکله تازه و تر باغ امید

یاقرسین عالمی عیده ایچه جون محمود
بخوردانی گوشش گوکلردن چیقر

دوشنبه صوم ایجرک ایله یاسه
زجا ایدر اوکون افطار بوسه

بوپنجه تا سنی گویک طولانه
همان گوره دیکی دم آغزی صولاز

طوتر دستنک ایدر تبریک بیرام
دل نازک دهانکدن اله کام

ایچه تا سکری شربت لبکدن
که تشنه کوثر جنت لبکدن

ای عیسی دم نظر ایله او مرده
نه ایچون عشقک ایتمش آنی مرده

بیل عشاقک نه نوعندر اول ذات
ندن میدان عشقه یاسه در آت

اکر غل وغشدن پاک ایسه اول
محبتله گریبان چاک ایسه اول

آنی بر بوسه ایله ایله شادان
قو آنکلر اوله بیچاره خندان

اوکونده کیم اولورسه ای شکرلب
ویرر آشنایه طفلی بی هب

نیچون ای دُرّ آنک بغرین دلرسین
یتیم آسا آنی گریان ایدرسین

جو هیچ کلمه یتشدی روز عیده
نه وار ویرسک سرور اول نا امیده

فقرانی اوکونده شاد ایدرلر
اسیرانی اوکون آزاد ایدرلر

اوکون خوان کرملر در گشاده
اوکون بند المک در گشاده

اوکون خوبان ایدرلر بذل بوسه
ایرر اول گون فرح هر مأیوسه

وگل ای سرور سیمین اول گس
دیدیلکمی آندن صحبتی کس

قو اول بدکیش اولسون عیدی ماتم
سنک کیبی مه جون قصدی در کم

دکل چون طالب کالای معنی
که شیطانن چارشو ایسه‌یدر دروغی

خطادر آکا کوسترمک تلطف
چکرسین صکره‌سی نهایت تأسف

اوله درسک شیم قدر و کونم عید
درسک پایه‌ٔ عالی چو ناهید

قرین اول عاقلان و صادقانه
اوزاقدن مرحبا ایت جاهلانه

مقرردر خوب صحبت خوبی

ضیابخشنده‌ٔ ماه منوّر
یوزک مهر فلکدن داخی انور

درخشنده سائل مهر ایله مه
ندکلو کیه‌ر آلتونلی جامه

کوزللک ای کوزل دائم دکلدر
خزاندن باغچه سالم دکلدر

سوینمز شمعی کیم کوردی جهانده
طاغلمز جمعی کیم کوردی جهانده

دوام برق رخشاندر قتی آز
کذار ایدر ایده نجه دیده‌یی باز

بوکا مغرور اولوری هیچ دانا
خصوصا سن کبی عاقل دلارا

ستم آلوده سوزلر ایله ای یار
خراب ایتمه دل عشاقی زنهار

قنی پاینده دولت عالم ایچره
اولن بو دمده یوق اوبردم ایچره

خیال ایت برکز ای بت عاقلانه
کللدن بوکیفای جهانه

نه صورتلرده اولدک جلوه کرسن
دمادم منقلبدر عنصری تن

نیجه دم نقد کنج مادر ایدک
او کنج ایچره عجب بر کوهر ایدک

قدم بصدک بدستان ظهوره
که یکسر دیده‌لر غرق اولدی نوره

سنی مانندهٔ مرآت مادر
خدا اکثر کجه قدرک ایده‌ی افزون
اولوب فتنه کوکنک ماهتابی
کجنجه اون بشنی ای نیکصورت
قالور صانمه ابد حسن و جمالی
میان موده قاله‌قده اولیلر
اکرچه شمدی غایت جور ایدرسین
اولور بر دم که زنجیر ایله کلمز
کورورسون عاشقاندن خالی درگاه
فراقکدن شکایت ایلین یوق
دو کلمز هیچ درنده کورس سینه
باقیجه ساکه کوزلر پرنم اولمز
بولنمز مشتری کالای تازه
بوناپاینده حسنه اولمه غره
سکا مادام کلمز طعن و تهمت
نه وار باقسه سکا حیرانک اولسه
خلاص اولسه براز بارکدردن

الی اوزره طوتدی جانانیجه دلر
سنکله شمدی شادان جمله محزون
دوشوبدر بر زمانه شیخ شابی
اولور احتمالمه‌سی آیک البت
بر ایو ندر بتر البت صقالی
کیدر عشاقدن هپ تاب و تبلر
کوکل شهرینی بر تلله یدرسین
سر کوینکده مجنون وار ایلمز
اشتمزسین منده ای ناله واه
وصالکدن حکایت ایلین یوق
دوسن یوق زار و افغان او سینه
سلاملک آکه‌رق قد خم اولمز
متاعی هرکس ایستر تازه تازه
قومه فرق دل عاشقه اثر
نیجه بر عاشقه زندان محنت
نوال خنده که مهمانک اولسه
امان بولسه نوله نارکدردن

اولورمی شوکت حسنکده نقصان — ایا تخت دلارایی وده سلطان

پرانغز خوب وبه بدنه یانلق

یوطتلی دل ایله ای مقصد جان — دهانکده عجب بر شکرستان

سوزوکک جانفزا الغینه سوز یوق — کوزوکک دلربا الغینه سوز یوق

نه بد شرب اولور بعضی جوانلر — طریق دلربایده یایانلر

صاتور بارد سخنده رنوع شیوه — بره بکزرمی هیچ عالمده دیوه

صووق سوزلرمی عشق ایچره سویلر — جماده کویا بوزلو صو سرپر

صباح وصلتی ایچره یار بیداد — رواجی بد سخنلر ایده اوراد

روش دلبرده چون مطبوع اولمز — او چیدان دهرده مطبوع اولمز

سک کویمدر عاشق دیو هر بار — ایدوب حاضر نیجه تندی و آزار

سزامی سویلیه سوزلر که اول یک — قوده وره قطره سین الکل ایلین سک

فنا سوز سویلمز الا که نادان — کیفشی راده سوز یدر مرهم جان

سخن دلبرده نازکتر گهردر — سوزی سیمین تنک چون زر زرکردر

مجوهر ظرف زرین ایچره ای جان — یاقشورمی کتاهیه لی فنجان

حسن اقلیمنک دلبر شهیدر — شهک هر بر سوزی سوزلر شهیدر

او نیجه طتلی دلی بر دلارام — بولور تلخی غمدن دلکر آرام

فراقک جو داغ اوزدی اکا غم — نوله طتلی دلک اولسون قومر هم

بو مائی قبه‌نک آننده عاشق / دیلسم برادلسته یوتمش ماهی لایق

انک سررشته سیدریار الندە / عجب بی رحم بر خونخوار الندە

ایدر آب وصالندن آنی دور / براغ ساحل فرقتده مهجور

گوزلر وار دکل راضی بو حاله / قورا دل بیچاره‌یی حوض وصاله

جانم قربان اوله اول نوجوانه / که قیمز جسنجر جور ایله جانه

اوله دستنده میزان فراست / ایده کندوینی نقصدن حراست

بولورسه عاشق کامل عیاری / اولور جان ایله آنک یار غاری

حمام عصمت ایچره در قراری / تن عرضینه اولمز گیرطاری

بریدر رقت طبعی ایخندن / که نیک اخلاقله طوتمش اتادن

بیلور خیر ایله شرّک منشائن هب / ایدنامه چالیشور روز ایله شب

آنی هر عاردن عاری گورسین / هب آنده خوب اطواری گورسین

دمادم پاککده رشک غلمان / طورور عفّت جنانی ایچره هرآن

ایدرسه عاشقنه اول خطابی / دیمز الّا خطاب مستطابی

افندم ایله سلطانمدن اینخز / تکبّر آتنه بر دمده بنمز

تواضعله یوزی یرده چو مهرک / آنکچون شاهیدر تخت سپهرک

توضعدر دلیل عقل و عرفان / توضعدر شرافتبخش انسان

بیان حالت حلم و غضبدر

ایا عطر دماغ روح قائل ‌ ‌ گل خوشبوی گلزار خصائل

چالشسن صاحب قلب سلیم اول ‌ ‌ غضبناک اولمه هر دمده حلیم اول

دگل خلق غضب مقبول عرفان ‌ ‌ اولان دیوانه هر یرده غضبان

خردمندان بریلر در غضبدن ‌ ‌ انلکچون رسته درلر هر تعبدن

غضبدر باد احراق عداوت ‌ ‌ که بادا اسدکجه اثر آتش البت

بو بادی دائما تسکین ایله ‌ ‌ دلک هر برگه بی کین ایله

غضبله قیش کبی کیم کلسه جوشه ‌ ‌ قچر از خلق آندن کورخه کوشه

بهار آسا حلیم تازه رودن ‌ ‌ کشاده مشرب اولان نیکخودن

طبایع حظ ایدر آنک سوزلر ‌ ‌ ثنا و مدحته آنک ایورلر

غضبله برق وش آتش جاجاینک ‌ ‌ بو عالمده دوامی یوقدر آنک

ندامت میوه سیدر شاخ خشمک ‌ ‌ رزالت روزکاری کاخ خشمک

غضب وقتنده دارلیه فرصت ‌ ‌ بولورمش نیجه شر و شوره رخصت

ایدرسک مقتضای خشمی اجرا ‌ ‌ عقلدن دوشمک ایدرسین ابرا

محبت قصرینک سیلی غضبدر ‌ ‌ بو قصرک انهدامینه سببدر

بلاشبهه چو خاک انجام دنیا ‌ ‌ غضبله یاریله سن آتش آسا

بر اوسلوب اوزره قالمز حال عالم ‌ ‌ اولور دشمنلرک دولت اولو یغمی دم

اولور بسون ایتدیکک ایشه پشیمان ‌ ‌ که دیرسین ایتمیدم کاش اول آن

غضبدن فارغ اول جمع ایله هوشک
که عمری آز اولور یرتیجی قوشک

مدارادر لباسی هوشمندان
اولور غمگین کیم آندن اوله عریان

دلیلی اولیدر خلق عالم
طبیعتجه یورر هر عامل آدم

طبایع درکاکینه مماثل
که آنده شهد و بونده زهر قاتل

ایدر هر کس متاع ذاتن اظهار
سکا رنجیده اولمق نیچون ای یار

برآدمدن کورنجه ناسزا ایش
همان اینجه آنی شتم ایله دلریش

قومه حبل متین حلمی الدن
براقمه مقتضای علمی الدن

حلم در مورث عزت کیشی یه
حلم ویش اوله مز رفعت کیشی یه

عزیز ایدن زری یومشاقلغی در
قتیلق آهنک الچاقلغی در

دیدیلر حلمه ملح خوان عزت
که مغلوب حلم ملح اولور البت

بداندیشانه خوشندر ایلک ایتمک
کمه عاقل یراشمز کملک ایتمک

زمینک حلمنه واردر پسندم
کور آنک حلمتی ای شهلوندم

آنور انساندن درلو مزخرف
ایدر درلو نعم ایله مشرف

نه کلو ایتسک آنی زیر باده
سکا میوه ویروب ایدر صفاده

تواضع ایله کارک دائم ای یار
که کبر اهلی جکر دلده نیجه بار

تواضع اهلی اولمز هیچ مکدر
کبر در منشأ هر شور و هر شر

ظریفان خوشجه نکته سویلدیلر
سؤالی بادتنده ایلدیلر

قورسین

دیدیلر هر قچن صحرا اکزسین — قولین بوداغین اغاجین

ولیکن سبزه زار لطف ایدرسین — همان طورر سز سلام ویروب کچرسینز

یونک وجهی نذر ای یاد سویله — خبر ویرایده یم تا یاد سویله

دید صحرایی کزسم نه زمان بن — انکچون سبزه یه ویردم امان بن

سلاحم وقتی کاری سرفدولق — درختک کاری دائم تندخولق

بکا قرشو طورر کبر وغضبله — باش اکر هیچ بردم ادبله

انکچون بی سر و پا ایلرم هب — بلی هر بی ادب دائم معذب

دخول خلقه ذکری بیان ندر

ایا روشن چراغ نکتهٔ جان — کوکل شوقیله چون پروانه رقصان

یراشمز تکیه ده رقص ایده دلبر — بهای عصمتی نقص ایده دلبر

داروب طوتمه انک بونک قولندن — دراویشی کروقودسک یولندن

طوتنجه دست درویشی قمررو — اودیر البته ذوق ذکر یاهو

نیچون دیر اولمه عشقکله مالی — بنی شیدا قیلن یارک جمالی

بهانه ایله بو یمنونه آتر قول — که بو در خلقهٔ رقص ایچره بر یول

ایدر قدینی شوقک ایله خلقه — اودکلو میلی قالمز تاج ودلقه

کیدر بو دکلو سعی و زحمتی هب — سکار ربط دل ایلر روز ایله شب

وار آنده ده دخی بی عرض واداب — قدومه چالیشور اورماغه مضراب

قتی آز بولنور درویش صادق / جمال اللهه آنجق اولمش عاشق

محبتدن ضروری جنبش ایلر / خدایی اکسه کندین بیهش ایلر

چمنزار حقیقتدن آلن بو / ایا عین آتشندن بللو درلو

هله اول دائره ایچره سن ای یار / آتیق بصمه صقین مانند پرکار

جوانه تازه لکده انزوا فرض / اولوب خانه نشین ترک هوا

فرض

اگرچه خلقهٔ ذکر ایچره وار حال / ایدر انسانی غمدن فارغ البال

یم شوق اوزره باد آشنایی / اسوب تحریک ایدر موج هوایی

محبت تن درختن طورمه سلکه / دوکیلور میوهٔ غم و کدرلر

انگده وقتی وار ای سرو نازم / زمانسز قوش اوچرمی شاهبازم

ویرر صوتی یه ال بعضی شکرلب / نک ال ویرسه بویله آدم هب

صویولوب کیرسه دوره بردلارا / همان بیل کیم ایدر اول عرض کالا

کورندر رقصنی فانوس هیئت / اکابر کون دیکر لر موی البت

ایدند شیخ تجدیدن انابت / اکا یغدرالدیت بر قیافت

بولردن صد حذر ای جان قائل / اوله کور اهل دل بزمینه مائل

بولنمز شمدی تکیه لرده حالات / مرید و شیخده تقلید هیئات

مشایخ طوله سی باب اکابر / کیمی رؤیا کورر کیمی معبّر

کوروب تاجین دیه سلطان تجرید / دلنجیده یوق آنده اول امید

زمانک صورتک اول ذو النونیم در / بو بسطامی حقک مفتونیم در

ینه یار در

نیته یار صلاح زهد و ناحی
دیانت ارتکابی یوق سلفده
سلف شاهاندن استغنا ایدردی
سلفدن شهله استمداد ایدردی
مریدانک ضلالتهب سلوکی
یلانجی بر ایکی نادان و احمق
برنده یوق آنکسه وجد حقیقی
سسی طوتوله جاغنک بر ایکیتسی
سسیدر اول حمارک شویله بدتر
کدر ویرر آنک بدصوتی زوقه
اسنجه باد لحنی پیچ بر پیچ
بوغازینک ایچی بلغمله پردر
دهانندن چقیجه صور وش دم
قولاغک ویرمه بداکانه جانم
صققین تکیه نشین چون پوست اولمه
کلاه حسن ایله اولدقجه دلجو

که ایتمز ایتدیکین احمد حرامی
قناعت طاهر اولدی عیب خلقده
قناعت تکیه سن ملجا ایدردی
ایدوب خدمتلر استسعاد ایدردی
کور الناس علی دین ملوکی
معارفدن تهی و ساده طورلق
ایدرلر قوری دعوای طریقی
آدین ذاکر قومش اولمش جلیسی
آنک حقنده نازل ان انکر
کیرر طاعون کبی اطفال مشوقه
صفاسینه طویولمز جرجرک هیچ
کیم اشتسه درونی غلغله پردر
نه جانی واردری قالماغه آدم
اذیت ویرمه کوش جانه جانم
حذر نابخته‌لرله دوست اولمه
واروب تکیه‌لر ایچره دیم یاهو

بیان شرح کیفیات تهجو

جمالیله ویرن ای نیجه حالت
که یوسفدن ایدن حالا وکالت

یرندی دلبری چونکم خدا پاک
نیجون بعضی کشی ایلر آنی ناپاک

توتون ایچوب آغزه توقمق نه لایق
صدف ایچره کمیک صوقمق نه لایق

اوایچنو دیشلری بی قیمت ایلر
صرار دوب رنکینی پر تهمت ایلر

صرو اولمق روای قمده دندان
صرو ایچو دکل مقبول چندان

دهانکده چیبق مسواک بدر
که بخشایندهٔ عطر بقدر

اولن افیون ایله بر شنک اسیری
اولور اول عاقبت فرسک اسیری

هلال ایلر آنک بدر جمالنی
شکست ایلور دخی قدر جمالت

تلاش ایله کچر عمر عزیزی
اولور بیزار آندن اوغلی قیزی

دماغنده بولنمز لذت عمر
که کوکلی حقه سی محنت عمر

ایدرلر آنی خلق هر دمده مضحک
یریدر دفتر انساندن حک

خدا کوسترمسون روی شرابی
که آنکله آچیلور فتنه بابی

شراب ایله اولور دیوانه عاقل
شراب ایله دوشر پایانه عاقل

شراب ایله رزیل اولدی عزیزان
شراب ایله غنیلر در فقیران

شرابک دوقی یوق عین کدرور
که مقلوبی آنک کور آب شردر

بلای دلربایان اولدی باده
ویرر اول جمله ناموسی باده

زمان ایله ارازل بر جوانه
ایچوروب اشلدیلر یانه یانه

دیدی

دیدی آه ایله قدین چونکه بوکدی / اوزوم صویی یوزم صویونی دوکدی

میه میل ایتمدن غایت حذر قیل / بلای می پرستانه نظر قیل

کیمی محبوس اولور کیمیسی منحوس / کیمی مفلس اولور کیمیسی معکوس

معاینه‌دن اوله‌سین هر زمان دور / هرایح ایله ذائقک اوله معمور

قمی عمرنده گورمه هیچ خماری / سکا دائما ایده حق عون و یاری

حذر دلاک و بردن کرکدر

تن پاکلگ سنک ای راحت جان / اوله گرمابهٔ صحتده هر آن

ایدرسک گاهی گاهی عزم حمّام / یاپشما سون اوسیم اندامه هر خام

صویونوب گیرسه حمام ایچره دلبر / تیه جامی گبی هر کس گوز آچر

سکر دیشتر اگا دلاکلر هپ / او جسم پاکه اول ناپاکلر هپ

اولر گلخنجیدن چونکم حمّامجی / ایدرلر شهوت ایچون هپ علاج

قولنجین قیرمغه باشلر کیمیسی / دوکر سرلوله‌دن یاشلر کیمیسی

کیمی دیر قبه دیشن اوستینه دوشنم / کیمی در حوض وصلی ایچره یوشنم

حد ایدر کیمیسی پشتماله / نه لایق دیو بو مال مناله

تن پاکه صارنجه حولی دلبر / حد له کیمیسی لا حوله سویلر

ایدر القصّه هر بریسی امیّد / آنی کیم جا غدر دلبر ایدر عید

نیجه عید ایتمز اولدی ماهه واصل / و مفلس اولدی گنج شاهه داصل

ویررمی هرکس ال بویله دولت
که خلوتنده ایده آنکله خلوت

صنم ویدرر اکا تسلیم او تازه
انک کیبی که غسل ایله جنازه

ادی دلاک ایدر طرح تکلف
نیجه استر ایدر اویله تصرف

بونی بلمز او پنبه تن او مهوش
که یاب یاب آلدی اول تخریری اتش

دوشر اوستنه که ایلر بهانه
ایکی قولین طولر کاهی میانه

کومش خانه امینی کیبی خائن
الی السنده اولور سیم معدن

بهانه کیسه سورمک آره لکده
قورو یاجق الی آنک دلکده

اولیف کیسه ایله واردیغی یره
نه محکمن کیسه صرف ایدنلر ایره

سکا ای دلبر آنک آب رویی
اولان رشک قمر مهتاب رویی

یاپشماسون حمام ایچره هر اسفه
ویرلسونمی امانت تازه پنبه

وار آنک اجلنده اختیاری
که کورمش هم یترمش جمله کاری

بهای نان ایچون ایلر او خدمت
که بر آقچه یه آلمز نیجه وصلت

حمام آسا دکل قیزمش درونی
درونی ایله بر اولمش برونی

صلاتیله صلاحی اوزره قائم
دیمامش هیچ اکا برکسه معلم

سنک دلاکک اولسون بویله آدم
صقین غیر یده یاقلشمه یردم

صقین بر بردکانده اوتورمه
شرور فتنه کانده اوتورمه

نیجه دلبرلرک دکان بربر
ستره وش بلین ایکی قات ایلر

نظیره

نه تحفه جه محل بیع وشرایه کیرر بر برده کاهیجه ارایه

چو غلیسی بر برک بی عرض و بی عار کو جو کلوکندن آنک هجنتی وار

سرپالکک صقین سن اویله‌لردن عذارک کلدیکنی بویله اردن

چو موی سرد وشه هر دمده بیره قاله آلتنده بوینی چون ستره

اوزاتماسون سرپا کیکه اول قول سنی باشدن چیقارر عاقبت اول

وار آنک ایچلرنده پاک آدم که شورشتره ایتمز میلی بر دم

بیلور اوغلی کبی اوغلینی غیرک میانک فرق ایدر شرایله خیرک

انی بربر ایدنلکم بے ضرردر صقین سن غیریدن کیم شرردر

بیان آفت تضییع اوقات

ایا مخدوم پاک دایهٔ وقت سنکله برتر اولدی پایهٔ وقت

بهاسیته قماش عمرک ای یار بو فانی دهرده اندازه می وار

کیمک کر دوشسه دستنده بو خاتم الینه کیرمز ایته نیچه حاتم

کرم ایت عمرک واری حذر قیل بو عمرک قیمتینه بر نظر قیل

کیمیلدن تا فلک ازرق عبایی کیم ایکی کره کیدی بو قبایی

بو ده هر اولدوردکین حی ایلمز هیچ فلک ناکولنی قی ایلمز هیچ

نفیس عمری صقین یابانه آتمه وار و بیکنج دری عمانه آتمه

که پیوسته اولور افلاسه اتلاف بونی بویله دیمشدر اهل انصاف

جهولان و سفیهان ایله صحبت
اولور دزد قوای عمر البت

سن اول جهالدن هر دمده معرض
که قرآن ایچره حق دیدی و اعرض

یوزینه جاهلك بقمه کتب وش
کتب وش اهل عرفان ایله اول اش

دونلدن آسمانك آسیابی
نه شدتلو آقر بو عمرك آبی

فلاطونه سؤال ایتدی احبا
ندر اعظم مصائب ایچره آیا

دیدی تضییع وقت اتمك بلا نفع
قبول ایتدی بونی هر کس بلا دفع

او مجلسده اوتور هر دمده ای جان
که کسب ایدر سن آنده علم و عرفان

والّا خوش اولن تنها اوتور حق
بو دار محنده بی پروا اوتور حق

او تنهاده قرین یاد حق اول
تفکرله رهین یاد حق اول

شروری حصره گلمز اختلاطك
تفرّد در اك اصلی هر نشاطك

بریده دزد عمرك کثرت خواب
کثیر النوم فی المقصود بدخاب

عجب بر سارق چابك اولور خواب
اکا بردر قراکو ایله مهتاب

یاتقده آولار انسانی دمادم
کوز آچدرمز بصر آنی دمادم

صقین شبخون ایدر بردن اویقو
که دیرلر آب اویور دشمن اویومز

آنی اولدقچه تقلیل ایلیه گور
ایا تقلیله تبدیل ایلیه گور

سحر وقتی اویانقلق نه خوشدر
دل و جان ایچره یانقلق نه خوشدر

مصیقلدر او دم آیینهٔ دل
اولور نور خدا عکسینه قابل

صباح الخیر اولور روی فلکده | کشاده چهره یا نوری فلکده
او یا نور مهد عقلمدن دل و جان | غذای شیر فیضی استر اول آن
اولوری چون آکور کلدن اودم نو | باشینه بلبلک دنیا قراکو
خروسان شوقله اول دم خروشان | کبودی خرقه ایله قمری جوشان
قوم او بار ایله بر بیصد یغور سر | سحرده قالدیرن بالین و بستر
سحر در اول صبح سعادت | اولور مقبول حق اول دم عبادت
یوزینه هر کیمک صو سرپه اقبال | سحرده اویقو کورمز چشمی هر حال
سحرخیز اول ایا ماه منور | اوله سین مهروش تا پایه برتر

بیان حالت عشق جگرسوز

ایا اقلیم حسنه شاه خونریز | کوکلده آتش عشقک سنک تیز
قو یاردیم بر سکلی باغ دلمدن | که یعنی بر شرر داغ دلمدن
بر از حالات عشقی سویلیم بن | که یاندی سر قرار اول آتشه بن
صققنسونلر ایله اطفال تدبیر | ینه دیوانه کوکلم قیردی زنجیر
بو حالتدن عجب بیلیم بزری | سورور زنجیرینی یوقسه کززی
تجمل ایندی بنی اول وصله ناسی | که عار ایلر دلینک اقرباسی
دمادم میلی کوی دلربایه | آلشمش بر دلی دار الشفایه
ایناتمز ایچ دیسم جای خطردر | دادنمش کور قو دورمشدن بتردر

صارنمز باشنه دستار هوشی ‌ ‌ حیقارمش باشدن او عشوه فروشی

نه صل کید رسم جامهٔ بیند ‌ ‌ ایکی کون طور مز ایلر پاره چند

دلی باشی اولوب خنکار عشقه ‌ ‌ عجیب خدمتلر ایلر کار عشقه

کتور مز خولیا چشمیمه اویقو ‌ ‌ بو کونمی یا یارنمی وصلده بجو

در بختم گشاده ایلرمی کردون ‌ ‌ بنی وصلتله شاد ایلرمی کردون

اولوب بو فکر ایله اندر کشاکش ‌ ‌ کهی امید وصلت ایله دلخوش

قضا بر پاره رحم ایتدرسه یاره ‌ ‌ تسلی ویرسه وصلی جان زاره

شراب لعلنی نوش ایلر ایکن ‌ ‌ غم دهری فراموش ایلر ایکن

بو منصبده بولورکن مقصده نیل ‌ ‌ بنی بر عزل ایدنش ایلرکه واویل

وصال یکدمده دلرجه بجران ‌ ‌ او نور دیده ایچون دیده گریان

دگرمی نکبت عزله بو دولت ‌ ‌ دگرمی منکره گی ذله بو عزت

شب هجرانچه یوقدر خواب راحت ‌ ‌ عجب دیبنه قویوبوق آب راحت

یم عشقک بودر بهره ده کاری ‌ ‌ قرایلدر بو بحرک روز کاری

انک حوتینه لقمه یونس دل ‌ ‌ سراسر غمدر آنده مونس دل

صویوق بولمش ایکن کشتیء وصلت ‌ ‌ آنی نایاب ایدر گرداب فرقت

حذر قیل نوجوانم صد حذر قیل ‌ ‌ آترمی کندویی دریایه عاقل

کوزی اهولره دل باغلمه هیچ ‌ ‌ بو صحرای کدرده آغلمه هیچ

بو شهره بن عمریکی کل ایته آچی / براز کندیکی عمرم واری آچی

گوزل سو ملکده اصلا صفا یوق / جهانده عشقه بگزر بر بلا یوق

نه خوش نکته دیدی اول اهل انصاف / خم اولدی عشقک الننده قد قاف

حذر قیل دوشمه عشقه زار اولمه / سمندر روش کل آتشخوار اولمه

دله هردم آتوب سنک جفایی / نیدر سنک اوکودوب مرغ صفایی

ویروب دل هر گوزل اغلانه یانمه / سن عشقی اوغلان اویونجاغی صانمه

بلاسیدر صفاسندن زیاده / جفاسیدر وفاسندن زیاده

عجب جزبی اولور سیلاب عشقک / گوتورور چوق صوجالی آب عشقک

کلور کوه کدردن طوغری اننه / ییقر آهن ایسه بنیاد دل آه

مشوشدر صقین یاقلشمه آن / اشتمزمیسن آتش قرب سلطان

نه راحت سوز اولور بو آتش عشق / نه تحتنکش اوله تحتنکش عشق

کراسنک بیان حال عشقی / دل بیچاره نک چوق چکدیکی مشقتی

قیامت بر علامت فتنه سندن / سلامت بی سلامت فتنه سندن

سرای عقل و فکره قوندق انداز / ییقر شهر نشاط و ذوقی آز آز

قولاووزی اولور شهر بلانک / دلیلی در ره جور و جفانک

نه ایلرسین بو قولیم ردشب و روز / گورینن کویه استرمی قولاووز

جهان ایچره اوکیسم بدنام اولمز / جهان عشقده بر بدنام بولمز

ایدن کشتی جانه عشقی یلکن
قاچیرر آیلی یی البتّه الدن

نه خواب و خورده بر لذّت بولورسین
نه جان و دلده بر صحت بولورسین

کسرسین الفتی هر خشک وتردن
ایدرسن بیعتی شیخ کدردن

ایدرسن عشرت و عیشه وداعی
آلورسین باشکه صابون صداعی

دوشرسین درده کیم مشکل دواسی
قتی دشوار والحاصل دواسی

حکیمک یوق وکاننده بو درمان
بونی هر بر حکیم ایلر می اذعان

تهی در بو دوادن حقّه راهب
صاوولمز حقّه بازلق ایله بو تب

کوریدم دیو بر کرّه او ماهی
طولاشرسین صوقاغنین ایدوب آهی

الکدن قالدرملرده کیتورطاشر
اولورسن زین محله اهلنه قاشش

بچه کوندز آنی جست و جوده
حیا ایله کیجه لر کفت وکوده

بو خولیالر ایله صبحی بولورسین
سن اویقویی ملکرده وشده کوررسین

نمازه اولدوغنک وقتده قائم
کوکلده دراو رویی کعبه دائم

حیا الکده طورور اول قدّ و قامت
سکا تکبیری شاشردر البت

طوترسین لیلر بندن صوم دهری
دیمز کل برده افطار ایت او شهری

دیمه بیرام کلورسه بوسه حاضر
اوچهرولرکیجه بیرام جهان دیر

دیسک ایت روم ایلی آیینن اجـ
خراب ایلر سنی چون ملک کسری

اویولکم کچدک آندن یار ایله سن
کچرسین صکره تنها زار ایله سن

کیدرسه

کیدرسه سلطنت الدن دکل غم
غم اولمقدر او شهدن دور بردم

جمال یاردهرودن چو فرقت
ضرور ایدر رایت اوّل قطع صحبت

ایکی سنه‌کچه سر عشقه جانا
وصال دلبریا احوال دنیا

صوکی فرقتی وصله تشنه اولمه
اولورملی دیرلیکه دلبسته اولمه

فغان ایتسم روا دست فلکدن
که چوق کوردم جفا دست فلکدن

نه بی شفقت اولور هردم بو غدّار
عیاذاً گورسه بر یرده ایکی یار

جدا ایتمز بسه جانی راحت اولمز
فلک وش دشمن بی رحم رحمت اولمز

دمادم کار ایدر تفریق یاران
آقیدر دیده لردن یاشی چو باران

اوللدن بربریله فرقدان یار
ایکی یاری آیرمقدر آکا کار

فراق یار ایله یوق لذّت عمر
فراق یاردندر علّت عمر

صایلمز کرچه چوق عالمده محنت
جدالق کبی یوق عالمده محنت

جدا القدن دکله ای قمر رو
نیچون یا چهرهٔ مه اولدی صارو

ازلدن فرقت ایله زرد چهره
یکی عادت دکلدر اسکی شهره

المناک ایتمیدی فرقت جان
نه اکلر حالت نزعنده انسان

جوان ایسه هزاران جاندن اعلا
نه وار عالمده آیا آندن اعلا

بولورسه عاشق اسباب صفایی
یا پارسه دهرده یوز بیک سرایی

قنبایی هر سر ایک زردن اولسه
جداری سنکی هب کوهردن اولسه

زر اندر زر منقش کاخ هب | کرکه یا نمزایسه شمعهٔ شب
زمرّدن اولورسه هر تواني | اولورسه کهربا هر آستانی
جواختر اولسه هر میخی ضیاپاش | مهروش نور صاچه آینه هر طاش
قپولر سیم خام اولسه سراسر | نه نوآرا اولسه هر حلقهٔ در
مقامات اولسه هر بر در صداسی | نوای نی کبی اولسه صفاسی
بولرده نیچه بیک غلمان خدام | مقام حرمت ایچره صبح ایله شام
نزاکت شهرینه هر بری سلطان | سراسر اطلس و دیباج پوشان
آلتمش هر بری بر نیچه کنجه | که باغ حسنده هر بری غنچه
هم اولسه بو سرایده نیچه باغ | ارم طوتسه جهانده دلده بیک داغ
بولارک هر برنده اولسه جولر | که آندن باغ جانه آقسه صولر
او جولردن سراپا شکّر آقسه | دکل شکّر بلکه کوثر آقسه
درختان اوزره مرغان خوش الحان | دله ویرسه غنای موسیقی دان
دکل عاشقک یاری یاننده | وارایسه آتش فرقت جاننده
کوزینه چوب قدر کلمز بو املاک | اولور تن کهرباوش سینه غمناک
سرا کوشهٔ کلخنله بردر | اکا ویرانه لر کلشنله بردر
برابردر اکا زهر ایله شکّر | بلکه زهردر قند مکرّر
کدورسه غیریه خنده ایدرکن | او خندیله آنی بنده ایدرکن

اولور او خنده دن غیرتله کریان سحاب آسا کوننجه برق خندان

هزاران آشنادر دلبر عصر کل وقت اولدمی بر بلبله قصر

کیمیسی کوسترر زر کیمیسی زور ارازل هیچ انی حالینده می قور

کورینشور هر بریله خواه ناخواه ایدر عاشق بریده کریه و آه

جوعنی فرط محبتدن دیه من بو حالی دلبرینه سویلیه من

او نازک خاطره شاید اوله بار دیمک اغیار ایله کورشمه ای یار

خلاف طبع پاک اولمزمی البت قبول دلبر اغیار الفت

چیقرده کوکلدن آنی کوچدر بلی هر خسته ویرمک جانی کوچدر

کوکلدن لذت دلبر چیقر کوچ که یردن نخل بیخ آور چیقر کوچ

قالور عاشق بو حالت ایچره بی رای که ترک ایتسه آنی وای ایتمسه وای

طورر صاغمزه شیر وصولده کرکان نه یاپسون قنده کیتسون یره جان

بودر احوال عشق دلربایان بو قصه ایچره یوق القصه پایان

بونوسک نیشی جانم در عقیدر بو یازک قیتشی جانم در عقیدر

والا عشقی عاقل ایتمز انکار جهانک عشقدن بخری لسنی وار

اودر تخت دل اوزره مستقل شه که غالب اولمده جیش غمومه

شه عشق ایتسه بر یرده قراری کدایان غموم ایلر فراری

دو کون اندیشه سندن چکدیرر ال ایدر عاشقلرین اول مشکلین حل

تجرّددن دماغه قوراودادی | آنر دلدن غم نقص و زیادی
غم جاهی قیلر چاه عدمده | قومز بابی دلی قید حشمده
کزر بستان عشق ایچره چو عاشق | فلکه کر کلک دیمزسه لایق
کیم آلسه دسته تیغ عشق خوبان | کوزینه کیدیر دریچه سلطان
دل اولسه منقل نار محبت | غمی سرمای غمدن کورمز البت
محبتله یانق دل در اماندر | حمامک هپ بهاری بی خزاندر
کیمه کیم دولت عشق ایته اقبال | غم اوباردندر فارغ البال
کورر بر رتبه ده فقر و غنایی | ایده مز فرق هیچ ذوق و عنایی
بقر خلق جهان خنده ایلر | که هر کس ماله کندین بنده ایلر
بوزوقلق صاحبی بک آزدن آزدر | چوق انسان صورتا معنیده قازدر
هر آدی خضر ایچه می آب حیوان | ندیم ایلر می هر موسایی یزدان
بولنمز هر کوکل کنجنده بو زر | بولنمز هر یم دلده بو کوهر
نه خوشش بشریت ایدی لیکن سیمی وار | نه خوشش شادی ایدی لیکن غمی وار
درونی پاک ایدر هر غل و غشدن | کر و قور صاحبین هر بد اندیشدن
دل نازک دلانک زیوریدر | غلیظ الطبع اولانلردن بریدر
ایدردی بر حکیم اولادنه تیبر | دهان عقله قوردی بویلیجه قند
تعفّف ایلکز کلسون شرافت | تعشّق ایلکز کلسون ظرافت

ایدر طی مراتب عشق ایله دل / بولور درلو مواهب عشق ایله دل

نیجه نادانی دانا ایلدی عشق / نیجه ادنایی اعلا ایلدی عشق

اگر عشق اولمسه معمار عالم / طشنی خاکش اوستنه قورمیدی آدم

اولورسه بر هنر معشوق عشوق / محل اولسون اکا استرسه عشوق

سورر عاشق اکا همت سمندین / آتر البت اکا سعی کمندین

آتی بیک جهد ایله تحصیل ایلر / وصاله شوق ایله تکمیل ایلر

اوله شاید سبب وصل جوانه / اوله آمدشده یاره بهانه

نه محبوب ایسه محبوبک یاننده / نه نسنه خوب ایسه خوبک یاننده

اولور البت یاننده عاشقک خوب / بنی محبوب بدر محبوب محبوب

نه کیم عالمده خیر وشر ایدرسن / برای خاطر دلبر ایدرسن

آدرسن وصل یاری مال وجانله / رزیل اولدی چو عیسیء وشانله

طوتالم وصل یاری بولدک ای یار / چکلسونمی صوکی فرقت کبی بار

دکلدر دولت وصلت جو دائم / نه حاصل دوشده کنجی بولسه نائم

بنی دکلرسک ای نور دیدم / نظر ایتمه قمر رویانه هر دم

جو آیینه جمال یاری کورکج / صوکی مغبر اولور مرآت دل آنج

نظردن دل دوشر عشق ایله نار / سبب درکاهی احراقه شراره

دوشرسک اتفاقی دام عشقه / اولورسک مبتلا آلام عشقه

قوه دامان صبری بردم الدن
نهان ایله بو سرّی دائم الدن

اکرچه مرغ وصلک صیدی دشوار
انک آردنجه صبری یاز ایت ای یار

تن دل اوزره گیسن زرهِ صبری
سکا سنور ایدر اول زوربیری

عجب خلق حسندر فکر انجام

ایا اغازدن انجامی حاسب
ایدن نظارهٔ روی عواقب

ایدرسک دوربین عقلی درست
سیچرسین هر اموری عالی و پست

صقین الدن قومه اول دوربینی
که تمییز ایدر دنیا و دینی

اوکیم کارنده اولمز آخر اندیش
اولور چوق پرده اول بیچاره دلریش

دیدهمی ایدن دَرِ عقله ولوجی
ولوج اوستینه تقدیم ایت خروجی

اکر موش ایتسه ایدی فکر انجام
چکر میدی آنی نانپارهٔ دام

یم اندیشه یه طالسیدی ماهی
دوشوب آغ ایچره ایتمز ایدی آهی

سیل وش طولو دیزکن سرعت ایتمه
صقین پندم سرای همت ایتمه

نتائج ده اولورسک ژاله خلقت
اولورسون زینت وردِ اضاعت

قودیلر اسب مقصود اوستنه زین
امورنده اولنلر عاقبت بین

کیروب سن بیشهٔ فکر ایچره شیر اول
و ارباب تحروله مستشیر اول

تفکّر شرطدر وقت تکلم
تفکرسز سخندندر تألم

فکرسز سوز ویرر زهر ندامت
فکرسزلر ایچر سمّ ندامت

ضرر وار در تأمل سز سخنده
که ناس ایلر آنی هزل ایله خنده

بو در یرا اهل عرفانک مقالی
کمال السنده انسانک کمالی

سبیدر عزته هم ذله گفتار
شرافت وار در آنده هم دفعی عار

بو غازینه تفنگلک قورشون آفت
دکلدر سویلمکدن صاقنجه ساکت

سخندان و سخنورده اولور سک
ظریفان ایچره سرورده اولور سک

سکوتی عادت ایله غالبا سن
وقار ذاتکی ایتمه هبا سن

لب پرگوده یوقدر قول اطیب
قنی جوهر لب دریاده طاش هب

ایدرسک گفت گویه ابتدا سن
امام فکره ایله اقتدا سن

صدف آسا دهانکدن در صاج
جهانه کان گبی گوهرله زر صاج

بو صحبت سوزوگده خسته دللر
رها بولسون غموه بسته دللر

کلید باب شادی ایت لسانک
جمال ذوقه حادی ایت لسانک

که کللر ایچره خوشگولر بولوریه
کیم اولسه بد زبان نفرت ایلر

سنی حق ایلمش خوشروی و خوشگو
دهانکدر سنک شکرله مملو

بونک آیا ندر جانم علاجی
بکا طاتلی دلندن فرقت آجی

بو بندکدن سکا خیره دعادر

ضیای دیدۀ جانم افندم
بنم عزتلو سلطانم افندم

خدا آمالکی ایتسون مهیا
دل پاکک کدورتدن مصفا

سکا احسان ایده حق عمر اطول ایده لطفی ایله هر مشکلک حل
طونه سین علمدن الده علم سن عملده اوله سین ثابت قدم سن
کل فضل اوله دستار دلکده اوله هب عاقبت آب کلکده
مل غم کورمه بردم جام دلده قصوری کورمه اصلا کادلده
پناه حقده اول حمله کدردن امانده اوله سین انواع شردن
بلند ایده سنی قدرکی حق اوله دشمنلرک چون خاک آلچق
تنکدن چیقمته هیچ درع صحت سکا یول بولمیه پیکان علت
سنی رفعت ایده محسود عالم سرایکده اوله هب سود عالم
درک اولسون ضعیفانک پناهی یوزندن کیده لر رنج و آهی
سرایک اوله مأوی مسرت دونه بزمکده صهبای مسرت
سرا قبالک ایره کوکلره تا قویاسن فرق اعدا اوزره پا
سپهرک قامتی تا دونه پایه هدف اولمایه سن تیر بلایه
اوله رخسار عرضک قل عیب سز ستاب دولتک اولسون شیب سز
سنک هر روزکه رشک ایلیه عید اوله بختک یوزی مغبوط خورشید
کونش زرین سپر تا آله دسته سهام تهمت ایله اولمه خسته
سعی عشق ایتمیه محنت اسیری جفای عشق ایله فرقت اسیری
جوان بدروش آلمیه کوکلک نهایتسز غمه صالمیه کوکلک

جهانده هیچ دلك آزرده گورمه — گل ذوقیکی سن پژمرده گورمه

کیدر باد کدر باغ دلکدن — قناتلنسون غم اوجماغ دلکدن

دهرده گورمه روی انتظاری — خدا جانکده یاقماسون اوناری

اوله قرسوکده مرئات مرادات — دلکدن دور اوله گرد کدورات

دهانکدن سنك هیچ چیقمیه آه — دو عالمده معینك اوله الله

حق و خلقك رضاسی اولسنده — هر آزاد اوله اوضاعیکه بنده

اولهلر خیرخواهانك شد دیمز — مت ، دشمنانك اوله غدسز

اوله آغاز و انجامك سعادت — جهانك نائباتندن سلامت

دعامی ایده حق حقکده مقبول — بو دهر ایچره دعامه ما صدق اول

بو نازك نسخهیه باقدقچه هر آن — ایده سین آنی نور دیده جان

که بو مصرعله در تاریخ اداسی

بو جان احمدك عینی ضیاسی

نمقه الفقیر الحاج

حسین حامد

کانکنش

١٢٩٧

سنة ١٢٩١

فهرس اين رساله

ميزان الحق في اختيار الاحق

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي جعل العقل حجّة في خلقه وايد الشرع فيما يفرق
بين الباطل وحقه والصلوة والسلام على محمد المبعوث بالنقل
المعجز الفاضل والعقل الكامل وعلى اله مادار المباحث في محافل
الافاضل **وبعد** اوّل آفرينشدن برو ميان ارباب
دانشده عقل ونقل توامان ومعقول ومنقول قرنشي همان
ايدوكي مسلم ومعارج يقينيه به مسلك نظر وبرهان مدارج
ومسلم اولمغله بحث ونظر جميع اديانده معقول عليه جمهور ومرجع اليه
هر امور در بعض ناس خنّاس وسواس اغواسيله طريق برهاني قيوب
وحماقتندن ظنيّات ووهميّات ايله برهانه معارضه قصد ين
ايدوب برقاج مسئلەدە نزاع وتعصّب مرضنه مبتلا اولوب

سلفده

سعدن کچن تعصب جنکلری کبی جدللری قتاله مؤدّی اولماغه
آز قالمشیدی اکه بناءً نزاع اولنان مسئله لرده طریق برهانی بیانی
ایچون برایکی سطر تسوید اولنوب میزان الحق فی اختیار الاحق
دینلدی تاکه عامّهٔ نزاع وجدالک مادّه سی ندرونه مقوله نه یی
منتج اولور بیله لر وقوری غوغادن فارغ اوله لر پس بو مختصر
بر مقدمه و برنیچه مباحث اوزره مرتبدر **مقدمه** علوم عقلیه
لزومی بیاننده در طالب حقه معلوم اوله که علم بشر متعلق موجود
کرک معدوم مجهول مطلقدر اول جانبه ذهن توجه ایلمز موجود
دخی مطلق ماده دن مستغنی اولورسه اول مقوله اموره متعلق
مباحثه علم الهی درلر فروعی چوقدر یاحتی یاحکیم یامتکلمدر
موجود ذهنده مادّه دن مستغنی خارجده مادّه یه [illegible] اولور
ایسه اکه متعلق مباحثه علم ریاضی درلر اوصولی دورت قسمدر
عدد وهیئت وهندسه وموسقی فنلری وهر برینک نیجه فروعی
واردر موجود هم خارجده وهم ذهنده مادّه یه محتاج اولورسه
اول مقوله اموره مباحثه علم طبیعی درلر بو علمک دخی فروعی چوقدر

پس جمله علوم عقلیه و علوم نظریه بو اقسامدن خارج دکلدر
و بونلردن نظر طریقیله بحث اولنوب فکرده خطادن عصمت مصلحتیچون
قانون استدلال و نظری تدوین اندوب نامنه علم میزان و علم منطق
دیدیلر میزان و معیار علومدر علامه سید شریف جرجانی قولنجه
بر عالم که علمنی بو وزن معیار ایله عیار ایلمیه آنک علمنه اعتداد
و اعتبار یوقدر اول اجلدن اکثر محققین وجوبنه ذاهب اولدیلر
و علم منطق مقصود بالذات دکل مقاصده وسیله و آلتدر
ابتداء فطرتدن بری طوایف امم بیننده قرارداده علوم
ضروریه و حقیقیه و برهانیه بو ذکر اولنان حقایق اشیا علومیدر
کتب منزله و علوم شرعیه مباحثی علوم مذکوره مباحثی و مسائلی ایله
اکثر موادده اجتماع و اتفاق ایدوب مواد متعدده ده افتراق
واقع اولمشدر که آنلری قبول جایز دکلدر اهل اولان اول ماده لری
بیلور اما علوم شرعیه که بو عصرده مراد علوم اسلامیه در که مقصود
بالذات اوله یا آنی تحصیله وسیله اوله وسیله یه علوم آلیه و علوم
ادبیه و علوم عربیه دیرلر زیرا مقصود بالذات دکلدر و ادب

ادلسی

بعض حقایق [illegible] ادعا ایلدی
[illegible]
منه

اول اجلدن ملت نصرانیه
فلسفیاتی ترک ایتدیلر بعضن اهل
اسلام بیانات ایله یازدیلر
مطلقا ترک ایتدیلر
منه

اول ماده لری قبول جایز دکلدر
منه

درس بالذات وادب نفس بالواسطه اکه موقوفدر والفاظ
عربیه دن بحث ایدر بونک اقسامی موضوعاتی کتابلرنده یازلدیغی
اوزره اون ایکی اولمق مشهوردر مقصود بالذات دخی موضوعاتی
ایله بری برندن تمییز اولنور موضوعی کلام الله ایسه علم تفسیر
وعلم قرائتدر فروعی ایله کلام رسول الله ایسه علم حدیثدر فروعی
ایله ایکسندن وآنلره راجع اموردن مستنبط اولوب صرف
اعتقاده متعلق ایسه علم کلامدر نهایت متأخرین مباحث
حکمیه یی بو علمه خلط ایلدیلر علامه سعد الدین شرح مقاصدده
چوق مصنفدن انکله فرجه بوله مدقلریچون دیمشدر واگر صرف
اعتقاده متعلق اولمیوب عمله متعلق ایسه اصول وفروع وسائر
اکا متفرع ترغیب وترهیب علملریدر سابقا مذکور اولدیغی اوزره
علوم عقلیه وعلوم حکمیه بو علملر تداخل ایلمشدر او علملردن
بی بهره اولان بو علملره دخی تمام مرتبه واقف اوله مز بو تدقیقه
خلق ارasında شایع اولان انکار اصلنه کلالم صدر اسلامده
صحابهٔ کرام حضرت پیغمبر علیه السلامدن اخذ وروایت ایتدکلری

کتاب وسنته تشبث ایدوب قواعد اسلامیه رسوخ استحکام
بولمادین غیری علومه شغلی تجویز ایلمدیلر بلکه منع بابنده عظیم
شدّتلر کوستردیلر حتی حضرت عمر رضی الله عنه مصر واسکندریه فتحنده
بولنان نیچه بیک جلد کتابلری یاقدردی زیرا اویله اولمسه
خلق کتاب الله وسنّت رسول الله حفظندن قالوب آنلره مشغول
اولورلر ایدی وقواعد اسلامیه بو مرتبه رسوخ واستحکام بولمازایدی
صدر اولده آنلر بو مصلحتی کوردیلر صدر ثانی وثالثده تابعین
ومجتهدین راویلر روایتنی تدوین ایدوب اصول وفروع
قاعده سی اوزره ادلّه شرعیه دن احکام الهیه یی استنباط ایدوب
یازوب جردیلر علوم اسلامیه تدوین اولنوب خللدن مصون
ومضبوط اولندقدنصکره اهل اسلام اکابرلری کوردیلرکه سلفک
منعی بو مصلحت ایچون ایدی محذور برطرف قلنوب مصلحت بتدی
اهل اسلام حقایق اشیا علمنی بیلمک مهمدر دیو بنی امیه وآل عباس
عصرلرنده علوم اوایل کتابلرین ترجمه وتعریب ایتدیلر فطرت
سلیمه یه وعقول مستقیمه اصحابی هر عصرده آنلری اوقیوب

تحصیلدن

تحصیلدن حالی اولمدیلر سمت تحریر وتحقیقده حکمتله شریعت
بیننی جمع ایدن محققلرک اثری هر عصرده مشهور ومعتبر اولوب
رواج بولدی علماء اسلامیه دن محققین امام غزالی وامام
فخررازی وعلامه عضدین واتباعی وقاضی بیضاوی وعلامه
شیرازی وقطب رازی وعلامه سعدالدین تفتازانی
وسید شریف جرجانی وآنلرک اتباعندن جلال دوانی وشاکرد
لری مقام تحقیق وتدقیقده اصل اولوب یالکز برتنده
قالمادیلر لکن نتیجه حالی الذهن بکسنه لر صدراولده برای
مصلحت واقع اولان منع روایتلرین کوروب حجرجامدکبی
تقلید محضله طوتوب قالدیلر اصلنی تدبر ملاحظه اتمدین
رد وانکار ایلدی فلسفه علومی دیوذمه مبتلا اولوب یری کوکی
بلمز جاهل ایکن کجندی ~~تعالی~~ اولم ینظروا فی ملکوت السموات والارض
تهدیدی قولاغنه کیرمیوب زمین وافلاکده نظری بقرکبی کوز ایله
بقمق صاندی دولت علیهٔ عثمانیه اوایلنده سلطان سلیمان خان
زمانینه کلنجه حکمتله شریعت علمالرینی جمع ایدوب محققلر اشتهارده

ای بو سوزی فهم ایلین عالمده او بنیادی
بو بو ایری ضبط ایدوب کوزرسی کیمیادر
شول کیمسه که اولمیه ابک عین شهودی
حیوانده که ارابوارض وسما دنیادر

ایدی ابو الفتح محمد خان مدارس ثمانیه بنا ایدوب قانون اوزره
شغل ایده اولنه دیو قضیه سنه قید و حاشیه تجرید و شرح مواقف
درسلرینی تعیین ایلمشیدی صکره کلنلر بو درسلر فلسفیاتدر
دیو قالدروب هدایه اکمل درسلری اوقنمغی معقول کوروب
یالکز اکا اقتصاری نا معقول اولماغله نه فلسفیات قالدی
نه هدایه اکمل قالدی بونکلر رومده سوق علمه کساد کلوب
اهلی منقرض اولماغله بعض کنارده اکراد دیارنده یری قانون
اوزره شغل ایدن طالبلرک مبتدیلری رومه کلوب عظیم
طفره صاتر اولدی آنلری کوروب عصرمزده بعض قوابل
حکمت طالبی اولوب فقیر دخی اثناء مذاکره و مدارسه ده استعداد
اصحابی طالبلری سقراط افلاطونی ترغیب ایتدیکی کبی
حقایق اشیا علمی تحصیله ترغیب ایدوب بو رساله ده
دخی وصیت و جمله سنه نصیحت ایچون برقاچ مواد ذکر و ایراد
ایلدم تا که مطلق علم نامنه اولانی مهما امکن تحصیله سعی ایده لر
البته بر محلده لازم کلور علمک ضرری اولماز و انکار دخی ایلمیه

زیرا برشی انکار اولنمق اول قنده دن حرمانه سببدر مادهٔ اولی

مفتیٔ مهندس ایله غیر مهندس فتوا استیدر بر کمسنه
طولی و عرضی و عمقی درت ذراع بر بئر حفر اتمکه آخری سکز آقچه یه
استیجار ایلیوب اول دخی طول و عرضی ایکی ذراع بر بئر
حفر ایلدی درت آقچه استدی فتوی ایندر ویدر هندسه بلمز
مفتی درت آقچه حقیدر ویدی مفتیٔ مهندس حقی بر آقچه در
دیو فتوی ویردی حق دخی بودر مادهٔ ثانیه قاضیٔ مهندس ایله
غیر مهندس حکمیدر بر کمسنه طول و عرضی یوز ذراع اولمق اوزره
تارلایی آخره بیع ایلیوب تسلیم محلنده طول و عرضی
اللیشر ذراع ایکی تارلا ویردی آرالرنده نزاع واقع اولوب
بر قاضی یه واردیلر که هندسه بلمز حقی بودر دیو حکم ایلدی
صکره قاضیٔ مهندسه واردیلر دکلندیلر نصفدر حقی دیدی
حق دخی بودر بونلرک اصلنی بلمک مراد ایدن ریاضیاته کورمکه
هوس ایلیه مادهٔ ثالثه علامه بیضاوی والقمر قدرناه منازل
آیت کریمه سی تفسیرنده یکرمی سکز منزلنی بیان ایدندکدن صکره

تنزل القمر كل ليلة في واحد منها لا يتخطاه ولا يتقاصر عنه
دیمشدر اگر قمرك هر منزله نزولی بر وقتده اولیدی كلام مزبور
صحیح اولوردی لكن اویله دكلدر گاه اواسط لیلده بو منزلدن
بر منزله انتقال ایدر گاه بر گیجه ده ایكی منزله حركت ایدر و هر
منزل ایچون تقریبا اون اوچ درجه معینی واردر قمرك سیری
گاه اون بر درجه گاه اون بش درجه اولور بو خصوصك اصلنه
وقوف مراد ایلین نجوم و فلكیات فنلرین گورسون و بر ماده
دخی سد اسكندر بین الصدفین ایتنده جبلا ارمینیه و آذربیجان
دیمكله معروف تبریز تحتنده اولملق اوزره یازلمشدر بو دخی
واقعه مطابق دكلدر تحقیق اوزره بیلمك استین جغرافیا فننی
تتبع ایلیه ماده رابعه بو دركه ریاضیات درسلرینه شغل اثناسنده
اوچ مسئله خاطره خطور ایدوب مسائل فقهیه یه ارجاع ایله
شیخ الاسلام بهائی افندیدن استفتا ایتمشیدم جواب
صادر اولمغله شرحنی متضمن بر رساله یازدقدنصكره اوچ سؤالمك
برینه مگر جواب یازمشدر كندی خطی ایله فتوا امینی شیخ زاده

افندیدن

افندیده ظهور ایدوب خبط فاحشی اولمغله رساله آخرینه
بعینه نقل واصلاح جواب دیو تذییل اولنمشدر مراد ایدن
رساله‌یی کوره مسئله‌سی بودرکه طلوع الشمس من المغرب هیئت
قاعده‌سنه تطبیق اولنورمی برده دخی التی آی کوندز التی آی
کیجه اولدوغی یرده بش وقت نماز نیجه قلنور وصوم نیجه
طوتیلور برده دخی مکه‌دن غیری یرده جهات اربعه قبله اولوری
امدی ارباب استعداد معقولات وریاضیاتی بلکه محکم
سعی اتمک کرک تاکه طریق نظرده ظن وشک ایله وهم
اتمک اولمیه تنبیه بوندنصکره معلومدرکه بر قومک
اره‌سنده بر ماده‌ده نزاع واختلاف واقع اولوب برلشدکدن
صکره اول نزاع وخلاف رفع اولنمق ممکن دکلدر اکر بر صاحب
سیف برطرفی قهر وغلبه ایله اسکات ایدرسه دخی اولماز
سوریلور کیدر امدی بو رساله‌یی تحریردن مقصود بالذات
ارباب استعداده آزمایش وسمت استدلال وجدلده بر نماشدر
والا العوام کالهوام آنلرک بحث وجدالنه نه اعتبار

بو دخی معلوم اولا که دور آدمدن بری خلق فرقه فرقه در هر
فرقه نك بر درلو مذهبی و بر درلو مشربی واردر که فریق آخره
مخالف کورینور کل حزب بما لدیهم فرحون مقتضاسنجه جمله سی
کندی مسلکنی بکنوب مسلك آخردن ترجیح ایدر نهایت کمی عاقلدر
بو اختلافك حکمتنی تأمل و ملاحظه ایدوب تحتنده نیجه مصالح بولور
برکمسه نك مسلکنه و مشربنه دخل و تعرض ایلمز اگر کندی دیانتی
مقتضاسنجه امر منکر ایسه قلبندن انکار ایله اکتفا ایدر کمی دخی
احمقدر اختلاف حکمتنی بلمز جمله خلقی بر مذهبده و بر مشربده
اولسون دیو محال تصور ایدر امر دینده بلا موجب نزاع
ممنوع ایکن دخل و تعرض قیدنه دوشوب قرار داده اموری
دفعه چالیشور ممکن اولماز بیهوده زحمت چکر احدی کرکدر که
اهل بصیرت مقتضای حکمت تمدن و اجتماعکه لوازم بشریه
دندر معلوم ایدینوب اصناف خلقك تقسیمنه و هر قسمك
حالنه و شاننه واقف اولالر بر شهر خلقنك اصنافنه و هر
صنفك عرف و رسمنه وقوف نصکره بتون ربع مسکونك سکاننك

التمدن بمعنی الاجتماع

دخی اصناف وانواعنه علم اجمالی تحصیلنه سعی ایده‌ر بعد
الحصول سرّ حکمت تمدّن تدریجیله منکشف اولوب کیده‌رک
بیلنورکه بو مقوله نزاع وجدال اربابی بیت عنکبوته دوشن
ذباب کبی ضعیف وبی تابدر والله اعلم بالصواب البحث الاوّل
حضرت حضر علیه السلامده در اولا حیات وموت نیه دیرلر
اکرچه واضح ومعلومدر لکن بو مقامده الزام ایچون ذکر ایده‌لم
پس حیات ذی روحک تنفس وحس وحرکت ایله اتصافیدر
وذی روح حیاتله متصف اولردر ونیچون حیوان دخی دیرلر
بو صفتله قائم اولان ذوات مراد به اولمغله اصل مادّه عناصر
اربعه وارکاندن تألیف وترکیب اولنوب هر برینک کیفیات
اربعه‌سی کسر وانکسار فعل وانفعال ایله امتزاج بولوب
مزاج حاصل اولدقدنصکره حیاته استعداد کلیجک فیاضده
بخل یوق مبدا فیاض روح بخش اولورویدن انکله حیات
بولوب حس وحرکته اغاز ایدر وجنس حیوان انواعنک
مزاجلری مختلفدر اعدل امزجهٔ حیوانات مزاج انسان اولمغله کرکدر

عوض مزاج وسطنه‌ده هر نوعك مزاجه كوره اسنان

واعماری اولور كمال عمر طبیعی دركه امتزاج اضداد وتركیب

دائما نسق واحد اوزره قالمق ممكن اولمیوب اشیاء مختلفه

الطباعك مزاجده اثر اختلافی ظهوری البته لازم اولمغله

اثر اختلافی اوج مرتبه‌ده بولنمشدر مرتبهٔ اولی یه زمان نمو

مرتبهٔ ثانیه یه زمان وقوف مرتبهٔ ثالثه یه [زمان] انحطاط دیمشلردر

مزاجده حاصل اولان بدن قوتلری بو مرتبه‌لرده اختلاف

وتفاوت اوزره در پس اصل مزاجده عمده اولان [كیفیت]

فاعله وكیفیت منفعله كه حرارت غریزیه ورطوبت غریزیه

اندن عبارتدر كه بو مرتبه‌لرده قوتدن ضعفه كیدوب مؤثر

مؤثر خارجیدن قطع نظر حرارت غریزیه رطوبت غریزیه‌یی دائما

افنا اتمده در رطوبت غریزیه ایسه مادهٔ حیات وروح حیوانی

اندن عبارتدر غدا ایله بدن بدل ما یتحللدن عبارتدر

غدا ایله بدل ما یتحللدن حاصل اولان حرارت ورطوبت غریزیه

كرچه امداد ایدر لكن سن انحطاط نهایتنده رطوبت غریزیه

ازقالوب

آز قالوب امداد خارجی تلقی سنه وقبوله استعداد مرتبه
سندن دو شر عمر دخی آخر اولوب حس وحرکت وتنفس کیدر
وحیوان اول حالده موت صفتی ایله متصف اولور پس
موت حیوانک مقتضای طبیعتی اولوب امور ضروریه دن
ایدوکی مبرهندر جنس ونوعک حکمی افراده عام وشامل
اولوب برنده تخلف ایلمز مگرکه وراء طور طبیعتده
خارق عاده برامر ادعا اولنه حضرت عیسی کبی اول
دعوایی دخی اثبات نص قاطعه محتاجدر خبر واحد
وظنیات ایله امور یقینه نک خلافی ثابت اولمق طریق
جدلده مسلمدر بوندنصکره حیات خضری مراد اگر بشریتنده
انسلاخ ور وحانیته التحاق ایسه حضرت عیسی علیه السلام
کبی انلرشاننده اولان ادله امثالی ایله بو دعوی دخی
ثابت اولور لکن حضرت عیسی علیه السلام نزول ایدنجه
نه حالده ایسه خضر دخی اول حال اوزره اولور آنلر
ابناء جنسی ایله جسمانی صحبت وملاقات ایتمدکلری کبی

مطلب

حضر دخی اتمک لازم کلور صحبتی و ملاقاتی باشقه بر دعواسی
اولور که اوتلکه دعوایی نقض ایدر یا بوادملر یلانی سویلرلر
بور و ایتدرک اصلی ندر دیتلورسه مشایخ کرامک عالم غیبده
نیجه سیر و سلوکی ور روحانیات ایله معامله سی وار که انلر
مرتبه سنده اولمیانه میسر د کلدر نته کم اسکداری محمود افندی
جامع الفضائلده تحریر ایدر و بعض اهل سلوک اتفق
یری الموتی عیانا وعن بعض الفقراء انه قال کنت فی بدایة
سلوکی ببروسه وکان بمحلتنا رجل یؤذن بجامع مولانا
الفناری فمات المؤذن یوما ومضی علیه ایام کثیرة فذهبت
الی شیخی بعد صلوة الصبح فلقیت المؤذن المذکور فی الطریق
ومعه شخص آخر لا اعرفه وکان الشیخ نزل علینا فسلمته وحییت
ثم ذکرت القصة للشیخ فقال هذا بسبب ریاضتک ایاما
وکان غدائی فی تلک الایام خبزا یابسا ثم قال الشیخ لقد
لقیت انا بعض الموتی فی سکة فوق سوق السمکة ببروسه
انتهی پس مشایخ اوائل سلوکلرنده ریاضات شاقه ایله

تولسن

توسن نفس خودکامی بر مرتبه رام ایدرلرکه عالم اشباحده ارواحله
سیر ایدرلر نته کم عزیز موحی الیه رساله سنده ذکر ایدر عزیز
لرینک احبابندن بر کمسنه فوت اولوب بعد زمان زاویه
قپوسنده شخص مزبوره راست کلوب سلام ویررلسن
خلوتخانهٔ عزیزه داخل اولوب فلان دده مرحومی حضورکزده کوردم
چقوب طاشره کتدی دیو استکشاف ایتدکده اوغلی ریاضت ایله
روحه تقویت ایتمش سن آنک اثاریدر فقیر دخی احیا ناچار شویه
داخل اولدقجه امواتی احیادن زیاده مشاهده ایدردم بیوررلر
ایدی امدی امدی حقیقت حال بودر لکن صکره ناقلڵر یا جهل
یا تزویر سبیله امور روحانیه یی امر خارجی و امر حقیقی صورتنده
ابراز ایدرلر خلق اصلینی بلمز کرجک صانور ذکر اولنان روایت
و حکایتدک منشأ غلطی اولدر بعض کذاب مدعیلر اندرک
روحانی ملاقات معامله لرینی خارجده دعوی ایدوب آنکله
نیجه غرض فاسده نائل اولدیلر ابن حجر عسقلانی اصابه ده
حضری اصحابدن یازدوغی حیات جسمانی سنه دلالت ایتمزمی

دنیلورسه ابن حجر مصرده قاضی ومحدّث اصحاب جاهدن بیوک
لمسنه ایدی فقه شافعیه تالیفی ودیوان شعری وار دربکز یوز
اللی ایکیده وفات ایتمشدر اکثر مهارتی علم حدیث روایتنده
اولوب اللی جلد قدر اول بابده عظیم کتابلر تالیف اتمشدر
ومحدثنک شانی آثار واخبارده بولدوغی مروياتی یاز مقدر
حافظ مزبور رفتنک حکمنی اجرا وروایت حقنی قضا ایلمشدر
لکن روایت معقولاتده اولور باشقه بر حالدر مرویات ایله
اولماز ابن حجرک یازدیغی ظنّیات ایله یقینیاتدن اولان
خصوصه معارضه جهله رخصی الزام ایلمز وبو بابده ابن [جوزی]
عجالة المنتظر نام بر مستقل کتاب یازوب ابن حجر دخی
بر رساله تألیف ایلمشدر بز آنلردن نقل کلام جانبنه
مقید اولمادق عاقله اشارت کفایت ایدر **بحث ثانی**
تغنّی بحثیدر تغنّی فنّ موسقی قاعده سنجه نغماتله تردید صوته
دیرلر مطلق اصواتک نفوس وابدانده تأثیری مقرر دانکار
اولنمز صوت اگر ناموزون [اولورسه] نفرت جهتندن تأثیر ایدر واگر

موزون ومطبوع اولورسه رغبت واقبال ایله تأثیر ایدر
نفوس وارواح متأثر اولدوغنك بدنده تأثیری اولور وصاحبی
اول تأثیری ادراك ایدوب بیلور مكر علاجه محتاج فاسد
المزاج اوله اصوات موزونه دخی متعلق بحث اولمق ایچون
اوچ قسم بولنور بری حنجرهٔ طیوردن حاصل اولور بری دخی
حنجرهٔ انساندن چقار بری ساز وسوز آلات ضرب ونفخله
صدور ایدر سائر ملل وادیان اصحابی جملهسنی استعمال
ایلدیلر ملت اسلامیهدن اهل شرع شریف طیوردن حاصل
اولان نغماتی استماع مطلق جائزدر دیوب حنجرهٔ انساندن
صدور ایدهنی بعض شروط وقیود ایله تجویز ایلدیلر
ضرب ونفخله استعمال اولنان آلتلری استماع اصلا جائز
دكلدر دیدیلر فاضل محقق علامهٔ روم قنالیزاده علی افندی
مرحوم اخلاق علائی نام كتاب عظیمنده بو سیاقی تحریر وغنا
بحثنی تفصیل اوزره تقریر ایلدی طالب حق اولان اخوان
مسلمین اول كتابی حرز جان ایدوب اوراد واذكار یرینه

حنجره بوغاز معناسنه در

اوقمق و التزام ایلمک کرک تا که دین و دنیا مهماتنی بیلوب
موجبیله عامل اوله زیرا حکمت ایله شریعت بیننی جمع ایلمش
بر مبارک کتابدر و مصنّفی دهره برکلنلردندر کلدک حنجرهٔ
انساندن صدور ایدن اصوات و نغمات خصوصنده

حنجره بوغاز معناسنه در

مذاهب ائمهٔ دین نیجه در اکر می محبوب و فسق و فجور ذکرینی
متضمن ابیات و اشعار اولورسه استماعی مطلقا جائز دکلدر
و اکر ذکر الله و نعت رسول الله و بعض ترغیب و ترهیبه
متعلق اولورسه اکثر قتنده استماعی جائزدر و بعض فقها
آنده دخی نیجه قیل و قال ایلدیلر لکن مآلی ورع بارده منتهی
اولور بو جمله قرآن عظیم الشان تلاوتندن غیریده در امّا
قرآنده تغنی مخارج حروفه ترتیل و تجویده خلل ویرمکله مشروط
و مقید اولوب قاعدهٔ اصوله رعایت و لحنه مؤدی اولماق
لازمدر اول بر مخصوص تغنی اولورکه علما و اراصلنه اویماز
من لم یتغن فی القرآن حدیثندن مراد اول نوع تغنیدر
دیدیلر و ساز و سوزدن دخی بعض الات ضربی کاهی

برای مصلحت تجویز ایلدیلر حربده غزاتی تشجیع ایچون
وسور زفافده دف بی جلاجل کبی تنبیه شرع شریفده
بو بابده وارد اولان منصلر برحکمته مبنیدر اصلی بودرکه مطلقا
نغمات سابقا ذکر اولندیغی اوزره نفوسه و ابدانده
تأثیر ایدوب روح و نفسی تحریکده عظیم مدخلی اولدیغندن
حکما دررکه سؤال کمسننک که روحی نفسنه غالب اوله
تصفیه و ریاضت ایله نفس اماره‌یی قهر ایلیوب مملکت
بدنده زمام حکومتی سلطان روح الله ویره نغمات
والحان وموسقاریه استماعی آنک روحنی روحانیات
جانبنه تحریک ایدوب تا که مبدا اول اوصافیله
اتصاف وتشبهه شوق ویرر اول اجلدن ارسطو
ارغنونی ایجاد ایدوب مشائیلر واشراقیده تعلیم
ونصیحت اثناسنده چالدررایدی اما شول کمسننک که
نفسی روحنه غالب اولوب بدنده نفس امّاره حکمتی
اجرا ایلیه نغمات استماعی آنک نفسنی شهوانیات وبهیمیت

جانبنه بر مرتبه تحریک ایدرکه دردمند انسان کاهی بر بیت
عاشقانه استماعی ایله درکات هوا و هوسه اوچارکیدر خبری
اولمازامدی غنا ماده سنده نفعله ضرر جمع اولدی اخص
خواصه نافع لکن عامه یه ضرر معنویسی غالب واقع المغله
شریعت شریفه اصولنده بر ماده ده اباحت خطر ایله جمع اولسه
خطر جانبی ترجیح اولنمق قاعده واصل در اول اصله بناء
خواص انتفاعنه نظر اولنمیوب عامهٔ ضررندن صیانت مصلحتی
ایچون منع بیورلدی عوامه لازم اولان شرع شریفه اتباعدر
اما بعض مشایخ کبار حکماء اشراقیین مسلکنه کیدوب آنلرک
شرطی اوزره تصفیه یولنده روحی نفسنه غالب سلوک طالبلرینی
تشویقده مؤثردر دیو کیمی نای کیمی دبلک وقدوم استعمال
ایلدی واکثری سماع تسمیه سیله اصول قاعده سی اوزره
نغماتی دکلدی بونلرک بو طرز و طوری حکیمانه در و شوب باب
معالجاتده ادویه سمیه استعمالی قبیلندن اولدی زیرا
اکثر اهل تصوف حکمت اشراق اوزرینه مبنی واصطلاحی

آندن مأخوذدر لکن هر عصرده متشرّعلر بوخصوصده
آنلره طعنه طاشن آتوب دخل وتعرضدن خالی اولمدیلر
آنلر دخی بلدکلرندن قالمیوب چالدیلر چاغردیلر

نظم

تو نمیدانی چه گوید نای وعود انت حسبی
انت کافی یا ودود

دیو جوابلر ویردیلر ولکلّ وجهة
فهوالسنجه فریقینک قول وفعلی وجهدن خالی اولمدی
لکن بو دعوی بر زمانده فیصل بولمیوب عاقل اولان
بو مقوله نزاع قدیمک فصلی امیدنده اولوب حماقت ایلمز

بحث ثالث

رقص ودورانده در رقص دیو لغتده مطلق
حرکات موزونیه درلر آلات موسقاریه نک اصوات
ونقرات موزونه سنده نیجه تأثیر حاصل اولورسه بو حرکات
موزونه رؤیتندن دخی تأثیر حاصل اولور نهایت طریق
تأثیر مختلفدر بری سمع بری بصر یوللرندن تأثیر ایدر لکن
بو تأثیرده وزن وحرکت لازمدر ناموزون حرکتک تأثیرنده
چندان دخلی یوقدر رقصک تأثیر خصوصنده سوز یوق

رؤيتی خصوصنده كلام تغنيده يكين تفصيل كبيدر بوندنده حكمه
بعض صوفيلرك ذكر وتوحيد اثناسنده حركتلری كلملم علماء
ظاهر حركت دوريه يه وخی رقص اسمن اطلاق ايدوب حرمتنه
فتوا ويروب مستحلّی كافردر ديديلر صوفيلر دخی اولا
رقص تعريفی اكا صادق دكلدر ديو بحث ايليوب حركت
دوريه برای مصلحت رقصدن غيری بر نوع حركتدر تسليم
اولنديغی تقديرجه مصلحت ضمننده اولمغين لا بأسدر
ديو رقص حبنه دور حضرت علی رضی الله تعالی عنه ايله احتجاج
ايليوب مسائل اجتهاديه‌ده بر طرفی طوتن اكفار اولنماز
ديديلر وفتوالرك اصلی اكثری طرف سلطنت جانبنی
حمايت ايچوندر زيرا سلفده صوفيلردن نيجه ستم كورلمشدر
خصوصا شاهلر دولتی صوفيلر طريقندن ظهور اتمشدر
اكا بناءً تشديد وتغليظ اولنوب تكثير ويده باعث جمعيت
اولاجق معناكرميتنه بر مقدار فتور كلمك مصلحتی ملاحظه
اولنمشدر يا بونده مصلحت ندر دينلره بويله جواب ويريلركه

سالك ذكر كلمهٔ توحيد اثناسنده حركت ايله حركت حرارت
اقتضا ايدر اول حالده بدندن برودت كيدوب حرارتله
روح حيوانی بدنه يايلوب ارواح وقوايه انتعاش كلوب
جنسی اولان روح انسانی دخی اكا علاقهٔ حبی ايله متحرك
اولور ذكر ونغمات استماعی دخی اكا امداد ايدوب روحانيات
طرفنه حركت بر مرتبه شوق وحالت كلور كه اول حالده
نتيجه سی بيهوش اولوب صحو عالمندن كچر بدنی پرده قالوب
روح كندی جنسی جانبنه پرواز ايدر بو احوال ذوقی اولوب
من لم يذق لم يعرف قبيلندندر سكون ايله اولدوغندن
حركتله تيز وجده كلور بو سالك بو طريق ايله منزل آلوب
آز زمانده مطلبنه نائل اولور وحركت ابدانله ارواح قوی
حركته كلدوكی نتيجه انكار اولنور كه مبتدی طالبلر اوقوركن
بله بالطبع حركت ايدوب صالنور زيرا باشی تحريكدن دماغ
نوعا حرارتله اعتدال پيدا ايليوب قوت فكريه زياده لكنه
سبب اولور بو معنی بعض كتب حكميه ده مسطوردر اما صوفيه نك

لسان حالله جوابی بودرکه اکر طائفهٔ حلوتیه آیین طریقی
مرید جمعیتنی اوزرینه بنا ایدوب تکّه قوروب هنکامه کیرلک
شرطی اولان هوی وهایی آلت جمعیّت و مدار معاش درکن
انتعاش قلوب صورت اوغری لری سلفک غرض صحیحی [اولان]
ارسماع و حرکت اضطراریّه لرینی که اهلنه مباح اوله [اولگر کدر]
دانهٔ دام تزویر وپابند احمقان قیلوب اول بهانه ایله بهایم
مقوله سی عوام اوشوب تکّه یه نذر وصدقات کلور دیرلر
بوبابده حرکت دوریّه نک عظیم دخل وتأثیری وار دردیو دونمه [دن]
دونمزلر ابلهانک کیمی شاهد کیمی مرید وکیمی زاهد بارد اولوب
اصلی فصلی یوق اکاذب ایله شیخاردین اوچوروب تغییر الشکل
لاجل الاکل بریره کلوب ذکر کلمهٔ توحیدده رک های وهوی
آلت فساد ایدنلر ایله مرید حقیقی وسالکک حاذق بیننده [اشتباه]
واقع اولوب ع اما الخیام فانها کخیامهم فحه السنجه خلفک
سلف ایله ذیّ وصورت اشتراکی من تشبّه بقوم فهو منهم
قاعدسنجه حسن ظن قضیّه سنی ایجاب ایدوب انلرکه امد بعیددن

بره و مدار معاش و آلت جمعیته و رکن انتعاش قلدقلری
هنکامه کیرلک دامنی بوزمغه کمه اقدام ایده بلمیوب آنجق
علماء ظاهر اوزرلرینه لازم اولان دخل و تعرض ایدوب
نیجه رساله لر یازدیلر انلر دخی بلدکلرندن قالمیوب بزم
کاریمز دادم معاشمز تکیه و مرید جمعیتی ایله در بهر نه ایسه
بر طریقک عرف و آیینی ابطال اولنمق نیجه قابلدر نیجه یوز
یلدن بروایده کلدوکمز رسم آیین ارامزده قرار داده
اولمشدر بدعت ایسه ده اجرا ایده رز دیو کندیلرک
مدار معاشی اولان امری حماقت ایدوب مجرّد دخل و تعرّض
ایله ترک اتمدیلر آنلر دخی دونمدیکی کبی ارباب
تعصّب دخی بیهوده دخل و تعرّضدن دونمیوب ایکی طائفه جنك
کشاکشلری دور و تسلسله مؤدی اولدی هیچ بر عصرده
سلسلهٔ نزاعه انفصال و انقطاع کلمیوب اوزادی کیتدی
عاقل اولان نه دخل تعرّض مرضنه مبتلا اولور نه آنلرک
دام حیلی ایله عمل ایدر بلکه سالک حقیقی اولمیا مدّعیلر

حقنده شاعرک شعرینی اوقورد کلر نظم

صوفی بوله قز کیمکه دیبای مرصع
بیچاره اوحسرتله کیر دلق مرقع
رشک ایلیوبن شیخ نه تخت نشینه
کرسیده اوتورر وضع وقارایله مربع
رکنی صنوبن صوفی لکل وضع ووقاری
هر برینی کورسک نه موقر نه موضع
آچلسه اکر باب توقع سویینورلر
فتح اولدی بزه دیو کمال متوقع
یانغن کچینورلر یوغیکن لمعهٔ آتش
اولمایه بولادک کبی احوالی ملمع
مقداری رفیع اولانی الچق کوزدرلر
کندیلرینک اولمیجق قدر مرفع
افراط تصنعلری شول حده دررکم
خرقه‌لری وتاجلری بیله مصنع

صوفیلغک

هر اینده که بو خلقه هزاران ضرر اوله
ایلرلرانی کند واره اوله کر انفع
جمع اولوبن ایتدکلری رقصله سماعک
حلنده وار اشکال دلی حرمتی مجمع
باشلارین آچوب شمله لرین یره اورورلر
بر بیره کلوب کل کله سی اصلع
حق حق دیدوکی صوفی ریا ایله ایسه کر
وق وق دیدوکی بکدر داخلا صفدع
اوزاتمه سوزی قطع کلام ایله برادر
یکیم طوتدی نیجه قطعه ریني بو مقطع

بیبره کلوب برنیجه سی کل کله سی اصلع

بحث رابع تصلیه و ترضیه بیاننده در تصلیه و ترضیه
انبیاء کرامدن بری ذکر اولنده صلی الله علیه وسلم
یاخود صلوات الله علیه دیمک یا اللهم صل علی محمد دیمک
واصحاب کرام ذکر اولنده رضی الله عنه دیمکدر ائمهٔ دین
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین مختاری اوزره عمرده بر کره

صلوة على النبي فرضدر باقيسي مستحب اولمق مرويدر بهر
ذكر عقيبنده وجوب رواتيني دخي سويلرلر بهر حال اختلافيدر
كلدك مادهٔ نزاع اولان خطبه ده مؤذنلر صلى الله عليه وسلم
ورضي الله عنه ديو جاغرشمه لريدر كرچه اصل اذا قلت لصاحبك
انصت والامام يخطب فقد لغو فحواسنجه سكوت وانصات
واجبدر بو وجوبده اتفاق اولوب وجوب تصليه اختلاف
اولمغله ترجيح اولنمق مقرردر امّا عرف ناس مرجوحي ترجيح
اوزرينه بنا اولنوب اثم وجرم ايله ده التزام وعادت
ايدنمشلردر فراغت ايتمزلر بهر امركه عامه ارالسنده عرف
وعادت اولوب اكثري اختيار ايليه وبلا نكير صغير وكبير
اكا مألوف اولمغله قرارداده قلنه بدعت ومعصيت ايسه ده
اني منع هوسنده اولان بيهوده زحمت چكوب مَن لم يَعرِفْ
عُرفَ زمانه فهو جاهِلٌ فحواسي اوزره جهل وحماقت اظهارندن
غيري نسنه يي منتج اولماز بحث وتنفيرده دخي زياده تعمق اولنور ايسه
سلفده كچن تعصب جنكلري كبي احوال ظهور ايدر زيرا خلق عرفه مخالف

سوزی حق دخی اولسه سهولتله قبول ایلمک بر امر جبلیدر
و منع اولندقجه حرص زیاده اولور البته منع لازم اولدیغی
تقدیرده دخی فقولا له قولا لینا لعله یتذکر
او یخشی نحو السیل عمل لازمدر که رفق لینی امر دعوتک
بر ثمره سی ظهور ایلیه پس بو اصل امور تعبدیه ده
استقصا و تدقیق اولنمیوب خلقی صورت حقده اولان
عبادات اوزره قیوب احکام ده تحافظ ابقاء ماکان
علی ماکان ایلیوب اراده عرفه مبنی بر تکبدر قصور
کسوره با قمیق کرکدر مکر قوللک عبادتی کما هو حقه کتابده
یازدیغی اوزره میدر امام غزالی امثالی کباردن عمرلیوز رحمه
حقه بر ایکی رکعت نماز قلامدق دیو عجز اعتراف ایدوب
سبحانک ما عبدناک حق عبادتک دیدیلر جناب باری
بها تکریمی دکل بهانه تکریمیدر دریای رحمت وسعت
اوزره اولوب احسان و لطفنه نهایت و کرمنه حد غایت
یوقدر قوله دخی لازم اولان قادر اولدیغی قدر اوامر شریفه

امتثالده بولنوب مقرب قوللری کبی تضرع و نیاز ایلیه نظم

بادشاها من بدرکاهت بناه آورده ام

در حریم حضرت روی سیاه آورده ام

چار چیز آورده ام شاها که در کنج تو نیست

نیستی و معصیت عجز گناه آورده ام

دیو عجز و نقصاننه معترف اولمقیدر نظم

جرمنه معترف اولان مسکین

یکدر آندن که اوله طاعت بین

دیمشلر کلدک که بعض واعظلر اثناء وعظنده خلقه صلوة علی النبی تکلیف ایدوب بعضیلر ایتمزلر اول خصوص دخی چندان موضع بحث اولاجق مرتبه ده کل عادتّه مبنی بر حالدر مقتدای مشایخ بیننده سائر و دائر اولان اختلاف و تنافر در که بو اختلاف ضمننده نیجه مصلحت کورلرنه کم تفصیلی کله جکدر بحث خامس دخانده در اقتضا حسبیله بر زمان علق جهان ایجد کلری دخان حقنده بر رساله تسوید ایدوب

بیاضه چیقارمش ایدم حالا بو مقاصده اول رسالەنك
مآلی یازلیوب مسوّده الغا اولندی لکن آنده رعایت
اولنان ترتیب تحلقی برطرف قلنوب بو رساله طرزی
واردات اسلوبنده یازلدی قبل البحث دخانك ظهورینه
سبب نه اولدی بر تعلیمده انی بیان ایدەلم تعلیم
سال تاریخ هجرتك سکز یوزی کچوب طقوز یوزه قریب
اولدقده اسپانیه لکیلری یکی دنیایی بولوب پورتقال
وانکلیس دخی محیط غربیدن محیط شرقی یه کچجکه کنارلری
کزرکن براطه که کتاب اطلسده کته پابازلق کنارلره قریب
واردقلرنده سفینه خلقنه بر طبیب یوقتنه رطوبت هوای
دنیادن زاجینده استعداد حسبیله امراض بلغمیه عارض
اولوب علاج بالضد قانون اوزره حار و یابس اشیا ایله
معالجه یه تقید اثناسنده سفینه سی مزبور اطه یه واروب
کورر که بر نوع ورق یاقوب استشمام ایدوب حارارایجه
اولمانحله قلب و دماغه تأثیر ایچون لاله کبی بر آلتله اکمکه باشلیوب

منتفع کوروب ورق مزبوردن وافر آلوب آنده اقامت
ایامنده استعمال ایدر سفینه خلقی دخی کوروب نافع دوادر
دیو مزبور طبیبه تقلید ایله وافر آلوب بو کلنبورلر بری برندن
کوره رک ایچمکه باشدلر انکلیسه کلوب فرانسه دن سائر
دیارلره یاییلوب خلق اصلنی بلمدیکن بیهوده ایچیلور ملاحظه
سیله استعمال ایدرک چوغی مبتلا اولوب سائر مکیفات
قبیلندن قلدیلر شرقه وغربه عام بر معتاد اولیجق منعدن قالدی
اوائل ظهوری که بیک اون حدودیدر یوانه کلنجه بعض
واعظلر یر یر سویلیوب نیجه علما دخی کمی کراهتنه ذاهب
اولوب وکمی حرمتنه رساله‌لر یازدیلر ابتلا اربابی دخی
اباحتنه ادعا ایدوب جوابلر یازدیلر بعده دار السلطنه ده
یعنی شهر قسطنطنیه ده جراح شیخی ابراهیم افندی مرحوم
بو بابده عظیم بحثلر د سلطان محمد جامعنده مخصوص
مجلس عامده وعظ ونصیحت وفتوی صورتلری دیواره
یاپشدرمغله وافر اهتمام ودقت ایدوب بیهوده زحمتلر

چکلشیدی اول سوکلوکچه خلق دخی زیاده ایچوب مصرا ولدیلر
کوردیکه اولماز فراغت ایلدی بعده سلطان مراد خان
رابع اواخر عصرنده سد باب مساوی ایچون قهوه خانه لری
قیادوب بعض حریق وقوعی سببلریله دخانه دخی یساق
ایتمشیدی خلق ممنوع اولیجق غیرت شهنشاهی امر همایونه
مخالفت گناهی ایله ایچنلری مؤاخذه اقتضا ایلدیکیدرک
آنلرک منعی بابنده مشدتی وخلقک الناس حریص لما منع
تحوالسنجه ایچمکه حرص ورغبتی زیاده اولوب اول جرمله نیجه
بیک آدم دیار عدمه کوندردیلر بغداد سفرینه کیدرکن گاه گاه
بر منزلده وجوه عسکردن اون بش یکرمی آدمی شرب دخان
تهمتی ایله طوتوب حضور همایونده اشد سیاستله قتل ایدرلر
ایکن کیمی یکنده وکیمی جیبنده قیصه چوبوقلی لوله طاشیوب فرصت
بولدقجه ایچرلردی استانبولده اوجاقلره کیروب اایاق یوللرنده
ایچه نک نهایتی یوغیدی بو مرتبه منع اثناسنده ایچمزدن ایچر
چوغیدی انلر وفاتندنصکره گاه منع گاه رخصت ایله سوروب

شيخ الاسلام بهائی افندی مرحوم حلّنه فتوی ویرمکله خلق
عالم اراسنده مجدد اشتهار ورایج ورواج بولمشیدی طرف سلطنت
علیه دن اربابنه کوشمال کوسترلمکله فی الجمله انشاغی قودی
حالا کیروجمله ربع مسکونده ایجلمه ده در اشتهده خانک سرکذشته سی
بومنوال اوزره اولدی بوندنصکره بونک اوصاف واحوالی
برنیجه احتمالدن خالی دکلدر اجمال اوزره آنلری ذکر ایده لم
احتمال اول که خلق منعله ممنوع اولوب بوندن فراغت
ایلمکدر بو احتمال بر طرف قلنمق کرکدر زیرا عادت طبیعت
ثانیه در ابتلا اربابی بر وجهله فراغت ایلمزلر آنده اول تکلیفی
اتمک کرکدر یامنع نه مصلحت ایجوندر دیرلرسه حکام ظهر عوامدن
عصایی الکسک ایتیجه دیو کبار وصیت ایلدیلر اکه بناءً
ظاهر منع وتأدیب آندک وحنیفه سید رکندی اوزرلرینه لازم
اولانی ادا ایدرلر خلقه دخی لازم اولان بو مقوله اشیایه
مبتلا اولدیغی تقدیرده بولدره حکامه قرشو اظهار اتمکله
ترک ادب اتمکدر اما هرکس خانه سنده نه اشترسه اشلسون

قال ابرهیم المدنی الشهیر بالکردی
قال صحبی عن الدخان ابینا
بل انه فی شربنا ابینا اباه قلت
ما فرط الکتاب بشیئ
ثم ارخت بیوم تاتی السماء ١٠٠

حکام اولزمان دخل وتعرض ایدرسه التزام مالا یلزم اتمش اولورع محتسب را درون خانه چه کار احتمال ثانی بودخان عند العقل مستحسندر قبیحمیدر ابتلا اربابی استحسانلرندن قطع نظر اذا حلقی وطبعه عقل سلیم بونك قبحنه حکم ایدر حسن وقبحی یا عقلی اوله یا شرعی اولی ایکی مذهبه کوره بیله زیرا عقل استحسانك شرطی آنده مفقود واستقباحك شروطی آنده موجوددر اما شروط مفقوده نك بعضیسی ثابت اوله اول زمان مستحسن اولور مثلا دواییچون استعمال کبی وحکام مجالس عام ودیوانلرنده استعمال اتمدیکی ومساجد ومعابدده استعمال اولنمادوغی قبح عقلی یه اثردر احتمال ثالث نفع وضرریدر ضرر مالی سنده شبهه یوق نهایت مبتلا یه حوایج اصلیه دن اولور ضررینه نظر ایلمز ضرر بدنی دخی مقرردر زیرا عموم اوزره دخان جوهر هوایی مکدر قلمغله طبعا مضردر نهایت استعماله مأنوس اولان عادت د طبیعت ثانیه اولور اول جهتدن ضررنی دفع ایدر و ابتلا

شوقی ایله طبیعتك استعماله اقبالی کیفیت ردیه سیله
آلوده هوایی استنشاق حیننده قلبه تاثیرینه مانع اولور
اول اجلدن بعض مریض آرزو ایتدیکی مضر غدا ایی
اکل ایتسه چندان ضرر ایتمز بلکه بعضیسنه دوا اولور
طبیعته شوق وآرزو ایله قوت کلوب مرضی دفع ایدر
بو مقوله امورك بونده تاثیری وتاثیری طبیعتك اقبال
دواعیاصنه موقوفدر اما برکمسنه دخانی استعمال ایتدیکنك
غیری ضرر اوله وغنه جازم واندن بالطبع متنفر اولسه
اکا استنشاقی زیاده مضردر تاثیر ایدر بعده جوهر هوا
افسادی مضرتندن غیری استعمال ایدن شوندن حالی
دکل یا رطب المزاج ویا یابس المزاج اوله ایکی حالده دخی
مزاج صحیح اوله یا منحرف اوله رطوب المزاج صحیح اولورسه
استعمال دخان اکه موافقدر اما اکثاری بهرحال یبوست اقتضا ایدر
واکر منحرف اولورسه استعمال دوا واقع اولور اما یابس المزاجه
من جمیع الوجوه مناسب دکلدر یبوستین آرتورب اعضاء

ایتمدیکیندن

ایسه

رئیسه رطوبتنی قور ودور کیدر بعض خلق طوزلو مبلغه تا قفدر دیو دعوی ایدرلر نفع موهومك اصلی یوقدر لاف وگذاف قبیلندن بر سوزدر طبّ قانونی دائره‌سنه اوغرامز

احتمال رابع بدعت اولمسیدر شرعاً بدعت اولماسی مسلمدر زیرا قبیلر ده ظهور اتمشدر و بدعت حسنه قبیلندن قلنمغه دخی مجال یوقدر عقلاً بدعت اولدیغی مقرردر زیرا دورآدمدن بر و کورلمش اشیدلمش دکلدر حضرت عمر رضی الله تعالی عنه زماننده ظهور ایدوب بو قدر بیك آدم قتل اولندی دیدکلرینك اصلی یوقدر اهل تعصّب سوزیدر

احتمال خامس کراهتیدر عقلاً و شرعاً کراهتنده سوزیوق جمهور قتنده بو دعوایه تسلیم واردر و کراهت مرتبه‌سنه وارمغه کثرت استعمال شرطدر زیرا دخانك کندی رایحه‌سی ویا اغزك رایحه‌سی نفسنده رایحهٔ کریهه دکلدر بلکه اصلاجه دخانك پاندقجه نوعا صعددن خارج دکل رایحه‌سی استشمام اولنور اماچوقجه استعمال ایدنك اغزنده بربد رایحه پیدا اولورکه ایچمیں

مثلا بوزه ایچمك اسكار یه نسبه وارنجه حرام اوله جغی کبی
صح

لمسنه نك تنفسنی استشمام ایتسه رایحهٔ بخره اکا نسبت عود و
وعنبر کلور فی الجمله اغزنده رایحهٔ کریهه اثری ایجاب ایدن
چیک صوغان وصرمسق ویراصه اکلنده کراهت اولدوغی کبی
وخانك دخی کثرت استعمالی آغزده وثوبده رایحه ایجاب ایتدوکی
جهتدن مکروه اولور ایکیسنده دخی علت اذا مستلذ حیضده
جماع حرمتنه تلوث ایله اذا علت اولور حرمت لواطه دخی
اکا قیاس ایله اثبات اولندیغی کبی علت کراهت ایکیسینی
جامع اولور نهایت تنزیهیه اولمق کرك ومبتلا اولنلر بورایحه نك
کراهتنی تسلیم اتمدکلری نفس امردن خارجدر اعتبار اولنماز
زیرا آنلر بر برینك اغزی قوقوسندن استکراه اتمامك جایزدر
بو جملهدن مراد نفس الامری بیاندر والا ابتلا اربابنه دخل
وتعرض ملحوض اولمیوب آنلری تنفیر دخی یعنی التزام مالا یلزم
قبیلندن ایدوکی مسلمدر **احتمال سادس** که حرمتیه مجتهد فیه
اولان حکم خصوصده اجتهاد جائز اولمق اصول فقه کتابلرنده
مسطور اولوب استجماع شرایط نظر ایله ادلهدن استنباط

لواطه جیوغی ایکیدن چقان
ذفر رایحه سی دخی بودر
بر اداه اصابت ایلر
زمان مدید باقی قالور
منه

ولو من وجه ممکن ایسه ده اولا بودرکه حرمتی ایله افتا
اولنمیوب اصول شرعدن بر اصله ارجاع ایله خلقی
بهر بار کسب اوزار و جرامه اضراردن صیانت ایچون اباحت
سمتی ترجیح اولنور احتمال سابع که اباحتی در ظهور دخان
قریب العهد اولمغله کتب فقهیه ده صریحاً مروی و مذکور
دکلدر اویله اولیجق الاشیاده اصل اباحت قاعده سنه
کوره مباح و حلالدر دیر سابقا شیخ الاسلام برای مصلحت
کراهتله و بعض کنار مفتیلری دخی حرمتله فتوی ویردیلر صکره
مرحوم شیخ الاسلام بهایی افندی کندینک ابتلاسندن قطع
نظر خلقک حالنه اوفق ندر اکه نظر ایدوب اباحت اصلیه تمسکی
ایله حلتنه فتوی ویردی زیرا ادب فتوی مجتهدین مطلقده روایتله
افتادر روایت بولنمایجق بر اصله ارجاع لازم کلور کثرت استعمال
ایله اکا عارض اولان احوال انی مقام اباحتده قومزسه ده
حرمت و یا کراهتله افتاده بر محذور کوریلوب عارضنه اعتبار
اولنمامق لازم کلدی او محذور نه در دینیلورسه خلقی حرام

چوق مباح واردرکه اول عارضه ایله
کراهت و حرمت مرتبه سنه بولور
منه

استعمالندن اضرار و بالی محذوری وار در پس حلّی ایله افتاده
مبتلایه شفقت وجمهوری و بالدن صیانت مصلحتی وار در [تر] آنکچون
اباحت ترجیح اولندی زیرا چونکه اهل اسلام بوکا مبتلا
اولوب بهرحال ایچمکی التزام ایلدیلر بر وجهله منع و ترک
قابل اولمیوب بتون دنیاده یرلشدی اولمقوله اموده مساغ
شرعی نه ایسه حاکم و مفتی اکا نظراً حکم و افتا ایلمک کرک تاکه
تضلیل لازم کلمیه زیرا حرمت وکراهیتله حکم اولنان امورده
[سکی] اضرار مباحدر دیو فتوی ویریلوب حکم لاحق اولان امورده اضرار
وکلدر اولکی محض ویالدرشانیده ویالی یوقدر و حاکم دخی اهون
شرین اختیاری کبی بر اصل شرعی یه ارجاع ایدوب حکم ایدیجک
آثم اولماز بلکه بر مؤمنی و بالدن تخلیص ایچون مثاب و مأجور
اولور بهایی افندی مرحوم طبع سلیم و ذهن مستقیم صاحبی
ملکسنه ایدی اکر قانون اوزره شغل ایدوب کیفه مبتلا اولمیه
رومه بر کلنلردن اولوردی لکن بر فنّی تمام کورمش دکل ایدی
نهایت ملکهٔ استخراجه مالک اولوب قوّت طبیعتیله اظهار مهارت

ایدردی بو بابده خلقک حالنه باقوب رحمت ایلدی الله تعالی
رحمت ایلیه عبد الرحیم افندیه نصکره آنک مثلی مفتی کلمدی

تنبیه شیء واحد هم مباح هم مکروه هم حرام اولورمی
تناقض دکلمیدر دنیلورسه تغایر جهت اعتباریله اولور
تناقض ثبوتنک شرطی واردرکه منطق کتابلرنده مذکوردر
مثلا بقلاوا اکلی حلال ایکن بعد الشبع حرام اولور زیرا
مضردر بوندنصکره حکام اسلامه اولی اولان بودرکه ممالک
محروسه ده هریرده ورق دخان ایچون آغر مقاطعه با غلنوب
امینلر نصب ایدهلر وقیه باشنه یارمشر غروش میری تعلجه
تحملی واردر وهر شهرده بر مخصوص مکانده بیع اولنوب
صوقاقلرده یا یلمیهرن منع اولنه وسنوی بیک یوک آقچه قدر محصول
آلنه تتمه مرحوم سلطان مرادک منعی وشدتی زماننده خلقک
نیجه سی لوله ایله ایچمکه اقدام ایده میوب ورقی دوکوب
بورننه چکمکله دفع آرزو ایدرلردی لکن صکره اول حماقتدن
فراغت ایتدیلر زیرا بی پروا ایچلور اولدی بومرتبه دنصکره

بعض اهل ورع تورّع ایدوب کندی ایچمز وایچنه دخی دخل ایلمز

ویکمنک دخی شربنه موافق دکلدر آنک ایچن ایچمز راقم الحروف کبی

نهایت کیمی حماقت ایدوب **نظم** طاغت بو دخانک بولودین

صبربلبله • عقلک کونشینه اولدی حائل کرم ایله **نظم** دود سیاه که

اولدی سحاب هوای نفس خورشید عقله حائل اولور بو هوایی قو

دیو دخل ایته لکه مبتلا اولان جواب ویروب **نظم** لذّت طعم دخانک

شهدیله شکرده یوق **نظم** اتمک استرسک اکر دفع غموم •

اشته یا برق اشته لوله اشته موم • دیو ایچرلر بلدوکندن قالنز

اولی اولان بودرکه بوبابده کمسنه یه دخل وتعرض اولنمیه

الله تعالی اعلم **بحث سادس** قهوه حقنده در بوبابده دخی سلفده

نیجه نزاع واقع اولمشدر اصلی یمن دیارندن ظهور ایلیوب

دخان کبی عالمه منتشر اولدی بعض مشایخ یمن طاغلرینی مسکن

ایدوب فقرا ایله بر نوع شجر یمیشی قلبّ ویونْ دیدکلری

حبوباتی دوکوب یرلردی کیمی دخی قاوروب صوین ایچردی

ریاضت وسلوکه موافق وکسر شهوته مناسب بارد یابس

غدا اولمغله اهل یمن یری بر ندن کوروب مشایخ و صوفیه
وغیری استعمال ایلدیلر طقوزیوز اللی حدودنده کمیلر ایله
رومه کلدکده انکار اولنوب حرمتنه فتوی ویردیلر یانق
اوله وعندن غیری دور جمعیت ایله ایچه لری فسقه یه تشبهاً
دیدیلر ابو السعود افندیدن نقل ایدرلرکه کمیلری دلدیروب
قهوه یوکلرین دریایه غرق ایدردی لکن بو یاساق وشدتلر
مفید اولمایوب ویریلن فتوالر و سویلنن سوزلر خلقک
قولاغنه کیرمیوب یر یر قهوه خانه لر آچیلوب عظیم شوق
ورغبتله بریره کلوب ایچدیلر خصوصا کیف اربابی کیفلرینی
تقویت ایدر حیات بخش بر حالت اولمغله بر فنجانی اوغورنه
جان ویرمک قتلرنده جائز اولدی آنلر زماننده صکره کلان
مفتیلر جوازی ایله افتا ایدوب حتی بستان زاده بر مفصل
ومنظوم فتوی ویردی قهوخانه لره کاه منع وکاه رخصت ایله
بر قاج سنه سوروندی بیک تاریخلرندنصکره انکار اولنمادن
قالوب هر یرده رایکان ایچلوب هر زوقاق باشنده بر قهوه خانه

آجلوب قصه خوانلر جنکلر ایله خلق ایشندن کوجندن قالوب
کار وکسب معطل اولدوغندن غیری پادشاهدن کدایه
وارنجه خلق بری برینی کسوب بجمکله اکلنورایدی مرحوم
سلطان مرادخان بیک قرق ایکی اواخرنده بومعنایه
واقف اولوب خلقه شفقت ونصیحت یوزندن عموم ممالک
محروسه ده واقع قهوه خانه لری بوزیلوب من بعد آجلمیه
دیو فرمان ایتدیلر اول زماندن برو دار السلطنه قهوه خانه
لری قلوب نادان کبی ویراندرکه آچلورامیدیله بر زمان
واصحابی بوزمیوب قباشلر ایدی صکره اکثری بوزیلوب
تغیر دکان ایلدی لکن استانبولدن غیری شهر و قصبه لرده
کالاول آچیلوب ایچلو رسابقا ذکر اولندوغی اوزره
بومقوله امور منع مؤبد قبول ایلمز بوند نصکره قهوه نک
وصفنه کلهلم قهوه کندیسی بارد یابس ایدوکنه شبهه یوقدر
داوود انطاکی تذکره ده حار یابس دیدوکی مسلم دکلدر نهایت
صویله قینایوب شربتی اللذه قد نصکر برودتی زائل اولماز بلکه دخی

زیاده

زیاده اولور زیرا صودخی بارددر انکچون عطشنی دفع ایدر
دبر عضوه دوکلسه یاقمز زیرا حرارتی حرارت غریبه در تأثیر
ایلمز لکن یبوستنه بر مقدار فتور کلور مثلا کندی اوچنجی درجه ده
یابس ایکن ایکنجی درجه ده بارد رطبله ممتزج اولدقده یبوستنک
بر درجه سی کیدر ایکنجی درجه ده یابس قالور وبو یبوستله
نومی منع ایدر مزاجه کوره مطلقا ادراری واردر امزجهٔ
یابسه اصحابنه خصوصا سوداوی مزاجه چوقلق مناسب دکلدر
بلکه مخالفدر کثرت استعمال سهر و وسواس سوداویه یه سبب
اولور ایچلدوکی تقدیرجه شکر ایله ایچله لکن مرطوب المزاجه
خصوصا نسوانه غایت موافقدر آنلر اغز قهوه لری چوق
ایچمک کرکدر سوداوی اولمامق شرطیله کثرتی آنلره ضرر ایتمز
بحث سابع برش وافیون وسائر مکیفات استعمالنده در
ارباب ابتلا بو سوزنه بلادر دیرسه دخی چونکه صدد نفس
امری بیاننده در بو بابده کلام حق وقول فصل بودرکه
انسان حالنه اوفق وشاننه الیق اولان اصل خلقتی اوزره

قالوب فطرت سلیمه یی تغییر ایتمک درکرک افیون کرک برش
وسائر مکیفات مداوات قبیلندن اولوب بر علّت و مرض
استعمالنی ایجاب ایلمدکجه غدادن دوایه عدول ایتمیه‌لر
زیرا طبیعتی اسکیدر اقتضا ایتدوکی تقدیرده غدا ایله معالجه
تقدیم اولنوب اوّل امرده دوایه مبادرت ایلمیه که قانون
علاجه موافق دکلدر قنده قالدیکه ایجاب واقتضا ایدر برحال
یوغیکن مجرّد کیفی واردر دیو بومقوله شیلر ایله مالوف اولنوب
بر قاچ کون تناول ایله طبیعته عادت قلنوب صکره فراغت
ممکن اولمیوب آخر عمره دک کدری چکلورسن و سال زیاده
اولدقجه بل بوکیلوب هیئت وقیافت کلیّ دیوارنده
یریر بوزیلان صورته دونه کیف یتشه‌کجه براتنه کیروکچوب
قوی و حس کسلوب وقوف وشعور کیدر نه اولیه نه دیری
نه اویوره نه اویانق مذبذب اوله اختیاریله بومقامه ایرنلر
کندویه عظیم غدر ایتدکنه شبهه می واردر بوتدنصکره اکر
میسر اولوب برطریقله کسیله بیلورسه عظیم فرصت وغنیمتدر

حنوت ایلمک کرک اکر ممکن اولمازایسه دفعه کسمک مهلکه
درنه چاره استعمال ایدر شرعًا ترکنه مساغ یوقدر وبعد
الابتلا کیف اربابنه دخل وتعرض حماقت وخطادر نهایت سوز
الجق ابتلا وامنه دشمینلری غفلتدن ایقاظ وکیف اربابنک
ع ای نجاتی سوریمش یقیلانی یقلان فحواسنجه یارانه
تکلیف دارمی دیمه سی قولاغنه کیرممک کرک مصلحتی ایچون
تنبیه ونصیحتدر اَعْطِ اَخاكَ تَمْرَةً فَاِنْ اَبى فَجَمْرَةً بحث
ثامن ابوین رسول اکرم صلّی الله تعالی علیه وسلمده در
بو بحث دخی معرکه آرا اولمغله یازلدی تنبیه اوّلا بعض
خالی الذهن اولانه بو مقوله بحث حاشا شان شریف نبوی یه
نقصی از درا ایجاب واقتضا ایدر زعمیله مطلق جائز دکل
صانوب نااهله حقنده وارد اولان منعلری اهله ایراد وبو
مغلطه ایله سدّ باب مطارحه ایلمک مراد ایدر خبری یوق که
علم جواب وسئول وقانون اوزره هربابده قیل وقال در
جناب بارینک ذات وصفات وافعالنده بیله نیچه هولناک

بحثلر واردر که بو مقوله ابحاث اندیاننده مضمحل اولور علامه
سعد الدین تفتازانی شرح عقایدده لوکان فیهما آلهة
الا الله لفسدتا نظم کریمی توحید باری یه دلیل اولوب
برهان تمانعله شهرت بولمشیکن بو دلیل اقناعیدر توحیده
دلیل قطعی اوله مز دیمکله عصرینک یک فن عالملری باشنه
اوشوب اکفار ایلدیلر آنک طرفندن محققلر نیجه ابحاث
الزامیه ایله اسکات ایلدیلر هر عصرده ارباب قتال سیف
وسنان ایله محاربه ایتدکلری کبی ارباب بحث ونظر دخی قلم
ولسانله جدال ومحاوره دن خالی اولمدیلر الحق بو مقوله
اموروده بحث جائز دکل ظن ایلین ضعیف واحمق بحثه
قارشمق کرک والا حلبهٔ محاوره ده لکدکوب قیل وقال
آنی پایمال ایدر بو نبذدن صکره مقصوده شروع ایده لم اولا
حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم تاریخ اسکندریه نک سکز یوز
سکسن برنجی سنه سنده وتاریخ میلاد عیسی علیه السلامک
بشیوز یتمش سکزنجی سنه سنده دنیایه کلوب پدرلری عبد الله

بن عبد المطلب

بن عبد المطلب مکه دن کاربان ایله غزّه یه کیدوب دونشده
مدینهٔ منوره ده بر روایتده ابوارده وفات ایلدی عمری یکرمی
بش یاخود اوتوز سال ایدی زمان وفاتنده اقوال
وار در اکثر مورخین قاتنده حضرت وحی طوغمش ایدی اول
دنیایه کلدی بعضیلر ایکی آیدن یکرمی سکز آیه وارنجه برقاج
روایت ایدرلر نهایت ایکی یاشنده اولالر ووالده لری
امینه بنت وهب بن عبد مناف در زوجی عبد اللهدن صکره
ولادت حضرتک درردنجی یاخود التنجی سنه سنده ابوارده
وفات ایلدی وبونلرک زمانی زمان جاهلیت وعالم فترت
ایدی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم قرق یاشنده
مبعوث اولدیلر زمان دعوت ایله آنلرک زمانی ارا سنده
اقل مرتبه اوتوز یلدن آرتق اولور تواتر ایله ثبوت بولدی
بونلردن صکره ار باب جدلک بو خصوصده ایتدکلری بحث
مآلی برقاج سؤال وجوابده ذکر ایده لم سؤال انبیانک
والدینی واولادی مؤمن اولمق لازمیدر جواب

قالوب

لازم دکلدر حضرت ابراهیم علیه السلامک پدری آزر که اهل
تاریخ قتنده بر اسمی تارخ در و حضرت نوحک اوغلی کنعان اهل
ایماندن دکل ایدیکی نظم کریمده مسطور و منصوص اولدوغندن
قطع نظر لزوم دعواسن ایدن انبیا حقنده جائزات و واجبات
و مستحبات ندر بلمک لازم کلور بلکه نفسکره لزوم ادعاسی
مکابره در حق جل و علانک یخرج الحی من المیت ویخرج
المیت من الحی بیوردیغی معنا بو ماده ده وجه ابلغ اوزره
ثابت اولوب قدرت تامه سنی اظهار و حکمت بالغه سنی اصدار
ایتمش اولور و بونده اخر نبوت صرف عطیهٔ الهیه اولمغله
انحصار لازم کلوب شرف حسب و نسب مداخله سی شایبه سنه
مجال قالماز بو خصوصده بر مصلحت عظیمه در که خلافنی اثباتده
ملاحظه اولنان مصلحت بونک یاننده شی دکلدر سؤال
قبل البعثه عالم فترتده وفات ایدنلرک حالی نیجه اولور جواب
انلر حقنده ائمه اختلاف ایلدیلر متکلمیندن اشاعره و
اصولیوندن شافعیه وما کنا معذبین حتی نبعث

رسولاً آیتی ایله استدلال ایدوب آنلر معذورلردر معذب اولمازلر دیدیلر ماتریدیه وحنفیه نظر واستدلال توحید باری ممکن ایکن ترک ایدنلری ایچون معاقب اولورلر دیدیلر وبعض اخبارده وارد اولدیکه روز حشرده برقاچ صنف اعتذار ایدرلر العذر عند الله وعند کرام الناس مقبول فحوا سنجه عذرلری الله تعالی قتنده مقبول اولور واول محلده امتحان ایله سعیدی شقیدن آیریلور یعنی آنلره امر اولنور که کوتورب نفسلرینی جهنمه آته لر سعید اولانلر بی تردد آتوب نجات بولور شقیلر اقدام ایده میوب مخالفت وعصیان ثابت اولوب جهنمه سوریلور سوال فقه اکبر امام اعظم حضرتلرینکمیدر کیمکدر جواب اصحاب روایت امامدن روایت کتب ومناقب روایتده ثابتدر جمله دن ابو مطیع بلخی که یوز طقسان طقوزده وفات اتمشدر طبقات حنفیه ده امام اعظمدن فقه اکبری روایت ایلدی دیو تصریح ایدر فقیر

تقویم المتواریخده سهواً اولا ابو مطیع بلخی دن صاحب فقه اکبر
یازوب صکره راوی دیو تصحیح اتمشمدر لکن صاحب نسخه نسی
انتشار بولوب شهر بزرگ واعظلرندن بری کورب مسئلهٔ
مذکوره فقه اکبری انکار لازم کلوب قوی تمسک اولمق اوزره
فقیردن تصحیح نقل طلب ایتدکده اصل مصححدن راوی
اولدیغن وطبقاتده محل نقلنی یازب ویرمشیدم اصحاب
رد ایتدن غیری متقدمین ومتأخرین دن نیچه افاضل
امام اعظمکدر دیو شرح ایتدیلر جمله دن قدوة الفضلا والسالکین
الشیخ محمد بن بهاء الدین که طقوز یوز اللی اوجده وفات
ایتمشدر اوتوز سنه عزلت وعبادت ایتدکده عقاید اسلامک
یکیدن رواجنه باعث اولمق ایچون فقه اکبری شرح مراد
ایدوب ابن عمی پیر علی افندی که محمد برکلی افندینک پدریدر
آنلر ایله مشورت ایتدکده استحسان وترغیبلری ایله
بر شرح مفید ومقبول تحریر ایلدیکه بین العلما الآن متداول
ومقبولدر اما انامک دکلدر دینلرک سوزی باطل وتقصیدن

ناشی

ناشی نفی صرف و دلیلسز دعوادر بعض واهی قرالتی
کوسترر که نفیه شهادت کبی مردود اولدیغنده شبهه
یوقدر سؤال امام اعظم حضرتلری فقه اکبرده نیچون والدی
النبی ماتا کافرا دیدی جواب شیخ بهاالدین زاده
دیمشدر که بو مسئله عقاید دینده درج اولدوغنک
سببی بعض کمسنه لر کفر حکمی یے ابوین حقنده نقلیله افراط
ایتدیلر بو افراط قواعد اسلامیه ده ظاهرا خروج اولدغندن
اوتوری آنلر حقنده افراط واصول اسلامیه حقنده تفریط
ایدنلری رد ایچون اصول دیندن قلنوب فقه اکبرده درج
ایلدی امّا فخر رازی رحمة الله تفسیر کبیرده ذکر ایتدیکی اوزره
سلفده روافض عترتده عصمت دعوی ایتدکلری کبی بو افراط
دخی آنلردن صادر اولمشدر صکره اهل سنتدن نیچه لر
آنده تقلید ایتدیلر سؤال کفر حکمی ندر بیان اولنه جواب
کفر ایله ایمان ایکی امر باطنیدر که الله تعالی دن غیریک
کمسنه مطلع اولماز الا امارات ظاهره ایله بیلنور امارات

ایسه کاه مدلولاتدن تخلف ایدر مثلا منافق امارات ایله
ظاهرده مؤمن حکم اولنور اول اجلدن هرکسنک وفاتندن صکره
کفرینه وایماننه قطع وجزم یوقدر مکر که حقنده نص وارد اولمش
اوله زیرا نیجه مومن سوء حاله مبتلا اولور کفر ایله کیدر ونیجه
کافره حسن خاتمه نصیب اولور کفر ایمان حقیقی بو مقوله
قلب انسانده مستعدلردر لکن حکم شرعده امارات وظاهر
حالی اعتبار اولنور برکمسنه وفات ایتدکده ظاهر حالی
کفره دلالت ایدر ایسه احکام کفر اجرا اولنور وکافر
حکمی ویریلور پس کفر ایله ایمان حقیقیتان اولوب ارالرنده
تلازم یوقدر ابوین حقنده حکمی ایله حکم مقرر لکن حقیقیسی موجب
یقین نفی کرکدر نص ایسه وارد اولمشدر پس انلر حکمیده
قالورلر بو سیاق بهاء الدین زاده نکدر اما شیخ علی مقدسی که
علامهٔ مصر وفرید عصردر رساله سنده ایدر ما کان للنبی
والذین امنوا ان یستغفروا للمشرکین آیتینک سبب
نزولنده مفسرلر ایکی وجه ذکر ایندیلر بری بو که بو آیت

کریمه ابوین حقنده نازل اولمش اوله مفسرین ومحدثین
دن جمع کثیر ابن عباسدن روایتیله نقل ایتدکلری تواتر
مرتبه سنه ایردی اول اجلدن امام فخر رازی ومتاخرین
محققلرندن غیریلر بو وجهی تقدیم ایتدیلر حتی بعضیسی
سبب نزولده آنجق بونی یازدی وجه ثانی بوکه ابوطالب
حقنده نازل اوله علامه جار الله وغیری بو وجهله رد ایتدیلر
لکن شیخ عبد القادر جرجانی که شیخ عز عبد بر ثقاتدن نقل ایله
روایات مختلفه ثابت اولسه ممکن اولدقجه البته بینهما جمع
اولنمق لازمدر آیت کریمه بر شخص حقنده نزول ایتدیسه
اجماعله معناسی عامدر عبرت عموم لفظدر خصوص سببه
دکلدر ایشته لفظ مشرکین واولی القربی عامدر ابه وامه
وعم وغیری یه شامل اولور دیو جمع ایلدی شیخ علی مقدسی
احیا وایمان ابوین حقنده روایت اولنان حدیثک صدقنی
زعم ایله نه بونک عدم صدقی لازم کلور زیرا نسخ واحکام
خصایصدندر اخبارده جایز دکلدر دیو سبب نزول حکمی ایله

حدیث ایچیانک عدم صدقی لازم کلور دیوب صاحب ملتقی
وغیریلر دخی بو مسلکه گیتدیلر سؤال بو بابده مخالفت ایدنلر
نیچون ایدرلر جواب امام قرطبی تذکره سنده نقل اقوال
ایلیوب بعض محدثلرکه تحقیق وجمع وتوفیق نیتیله تقییدلری
یعنی یوغیدی سیوطی کبی مجرد نقل اولنان روایتلری ظاهرین
یازدیلر آنلرک رساله لری تحقیقدن خالی نقل وتقلیده مبنی
اولدیغی کبی دخی افراط وتعصب ارباببندن اولوب یازدوغی
رساله یه باقمیوب وسویلدیکی سوزی قولاغی اشتمیوب طریق
نظردن خارج وسمت صوابدن دور مغالطه ایراد ایدوب
واهل قتنده حیز اعتبار واعتماددن دور ومهجور اولدی ونیجه سی
دخی حسن ظنه ورعایت ادبه بنا برایکی واهی سوزلر نقل
ایلیوب تحقیق وار ایتمدی کمال پاشا زاده افندی مرحوم کبی
جمله سنک ملاحظه سنه گوره اثرلری وجه دن خالی اولمادی سؤال
بو بابده اولی والیق ندر جواب خواص علمادن خلافک اصلنی
بیلوب تحقیقه قادر اولنلر اولا ولایق ندر بیلورلر ونیجه استرلر

اویله

اویله دیوب مقتضای حالیله حرکت ایدرلر اما عوام مؤمنینه
لازم اولان بودرکه بوبابده دم اوروب تکلم ایتمیه‌لر حسن ظن
اوزره اولوب داهی روایتلره کوره ابوین مؤمن اولمق
مأمولدر دیه‌لر ترک ادب ایدوب کافر اسمنی اطلاق ایتمیه‌لر
زیرا بوسوز ایله حاشا اگر اهانت قصد اولنور ایسه عظیم
خطادر ائمهٔ حنابله‌دن ابن قدامه مقنع نام کتابنده قرینهٔ
خارجیه مقارن اولورسه سب نبی حکمنی ویروب قتل اولنور
دیمشدر امدی مؤمنه لازم اولان بودرکه بوجهتدن امساک
وتحاشی ایده‌لر لکن سوزمز عامه‌در خواصه دگلدر **بحث تاسع**
ایمان فرعون بحثیدر فرعون لفظی مصر مملکتی ملوکنه اطلاق
اولنور لقبدر سلفده هر مصر پادشاهنه فرعون دیرلر ایدی
حضرت موسی علیه السلام زماننده پادشاه اولان ظالمکه
اهل اسلام مورخلری ولید تسمیه ایدرلر فرعون موسی
دیمکله سائرلرندن ممتاز اولور فراعنه‌دن اوچی بر روایتده
یدیسی ظالم وجبار اولوب اندرک بیوکی وآخری فرعون موسی ایدی

قطعه

ایکی عالمده شفیعی ایکن سعادتنده ایکن
والدینده نبینک ویره‌مز مولا شرفی
بحث ایدنلر ایلدی دل نظرایله عوام
ایتمیه فرقنی بابانه ازلی صدقی

قصه‌سی تواریخده مشهور و مسطوردر بنی اسرائیله جور و ستم اوزره

ده‌ اولمغله یهود دارالسنده شقاوتله شهرت بولمشیدی ملت اسلامیه‌ده

کذلک دعوای الوهیّت وجبروت ایله مشهور اولوب مقام ذمّ وعنود

فساده عالمّ کلّه فرعون کبیدر دیملکله ضرب مثل ایدرلر وجمله

تفاسیر وتواریخده کفر ضلال اوزره یازیلوب جمهور اولی طرقه

ذاهب اولمشیدی شیخ محی الدین ابن عربی کندی کشفی و وجدانی

اوزره فصوص نام کتابنده فصّ موسی علیه السلامده فرعونک

ایماننی ونجاتنی یازوب دعواسنه نظم کریمدن قال فرعون

امنت انه لا اله الاّ الذی آمنت به بنوا اسرائیل وانا

من المسلمین فرعونک ایماننه نصّ صریحیدر وحالت غرق

حالت احتضار کبی دکلدرکه ایمان یأس اوله صکره الآن وقد

عصیت قبل وکنت من المفسدین ایمانی اول زمانه تأخیر

ایتدوکنه نوع عتابدر عدم قبولنه دلالتی یوقدر یقدم قومه

یوم القیامة فاوردهم النار عدم ایمان اقتضا اتمز

الیوم ننجیک ببدنک لتکون لمن خلفک آیة نجاتنه نصّ

صریحیدر

72

صرحید ربوکدن بدنکله آنکا نجات و تجارت ویررز ساحله القا
ایتمکله درو حکمه دخی آخرتده نجات ویررز تاکه سنک خلقکده اولان
قومه سن بتم قدرتمه آیت عظمه اولاسن و بر کمسه رحمتمدن
نا امید اولمیه دیو سوق کلام ایتدکدنصکره. والا فرقیه
الی الله لما استغفر فی نفوس عامة الخلق من شفائه وما لهم
نص فی ذلک لیستند والیه دیمشدر شارح فصوص ایدر شیخ
وارث کامل محمدیدر ورثهٔ کاملین نصوص حقیقت حاله
اطلاع عندن صکره استدلال صورتنده ایراد ایدرلر
ارباب نظر استدلال ایله نصوص و دلائل ایله تحصیل علم ایدرلر
وحدّ عالی اوزره نصوصی ایراد ایدرلر پس ایراد نصوص
واستدلال صورت واحده اولمغله وارث کامل مجتهد و مستدل
ظن ایدرلر اول اجلدن شارحلک کبی شیخی مأمور و معذوردر
دیو شرح ایلیوب بعض علما بو دسیسه‌دریهودی ادخال ایتمشدر
دیو افترا ایتدیلر و بالجمله خلق بو بابده شیخه دخل و تعرض قیدنه
دوشوب مور و زنبور کبی یاپشنه اوشدیلر لکن شیخ دیدوکی کبی

قطع ویقین افاده ایدر بر سند بوله مدیلر آنجق بین الانام

مشهور اولان شفایه بناءً یازه‌یلر جزدیلر شیخ فصوصده کندی

کندی کشفی مقتضاسنجه یازوب طریق نظر واستدلال محققلردن

علامه جلال دوانی دخی بو بابده بر مستقل رساله یازوب قواعد

اصول اوزره فصوصدن استدلال ایله شیخک مدعاسنی

اثبات ایلدی کیمی رد وکیمی قبول ایدوب بوزمانه کلنجه سورنوری

نتیجه بحث بودرکه بونک کبی دعوالرده طریق نظر ایله طریق

تصفیه اراسی اوّلا فرق اولنمق کرک طریق نظر ادلّهٔ عقلیه ونقلیه

ایله استدلاله مبتید رطریق تصفیه ریاضت وسلوک ایله کشف

وشهوده مبتیدر ایکیسنکده باشقه اصطلاحلری واردر وبحثنک

اصلی بر طریق قاعده سی واصطلاحی اوزره بنا اولنوب

سؤال وجوابده طریق آخر قاعده سی واصطلاحی طرفنه

نظر والتفات اولنمامق کرکدر تاکه خلط مسائل وتشویش

دلائل لازم کلمیه جمله بونک امثالی بحثلرده مبدأ جدال ومنشأ

قیل وقال بو ماده در نظر واستدلال اصحابی کندی قانونلری

مطلب طریق النظر وطریق التصفیه

اوزره طریق تصفیه اربابنه دخل واعتراض ایدرلر آنلرک
طریقی ایسه طریق نظر واستدلالدکل کشف ووجدانه مبنی
واصطلاحلری حکمت اشراقدن مأخوذ باشقه اصطلاحدر
کشف ووجدان شرعًا دلیل اولوب طریق نظرده بر دعوی اثبات
ایلمزسه کندیلرینه حجّت اولور اولیاء اللّهک کشف والهامی کندویه
حجّت اولمق طریق نظرده بیله مسلمدر موجبی ایله عمل ایدر امدی
طریق تصفیه قواعدی اوزره اولنان دلیل ودعوایه طریق
نظر قاعده‌سیله اعتراض اولنماز اولنورسه کیرو اول طریق قاعده
سیله واصطلاحیله اولنمق کرکدر بو بابده معترضلر جمله طریق
نظر واستدلال ایله اعتراض ایدرلر آنکچون وارد ومسموع اولمازلر
مع هذا بو ماده‌ده نصوص دعوای شیخی اثبات ایدرنته کم جلال
طریق نظر قاعده‌سی اوزره استدلال ایلمشدر بو مرتبه‌لر معلوم
اولدقدنصکره برکمسنه بو ماده‌ده نزاع ایدرسه احمق دکلمیدر
کویاکه حق تعالینک رحمتنی خلقدن منع ودریغ ایدر فرعونک
ایمانندن اکا نه ضرر وکفرندن نه فائده حاصل اولور هله یهودیلر

بو دعوایی ایفا در انتقام ایچون وجهی وار زیرا آنلر که ابا و اجدادی
فرعوندن چوق ستم کورمشلردر یا غیری ملّت اصحابی آنلره تابع
اولمالرینک وجهی ندر امدی طلبهٔ علوم قوابلته اولی بودر که بو بابده
فرعونه مؤمن دیمزلر ایسه ده دینلره خصوصا شیخه دخل تعرّض
ایتمیوب حدّاوسطدن چقمیهلر الله اعلم **بحث عاشر** شیخ
محی الدین ابن عربی شاننده واقع اولان بحثدر بو اختلافی
درت کلمه ایله ایراد ایدرز **کلمهٔ اولی** شیخک ترجمه سی یعنی تاریخی در
شیخ حضرتلری محی الدین بن علی بن محمد بن عربی الطائی الحاتمی
الاندلسی المرسی المالکیدر قدس الله سرّه العزیز اندلسده آق دکز
کنارنده مرسیه نام شهرده بشیوز التمش رمضاننک یکرمی
یدیسنده دنیایه کلوب دمشقده صالحیه نام ناحیهده التیوز
اوتوز سکز ربیع الآخرینک یکرمی ایکینجی کونی وفات ایدی سنی
یتمش سکز ییل اولوب مغرب دیارلرین کزوب تحصیل علوم وتکمیل
منطوق ومفهوم ایدوب سلوک ومجاهده ایله مراتب عالیهیه نائل
اولمشلر ایدی بعده حجازه کلوب حرمینده بر نیجه مدت اقامتدن

صکره

صکره شامه واروب وفات ایدنجه آنده قالدی عصرنده
کثرت تألیف وقوّت قدسیّه ایله مشهور اولوب شیخ اکبر
لقبی ایله اشتهار بولمشیدی آلتیوز قدر کتب ورسائل
تألیفنه موفّق اولوب وشهودی مقتضاسنجه وحدة وجود
مطلق مسلکنی اختیار ایدوب فصوص وفتوحات امثالی کتابلرده
وارداتی اولان مسلک اختیاری اوزره قلمه کتوروب وعلوم
عربیه دن وعلم حروف جفر کبی مفتاح جفری تألیف وتحریر ایدوب
انکله اهل عصری اوزره تفوّق وتفرّد ایتمشیدی مشایخ کباردن
شیخ صدر الدین قونوی کبی افراد کملوب کندولردن تلمّذ ایلدیلر
واکثر آثارنده جانب سعتنی جلال اوزره راجح وغالب اولمغله
صکره کلانلرک قیل وقاللرنه مؤدی اولوب شاننده خلق اختلافه
دوشدیلر **کلمهٔ ثانیه** شیخی رد ایدنلرده در شیخ انتقالندن
صکره طریق تصفیه اصحابندن بعضیلر وطریق نظر اصحابنک
اکثری شیخک وحدت وجود اصلنه بناءً طریق تصفیه اصطلاحی
اوزره یازدوغی کتابلرده طریق نظر کوزیله باقوب انکار ایلدیلر

انكارلری بیوجه دكل ایدی نظر قانوننه كوره منكركورینورلر ایدی
اول اجلدن بوندرك كیمی قبول ایلمیوب انكار ایله اكتفا ایلدی
رد ایله مقید اولمادیلكمی دخی انكارده مبالغه واصرار ایدوب
ردلر یازدی وهجولر ایله شیخی اكفار ایلدی حتی بوفرقه متعصبلری
شیخ اكبری اكفره تحریف ایدیلر لكن بحث سابقده ذكر اولندیغی
اوزره نزاع وجدال اصل فاسد اوزره بنا اولمغله عند التحقیق
انلرك تجاهلی واكفاری صریر باب وطنین ذباب منزله سنده
كوروندی اهل انصاف اعتبار والتفات اتمیوب دكلدیلر
انجق یمینی یساردن فرق ایلمین كمسه لر انلرك یایغراسنه
الدانوب اوزرلرینه لازم دكل ایكن سوء ظن ایله نیجه وبالله
كیردیلر البادی اظلم فحواسنجه باعث اولانلر دخی وبالدن غیری
نسنه كورمدیلر آنجق كندی طریقی قانونی اوزره مخالف كوروب
انكار حفیه ایله قناعت ایدنلر فننك وظیفه سنی ادا ایلیوب
وباله كیرمدی بلكه مثاب اولدی **كلمه ثالثه** شیخی قبول
ایدنلر درطریق تصفیه اربابنك اكثری وطریق نظر اربابندن

بر فرقه شیخك كلامنك منشائی و اصلنی ندر بلدیلر یاخود
ظاهر حالنه نظر ایله حسن ظن ایدوب اصلا انكار ایلمدیلر
و جمله سوزلرینی قبول ایلدیلر حتی بو فرقه كیمی شیخ خاتم الاولیا
و وارث خلافت محمدیه در دیدیلر طعن و تشنیع اربابنه ردّ و
تسفیه ایلدی ایكی طرف دخی افراط و تفریطدن خالی
اولمدیلر اما وحدت وجود مسئله سنده شیخه نصكره كلن اكثر
مشایخ صوفیه شیخه تابع اولدیلر نظر و تصفیه بیننی جمع
ایدنلردن محقق سامی مولانا جامی قدس سره بو مسئله یی
مفصّل و مشروح تحریر و بیان ایلمشدر مراد ایدنلر آنی
مطالعه ایده لر **كلمهٔ رابعه** شیخ حقنده توقف ایدنلرده در
ذكر اولنان ایكی طریق اصحابندن بر فرقه شیخ شاننده
توقف ایدوب كتابلرینه باقمدیلر ردّ و قبول ایله مقید
اولمیوب كشاكش ورطه سنه اوغرمدن توقف كنارنده
طورمق یكدر و سلامت آنده در دیدیلر و بونلر اصابت ایلیوب
ضرر كورمدیلر نفسنده صدر الدین قونوینك وصیت نامه سنده

مستفاد اولان دخی بودر زیرا آنلر بزد نصکره شیخک و بزم
کتابلریمزدن هرکس استفاده یه هوس ایلمیه زیرا اکثر ناسده
اوباب حسد وددردیو جمله وصایاسنده قلمشدر امدی طالب
حق کرکدر که انصاف ایلیه اکر غوامض کلمات مشایخی فهم
مرتبه سنده دکل [illegible] اول مقاملردن دم اورمیوب کندویی
شک وشبهه ودخل وتعرض ورطه لرینه دوشورمیه شیخ حقنده
حسن ظن اولادر ایتمدیکی تقدیرده سوء ظن ملکنه کتمیه که
عامه مؤمنینه لایق اولان بودر الله سبحانه وتعالی حسن
ظننه موفق ایلیه **بحث حادی عشر** لعن یزید بحثیدر بو بحث دخی
معرکه آرا وسائر ابحاثدن قدیمه دربنی امیه وآل عباس
وسنی وشیعی بیننده سائر ودائر اولوب اول زماندن بروسیور نسور
بحثدر اصلی بودر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم بعثی ایله
دولت اسلامیه ظهور ایدوب دین مبین امورینی تمشیت وطرح
اساس آیین دولت اقتضا ایتمکله کندیلری زمان سعادتلرنده
نبوت ایله سلطنت بینینی جامع اولدیلر الخلافة بعدی ثلثون

سنته بیوردقلری اوزره اوتوز سنه خلفاء راشدین
دخی اجراء احکام دین ایلیوب مدّۀ خلافت تمامندنصکره
یکون ملوکا عضوضا فحواسنجه دولت طالبلری حکم غالبک
قضیّه‌سیله عمل ایدوب حرکته کلدیلر غرض آشکاره صورتا
بعض امر دینه متعلق دعوالره یاپیشوب اول بهانه ایله حضرت
عثمان وحضرت علی رضی الله عنهما عصرلرنده نیجه نزاعلر وجنکلر
اولوب متغلبیندن شامده بنی امیّه دولتی ظهور ایلدی
اهل اسلام اراسنه اختلاف دوشوب فرقه فرقه اولدیلر
دولت بنی امیّه وبنی هاشم اراسنده نزاع اوزره قالوب
حضرت امام حسن رضی الله عنه خلافت دعواسندن فراغت
ایدیجک دولت بنی امیّه ده قرار ایلدی لکن بو وضع بنی هاشم
طرفنه غایت کران کلوب جکرکاه اولدی هضم مشکل
(اوب) اولمغله حضرت امام حسین رضی الله تعالی عنه‌یی مدینه دن قالدو
دولتی انتزاع مصلحتی ایچون عراق عربه کتوردیلر بنی امیّه
طرفی الکا اولدقده اعوان وانصاری بهرحال عادت اوزره

مدافعه‌یه قائم اولدیلر وکربلا وقعه‌سی ظهور ایدوب اول
اراده امام حسین رضی الله عنه واتباعی شهید اولدیلر وقعهٔ
مذکوره هجرتک التمش برنجی سالنده اولوب اول زمان شامده
یزید پلید ابن معاویه پادشاه ایدی بوخصوص بنی هاشمه
داغ درون اولوب سیفله انتقام قابل اولمیجق لسانله یزیده
واتباعنه شتم ولعنه باشلیوب انکله تشفی غیظ ایدرلردی
شیعه ارا‌سنده بوماتم ولعن اول زماندن عادت قالوب
کیدرک سنیلره دخی سرایت ایلدی یوز اوتوز ایکی سنه‌سنده
بنی هاشمدن آل عباس ظهور ایدوب بنی امیه استیصال اولندقده
سبّ لعن آرتوب شیعه‌دن نیجه‌سی مذهب رفضه تابع اولوب
حاشا سبّ شیخین اتمکه باشلدیلر حضرت علی و اولاد
علی رضی الله عنهم حقنده خوارج تفریط ایتدیکی کبی روافض
افراط ایلدیلر آل عباس عصرنده اهل سنّت علماسی ایله علماء
شیعه ما بیننده بو بابده نیجه قیل وقال اولدی عقاید
اسلامیه یازیلوب اصول دین کتابلری تدوین اولنوب

اصحاب

اصحاب کرام حقنده عامهٔ اهل اسلامه واجب اولان اهل
سنّت
ابنلام اعتقادینی بویله بیان ایلدیلر که عموم اوزره صحابه
خیر ایله ذکر اولنه وشر متعلق کلام آنلر حقنده لسانه کلمیه
وجمله سنه حسن ظن اولنوب آرالرنده واقع اولان نزاع وجدال
خصوصنده دینله که آنلر جمله مجتهدلردر ومجتهد خطا ایلمک جائزدر
اصابت ایدرسه ایکی اجر واردر خطا ایدرسه بر اجر واردر
عندالله جمله سی مثاب ومأجورلردر وحضرت علی کرّم الله وجهه
ومعاویه خصوصنده دینلکه معاویه اجتهادده خطا ایتدی
حق حضرت علی طرفنده ایدی اما یزید خصوصنده اختلاف
ایلدیلر مزبور صحابه دن اولمیوب یکرمی بش تاریخنده طوغوب
التمش درتده وفات ایتدی جمهور علما رشیعه غرض سابقه
بنا مزبور حقنده لعنی تجویز ایلدیلر بعض اهل سنّت علماسی
دخی یزید فاسق وکافر کفرینه بعض شعری دلالت ایدر دیو
آنلره تابع اولدی فقهاء شافعیّه دن بشیوز درتده وفات
ایدن ابو الحسن علی بن محمد کیا هراسی ومتأخرینده ن

سعد الدین تفتازانی کبی اکّا اکثر اهل سنت تجویز ایتمدیلر
امام غزالی عدم جوازنه مفصّل فتوی ویروب منع ایلدی
کافره وشیطانه بر کمه لعن ایتمک اولادر دیدی وامام سراج
الدّین علی بن عثمان اوشی دخی اصول دینده نظم ایلدوکی
یقول العبد قصیده سنده ولم یلعن یزیدا بعد موت دیدی
بو تدقیقات خلق ارسنده فرعون کبی سوء ظن وشقا ملاحظه سی
رسوخ بولوب یرلشدی ومقام شتم وذمده یزید لفظی ضرب مثل
مستعمل اولوب غرض اصلیدن قطع نظر مجرد تقلید محضله
لا لحبّ علیّ ولا لبغض معاویه اکثر خلق لعن ایدر اولدی نه
امام غزالی سوزی قولا قلرینه کیردی نه یقول العبد تنبیهی
اشد تیر حتی بر از بهایم مقوله سی اشخاص معاویه بیله لعن
ایدوب مائل کیمدیلر آنلره بو بابده نزاع بیمعنی در زیرا اصلی
باطل تعصبه یاخود جهله تقلیده مبنیدر نهایت طالب حدّ
اوسط اولان کسنه بیغرض اهل سنت علماسی مسلکنی اختیار ایدوب
امام غزالی فتواسیله عامل اولور وبیک بیلدن بری کچن نمغاویه

معنایه قاریشوب حماقت ایلمز بو فتوی وفیات ابن
خلکانده حرف عینده کیاهراسی ترجمه سنده مسطوردر

بحث ثانی عشر

بدعت بحثیدر بدعت اولدر که امور دینیه دن
ودنیویه دن صدر زماننده یاخود صکره ظهور ایلیه حضرت
پیغمبر علیه السلام واصحاب کرام زماننده اولمیوب سنت
قولیه وفعلیه وتقریریه دن بری ایله اکا اشارت اولنمیه
وحقنده آثار دخی بولنمیه بو مقوله اولا ایکی قسمدر بری بدعت
حسنه درلر اول زمانلرده اولمیوب صکره اقتضا حسبیله
ائمه دین تجویز ایتدیلر مناره لر بناسی وتألیف کتب کبی بو قسمی
دخی بدعت سیئه در اعتقادیاتده اهل سنتدن غیری فرق ضاله
عقایدی کبی عملیاتده خلق کندی زعمنجه عبادتلری اختراع ایتمک کبی
بونلرک هر برینک احکامی کتب شرعیه ده مفصل مشروح یازلمشدر
بز آنلری بیان صددنده دکلوز آنجق آنی ذکر ایدهرز که بو جمله
بدعتلر بین الناس عرف وعادت مبتدر بر بدعت بو قوملک
آراسنده یرلشوب قرار داده اولدقدنصکره امر بالمعروف

وَنهی عن المنکردر دیو خلقی منع ایدوب آندن دوندرمک
ارزوسنده اولمق عظیم حماقتدر وجهلدر خلق معتاد ومألوف
اوله قلدی معنا یی اکر سنت اکر بدعت ترک ایتمزلر مکر بر صاحب
سیف جمله سنی قتل عام ایلیه مثلا اعتقادده اولان بدعتلر
ایچون سنّی پادشاهلر نیچه جنکلر وقتالر ایتدیلر اولمادی
وعملیاتده اولان بدعتلر حقنده دخی هر عصرده متشرع
ومتقی حاکملر وواعظلر نیچه ییللر تعصب نفس ایدوب خلقی
بدعتدن دوندورهمدیلر امدی خلق عادتلرین ترک
ایتمزلر هرنه ایسه الی ماشاء الله سوریلورکیدر الحق حکام
اهل اسلام نظامنی حمایت وشرایط ارکان اسلامی جمهور
بیننده محافظه لازمدر وواعظلر دخی عموم اوزره خلقی
سنته ترغیب وبدعتدن تحذیر بابنده رفقله وعظ و
نصیحت ایتمکله اکتفا ایدیجک اوزرلرینه لازم اولان وظیفه یی
ادا ایتمش اولورلر طوتمق خلقه قالور کوجیله طوندرمق
اولماز وبالجمله بو بابده تعمق وتدقیق مفید دکلدر زیرا

صدر

صدر اولدن صکره کلان عصرلرده هر عصرک خلقی حالنی
سنّته تطبیق و تدقیق ایتسه‌لر قتی بعید بولنور انصاف
ایدوب هر کس نفسنی یوقلسه سنّته اتباعله اصلا مناسب
بولنماز اکثر ازمانده صادر اولان افعال و اقوال وجهله
بدعتدن سالم دکلدر امدی کمال کرم حضرت شفیع امتدن
متوقعدرکه بو ضعیف و بیچاره امتک کثرت بدعت جرایمنه
باقمیوب مؤمن و موحّد اولدقلری خصلتی باعث شفاعت
و سبب مغفرت قله والّا کمال مرتبه سنّته رعایت و اتباع
تکلیف اولنورسه حال مشکلدر الله تعالی عنایت ایلیه بحث
ثالث عشر زیارت قبور بحثیدر امم سالفه مقابر زیارتنه
زیاده اهتمام و رعایت ایدرلردی بر روایتده عبادت
اصنامک مبدأ و منشائی بو اولدی اهل اسلام ظهورنده
بر زمان حضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم بو محذور ایچون
مطلق زیارت قبوردن منع اتمشلر ایدی صکره کیرو تجویز
بیوروب کنت نهیتکم عن زیارة القبور الا فزوروها بیوردیلر

پس زیارت قبور و موتایه دعا مشروع اولدی نهایت
صدد استمداد ده در پس بو خصوصده علماء اسلام اختلاف
ایتدیلر بعض مشایخ اذا تحیرتم فی الامور فاستعینوا من اهل
القبور دیو استعانتی و استمدادی تجویز ایلدی و دیدیکه
روحک بدنه تعلقی جهتندن قبر ایله دخی علاقه سی الکسک
دکلدر کبار قبورنده اثر روحانیت واردر و سایر یرده
اولان توجه و دعادن اولیه یرده روحانیات ایله توسل
اولور دیو کورلر نیکه مشایخ نقشبندیه کبارندن بعضیسی
بعضینک قبرنه ملازمت و روحانیتندن اخذ و تلقی طریقت
ایتمشلر ایدی اما اکثر اهل شرع استمداد و استعانته تجویزی
عوامه ارخاء عنان اولور سلفده اصنامه عبادت بو معنادن
ظهور و نشأة ایلدی اولا انبیا و اولیا ارواحیله توسل
ایلدیلر کیده رک صورتلرین یاپوب هؤلاء شفعاؤنا عند
دیو طاپدیلر عبدهٔ قبور دخی بو معنا ایچون قبرلرده معتکف
اولوب عبادت ایدرلر دیو استمدادی منع ایتدیلر دید

معنا

معنا شرک ور کورلمز میکه حضرت ابراهیم علی نبینا وعلیه
السلام نار نمروده القا اولنورکن جبریل امین کلوب
حاجتک وارمیدر دیدکده اما الیک فلا دیو جواب
ویردی دیکه سؤال ایله ویجک علمه بحالی حسبی عن سؤالی
دیمکله عرض احتیاج ودعا بیله ایلمدی امدی بو خصوصده
خلقه توحید قاعده سنی تعلیم ایلدی کرکدرکه خالق حقدن غیریدن
استمداد وتوسل ایلمیه لر وابتغوا الیه الوسیلة دن مراد
طاعات واعمال صالحاتدر دیدیلر حتی بو زمره دن ابن تیمیه
افراط ایدوب حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
قبر شریفنی بیله زیارتدن منع ایلدی حضرت عمرک رضی الله تعالی
عنه استسقاده قبر نبی ایله توسل ایتمیوب حضرت عباس رضی الله
عنه کوندروب انلرله توسل ایتدکلری احیا ایله توسل اولی
اولدوغنه دلیلدر دیدی بو بابده وبرقاچ خصوصده مزبورک
افراطی باعث اولوب مصر وشام علماسی باشنه اوشوب
نیجه بحثلر ومصر پادشاهی حضورنده دعوالر ایلدیلر خلق ایکی فرقه

اولوب طرفیندن نیجه رساله‌لر یازدیلر ابن کثیر و ابن قیّم
آنڭ شاکردلری ایدی تألیف قرنده بو بحثلردن اثباع ایدیلر
مخالفلری ابن تیمیّه‌یی اکفار ایدوب بالآخره حبس قودیلر
یدی‌یوز یکرمی سکزده حبسده وفات ایلدی بس بحث زیارت
متنازع فیه اولوب محاکمه لازم کلدی محاکمه‌ده حدّ اوسط
اختیار ایدوب دیشلورکه ارواحک ابدانه تعلّقی و قایقنی
بیلوب متأثر اولان و سائر امکنه‌ده آنده ایندوکی توجّه
ودعاسنده فرق بولان شروط و قیود ایله توسّل ایدر
شته که بعض مشایخ اتمشلردر و آنلرک توسلی شرک دکلدر
توحیدده دخی مراتب واردر حضرت ابراهیم علیه السلام
توحیدی توحید صرفدر تبتّل الی الله بشرا شره ایدنلر وسیله‌یه
نظر ایلمز اکثر قوة قدسیه اربابی اویله‌در اما اشاغی مرتبه‌لر
اصحابی جلب و دفعده روحانیّات و جسمانیّات ایله تسبّب و توسّل
ایدرلر وسیله‌یه عبادت قصدی اولمایجق شرک لازم کلمز لکن
وسط الحال اولنارده لازم اولان بودرکه زیارته واروقلرنده

فاتحه

فاتحه اوقیوب ثوابن مزار صاحبی روحنه باغشلمق ایله
اکتفا ایلیوب بر غیری فکرده اولمیه نه قبر اوپه نه یاپشه
وزیارت روضهٔ مطهره میسّر اولورسه مناسکلرده یازیلان
آداب اوزره مواجههٔ شریفه ده ال قاووشوب طوره کوکلدن
توجه تام و دعا ایلیه شبکیه یاپشوب یا اوپمکله اوبنزلک
ایلمیه آداب شریعت مطهره بودر غیری کونه حرمتسزلکه دلالت
ایدر دیدیلر اولی بودرکه بو مقوله محذوراته اوغرامیه برکمسه
اول مقوله ایشلر ایله اوواحه تقرّب ایدر صانمیه بوطریقله
ایکی طرفک افراط تفریطنه اعتدال کلوب نه مطلق خلق
زیارتدن منع اولنور نه قبردن استمداد واستعانه مطلق
اجازتله عوامه ادخال عنان بولنور امّا قالدیکه بین الناس
مزارلرده چراقلر وضع اولنوب نسوان واطفال وعقول
ضعیفه اصحابی رجال واروب مقبره یه یوزین کوزین
سورکلی وچراقّ یاغیله یاغلنمغی عادت اتخذور فراغت
اتمزلر ومقبره بکجیلری دخی آنکله کچینورلر اول بابده اتلرله

نزاع وجدال حما قتدر مفيد اولماز بلكه كلرندن قالمزلر قبوردن
غيری يوللرده بعض اولو اغاجلره ايلكلر باغليوب بعض احجاره
اعتبار ايدنلر بهايم مقوله سيدر جسمانی مداوادن غيری
واستيلامده حجر اسوددن غيری حجر وشجر تعظيم اولنمق يوقدر
آنده نيجه حكمت واردر **بحث رابع** رغائب وبرات وقدر نماز
لری بحثيدر معلوم اوله كه مطلق صلوة نافله ده برايكی نوع
نمازدن غيری نافله يی علی سبيل التداعی جماعتله قلمق مكروه در
ديو فقها كتب معتبره ده نقل وروايت ايتديلر لكن تاريخ
هجرت نبويه درتيوزه ايردكده قدسده رغائب نمازی ظهور
ايدوب خلق رغبتله قلمغه باشلديلر صكره برات وليلهٔ قدر
نمازلری جماعتله قلنمغه باشلايوب عادت اولدی قالدی
بعض علما بدعتدر وجماعتله نافله مكروهدر ديو انكار ايتديلر
مفيد اولمدی خلقدن اصرار زياده اولدی استفتا اولندقده
مشايخ اسلام كاه كراهت ايله كاه نذر ايدوب قله لر ديمكله
فتوی ويروب عرف وعادت قلنمه سی جانبنده اولمغله

شرعاً عرفه اعتبار اولنوب قرار داده اولمش بدعتی
ویا مکروهی منعده فساد مقرر اولمغله اهون شرین اختیارینه
کوره فتوالر ویروب حکام دخی منعیله مقید اولمیوب
مقید اولدقاری تقدیرده خلق ممنوع اولمایجقلرین بیلوب
اغماز ایدیلر لکن بو خصوصده دخی خلق تعصبه دوشوب
ایکی فرقه اولدیلر برفرقه افراط ایدوب قلنمامه سی بابنده
تشدید وتغلیط ایلدی برفرقه دخی تفریط ایدوب البته قلنمق
کرک دیدی ایکی طرف دخی اصابت ایتموب اعتدالدن خارج
اولدی بو بابده محاکمه وحد اوسط بودرکه قلنمق قلنمامق
[نذرله قله انتهزره]
برابردر بر آدم استر ایسه خانه سنده یاتسی نمازینی قلسه
یاخود یالکز یاتسی قلنور مسجده وارسه قلنلر اراسنده بولنور
قله جماعته مخالفت حاقتنی ایدوب چیقوب کتمیه آنده نذرله یاندز [بیز]
قلدوغی مخالفت صورتنده چیقوب کتمه دن یاخود اوتورمدن
یکدر اکر تعقل ایدر ایسه نهایت عرق تعصب حرکته کلوب ظلمت
کبر وکین بصر بصیرتنی بورر سه سمت اعتدال اوضح ایکن کورمزلنور

افراط طرفنه کیدر کندی زعمنجه کانه ایش ایدر درد منددک
خیری یوق که ورع بارد پنداری ایله تعزیره مستحق اولوب مبغوض
کیمسه
خلق و مردود حق اولمق جرمنه استعداد پیدا ایدر بهی آبله اول
نمازی اوده قلسک اویله بارد وضع ناهموار ایلمه سکنه لازم
کلور عمرنده جمله نمازی جماعتله می قلدک یاخود مسجدده سائر
اهل اسلام ایله اول نمازی قلسک بر مکروه ارتکابی ایله کافرمی
در
اولورسک مکر سائر اقوال افعالکده کراهتدن سلامت می وار
بلکه احوالنی انصافله شرعه تطبیق ایلسک چوغنی مخالف
بولورسک سنک شیخک قاضی زاده افندی احیاء علوم درسی
اوقودوب بو درسدن آنجق کندو ذرک ماهیتی و عجزینی بلمکی
استفاده ایدرز دیو قصور و کسوره اعتراف و انصاف
افندیلره
ایدردی سن بویله پندار صاحبی اولمق ندن احدی واعظ
لازمدر که اول نمازلر زماننده بو محاکمهٔ نقل ایده لر وعظلرینک
وظیفه سی بودر افراط و تفریط نقلی ایله خلقه دغدغه ویروب
د
امت محمد ارasında تفرقه دوشورمیه لر تدقیق و تغلیظ یری کلدر

عبادت

عبادت صورتنده اولان عادتلری منع اتمك اولادر زیرا
حرصه واصراره باعث اولور بلکه ترغیب ایتسه‌لر خلقه کسل
کلور سائر فرائض وواجبات کبی کیده‌رك ترك ایدرلردی
کورمزمیسنکه بی نمازلر اول کیجه‌لرده مسجده طولار زیرا
منع حرص افاده ایلمشدر الله تعالی اعلم **بحث خامس عشر**
مصافحه بحثنده مصافحه ال طوتشمقدر اصلنده بیعت وملاقاتده
سنّت اصحاب کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بری برینه
ملاقی اولدقده مصافحه ایدوب غفر الله لنا ولکم دیرلر ایدی بو بابده
نیجه احادیث شریفه روایت اولنمشدر مراد ایدن امام نوری
اذکارنده یالکز بر فصل مصافحه حدیثلری یدر صکره صکره ملاقاتده
مصافحه اونتاز اولوب نمازلردنصکره اکثر روده جمعه نمازندن
صکره ایدر اولدیلر بو خصوص عادت عرفه مبنی بر بدعت اولمغله
بعض واعظلر سویلیوب رافضیلر عادتیدر دیو خلقی منع
ایلیجك استفتا اولندقده رافضیلر عادتی اولان اوقات
خمسه دنصکره ایتدکلری مصافحه در جمعه دن صکره اولان مخصوصدر

ویوفتوی ویردیلر زیرا اقرار داده بدعتلرده مهما امکن توجیه
وصلاحه حمل اولادر بونده دخی براز قیل وقال اولنمشدر لکن
اول مرتبه افراط وتفریط واقع اولمیوب خلقک برازی فارغ
اولدی لکن اکثر عوام بیننده خصوصا عیدلرده امر واجب
مقامنده اجرا اولنور بوبابده دخی اعتدال بودرکه جمعه کونلری
جامعلرده کشی اول کندی شروع اتمیه اگر یاننده اولوران شروع
ایدرسه نه چاره مصافحه ایلیه زیرا اتمدوکی تقدیرده اول آدم
یا خجل یا منکسر اولور البتّه بهرحال بر انفعال کلور اول جهتده
بوبدعتی ایلمک برمؤمنک خاطرینی کسردن اهون در بودقیقه
دنصکره عادته بناءً اول شروع ایلیه دخی عاصی ومجرم
اولاجق قدر نسنه یوق لا بأس در عیدلرایسه ملاقات زمانیده
سنّتدر لکن عیده تخصیص عرف وعادت اولمغله اوراسی سنّت
دکلدر جمله احوال سنّت اولاجق دکل الله اعلم بحث سادس عشر
انحنا بخشیدر سلام محلنده اکیلوب یاخود باشی ایله یا الی ایله
اشارت ایلمک دخی بدعتدر دیو نزاع اولنور سائر ملل و

ادیان

ادیان اصحابندن هر برینک برکونه سلامی اولدوغندن غیری
اهل اسلام اصنافنک دخی مراتبنه کوره سلامی مختلف اولمق عرف
وعادت اولمشدر کرچه صدر اسلامده جمله نک تحیتی سلام ایدی
لکن صکره ملوک اسلامیه دولتلری ظهور ایدوب هر دولتک
برکونه عرف وعادتی اولوب هر سنت حضرت وصحابه زماننده
کبی قالمغی اطوار دولت وتباین دیار وعادت اقتضا ایلدی
آنلر اراسنده سنت اولان امورک اکثری اونودیلوب هر برینی
اجرا ورعایت عادتلرینه مغایر اولمغله انجق روایت
کتابلرنده اسمی ورسمی قالدی کیده رک فرائض وواجبات
بیله مسامحه اولنور اولدی سلفده کچن ملل وادیان دخی
جمله بویله در عادت الله بونک اوزرینه جاری اوله کلمشدر
هیچ بر پیغمبرک امتی اولندن آخرینه دک جمله سنتنی رعایتله
اجرا ایده مدیلر عالم کون وفساده بر حال برقرار دکلدر
پس حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم زمان سعادتلرنده
واذا حییتم بتحیة فحیوا باحسن منها او ردوها الی الله مبتغا

براوغلانجق حضور شریفلرینه داخل اولسه السلام علیکم
دیرایدی انلر دخی وعلیکم السلام ورحمة الله وبرکاته دیوردّ
سلام ایدرلردی خلفاء راشدین عصرلرنده سائر اصحاب
کرام واهل اسلام بومنوال اوزره سلاملاشرلردی صکره ملوک
اسلامیه دولتلرنده بعض عادتلر ظهور ایتدی هر قومک ارا سنده
برنوع تحیت شایع اولوب یرلشدی قالدی حالا دولت عثمانیه ده
عادت مثلا پادشاه حضورنده سلام یرینه یراوپرلر اکابر
دین ودولت حضورنده خصوصا علما رکوع وانحنا ایدرلر
سائر اراذل ناس کیمی صباح الخیر وکیمی عشق اوله دیو اسلشرلر
ونیجه سی دخی سنّت اوزره سلام ویررامدی بوعادتلر سنّته مخالف لقدر
فراغت ایلک دیو بونلرله نزاع وجدال حاقتدر زیرادفعاتله
ذکراولندیکه برقومک عرفنی تغییر مشکلدر بواصل نسنه لرده
خلقی کندی حالنه قیوب امر دین ودنیایه ضرری عام ونظامی
مختل معنالری کوره لر اوّلا ملوک حضورنده وغیری یرده
یراوپمکله بعض فقرا اکابری تحیت ایدر وبعض ورع خشک

اصحابی کافر اولدک بزی و باله قویدک دیو عظیم انفعال
کوستروب فقیری خجالت آتشنه یقرنه کفردن خبری وار نه
وبالدن زیرا موجب کفر اولان سجده اعضاء سبعه اوزرینه
اوج کره سبحان الله دیجک قدر مخلوقه عبادت نیّتی ایله اولان
سجده در سجدهٔ تحیّت امم سالفه عصرلرنده مشروع ایدی اسلامده
منسوخ اولدی ظاهر بودر که بر اوبن کمسنه عبادت قصدی ایله
یدی عضوی اوزرینه اولقدر زمان طوروب سجده ایلمز کفر و
وبالندن لازم اولدی ال اتک اوپوب رکوع و انحنا
وسائر الفاظله سلام و تحیّتک الحق سنّته مخالفتی وار در
اولدیغی عرفه و عادت ترک اولنمق عذری ایله معفودر زیرا بر مملکته
بیوکلر مجلسنه واروب سلام ویرسه استخفافه حمل اولنمق
ارالرنده عادتدر آنکیچون عرف و عادت رسوم ادبیّه رعایت
ایدر وکذلک طالبلر استاد حضورینه وارد قده رکوع و انحنا
ایلمزسه سکوت ایلیه زیرا فی زماننا سلام مساوات و اقرانیّه
رتبه سنی اشعار ایتدوکندن غیری کبار و صغار بیننده جاری

اولان عادت ادبنه رعایت ایتمش اولور وبوندن اکثا دینک

خاطرینه یرکلورامدی امربالمعروف ونهی عن المنکر ایدن افندیلر

بودقایقی بلملر کرک خلق مألوف اولدوغی معتادن دوندرمکه عبث

یره سعی ایدوب تضییع اوقات ایلممک کرک زیرا بردفعه سویلمک

ایله قطع معذرت حاصل اولور تأثیر ایلمزسه دخی زیاده سی

کوزه لکدر بحث سابع عشر امربالمعروف ونهی عن المنکر یکشیدر

اهل اسلام علماسی اختلاف ایدوب بعضیسی مطلق واجبدر

وکیمی مطلق واجب دکلدر دیدی اما حق بودرکه مأموربه ومنهی عنه

تابع اوله واجب وحرامده واجب ومکروه ومندوبده مندوب

اوله امام سیف الدین آمدی ابکار افکارده وجوبنه بیدی قید

ذکر ایدوب علامه عضد الدین مواقفده وسید شریف جرجانی

شرحنده آنلری ایراد وایکیسی شرط اولمق اوزره سوق ایلدی

قید اول بودرکه آمر ومأموربه مکلف وخطابه اهل اوله قید ثانی

آمر ومأموربه معروف ومنهی عنه منکر اولدوغن بیله کندی

عامل وعادل اولمق لازم دکل مثلا فاسق مجلس فسقده

ایچکن غیریلره ایچمک دیه زیرا کندی ایچمک واجب ایچمه دیمک

دخی واجب بر واجبی ترکدن اوبر واجبی دخی ترک لازم کلمز

واجبک ترکی واجب آخرک فعلنی منافی دکلدر نهایت ایکیسنی دخی

یرینه کتوررسه عدالت بولنور تأثیر زیاده اولور بو خصوص دخی

سائر شروط وقیود یرنده اولدوغی زمان واجب اولور قید ثالث

بودرکه مأموربه واجب ومنهی عنه حرام اوله دال امر ونهی

واجب اولمازلنکه ذکر اولندی قید رابع بودرکه وجوبی قطعی

اوله وجوب صلوة وتحریم خمر کبی اگر مسائل اجتهادیه‌دن یعنی

مختلف فیه اولان مسئله‌دن اولورسه امر نهی واجب اولماز

قید خامس کندودن غیری امر وناهی اولمیه اولورسه واجب کفایه در

هر ناحیه‌ده برکسه بولونسه کفایت ایدر تا برکسه بر منکر کورسه

سائر شروط وقیود یرنده اوله آخر وارد ردیو ترک ایلمز زیرا

جائزکه آخرکسه اکا مطلع اولمیه قید سادس وشرط اول بودرکه

امر بالمعروف ونهی عن المنکر اولندوغی تقدیرده مأمورک حصولی

ومنهی عنهک زوالی رجا اولنه یعنی خلق اصرار ایتمک وفتنه‌یه

آمر مأموربه مکلف وخطابه اهل اوله

قید ثانی

باعث اولمامق طرفی غالب وراجح اوله اویله اولمازسه
الحق شعار اسلامیه اظهاری ایچون نزاعسز جدالسز ترک ایدرسه
فتنه اولمامق شرطیله مستحبدر قید سابع وشرط ثانی بودرکه بحث
وتجسس اولمیه تفتیش وتفحص ایتمزاوله زیرا تجسس واظهار فاحشیه
سعی حرامدر حق تعالی کتاب کریمنده ولا تجسسوا دخی والذین
یحبون ان تشیع الفاحشة فی الذین امنوا لهم عذاب الیم
بیوردی وحضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
حدیثنده بیورر من تتبع عورة اخیه تتبع الله عورته وبرحدیثنده
دخی من ابتلی بشیء من هذه القاذورات فلیستتر بستر الله تعالی
فان من ابدی لنا صفحته اقمنا علیه حد الله تعالی بیوردی
و وآب شریفلری منکراتی عدم تجسس وستر ایله امر ولطف
وکرم ایله معامله ایدی اشاعهٔ فاحشه یه تعرضی سومزلر ایدی
ومنکر انکارینی کریه کوروب ستر ایلک دیرلردی فاحشیه
متعلق امور دعواسنده ستری مشعر قتل وعسی ایله تعلل
بیوررلردی اشته امر معروف ونهی عن المنکر واجب اولمغه

بو قدر شروط و قیود واردر بونلرک بری بولونمسه واجب
اولماز استحباب مقامنده قالور فتنه احتمالنده بلکه ترک
لازم اولور قلبندن انکار کفایت ایدر پس امر بالمعروف ونهی
عن المنکر ایده رز دینلرک مدّعاسی وسوزلری بو محلّه
عرض اولنسه نه شکل ایمش بیلنور حضرت رسولک امّتی ایله
معامله سی لطف وکرم یوزندن ایکن آخر زمانده کلان
مدّعیلر کندی حضرتنه ایتدیکی مخالفتی عیبن کورمیوب
جزئی بهانه ایله امّتک کیمنی تکفیر وکیمنی تضلیل وکیمنی تفسیق
ایدوب الله تعالی دن قورقمز وپیغمبردن اوتانمز خلقی تعصّب
وردینه دوشوروب تفرقه یه سبب اولور عوام شروط و قیودی
بلمزلر هر شئده امر بالمعروف نهی عن المنکر واجبدر صانور
بربرلیه نزاع ولج ایدوب کورطاشلشورکبی ایتدکلری باطل جدال
کاهی قتاله مؤدّی اولور اهل اسلامک جزئی بر ایله جنک وجدالی
اکثر بو خصوصه مبنیدر **بحث ثامن عشر** ملّة بحثیدر معلوم اوله که ملّت
ودین وشریعت معنالری بیننده اعتبار ایله مغایرت وفرق

متفق

وار ایسه ده کمالی اولو العزم بر پیغمبرک امتنه گتوردوکی معنالره
راجع اولور فلان پیغمبرک ملتی وشریعتی ودینی درلر جمله انبیا اصل
توحیدده متفقلردر اصولده اختلاف یوق اختلاف فروعده‌در
پس دین اسلام وملت اسلامیه اصولده واکثر فروعده
دین وملت ابراهیم علیه السلامه موافق اولمغله آنده اضافتله
مشهور اولدی عصرمزده اکابر علمادن بعض افاضل امت محمددن
برکسه ملة ابراهیمدنم دیمک جائز میدر دیو سؤال اولندقده جائز
دکلدر دیو جواب ویروب بر مفصل وبر مختصر رساله یازوب کتب
اصول وتفاسیردن نقل واستدلال ایله تحقیق بحث ایتدکلدنصکره
بعض مشایخ دخی رساله یازوب زعمنجه رد ایلدی فقیر دخی بو مقامده
اوج مقاله ایراد ایدوب اولکیده باحث فاضل کلامی مألنی
ایکنجیده شیخ مجیب سوزینک نتیجه سنی ذکر دنصکره اوچنجی مقالده
محاکمه ایلدی **مقالهٔ اولی** فاضل مزبور رساله سنده بو وجهله
تقریر دعوی ایدرکه کتب اصولده شرایع من قبلناده اوچ وجه
واردر بری مقدم کلان نبینک شریعتی ایله عمل برزه لازم اوله

اول

اول نبینك شریعتی اولمق اوزره مكر نسخ ثابت اوله بری
دخی مقدم كلان نبینك شریعتی ایله بزه عمل لازم اولمیه
مكر جقاسنه دلیل اوله اوچنجی بوكه مقدم كلان نبینك شریعتی
ایله عمل بزه لازم اوله لكن بزم نبینزك شریعتی اولمق اوزره
مقدم كلن نبینك شریعتی اولمق اوزره دكل بو شرطله كه
الله تعالی یاخود پیغمبر علیه السلام اول نبینك شریعتی اولدوغن
بیان ایلیه بیان دخی علی وجه الانكار اولمیه فخر الاسلام
پزدوی اصولنده بزم یانمزده صحیح و مذهب مختار بودر دیمشدر
و بالجمله كتب اصولده قرار ویریلان مذهب بو اولوب اثباتی
ایچون وجوه استدلالی بسط اولنمشدر جمله وجوهدن بری
حضرت علیه السلام محاسن شریعتدركچن اموره وارشدر و امم
سالفه كتابلری و شرایعی حضرته و اتباعنه علی طریق الارث
انتقال ایلیوب نسخ اولنمیان ماده لرده پیغمبریزك شریعتی
و ملتی اولمق اوزره عمل اولنور مثلا شریعت و ملت علی طریق
الارث انتقال ایدنجه میراث مقدما موروث ایچون ثابت اولور

پیغمبریزك

انک ملکنه اضافه اولنور بعده وارثه انتقال ایتدکده
وارثه مضاف ملکی اولور مورثه مضاف اولماز ومورثنک
آنده علاقه سی قالماز ایدی بو شریعت حضرت ابراهیم
ملتیدر یعنی اکا مضاف ایدی حق اولدوغی حالده باقی قالدی
وحضرت محمد علیه السلام انتقال ایلیوب آنک اولدی حضرت
ابراهیمک علاقه سی قالمدی بو وجهی شارح بزدوی صاحب
الکشف وتقریر صاحبی اکمل الدین بو کونه تفصیل ایدر توضیح و
سائر کتب اصولده دخی بو معنانک خلاصه سی مذکوردر بناءً علی
ذلک علامه بیضاوی وابو السعود افندی فاتبعوا ملة ابراهیم
آیتی تفسیرنده یعنی ملة اسلامه تابع اولک که اصلنده ملة
ابراهیمدر دیمشلردر پس بر کمسه ملة ابراهیمدنم دیمک جائز
دکلدر زیرا بو سوزک ظاهری بوکه دلالت ایدر که حالا بو ملت
حضرت ابراهیمک اولوب اصالة حضرتک اولمایوب محمد علیه الصلوة
والسلام وبز حضرت ابراهیمه تابع اولوب امتی منزله سنده اولمق
لازم کلور بونی عوام سویلمک جائز دکلدر اما خواص حالا ملة محمد

اصلنده ملة ابراهيم اولوب ملت ايله عمل حضرت محمد صلى الله
عليه وسلم ملتى اولمق اوزره اولوب حضرت ابراهيم ملتى اولمق
اوزره اولمامق ملاحظه سيله ديمك جائزدر لكن ظاهرندن
مستفاد اولانى اعتقاد طريقيله ديميوب اول طريقله ديمدوكنه
قرينه كرك در استماع ايدنلر بيله لر وخواص دخى عوام ياننده
سويلميه زيرا اشتمحلكه ظاهرندن مستفاد اولانى اعتقاد طريقيله
ديه كيدرلر حاصلى هر سوز ظاهرينه محمولدر شول سوز كه ظاهرندن
مستفادى برده جائز اولميه سويلك جائز دكلدر اعتقاد
جائز اولور برحاله قومدقجه بوندنصكره بوسياقده نيجه وجوه
استدلال سوق وبيان اولنمشدر بو جمله دعوايى اثبات ايچون
وكوريلن شبهه لرى واعتراضدى دفع ايچون اولمغله تالى
معلومدر تفصيله حاجت يوقدر نهايت دلائل ضمننده ذكر اولنان
فوائد اشارت فائده دن خالى دكلدر (فائدۀ اولى) بودركه
شمس الائمه ذكر ايتدكى اوزره شريعت محمديه عليه السلام
اصل شريعت وشرايع اولدوغنه واذ اخذ الله ميثاق النبيين

آیتنده دلیل واردر زیرا نبیین اوزرینه تصدیقه میثاق اخذ سنده

اولنمق انبیا حضرت محمده اتباعلری واجب اولمده امتی منزله

اولملرینه دلیلدر امدی مقدم کلان نبینک شریعتیله حضرت

محمد علیه السلام متعبد اولمق مستقیم اولماز زیرا متعبد در

دیمک کچن نبینک امتندن برسی کبی تابع اولمق لازم اولور

بوایسه حضرتک رتبه سندن تنزلدر امدی حضرت علیه السلام

نبوت و شریعتده اصل و غیریسی تابع منزله سنده در صاحب

کشف بومنوال اوزره تفصیل ایدر تقریرده اجمالا مذکوردر

فائدهٔ ثانیه ان اولی الناس بابراهیم آیتنده فاضل کازرونی

ایدر حضرت محمد علیه السلام اصالة یعنی استقلال طریقی ایله

صاحب شرعدر لکن شرعی شرع ابراهیمه اکثر فروعده موافقدر

لوکان موسی حیا لما وسعه الا اتباعی حدیثی کمال استقلاله

دلالت ایدر **فائدهٔ ثالثه** خلقک شبهه لری اولان دلائل

جلیدر ثم اوحینا الیک ان اتبع ملة ابراهیم حنیفا آیتی مقتضاسنجه

مخاطبون حضرت ابراهیم ملتنه اتباع ایله امر اولندیلر اویله اولسه

حضرت

اولنميوب

حضرت ابراهيم ملتنه نوذ دیمک جائز کورینور دینورسه جواب
بودرکه اتباعله امردن مراد اصلنده حضرت ابراهیم ملتی
اولان ملت اسلامه اتباعله امردر سعدی افندی اوعینا لفظنده
حضرت محمد علیه السلام حضرت ابراهیم علیه السلامه اتباعله
امر اولنمیوب ملته اتباع ایله امر اولنمقده حضرت محمد حضرت ابراهیمه
تابع اولمیوب بلکه ملتی کیمدن اخذ ایتدی ایسه حضرت محمد
علیه السلام دخی آندن اخذ ایله مستقل اولمغه دلالت وار
دیمش بعض کتب اصولده بو آیتدن مراد ملتیله عملی ایجابدر
دخی مبتدا ایله بزم بیغمبریمزک شریعتی اولمق اوزره اتباع
طریقیله دکل دیو تعبیر سعدی افندینک کلامنک تأیی بودر فائده
رابعه بودرکه علامه سعد الدین فبهدیهم اقتده تفسیری
حاشیه سنده ملتی حضرت ابراهیمه مضاف قلمه دن مراد
حضرت ابراهیمی تعظیم و ملتی حقه اولویه دلیل عقلی وسمعیه
موافقه اولدوغنه تنبیه در والا حضرت ابراهیم ملته اتباع
انک ملتی اولدوغی جهتیندن دکل ایمش وعلامه عصام بو محلده

قاضی حاشیه سنده بو معنایی دخی ذکر ایدوب دیرکه ملتک
ابراهیمه اضافتی بابالرینه مقلد اولان مشرکینه تعرض ایچوندر
مراد بویله دیمکدرکه اقتدا انبیایه کرکدر یوخسه ابا جاهلیه
دکل حال بوکه انبیا علیهم السلام اقتدا ایدنلر تقلیدی ترک
ایدوب عقل و سمعدن تحقیق طلب ایلمک **فائده خامسه** بودرکه
یهود و نصاری و مشرکین عربک اصول و قاعده ملة ابراهیمه
مخالفتلری وار ایکن بله اعظم مفاخرلری حضرت ابراهیمه انتساب
و دینی ایله تدین دعواسیدر پس بو ملته اتباع ایله امر مراد
اولنورکن حضرت ابراهیم ملتنه اتباعه امر ایله تعبیر اتدکه
بو دعواسی ایله امره امتثاللرینه اقرب اولدوغیچون اوله
یاخود رئیس موحدین اولوب بو ملتک اصلی و اساسی اولدوغیچون
اوله یاخود بو ملت مخترعه دکلدر حضرت ابراهیمدن برو سوریله
کلمش ملت مألوفه در اختلاف عصر سببیله ایکی ملت بیننده
مخالفت کورینورسه حقیقتده مخالفت یوقدرکه احکامک
هر بری عصرینه کوره حق اولدوغی جهتدن حکمتی متضمندر

فائدهٔ سادسه بودرکه ملت ابراهیمه اتباعه امر ایله تعبیردن
مراد ادیان باطله دن مائل و حق اوزرینه ثابت حرج وضیق
اولمیان ملت اسلامه اتباعه ترغیب اولنمقدر که وماجعل الله
علیکم فی الدین من حرج ملة ابیکم ابراهیم تفسیرنده
یعنی الله تعالی دینکزی وسعت اوزره قلدوغی کبی دیمشدر
حنیف که ادیان باطله دن مائل و حق اوزره ثابت دیمکدر
حضرت ابراهیم علیه السلام اعلام غایه دن و آنلرک دینی
سهل اولوب حرج وضیق اولمدوغی کبی دین اسلام دخی ادیان
باطله دن مائل و حق اوزره ثابت و سهولت اوزرینه حرج وضیق
اوزرینه دکلدر دیو ترغیب واردر فائدهٔ سابعه بودرکه امام
راغب اتباع استعمال اولنماز الا جله شرایعده استعمال اولنور
دیمشدر بوینه اولنجه ملت ابراهیمه اتباع علی امر ظاهری اوزرینه
دکلدر زیرا بزم ملتمز ملت ابراهیمه هر یرده اویمز لکن اصول
دینده و اکثر فروعده یاخود قدر مشترکده اویدوغیچون ملت ابراهیم
ایله تعبیر اولندی فائدهٔ ثامنه بودرکه دین و ملت و شریعت

مغایری بردر برکلی محمد افندی زجاجه تابع اولوب رساله سنده

دین ملت بردر حضرت محمد علیه السلام حق تعالی دن اعتقاده متعلق کتوردیکی

شیلردر شریعت اعماله متعلق کتوردیکی شیلردر دیدی اویله اولیجق

ملت ابراهیمه توز دیمک جائز اولور زیرا اعتقاده متعلق

اشیاده انبیا متفقلردر دینلورسه بو جمهور مذهبی دکلدر امام

راغب ملّة املعت الکتاب دن مأخوذدر املیت معناسنه الله تعالی

نک عبادی ایچون انبیاسی لسانی اوزره مشروعه قلدیغی اشیانک

اسمیدر دینده آنک کبیدر نهایت ملت الله تعالی نک دعوتی

وانزال کتبی اعتباریله در دین عبادک الله تعالی دعوتنه اجابتی

وطاعتی اعتباریله دردیدوکندن فهم اولنور که اوچی بالذات

بر وبالاعتبار مغایر اوله قاضی دخی حتی تتبع ملتهم تفسیرنده

بو معنی یی ذکر ایدر وسائر مفسرلر و محشیلر ایدر ملت و دین

وشریعت بودر که جمله سی الله تعالی نک انبیاسی لسانی اوزره

مشروعه قلدوغی اشیادن عبارتدر بعضی تعبیراته کوره جمله سی

وضع الهیدن عبارتدر بالاعتبار مغایردر که ملت تسمیه سی

مبعوثه

مبعوث اولان نبی امتنه املا اتمک اعتباریله در دین تسمیه سی
الله تعالی یه انکله تدانی یعنی اطاعت وانقیاد اولنده وغی
اعتباریله در شریعت تسمیه سی الله تعالی نک زلال رحمتنه
متعطش اولانلره مورد اولمه سی اعتباریله در بویله اولیجق
عقاید واعماله شمول اقتضا ایدر وآیه سابقه ده دین
وملت حرج اولمامغله موصوف اولنجه اعماله شامل اولور
زیرا اعتقادده حرج تصور اولنمار فقه اکبرده والدین
اسم واقع للایمان والاسلام والشرایع کلها دیو ذکر اولنمشدر
پس عقاید واعماله شامل اولیجق سؤال وارد اولماز رساله
آخرینه وارنجه دفعنده اطناب اولنمشدر بز آنلری طی ایلدک

مقاله ثانیه شیخ مجیب رساله سنک تالی در مزبور ضعیف
تألیف ترکیبله بر عربی رساله یازوب ظهور نده کویا که شیخ الاسلامه
خطا یا برقاچ سطر تسوید ایلمش مالی اوراق ایله رد وافترا اولمغله
الغاسی واجب کورلدی بعده بو رساله نک اولندن آخرینه دک
عبارات سقیمه ایله ملت ودین خصوصنده وارد اولان آیات کریمه

واخبار واثاره ظاهری اوزره معنالر ویروب کندی زعمنجه
استدلال ایلمیوب اهل تفسیر وعلماء اصول سوزلرینه اعتبار
والتفات ایلمیوب وباحث دعواسی تدر ونیجه استدلال ایلمشدر
سنده
ردّ ومنع قبول ایدرمی بلمیوب عظیم جسارت ایلمش تکرلمه واری
یازدوغی خلطیاتدن بری بوکه ملّتک ابراهیمه اضافتنی قطع
ایدن اول حضرته اهانت وجفا ایلدی بعض علما بو رساله کنارینه
ردّ یازوب دیمش که اصل ملّت حضرت ابراهیمکدر دیمکله اضافته
ثابت قطع دعواسی کذب وافترادر نهایت بو جوابی تحریر ایدن
کمسه مزبور شیخک صکره ایراد ایتدکی اوچ مادّه یه جواب یازمامش
شیخ مجیب ایدر نتیجهٔ رساله اوچ قولدر بری بودر که آنلرک ملّة
ابراهیمه دخولی ملّت محمّددن خروج وکفردر ایکنجی بودر که محمد
علیه السّلام ملّت ابراهیمه تابع اولسه اللهک رسولی اولمیوب
ابراهیمک رسولی اولمق لازم کلور محمد علیه السّلام ملّة ابراهیمه
تابع اولدی دین کافر اولور اوچنجی بوکه ملّتی ابراهیمه اضافت
جائز دکلدر زیرا ابراهیم علیه السّلام ملّتدن منقطع اولدی

و محمد علیه السلام وارث اولدی دیو رساله‌نك نتیجه‌سن
بو اوچ معنایه ارجاع و هر برینی حاشا ایله انکار ایدوب
اوچنجیده دیمشدر که ملتی میراثه قیاس قیاس مع الفارقدر
زیرا ابراهیم ملتی ملت محمد اولماق لازم کلور عالم اولدوغی
تقدیرده زیرا علما ورثه انبیا در مورثلدی ایسه ملتلری
دموث منه پیغمبر درآنده اضافت مورث وبعد الارث جائز
اولمازسه ملت ملت محمد اولماق لازم کلور والا باطل اولور
دیو زعمنجه استدلال ایلمشدر اولا اوچ نتیجه دیدوکنك
اولکسی محض افترادر رساله عبارتلری اوچ نتیجه انتاج
ایلمز اوچنجیده قیاس مع الفارق ذکر ایتدیکی دعوی
اصل فاسد وکندینك قیاسی مع الفارقدر زیرا پیغمبرده
دعوی استقلال دعواسیدر علماده اول یوق اتباعه
تسلیم ولدر و پیغمبرك ملتنه وارث اولماسی ثم اورثنا الکتاب
الذین اصطفینا موجبنجه اولوب علمانك انبیایه وارث
اولماسی کبی دکلدر بالجمله شیخ مجیب بحث ونظر بهره سندن

بی نصیب اولمغله کلامنه وجود ویرمک بیهوده در انجق بو بابده
یازلمش بر رساله بولنوب قلّت بضاعه ارباب اصحابی آنی
برامر معتد به قیاس اتمیه‌لر دیو بو مقدار گفتاره تصدی اولندی
الله تعالی اعلم مقاله ثالثه ملّت بخشنده محاکمه مقاله سیدر
معلوم اوله که امر نبوتدن قطع نظر طبیع بشرده ریاسته و تفرّد
واستقلاله بالطبع میل قونیلوب برای مصلحت حکمت تمدّن
متضاسنجه انسان آنکه اوزرینه خلق اولنمش بر امر جبلّی در
قضا صبیان لعبلرنده بیله ریاسته میل ایتدکلری مقرّر در
پس بو خصوص مسلّم اولدقدنصکره اصناف بشرک جاه و رتبه سنه
ریاسنده تفرّد واستقلالی اولور رتبه و منزله رفعتده اولدقجه
پایه به اعتبار آرتوب اقران وامثاله اتباعدن عار کلکه
باشدوزیاده اولور بو معنی یالکز دنیاده دکل دریاست
دینیه‌ده عام وشاملدر مثلا امر دنیاده پادشاهلرک استقلالی
دعواسی ایچون قتال وهر عصرده جنک وجدال اکسك دکلدر
امر دینده ایکی شیخ کامل وسالك واصل هر عصرده بربرینه

اتباعدن

اتباعدن تحاشی ایدرلرنتکه مولانا عبد الغفور ملا جامی
مناقبنده یازمشدر و بر پایه ده ایکی عالم تنافس و نزاع
اوزره اوله کلمشلر چون بو خصوص بر امر جبلی امور بشریه ایسه
انبیا حقنده جائز ایدن اولوب آنلرک رتبه سی مراتب انسانیه
فوقنده اولدی ایسه لازم کلدیکه اول زمرهٔ جلیله ارا سنده
دخی پایه لرینه کوره بو اعتبار رعایت اولنه خصوصا اولوا العزم ایکی
ایکی پیغمبر که ایکی صاحب قران پادشاه عظیم الشان رتبه سی
آنلره نسبت دون پستدر ارالرنده تابع و متبوع اولمق
نه مرتبه در قیاسله ملاحظه اولنه خاصة بزم پیغمبرمز فخر عالم
خاتم النبیین صلی الله تعالی علیه وسلم افضل انبیادر کندیلری
انبیاء سالفه فضائلنده بیوردقلری احادیث شریفه
ایله هر برینک حقلرینی رعایت و قضاد نصکره لوکان موسی
حیا لما وسعه الا اتباعی بیوروب رتبه لری کاکان استقلال
اوزره اولدوغنی اشعار و اعتبار ایلدیلر امته لازم اولان
بو اعتباری دخی زیاده ایدوب حفظ و رعایت ایلمکدر کرچه

گرچه انبیاء سالفه امتلری کندی پیغمبرلرینی سائر انبیا اوزرینه
تقدیم وتفضیل ایلدوکی ظن اولنور لکن اهل اسلام بیننده
مذهب حق بودر که حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم
سائر اولو العزم انبیادن افضل اوله ورسالتی کمال
استقلالده اولوب بر پیغمبره تابع اولمیه بو بحثده دعوی
ومقصود بودر که بو معنایی محافظه واثبات ایچون اهل تفسیر
وعلماء اصول ظاهرندن اتباع فهم اولنان نصوصی تأویل و
توجیه ایدوب ملت اسلام که اصلنده ملت ابراهیم علیه السلام
ایدی اول ملته اتباعدن حضرت ابراهیمه اتباع لازم کلمز
دیو ایراد ایلدیلر مولانا باحث رساله سنده آنلرک دلائلنی
وکلامنی نقل ایلدی اداب بحث قاعده سی اوزره ناقل ردّ
اولنماز انجق تصحیح نقل طلب اولنور شیخ مجیبک استدلال
ورد بحث ونظر قاعده سی اوزره دکل خلطیات در بو بابده
اکا اعتبار اولنماز اما ملّة اسلام ملّة ابراهیمک عینی
اولدوغی تقدیرده دخی ایکی اولو العزم نسبنده

معایرت

مغایرت واردر اتحاد یوقدر مع ذلک عینی دکل زیرا
فروعده بری برینه مخالف یرلری چوقدر اکا بناءً یعنی
نسبتده مغایرتدن اوتوری برکمسه بن ملت ابراهیمدنم
حضرت محمد علیه السلام ملتندن دکلم دیسه حالبلو آما یالکز
ملت ابراهیمدنم دیمک خلق اراسنده شایع وراسخ برسوزدر
عرف وعادت اولمشدر سکسن رساله یازوب وطرف سلطنتدن
منع اولنه قابل دکلدر کیرو سویلرلر وانی سویلینلر ذکر
ایتدیکمز خطای فاحش اولان تحقیق آخری خاطره کتورمز
اولیه اولیجق سوزلرینی صلاحه حمل ایدوب اصل اعتباری ایله
ملت ابراهیمدنم دیمک استرلر دیو توجیه لازم اولور یوق بوسوز
خطادر اصلنی بیلن خواص سویلسون عوام سویلمسون عوام سویلمسون
دیمکده حرج ایله تکلیف واردر وکمسه اعتبار ایدوب
دکلمز بیهوده خلقی دغدغه یه دوشوروب قیل وقال ایتدرمکه
باعث اولور حقیقت حال بودر لکن اصلنده یازیلان مباحث
ودلائل یوقیده درجله سی علمی اصولی وفهمی اولدوغی اهلنه معلومدر

بو مقامده کلام انجامه ایروب ثلثت بحثی تمام اولدی بحث
تاسع عشر رشوت بحثیدر متأخریندن فاضل فقیه ابن نجیم مصری
بو بحثده بر رساله یازوب تحقیق مرام ایلدی بو عصرده
رشوتك اشتهار و رواجی اولمغله بز اول رساله یی بو مقامده
اجمال اوزره ترجمه ایلدك امدی رشوت اصطلاحده کسنه دادیله
بر مشخص حاکمه و غیره مرادینی تحصیل ایچون ویردوکی شیئه دیرلر
ارتشا المغه دیرلر امام ابو نصر بغدادی شرح قدوریده رشوت
معاونت ایچون ویریلندر هدیه ده بو شرط یوقدر دیو رشوت
ایله هدیه ار اسنی فرق ایلدی رسوت ایسه کتاب و سنت
ایله حرامدر کتابه ولا تأکلوا اموالکم بینکم بالباطل
و تدلوا بها الی الحکام لتاکلوا فریقا من اموال الناس بالاثم
و انتم تعلمون آیتی در سنت ایسه بو بابده وارد اولان
حدیثلردر لعنة الله علی الراشی و المرتشی حدیثی لعن الله
الراشی و المرتشی و الرائش الذی یمشی بینهما حدیثی کبی
بو رشوتك دخی اقسامی واردر قاضی خان فتاواسنده

کتاب

کتاب قضاده وسائر فقهاده درت قسم ذکر ایلدیلر قسم اول
جانبینه حرام اولندر مثلا بر قاضی رشوت ویروب منصب
آلسه قاضی اولماز ویردوکی ایچون حرام ارتکاب ایتمش اولور
آلانه دخی حرام اولور قسم ثانی حکم ایچون ارتشاء قاضیدر مثلا
بر قاضی یه دعواسنی قضا ایچون رشوت ویرسه ویرمک
آلمق حرامدر کرک حق ایله قضا اوله کرک بغیر حق اوله قضاسی
نافذ اولماز قسم ثالث آلمق حرام ویرمک جائز اولان رشوتدر
مثلا بر کمسه نفسنه یاخود مالنه عائد ضرر خوفی دفعی ایچون
ویرسه بو مقوله رشوت ویرمک حرام دکل آلانه حرامدر کذلک
بر ظالم النده اولان ماله طمع ایله بعض مالنی ویروب
باقیسنی تخلیص ایلسه آثم اولماز قسم رابع سلطان بانده
مصلحتن کورمک ایچون ویریلان رشوتدر اولدخی ویرمک
جائز آلمق حرامدر الان دخی وبالدن قورتلمق استرسه
ارالرنده برکون صباحدن اخشامه دک مصلحته اجاره عقدین
ایده لر بو عقد مشروع وصحیحدر حکره مستأجر استرسه اول عملده

آنی استعمال ایدر استرسه اتمز و بو حیلهٔ شرعیه یه اول

زمانده حاجت اولورکه ابتداءً مصلحت کورمک ایچون رشوت

ویریله امّا اوّل رشوت آلمیوب مصلحت کورلدکدنصکره ویرسه

ائمّه اختلاف ایلدیلر بعضیلر بو صورتده دخی حلال اولماز

وبعضیلر حلال اولور دیدی صحیح دخی بودر زیرا احسانه

مجازات اولور قاضیخان کلامی بونده تمام اولدی خلاصه

و بزّازیه مفهومی دخی بودر هدایه شارحی ابن همام فتح قدیرده

تغییر اسلوب ایدوب قسم اول تقلید و امارته رشوتدر قسم ثانی

قاضینک حکم ایچون ارتشا سیدر ایکسنده دخی جانبینه حرامدر

قسم ثالث سلطان قتنده دفع ضرر و یا جلب نفع ایچون ویریلندر

قسم رابع نفس و ماله ضرر خوفی دفعیچون ویریلندر بو ایکی

قسمده ویرمک جائز آلمق حرامدر دیو اجمال ایلمشدر رساله

خلاصه سی بو معنایه منتهی اولدی بوندنصکره ما نحن فیهه کلهلم

رشوتنک مطلق حرمتی عوام ناس اراسنده شایع اولوب نه مقوله

رشوت حرام ایدوکن بلمز ایکن بر سوز درسویلرلر و بیلنلر

دخی

حرص نزاع نه لازمدر دیو تحفیجه آلور ویررلر و دنیاده بر غرامته
كورنمدوكی یرده هیچ بركسه تردد ایتمیوب قبول ایدر ایتمین دخی
ورع و تقواسندن دكل عظیم شكایتلر لسان خلقدن قورقارلر
زیرا الذیذجه معنادر حظی واردر دیرلر ایدی چونكه بونك حقیقت
حالی بو منوال اوزره در خصوصا فی زماننا ارتشادن تحاشی
بو قدر اولی بودر كه قسم ثالث و رابعده ابن نجیم قاضی خاندن
نقل ایتدوكی اجاره عقدی ایله معامله ایدوب و بالذات قورتلالر
فی زماننا اهل دیوانك قضادن غیری الوب ویردوكی اول قبیلدندر
نهایت ابطال حق و اثبات باطل خصوصنده اقداملری نظامه خلل
كلمك خوفی واردر سلفده حكام اسلام و پادشاهانك اول
محذوری دفع ایچون و دولت زوالی موجبنی منع ایچون مطلقا
رشوت قپوسنی محكم قپایوب قانون اوزره مصلحت كورورلر
خلقی انكله ضبط ایدرلردی حالا اكا كوره حركت اولنمق كرك
صكره ندامت فائده ویرمز حیلهٔ شرعیه ایلدك دیمك سوز اولماز
چوق خصوص واردر كه صورت شرعه قومق قابلدر لكن تحتنده

نتیجه فتاوا اولمغله معقول کورمزلر بحث عشرین ابو السعود
افندی ایله برکلی محمد افندی بحثیدر ابو السعود افندی سکز یوز
طقسان التیده تولد ایدوب طریق علمیده قانون اوزره
قطع مراتب ایده رک طقوز یوز اللی ایکی شعبا ننکه اوائلنده
محیی الدین افندی یرینه شیخ الاسلام اولوب طقوز یوز سکسن
ایکی جمازی الاولی سنک بشنجی کونی وفات ایدنجه کامل اوتوز
سنه فتوا ویردیلر دولت عثمانیه ده سلطان سلیمان خان
طول عمر ایله متفرّد اولدوغی کبی مولانای مرقوم دخی امتداد
زمان منصب وریاست ایله تفرّد اتمشدی بو دولت علیه ده
کمال پاشا زاده افندی ایله بونلر اکثر قوانینی شرع شریفه تطبیق
ایدوب مراتب ومناصب حالکرین اصلاح ایله امور دولته
کما ینبغی نظام ویرمشلردر مرحوم برکلی محمد افندی بالکسریده
پیر علی افندی نام مدرّسک اوغلیدر تحصیل علمد نصکره استانبوله
کلوب قاضیعسکر عبد الرحمن افندیدن ملازم اولوب ادرنه ده
قسمت عسکریّه یی ضبط اتمشیدی بعده مرشد طریق بیرامی

شیخ

شیخ عبد الرحمن قرمانی حضرتنده بر زمان تصفیهٔ باطنه
مشتغل اولوب محصول قسمتدن الدقلری مبلغی اصحابنه
تقسیم ایچون ادرنیه واروب دفتر موجبنجه توزیع واستحلال ایدوب
شیخ مزبور اشارتی ایله افادهٔ فنون نافعه یه مشغول اولوب
ونقل حدیث وتفسیر ایله آمواز رضای ملیک آقدر آتمشدر ایدی خواجهٔ
پادشاه عطاء الله افندی فضائل نشانه شان اعتنا ایدوب اخوتنه
بناء برکیده بنا ایتدوکی مدرسه تدریسنی بونده تفویض
ایدوب اول سیبدن برکلی اولمش ایدی اطرافدن طلبه
کلوب وجهة الآمال ارباب استعداده کا اولمغله کاه وعظ
وکاه درسه ممارس وکاه امر بالمعروف نهی عن المنکر اتمکله
سنّت سید الانامی احیایه حریص ایکن طقوز یوز سکسن
بر جمازی الاولی سنده انتقال ایلدی سنّی اللی بش ساله
ایرشیدی اواخر عمرنده استانبوله کلوب وزیر اعظم محمد پاشا
ایله ملاقات ایدوب دفع مظالم بابنده سوزی مسموع اولمشیدی
نیجه کتب ورسائل تالیف ایدوب تلاوت قرآن عظیم ومباشرت

تعلیم وبالجمله عبادات مقابله‌سنده اجرتی تحریم باینده ووقف
منقول ودرهم جائز اولماموق خصوصنده سیف صارم نام بر رساله یازوب
علماء فحول ایله بسط اوله‌رق منقول اتمشدر مشاهیر قضاتدن بلال
زاده محمد افندی ابو السعود افندی طرفندن رساله‌سنی ردّ
ایلیوب ذکر اولنان اموردة مباحثه ومحاوره‌لری وطرفینک
مشاجره‌لری طبقات صدریّه وجلالیّه مرتبه‌سنه ایرشیدی
ابو السعود افندی مرحوم فتنه احداثندن ابا ومتأخرین
علمایه اقتدا ایلیوب حلاقنه افتا اتمکله بلال زاده فرصت
بولوب مرحومک احتباجاری اولان مدعاسنی خلاف تعرف
مضمونی اوزره تعیین وظهوری ایچون ریایه حمل ایدوب تفعیل شنیع
ایله تشنیع اتمشدر بو مقامه گلنجه شقایق ذیلندن نقل
اولندی بوندن صکره فقیر ایدر برکلی محمد افندی علوم شرعیّه‌ده
مدقّق ومحقّق کمسه اولوب بعض مشایخدن مسموع اولدیغی
اوزره معقولاتدن فن منطقی اتقان اوزره تحصیل ایدوب
شطر عمرینی اکا صرف ایلمشیدی لکن سائر حکمیات مشربنه موافق

اولماغله

اولمامغله تأليفلرنده انكا ايدوب عرف واحوال ناسه
وقوف ايچون تاريخ دخی كورميوب متشرّع ومتّقی اولمغله
ذكر اولنان خصوصلرده وصوفيلرك رقص ودورنده ودرهم
مغشوشه نك اختلالی اجليچون معاملات ناس فسادنده مقتضای
مشربنی طريقت محمديه نام كتابنده يازوب عرف وعادات
اعتبار ايتميوب سيف صارمده ديمشدركه وصيتسز ياخود
موته اضافتسز نقود ابطالی ايچون بو بر رساله ودرزيرا
لزومنده مفتی زمانمز ابو السعود افندی رساله يازوب
چوق يرنده سهو ايلمكله وجه مردودينی بيان لازم كلدی تاكه
اكا واقف اولانلر اعتماد ايليوب ثواب استركن آثم اولميه لر
وحكام اكا مغرور اولوب احكامده التجا ايتميه لر زيرا اعتمادی
صالح دكلدر ويوم تناده آنده عذر اولماز زيرا اصوله
وفروعه مخالف ومعقول ومنقوله مناقضدربن انی ناس
ايچون فتنه وهر قدرتی اولانه تغييری واجب منكر كوررم
لكن ظن ايلرم كه اكا كمسنه تصدی ايليه ياجهلدن ياحسدن اوتوری

پس بکا قلم ایله و لسان ایله خلقی بو منکردن نهی لازم کلدی تا که کتمانه مترتّب اولان لعنته و ایجادن حذر ایتمش اولم دیو درد باشلرایدنبر امدی بو مقامده فاضل مزبورکل منی نقلدن مراده ابو السّعود افندی کبی لکسیه قاشو طوروب نه مرتبه تحامل ایلدوکی معلوم اولمقدر لکن بو قدر نزاع و جداله نصکره تکلیفی عرفه و عادته مخالف اولمغله اصلاکمه مقیّد اولمیوب خلقله باشه چقامدی صکره مرحومک شاکردلری و اتباعی اکثر کندی مسلکنه سلوک ایدیلر بر قاج مادّه ده افراط و تفریطه اوزره کتدیلر **بحث حادی و عشرین** سیواسی افندی و قاضیزاده افندی بحثیدر اول شیخ عبد المجید ابن شیخ محرّم بن محمد زیلی که سیواسی دیمکله معروف ایدی مشایخ خلوتیه دن سیواسی شیخ شمس الدین خلیفه سی اولوب استانبوله کلوب کندو یه نسبتله مشهور زاویه ده شیخ اولوب سلطان احمد خان جامع جدید بنا ایلدکده وعظی بونده ویرشیدی بیک قرق طقوز جمازی الاخره سنده وفات ایدی سنی یتمشدن متجاوز بر پیر روشن ضمیر ایدی بعض ترکی رساله لری

کلام

وار ودر وشیخی مخلص ایله منظوم ویرایدی وعظندن اوّل خوش

الحان ایله سورۀ فاتحه اوقیوب مستمعینه صفابخش اولور

ایدی احبابی نیجه کراماتنک نقل ایدرلر جمله‌دن محمد اغا امامی

کتخدا وی علی افندی بر کیجه کوردم شیخ بکا فعل شنیع ایدوب

ارتسی تعجیل‌له مجلسنه واردم امام افندی الم جکیجه بکا واقع

اولان بکا حضرت علی کرم الله وجهه ایله واقع اولدی

دیدی آقا قاضی زاده بالی کسریده طغانی زاده مصطفی افندی

نام بر قاضینک اوغلی شیخ محمد افندیدر دیارنده برکلی محمد

افندی شاکردلرندن تحصیل مقدمات فنون ایتدایتدکدنصکره

استانبوله کلوب طورسون زاده مدرس ایکن معید اولوب

بعده اختیار سمت مشیخت ایدوب بر زمان ترجمان تکیه‌سی

شیخی عمر افندی خدمتنده تصفیه‌یه اشتغال اوزره ایکن

سمت تصوّف مشربنه موافق کورمیوب طریق نظره سلوک

ایلدی نیجه زمان مرادپاشا جامعنده درس ویروب برکلی

زاده فضل الله افندی یرینه سلطان سلیم واعظی اولدی

وخانه سی قربنده مسجدده تدریس علامه مداوم اولوب وعظ
ودرسیله اشتهار بولمشیدی بیک قرق بش سالی خلالنده
ایاصوفیه واعظی ایکن وفات ایلدی سنی محمیندن متجاوز
بر مشهور عزیز ایدی بو ایکی شیخ زماننده بری برلری ایله ضدّ
کامل اولوب اختلاف مشرب حسیله ارالرنده حرب بسوس
قائم اولوب افراط تفریط مسلکینه کیدرلردی وایکی شیخک اتباعی
بری برلری ایله نزاع وجدال ایدرلردی نیجه یللر بو منوال
اوزره ایکی شیخ ارالرنده قیل وقال سوروب بیهوده جدال
دن ایکی قومک ارالرنده عظیم بغض وعداوت دوشدی اکثر
شیخلر ایکی فرقه اولوب بر طرفی طوتدیلر ایچلرنده عاقل
اولان بو معنی تعصبدن ناسی بر قوری غوغا در امت محمددن
قرنداشلر بیوزنه سیوا سیدن بر اتحفه وار ونه قاضی زاده دن
مجتمع وار آنلر ایکی تلاش شیخ ایدی بری برینه مخالفتله اشتهار
بولوب بادشاه معلومی اولدیلر وبو بهانه ایله مصلحت کوروب
دنیادن کام الدیلر حماقت ایدوب بز آنلرک دعوالرینی سوره کتمک

ندن بوندن بزه ضرر دن غیری نسنه حاصل اولماز دیو قارشدیلر
اما حماقت اربابی اصرار ایدوب ایکی طرفدن آنلرکبی اشتهار
ایتدیلر دخی بعضی عواره یاپشدیلر کور سیلر دە بری برینه
طعنه طاشنی آتارق لساننه محاوره سیف وسناننه محاربه یه
مؤدی اولمغه قریب اولیجق طرف سلطنتدن بعضیلرین نفی
ایله کوشمال اقتضا ایدوب تأدیب لازم کلدی سلطان اسلام و مسلمین
بو مقوله ورع بارده و تعصب اصحابنی کائنا من کان قهر و
تأدیب ایلمک واجبات دندر زیرا اسلفده بو مقوله تعصب
جنکلندن چوق فسادلر اولمشدر کرک خلوتی کرک قاضی زاده لو
حماقت اربابنک صورت صلاحدن کورندوکنه وجود ویرلمیوب
بر طرفک غلبه سی جائز کورلمیه نظام عالم جمله خلق حدندن
تجاوز اتمکله میسردر رحم الله امرءً عرف قدره ولم یتعد طوره
خاتمه تحدیث نعمت و برقاج وصیتدر تحدیث نعمت بودرکه
بو رساله نک محرری مصطفی بن عبد الله الشهیر بحاجی خلیفه که
علما بینده کاتب چلبی دیمکله مشهور در بلده قسطنطنیه ده

تولّد ایدوب والدی عسکریدن اولمغله قانون اوزره اول زوه‌ده

بجوب طالع وکوکب مغشوباتی حکمیله اوقمق یازمق صنعتنه میل ایلدی

بیک اوتوز ایکی تاریخنده اناطولی محاسبه سی قلمنه شاکرد اولوب

اوتوز اوچده ترجان سفرینه کیتدی اوتوز بشده بغداد سفرین

سفر ایلیوب باش مقابله‌ده شاکرد اولدی فن کتابت وحساب

سیاقته متعلق خصوصلرده مشکل عد ایتدکلری مادّه‌لر بیدیکاهی

مقامنده کوردی اوتوز التی و اوتوز یدیده عرض روم محاصره

سنده بولنوب اوتوز سکزده عسکر اسلامیله استانبوله کلدی سابق

الذکر قاضی زاده افندینک اشتهاری زمانی اولمغله برکون کچرکن

سلطان محمد جامعنده وعظنه اوغرادی مرحوم منتظم الکلام اولوب

مؤثّر سوزلر سویلردی ایشیدن البتّه وعظنی دیکلردی اکثر سوزی

خلقی علم شریف تحصیلنه ترغیبه متعلق وجهلدن نجاته سعی ایچون

تحریص اولوب اول حینده کویاکه زمام خاطری ایلکه اله آلوب شغل و تحصیل

سمتنه جذب ایدوب کوتردی کیتدی والد مرحومک وصیتی دخی بو خصوص

اولمغله اوّل کوریلان مقدّمات علوم عالیه‌یی تکرارا اعاده‌یه شروع

ایلیوب

ایلیوب آز زمانده اعراب وترکیب ملکه سنه مالک اولدی
وشیخ مزبور درسخانه سنه واروب خسرو پاشا کیدیجه وعظ ودرسنی
دیکلدی اتوز طقوزده همدان وبغداد سفری سفرلیوب ترق
بروده کیرو آستانه یه کلوب شیخ مزبورک درسنه ملازمت ایلدی مرحوم
درسنده تفسیر واحیاء علوم وشرح مواقف ودرر وطریقت اوقو
وردی اکثر درسی قشر بحث بسیط ایدی زیرا معقولات سمتی ایله
اشتغال ایلمیوب تفسیرده اول فنلره متعلق محل کلدکده قاضی
بوراده فلسفیلک اتمش **نظم** کلام فلسفه فلکه دکرمی
اکا صرف کسن باشن اکرمی دیوب **ع** منطقیلر اولودیه نجم دکل
وبونلرک امثالی سوزلری اَلمَرءُ عَدُوٌّ لِمَا جَهِلَه نحو اسنجه ضرب
مثل ایدردی خلق عالم ایله بر قاچ مسئله ده کشاکشی سبب اولوب
وافر کتب کورمشیدی اکثر کندی دعواسنه مطابق مسائلی خاطرینه
الوب استحصال ایدردی ومجلسنده سویلردی نعم الناصر والجواب
الحاضر نحو اسنجه خصمی الزام بابنده ماهر اولوب رقص ودور خصوصنده
اسکی دعوایی تجدید ایدوب جمهور خلوتیه ومولویه ومقبره بکجیلری

کنه و به دوشمن اولمشیدی تحته و بنلر دودک چالندیتش

طوقلیده ده بوقلیده ده دیو هر وعظنده طعن وطنزدن خالی دکل ایدی

او نه طرفدن سیواسی افندی واسمعیل ده وسائرلری منکر

اولیا وطریق ملحد وزندیق قدر دیو اطاله ایدرلردی برزمان

مسئلهٔ ابوینه وتصلیه وترضیه ورغائب وقدر زراعلی سورتیوب

نیجه قیل وقال وبحث وجداله مؤدّی اولدی کندوسی عارف ظریف

کمسه ایدی بو مقوله مسائل خلافیه یی پابند احمقان ایدوب خالف

تعرف مفهومنجه پادشاهلر معلومی اولمش وجمله یه تفوق ایتمکله

مصلحتنی کورمش ایدی سائر ارباب حماقت بو جعلی جدّ قیاس

ایدوب تقلید ایله مذهب تعصّبی دردینه دوشوب قوری غوغایه

مبتلا اولدیلر الی الآن قاضی زاده لو بین الناس بو خصوصده

افراطله مشهور ومذموم قوم اولدوغی بیانه محتاج دکلدر فقیر

بوندن اقدم نیجه سن اعتدال سمتنه ارشاد ایلیوب اول

قیددن خلاص ایچون حالا بو مختصری دخی قلمه کتوردم بیک قرق

اوجده وزیر اعظم محمد پاشا سردار اولوب عسکر حلب قشلاسنه

کیتمکله

کیتمکله حج شریف نیتنه تکرار سفره چقوب حلبدن حجاز سفری میسّر
اولدی اوآوج وزیاوتدن صکره اردوی همایون دیار بکرده
ایکین کلوب اول قیش شهرده بعض علما ایله صحبت واستفاده یه
اقبال ورغبت قرق اولدیغی دورتده سلطان مراد ایله روان سفرینه
سفرلیوب قرق بشده دونوب درونی صدقله نیّت وبو وجهله
توجّه عزیمت اولندیکه اون ییل قدر زمان اوقات سفر وحرکتده
کچوب نیجه جنکلر ووقعه لر کوریلوب حج وغزا مصلحتی تمام اولدی
رجعنا من الجهاد الاصغر الی الجهاد الاکبر فحواسی اوزره من بعد
راه طلبده تعبد نفس نفیس توطین وعلم شریف تحصیلنه بقیّهٔ
عمر عزیز تعیین اولنوب رزق مقدّر اسباب علمه حج وصرف اثناسنده
اولنمق مقرّر قلندی بو نیّتله استانبوله کلدکده حلبده اقامت
شهرک صحّاف دکاننده کتابلری کوریلوب الهام الهی ایله اسامیٔ
کتب تحریرینه شروع اولندی استانبوله کلوب علی طریق الارث برز
مال انتقال ایلدکده میراث مالی کتابه ویریلوب حرص عظیمله
اشتغاله شروع اولندی قرق التیده اول کتابلره مطالعه میسّر اولوب

میل طبیعی حسبیله تواریخ وطبقات ووفیات کتابلرینی تتبع
خوش کلور ایدی قرق بیده کیرو اقربامزدن بر مالدار تاجر وفات
ایدوب مالندن بر قاچ یوک آقچه انتقال ایلیوب صدق عزیمت
وخلوص طویت برکتی ایله فتح باب وسهولت اسباب حلیه اولدی
تیسیر الهی ایله تحصیل فنون شتی مستحضر اولوب میل طبیعی یه انتظام
امر معاش امداد اتمکین آز زمانده چوق مسافه منزل آلندی
ومبلغ میراثک اوچ یوک آقچه قدرینی کتابه ویروب باقیسیله
تجدید منزل وتدبیر لوازم تأهل ایدوب فضله‌سنی سرمایهٔ معاش
ومدار اسباب انتعاش قیلوب قرق سکزده سلطان مراد خان
فتح بغداده روانه اولدقده عزیمت سابقه اوزره سفردن
قطع نظر اولنوب شغل عذر ایله قالنمشیدی اول زمان فضل
واحاطه ایله مشهور اعوج مصطفی افندی قضادن فارغ اولوب
طریق تدریسه سلوک اتمکله درس دیمکه باشلمش ایدی تفسیر
بیضاوی اولندن درسنی استماعه حاضر اولوب معقولات
ومنقولاتدن سائر کوردوکم درسلرینه حاضر اولدوغم علمادن

زیاده

زیاده کثرت معلومات و احاطه صاحبی بولوب مرحومی استاد
اتخاذ ایدوب آنلر دخی فقیری سائر طلبه گبی کوزمیوب کمال
توجه اوزره ایدی اراده انس و الفت حاصل اولوب نیجه یللر
استفاده و صحبت اولنمش ایدی قرق طقوزده ایاصوفیه
درس عامی کورد عبدالله افندی مجلسنه مداومت اولنوب اللیده
سلیمانیه درس عامی کوچک محمد افندی عربیتده تدقیق و تحقیق صاحبی
اولوب معقولاته اوغرادقجه بزم بلدوکمز دکل بیلورز وار ایسه
سویلسون دیو انصاف ایدردی قاضی زاده گبی بلمدوکنی
ذم و رد ایتمزدی بیک اللی ده سهروانی احمد جبه‌ده شاگردی
ولی افندی کلوب منطق و معانی و بیان فنی آنکله مذاکره اولندی
اللی برده کتب تواریخک یازدوغی یوز اللی قدر دولت ملوکی
فذلکه نام بر دفتره تلخیص اولنوب شیخ الاسلام یحیی افندی
بر نسخه سن طرف سلطنته ارسال ایچون بیاض ایلک دیدی
تقیید اولنمدی اللی ایکیده واعظ ولی افندیدن اتصال سند
مصلحتی ایچون نخبة الفکر و الفیه درسنه شروع اولنوب ایکی سنه ده

اصول حدیث فنّی تمام کورلدی مزبور دخی مصره وه شیخ ابراهیم

لقانیدن اخذ اتمشیدی آنک سندی ایله حضرت رسول الله صلّی الله

تعالی علیه وسلّمه بو فقیرک سندی متّصل اولدی بو اثناده شیخ

زاده ایله تفسیر قاضی ممزوج صدر الشریعه نک قره کمال طرزنده

یازلمغه باشلندی کونده بر رصحیفه یازیلور ایدی اللی اوچ

واللی دورت دخی درسلره مداومت و شغلله کچدی اون سنه قدر

زمان کیجه کوندز اشتغال ایدوب بیجه کتب کورمک واکثر فنونی

تتبّع ایتمک میسّر اولدی کاهی برکتابی کورمکه مشوق دوشوب

غروب شمسدن طلوعه دک شمعه ینار کلال وملال کلمزدی

اون سنیه قریب زمانده طلبه کلوب استفاده ایدر اولدیلر

اوّلا مقدّمات فنون درسلرین اوقو ایدر مرحوم یحیی افندی

درس ویرمسکز حاشیه لره مطالعه ایدر مسکز دیر ایدی فقیر دخی

درس اوقورلرلکن حاشیه التزامی نادر اولور دیر ایدم زیرا دأب فقیر

هرکثرة جانب وحدتدن دخول واحاطهٔ کلیّاتله ضبط اصول ایدی

جزئیّات ایله تقیّد وجر بره سمتنه التفات تضییع اوقات اولمق

اولزره

اوزره قرار ویرلمش ایدی یلکز ایله قناعته علو همت رضا
ویرمدی بیک اللی بشنده کرید سفرلری ظهور ایدوب اول تقریبله
کوره زمین و دریا و قره رسومنه سلفده اولان میل طبیعی
حسبیله اقبال اولنوب حارق رسمی نیجه اولور و اول وادیده
یازیلوب چزیلن کتب و رسائل نادر بالتمام کورلدی بو اثناده سلوک
اولنان طریق مقتضاسنجه مقابله باش خلیفه سیله نزاع واقع اولوب
سلفده یکرمی سنه هذ متله خلیفه لکه نوبت اوله کلمشدر رجب
الطریق بزه نوبت یوقمیدر دینلدکده قید حیات و عوالسنه یاشنجق
فی امان الله دیو عزلت سمتنه کدلمش ایدی بو خصوص تحصیله موافق
دوشوب شغل جانبنی تایید ایلدی اوچ سنه قدر زمان عزلت و انزواده
تحریر و افاده یه مشغول اولوب بو زمانه کلنجه اعرج افندیدن اصولده
نصفنه دک شرح عضد و شرح اشکال تأسیس و شرح جغمینی
و عروض اندلسی اوقیوب زیج الوغ بکدن دستور تقویم استخراجنی
کوروب سابقا تفسیر و توضیح و اصفهانی و قاضی میر و اداب بحث
و فناری و شرح تهذیب و شمسیه و جامی و مختصر و درسدن استماع

اتمشیدم اول اراثنده طالبلر صرف مقدماتنی و منطق و فناری

و شرح شمسیه و جامی و مختصر و فرائض و ملتقی و درر درسلرینی اوقیوب

تکمیل اتمام ایدی قاضی میر و شرح مقاصد امور عامه سنی اوقیدیلر

بو اثناده مزاجه انحراف کلوب اصلاح مزاج و علاج ایچون علم

طبه اشتغال اولندی اسباب روحانیه ایله مداوات ایچون

علم حروف و اسما و خواص کتابلری کوریلوب مزاجه اعتدال کلدی

اللی بر حدودنده آقحصاری احمد افندی رومی اوغلی مولانا

محمد [illegible] دن ایدی فقیرخانه قربنده ساکن اولوب ریاضیات

درسلرینه مداومت اولندی هندسه دن شرح اشکال و حسابدن

علی قوشی محمدیه سنی اوقیوب زیجدن دستور تقویم استخراجی

قاعده سنی کوردی فننک مشکلاتی نظرنده بدیهی درجه سنده ایدی

طالب مزبور رجاسیله اول زمان محمدیه یه نصفنه وارنجه

بر شرح ممزوج یازمشیدم فرط ذکا مهلک اولدوغی آنده ولد

فقیرده مشاهده اولنوب ایکسی دخی وفات ایتدیلر شرح مزبور

حالی اوزره قالوب تکمیلنه ذهن توجه ایتمدی مزبوردن صکره

بش اون طالب محمد پاشا درسنی اوقیوب شرحنی تکمیل رجا
ایتدیلر استعدادلری اول مرتبه اولمامغله شوق وهمته
فتور کلدی عزلت وانقطاع زمانی انتهایه قریب اولوب سابقا
یازیلان فذلکه فهرسی مقامنده اولان تقویم التواریخ ترکی
وفارسی ملمع وجدول بر طرز مرغوبده یازیلوب اکی آیده
تمام ایریجک بیک اللی سکز اواخرنده شیخ الاسلام عبدالرحیم
افندی وزیر اعظم محمد پاشا یه کوندردیه بونک چوق مرتبه
استحقاقی وار در نهایت دنیا خصوصنده دون همتدر منصب
وجاه استمز طریقنده مصلحتی نه ایسه اصلا رد اولنمیوب
کوریله دیو تنبیه ایلمشیدی زیرا مرحومک درسنه حاضر اولوب
بعض مباحث علمیه ایدوب رساله ویرمشیدم تمام مرتبه
قدرمی بیلوب کاهی دعوت وتواریخه متعلق امورده مشورت
ایدردی تواریخه مراجعت بابنده فقیر ایله اکتفا ایتمشیدی پاشای
مزبوره فقیرک طرفندن خلافنده اولان اشقیا بذل مال وخلاف
انها ایله رد بابنده چوق عمللر وسعیلر ایتمشیدیلر مخالفته قادر

قادر اولمیوب اختیار اولنان ایکنجی خلیفه لکه رؤس ویردی علی‌ک
وتوجهك برکتی آندرك مالنه غالب کلدی چوق کچمیوب اول محتدولتلر
[illegible]اولدی کفاف ومعاش پاینده مدار اولمغله بو مقدار ایله
اکتفا اولنوب وحی زیاده‌سنی طلب حکمته موافق اولمامغله فراغت
وبو مرتبه ایله قناعت اولی کورلدی الّا طقوزده واالتمشده
علوم عربیه کتابلرینه مطالعه اولنوب طلبه طب وحکمت وریاضیات
درسلرینی اوقورلردی بخومده سی فصل واسطرلابده شست باب
ورساله لری وجغمینی شرحی قاضی زاده رومی درسنی وفتحیهٔ علی
قوشنجی درسنی دفعاتله اوقودیلر التمش برده واالتمش ایکیده
سلّم الاصول الی طبقات الفحول نام طبقات تذکرك اوّل جلدی
حرف تایه وارنجه بیاض اولنذی کتاب ف بورده اوّلین واخرین
کتابی تواریخی یازلمشدر التمش اوجده محاضرات ماده لرین
حروف اوزره ترتیب وتحفة الاخبار فی الحکم والامثال
والاشعار نامیله حرف جیمه وارنجه بیاض اولنذی واسامی
کتب بو زمانه کلنجه کوریلوب مطالعه اولنان تواریخ وطبقات

کتابلرندن

کتابلرندن محللّرینه نقلدن غیری بشخصه الدن کچن کتابخانه
لرک نیجه بیک جلد کتابی و یکرمی سنه دن برو صحّافلرا قیدوب
کتوردیکی کتب جمله‌ پرلرینه یازیلوب موضوعات علوم کتابلرنده
مسطور اولان اوچیوزدن زیاده فن دخی حروف ترتیبی ایله
محللّرینه نقل اولنه قدنصکره نیجه مباحث و مسائل غریبه یازلدیکیه
آنکله جمله علوم کتبه علم اجمالی حاصل اوله و بونه کشف الظنون
عن اسامیٔ الکتب و الفنون نامی قونیلوب سابقا مسوّده
کورن علما بیاضنی رجا ایتدکلرینه بناءً حرف حایه وارنجه
جلد اوّل بیاض و علمای عصره عرض اولنمشیدی پسند
و تحسین ایتدیلر سابقا جغرافیادن جهان نما نام بر کتاب
جمعنه شروع اولنمشیدی محالکه کفار کتب اسلامیه ده یازلمامغله
فرنکی اطلس ماجور رسملر آلنوب ترجمه سی مراد اولندی سابقا
فرانسه راهبلرندن اسلامه کلن شیخ محمد اخلاصی لاتن ولغده
ماهر اولمغله اطلس مسود بر یوجق سنه ده ترجمه اولنوب اسمنه لوامع
النور دنیلدی بعده جهان نما بیاضنه شروع اولندی و بر فرنکی

ماجور کبیر معناسنه
منور صغیر معناسنه
لاتن لغتیدر
منه

تاریخ دخی ترجمه اولنوب ملوک کفّار تاریخی و رونق السلطنه نام
قسطنطنیه تاریخی دخی ترجمه اولنوب و فقه لکه نک مفصّل سنده
ترجمه سی جسته جسته یازیلوب بهائی افندی شیخ الاسلام ایکن اوچ
مسئلهٔ غریبه استفتا اولنوب جواب صادر اولمامغله بر رساله‌ده
شرح اولندی و دولتک نظامی خصوصنده دستور العمل نام بر
رساله التمش دورتده و التمش بشده قانوننامه و مفیدلر خطّنده
مسائل غریبه‌یی و مفصّل فتوالری نقل و جمعی متضمّن رحم الرحیم
بالسین والجیم یازیلوب کتابخانه‌ده بولنان اوچیوز جلد قدر
مجموعه‌لرده فهرسه چکلن درت بیک قدر رساله فوائدینی
انتخاب مصلحتنه شروع اولندی و ایکی قطعه‌ده نیجه مجموعه
مآلی یازلدی و بر قطعه‌ده دخی تواریخ و طبقات نوادری
و لطائفی نگارستان غفّاری کبی جمع اولنوب یازلدی بیک
التمش التیده دونتما انکساری باعث اولوب قپودانلرک
و دریا جنکلری و سفرلری و بعض ترسانه و دریا احوالی تحفة
الکبارده یازیلوب بیک التمش یدی صفرنده بو رساله تحریر

اولندی

اولندی و بو زمانه کلنجه هفته ده برایکی کون امر معاشل خصوصی
ایچون قلمه وارلیوب باقی اوقاتی مذاکره و مطالعه و تحریره صرف
ایلمک نعمتی میسّر اولدی امید درکه بوندنصکره دخی بقیّهٔ عمر
بو حال الله کچه مبشره بو رساله یی تحریره شروع اثناسنده بیک
التمش بدی محرّمنک یکرمی دوردنجی کیجه سی لیلهٔ احدده حضرت
فخر عالم صلی الله علیه وسلّم عالم رؤیاده بو فقیره کورندیلر
بر صحراده ارباب غزا هیئتنده و امن درمیان قلیچ قوشانمشلر
اعوان و انصار اطرافده بعید یرده ایدی حضور شریفلرنده
طوروب بعض مسائل علوم استفاده ایدوب افاده بیوررلردی
الحق حاطر نشان بو اولدیکه انلر قائم فقیر جلوس ایله قیام بیننده
اثناء استفاده ده رکبه لرین تقبیل ایلیوب یا رسول الله
بو بندکزه بر اسم تلقین بیورک مشغول اولم دیجک بیوردیلرکه
یا پیغمبر اسمنه مشغول اول دیو بو سوزی صوت اعلی ایله سویلدیلر
بر مرتبه که سامعه انکله طولوب اویانجق اثری باقی ایدی
بو رؤیاده نیجه معنایه اشارت و ارشاد بیوردیلر اوّلا اهل

غزاهیئتنده دامن درمیان متقلد سیف کوزنمه لری کفار
خاکسار غلبه صورتن کوستروب بعض اطراره مستولی اولمغله
جهاد ایچون تدارکی اشعار بیورلدیلر فقیر دخی سلف غزواتی
تحریره اوزره اولمغله اول تصوّرده ضمیرده جایگیر اولمشیدی
وپیغمبر اسمنه اشتغال ایله امرک تأویل وتوجیهی بودرکه بوندن
اقدم دستور عمل آخرنده تعمیه طریقیله بر معنایه اشارت
اولنمشیدی بو اثناده اقتضا حسبیله اکا متعلق امور تصوّری
واراید ی بو لفظده اکا بشارت حاصل اولوب مطابق کلدی
وضمننده بو معنایه دخی صریحاً تنبیه بیورلدیکه سابقا بعض
علوم شرعیه درسلریله تقیّد اولنوردی اصول فقه وفروع
اوقیوب بعض مشایخ تفسیر وحدیث مذاکره ایدردی بو یقینلرده
کلان طالبلر ریاضیات ومعقولات درسلری اوقیوب مشروعات
قالمشیدی اول درسلره دوام شغل مشربده انتحال وسیله
سیدر ومقصوده وصول طریقنده بزمله توسّل ایله یعنی سن اسم
طالبی ایسک اول مطلبه وصول بزم توسّطمزله اولور زیرا اسن

ملی سن پیغمبرک ایله توسل اشتغال ایله دیمکله تنبیه بیورد یلر
زیرا اوجامعه جناحین لازمدر یرقنادایله منزل التماز معقولات
ومشروعات جناحین مشابه سنده کرکدر بوندنصکره مشروعات
درسلریله تقیده عزیمت اولندی الله تعالی حضرتلری موفق ایلیه
بوندن اقدم بردفعه دخی بیک التمش بر محرم منکسه وردنجی کیجه سی
اربعا کیجه سنده تشرف میسر اولمشیدی مدت عمرده ایکی دفعه
واقع اولدی لله الحمد والمنة بومقامده تحدیث نعمت
تمام اولدی من بعد وصایا ذکرنه شروع ایده لم **وصیت**
اولی اولا پادشاه انام ایده الله وابد سلطنته الی یوم
القیام حضرتلرینه لایق وصیت بودرکه فرایض وواجبات
ادا ایدجک وعقاید اسلامیه بیله جک قدر علم ایله دین
پابنده اکتفا ایدوب کندولرک علم حالی اولان خزینه وعسکردر
ورعایا احوالی دقایقنی بلمکه سعی بیوره لرکه اجداد عظامی
تواریخن کوروب کچن دولتلر احوال الذات قصه دن حصه آلهلر
عرف نامه مطلع اولوب هر عصر مقتضاسی نیجه ایسه لطف وقهر

اکثر خلقه کوره علم حال وعمل جناحین د
ارباب استعداده کوره فرایض وواج
ادادن صکره افضل اعمال علم شریف
اشتغالدر
سه

ایله دولت علیه قانون قدیمنی اجرا ایده لر سائر وکلای دولت

دخی بو بابده ولی نعمتلرینه امداد ومعاونت وقادر اولدقلری

مرتبه خیرخواهلغه بذل همت ایده لر واهل اسلامک اختلافنه

رضا ویرمیوب ارالرنده اولان نزاعی رفق ولطفله دفع

ایدوب احکام الهیه اجراسنده وامر جهاد وغزاده تهاون

کوسترمیه لر **وصیت ثانیه** واعظ افندیلره لایق وصیتدر

بو مقامده وعظ ونصیحت آدایندن برقاچنی بیان ضمننده بو

وصیتی دخی درج ایده رز تا که استماع ایدنلر بیلوب آدابه

رعایت ایده ر واعظ دکلیه لر **ادب اول** بودر که وعظده شهر

خلقنک عرفنه وعادتنه مخالف سوزلر اولمیه زیرا باعث

قیل وقال اختلافدر **ادب ثانی** اهل اسلام ارasنده اختلاف

وارایسه رفق وحسن تعبیر ونصح دلپذیر ایله تألیف قلوبه

ونفرت واعراضی دفعه متعلق وعظ اوله برجانبی طوتوب اوته

طرفه عتاب آمیز سوزلر ایله شماتت اولنمیه عداوت ازدیادینه

سبب درلر **ادب ثالث** بودر که عموم اوامره امتثال ونواهیدن

اجتنابه

اجتنابه وفرائض وواجباتی ادایه ترغیب ووعد وعیده ذکریله
ترهیب بابنده افراط وتفریط اقتضاسنه کوره حکیمانه اوله خلق
امن ویأسده وشمیه لربین الخوف والرجا کیده لر خوف جانبی
غالب اولورسه اولسون ادب رابع بودرکه زمان ومقتضاسی
نه ایسه ادا اولنه فضائل ایام وشهور رجمل یوم ولیلده وارد اولان
اخبار وآثار نقل وعوامه ترجمه وتعلیم اولنه موضوع حدیثدن
غیری ضعیفه نقلنده باس یوقدر حقنده اخبار وآثار وارد
اولان نوافل وعباداته ترغیب اولنوب عادته مبنی اولان
نمازلر وعبادتلر ذکر اولنمیه بلکه اول بابده کاغد قورلرسه وضع
سکوت اولنه ادب خامس عوام فهمندن خارج اولان مباحث دقیقه یاخود تصوف اصطلاحنی
جبروت ولاهوت عالملرندن دم اورلمیوب اکثر مخاطبک حال وشأنی اولمیان
سوزلر سویلنمیه بلکه واضح وفهمی آسان نصیحتلر وتمثیللر
سویلنه امام راغب اصفهانی ذریعه ده وتفصیل نشأتینده
وعظ عوام ایچوندر خواص ایچون دکل دیمشدر امدی کلّم النّاس
علی قدر عقولهم فحواسنجه مناسبت رعایتندن چیقلمیه زیرا

اکثر مستمعینده فهمه لیاقت اولمامغله نفس ناطقه مجهولی جانبنه
اقبال ایلمیوب اعراض ایدر اعراضی روح حیوانینک داخلنه توجهنه
سبب اولوب نوم حادث اولور اول اجلدندر که اکثر خلق وعظ و
خطبه مجلسنده اویورلر زیرا خطبه عربیدر فهم ایتدوکی تقدیرده
معنی ایله چندان آشنالق یوقدر شعر ای دریغا عرصهٔ افهام خلق
سخت وتنک آمد ندارد خلق خلق ادب سادس اولدر که وعظه
مناسب نوادر حکایات ولطایف وابیات کاهی ایراد اولنه
امّا بشرط آنکه طعامده نمک مثال اوله ادب سابع بو رساله ده
یازیلان مباحث وسائر جزئیّات امور نقلیه کثرت مستمعین
واشتهار مصلحتی ایچون طمع وهوس ولمیه عموم اوزره حلال
وحرام وصلوة وصیامه متعلّق وعقائد اجمالی اصول وارکان
اسلامی تعلیمه متعلّق نافع سوزلر سویلیه لطافت تقریر وحسن تعبیر
صاحبی اولانی دیکلرلر وعظنده عالم یوغیسه آداب وعظدن چقمغله
خلقه الم ویرمیه وصیت ثالثه سائر عوام مسلمینه لایق وصیّتدر
آنده دخی لازم اولان بودر که الله پیغمبر حق دیدکدنصکره بوسوزک

اوزرینه طوروب بش وقت نمازی قیلوب رمضان اوروجنی
طوته غنی ایسه زکوة ویره حجه واره یلان سویلمیه کمسنه‌نک عرضنه
ومالنه تعرض ایلمیه طوغریلق اوزره کچنه بونلردن غیری کندی
معاشی وکار کسبی نه ایسه انی کوره واعظ دکلرسه هفته‌ده
بر جمعه کونی کفایت ایدر الا دوغی مرتبه ایله قناعت ایدوب
فلان واعظ بوکون شویله دیدی فلان مسئله شویله ایمش بویله
ایمش دیو اوزرینه لازم اولمیان سوزلری سویلمیه وجاهل ایکن
علم بحثن ایلمیه وصیت رابعه بو فقیردن استفاده ایدن طالبلره
خصوصا وسائر طلبه یه عموما لایق اولان وصیتدر بو مقامده
فقیر فاضل محقق قاضی میر کیتابی آخرنده یازدوغی وصیتی کبی
توصیه ایدوب دیرمکه اوّلا قوابلدن اولان ذوات تحصیل
مقدّمات ایتدکدنصکره عقائد اسلامیّه کوره مسائل متنی
ضبط ایلیه بعده فنلره قانون اوزره شغل ایلیوب هر کثرته
وحدت جانبندن باشلیه وبرفنی اتقان اوزره تمام ایتمدین
فن آخره انتقال ایلمیه وکندی کسبی ومعاشی سعی ندر کوروب

الکا موافق فنلری تحصیل وتکمیل ایلیه اکر وقت وحال
مساعد اولورسه سائرینی دخی کوره تحصیلی تمام اولمدین
بعض مناصب ووظائف علمیه یه هوس ایلمیه زیرا قضا وفتوی
ووعظ وامامت وخطابت وکتابت قانون اوزره شغله مانعدر
اندکه وظیفه سنه اشتغال لازم کلور بعد التحصیل دخی نظریاتنک
وحشیلری نسیاننه سببدر زیرا اول خصوصلره اشتغال بر فننک
جزئیاتی ایله اشتغالدر اول دخی قانون اوزره دکل مدعی و مستفتینک
مرادی اوزره در اول اجلدن فاضل روم بروسه لی خواجه
زاده مرحوم سید شریف بالواسطه استاد مدر جمله تحصیلم انک
اثارندندر طریق نظرده سعد الدین تالیفلرندن غیری برکتابه
استفاده قصدی ایله باقدی بن دخی سید مرتبه سنه واصل
اولوردم اکر برقاج مانع اولمسیدی اولا صحیح المزاج ایدی
بن علیلم وانک عمرینک اوّلندن آخرینه دک درس وتحریر ایله
قانون اوزره شغل ایلدیلر بنم زمان شغلمه مناصب اجنبیه
تداخل ایلدی یعنی قضا وفتوایه مبتلا اولوب شغلدن قالدم

دیدکلری

دیدکلری شقایق هامشنده مسطوردر امدی طالب صادق
صحیح جد تحصیل مراد ایدرسه لایق بودرکه اول قضاره اوغرامیه
امر معاشی بر غیری طریقدن تدارک ایده عقاید اهل سنتی
ضبط ایلیوب کتاب وسنت واجماع امت حصننده قرآن وحدیثی
وفقها واولیا کلامنی میزان اتخاذ ایلیه بعده حکما کتابلرینی
ومتکلمین سوزلرینی وصوفیون کلامنی تتبع ایدوب
خذ ما صفا دع ما کدر فحواسنجه نهندن فکر ونظر صحیحله مفید
اولانی قبول ایدوب مستفید اوله هیچ برینی رد وانکار
ایلمیوب تعصب دردینه دشمنیه نتکه مقدمه‌ده تنبیه اولندی

بو مقامده دخی کلام بونکله انجامه ایروب
بو رساله تمام اولدی حق سبحانه وتعالی
جمله مزه حسن خاتمه میسر ایلیه
طریق برهان ورضای رحماندن
آیرمیه بمنه وکرمه
امین یا معین

بسم الله الرحمن الرحیم

حمد و سپاس بیحد و شکر و ستایش لایعد اول ترتیب بخشای
کارگاه ایجاد و تألیف فرمای مواد اضداد تعالی ذاته
عن وصمة الحلول و الاتحاد و تقدست اسماؤه عن سمة الاکفاء
و الانداد حضرتلرینک درگاه صمدیت دستگاهلرینه سزا و خلیق
و احری و حقیقدر که ساحات معمورهٔ روی زمینی حملهٔ
امانت خلافت و عملهٔ کارخانهٔ قدرت و مکنت اولان عزّ و
دولت سلاطین عدل آیین و تشکوه صولت ارباب تاج
و تمکین ایله آراسته و عراض اقالیم ربع مسکون و فضای دهر
بوقلمونی پرتو آفتاب ربوبیت و باران ابر رحمت اولان
نور طلعت خسروان جهاندار و فیض نصرت فرماندهان فلک
اقتدار ایله پیراسته ایدوب بحکم و جعل فیکم انبیاء و جعلکم
ملوکا و آتیکم ما لم یؤت احدا من العالمین شرافتده اهل رافت
و حصافتی متضمن رفاهیت احوال برایا و مستلزم کرامت مآل
دنیا و عقبا و مصادقت سلاطین دین و موالات و مواخات
ملوک با فرّ و تمکین باعث امن و امان بلاد و عباد و بادئ

رفع وقمع مواد وفساد وعناد ابدی دوردنا معدود وحقود
صلات صلوات متعاقبة الورود اول سرور سرخیل انبیا قاید
کتیبهٔ اصفیا مخاطب عزّ خطاب لولاک معزز اعزاز وما ارسلناک
نتیجهٔ بهیجهٔ ایجاد وتکوین علّت غائیهٔ ابداع آسمان وزمین
جنابلرینک مشهد معطر ومرقد منوّر ومطهرلرینه بایسته
وشایان وشایسته وارزاندرکه سررشتکان تیه ضلال
وطغیان وکمرهان بادیهٔ کفر وخذلانی سرمنزل سعادت
ایمانه هدایت وجادهٔ استقامت واهتدایه دلالت ایتشدر
وسموط لآلئ درر ومتوالی آل سعادت مآل واصحاب منیع
الجنابلرینه ایثار ونثار اولنورکه هر بری درهٔ آسمان
صدق وسداد ودرّ دریای عدل وداد وکوه حلم وحیا وکان
علم ونهی درلر رضوان الله علیهم وعلی سائر الاصحاب والآل
ماتلألأ البرق وتلمّع الآل **نظم** پس از حمد بای نعت رسول
کلامی که در معرض افتد قبول به از مدح شاه جهان هیچ نیست
که بی او زمین و زمان هیچ نیست لکن قلت بضاعهٔ عبد حقیر
وعدم استطاعهٔ چاکر کثیر التقصیر نظراً **بیت** نیست حدّ
ذرهٔ بی دست وپا تا ز مدح مه شود دستان سرا انحوا سنجه
احالهٔ کمیت سیه ساق خامه ایله صحرای وسیع الارجای
مدح وثنالرینک پایانه وصول **مصراع** دع عنک بحراً ضلّ
فیه السوابح مجانسنه جاری وآب بحاری نثر بسته ایله
بیهوده ایتمکدن بیفرق ایدیکی غیر متواتر درقاما مالایدرک
کله لایترک کلّه ولا لتسلیه بین الاقدام واحجام نکاور خامهٔ
شبدیز خرامه بر مقدار ارخای لجام اولندی حقا که اول دادا

داد آور و شهریار معدلت گستر خدیو دوران خدایگان جهان
سریرارای سلطنت عثمانی رونق افزای کلاه و دیهیم خاقانی
ملجأ اعاظم سلاطین عظام ملتجای افاخم خواقین کرام موطّد
قوایم شرع قویم محمّدی مشیّد دعایم قانون مستقیم احمدی قوت
قاهرهٔ سرپنجهٔ عدل و داد نیروی بازوی رشد و استعداد
شعشعهٔ خورشید جهانگشایی پرتو نیّر خجسته داد بخشی و ملک ارایی
گوهر بحر فطانت و آگاهی درّة التاج سلطنت و پادشاهی همای
اوج سعادت اسمان بلندی عارج معارج برتری و ارجمندی
گل همیشه بهار گلشن خلافت عظمی نهال برمند حدیقهٔ دولت
بی منتهی اب گوهر مردی و مروّت جوهر شمشیر ابداریردلی و شجاعت
نور دیدهٔ بینایی قوّت بازوی توانایی گیرائی دست ظفر و نصرت
روشنایی دیدهٔ فتح و فرصت برگزیدهٔ دادار اسمان و زمین
حاکم مطلق العنان وسعت اباد ماء و طین سایهٔ عدالت
گستر خدای متعال ایهٔ فتح و ظفر لوای عظمت او جلال محیط
مرکز جاه و جلال محاط دائرهٔ حفظ لایزال حامل کوکب عدالت
طرازی مائل شیوهٔ داوری و مظلوم نوازی فص خاتم شهریاری
نص کتاب جهانداری الا و هو السلطان الاعاظم و الخاقان
الافخم سلطان البرین و خاقان البحرین خادم الحرمین الشریفین
السلطان ابن السلطان الغازی محمود خان لازالت ریاض
دولته الغناء بسحاب العواطف ممطورة و رایات شوکته اللواء
برياح النصرة منشورة حضرتی که **نظم** خدیو دادگر جمشید دوران
پناه هفت کشور ظل یزدان مصوّر فرّ و شان پادشاهی مجسّم
معنی عالم‌پناهی سرافراز سربلندی راستانش بزرگی خانه را او

خانه الثنی

خاندانلش منظومه سی نقش کتابهٔ بیت الشرف اوصاف
وفهرست نسخهٔ کبرای سجایای مکارم اتصافلری اولوب ذات
معالی سماتلرینک حاوی اولدیغی آیات بینات مکارم اخلاق
ونصوص محکمات مراحم واشفاق که هر بری برهان قاطع
صفای طینت ودلیل ساطع نقاطویتلری اولمغله همیشه
شیمهٔ کریمه لری رعیت پروری وهمواره سجیهٔ مرضیه لری
عدالت گستری اولوب اصناف عباد وارف رافتلرنده
غنوده بستر امان واکناف بلاد کنف معدلتلرنده آسوده
حوادث زمان سفیر ضمیر کرمپرلری ترفیه حال رعایا وسمیر
خاطر دریا مقاطرلری تفریع بال برایاء کف کریملری ضامن
ارزاق انام جود عمیملری کفیل مصالح جمهور اهل السلام عنوان
صحیفهٔ مکارملری تقویت شریعت سید المرسلین سردفتر
دیوان مناقبلری تمشیت احکام دین مبین در والحاصل
بر پادشاه خورشید طلعت وبر شهنشاه جمشید سیرتدر که نور
طلعت همایونی ایله چشم زمانه روشن وفر دولت روزافزونی
ایله عرصهٔ جهان گلشن ابیاری فیاضهٔ شمشیری ایله ریاض
دولت حرم ومعماری تدبیر قضا تأثیری ایله بنای ملک
محکم چشم فتنه افسانه عدل ودادی ایله درخواب ودل
ارباب ظلم وفسادینی آتش قهرندن آب صرصر کین وغضبی ایله
نخل ستم بی بار وبر وخانمان جور واعتساف برباد وخاکله
برابر اولمغله دور عدلنده طرهٔ دلداردن غیری طرار وغمزهٔ
دلدوز یاردن اوزکه غدار ودل بیتاب عشقدن غیری دیده
عقدهٔ اضطرار وخط نوخیز بنفشه کوندن ماعداده صورت

اغبرار بولمیوب دیدهٔ ناکدن غیری کریان و زلف خوباندن
باشقه پریشان مانند اکسیر و عنقا ، همرنک مهر و وفا اسم
بی مسمّا اولمشدر **بیت** کسی جز زلف خوبان سمن بو
پریشانی نه دیده یک سر مو نه پادشاه برشهریار کردون
شکوه و بر داداور دانش پرده درکه

نظم

دلش بحر یکه کوهر سر برارد | کفش ابری که بی موسم ببارد
زبس برترک بخشش نیت قادر | کنه بخشد چو کرد دکنج آخر
زکوی دولتش کرد بست اکسیر
ز بحر فطرتش موجیست نه پیر

مضمونی بحر الطاف بی پایان و لجّهٔ اوصاف بیکرانلرندن
قطرهٔ ناچیز و موجهٔ سکنجه در فی الحقیقه رفعت و برتری نار
کترین پایهٔ شان بلندلری و ستور سروری اولین پلّهٔ معراج
قدر ارجمندلری اولوب استان کردون نشانلرینک کیوان
آسمان بر پاسبانی و سلم طاق جواز انطاق اقباللرنده عقد
ثریّا براویزهٔ نورانیدر جرم خورسید جهان ارا قبهٔ چتر کردون
مثاللرنده برطوب زرّین و مرصع مار مجلّا بالای رأیت
اجلاللرنده بر بهجهٔ سیمین در **بیت** معلا بارکاهنده
کنش بر شمسهٔ زرّین ۰ مرصع پای تختنده فلک بر دانه فیروزه
محصول بحر و کان بلکه ما حصل زمین زمان خرج یکروزهٔ مطبخ
جود و احسان و در بحر و دری سپهر کمترین ریزش کف دریا
فشانلری اولمغله **شعر** الدرّ والدرّی خافا جوده ۰ فنحنا
بالبحر والافلاک ۰ فریده سی زیور سرتاج کرم فرا و انلر بدر

هموار

همواره فتح ونصرت جلوه نشین حانهٔ کمان سعادت دخوذ
توفیق جناب احدیت معتکف استانهٔ دولتلری اولوب
کاوس حدنک تدبیرلریله دل معتل اعدا اجوف وتلاحق
جنود غیبیه ایله حشم منصورلری مضاعف اوله اللهم
جلد ظلال معدلته ورأفته علی بسیط الارضین وابد
انوار سلطنته وخلافته علی قاطبة المسلمین واجعل رأیاته
مرفوعة فوق قبة الخضرا واحکامه نافذة فی جمیع اصقاع
الغبرا شعر آمین آمین لا ارضی بواحدة ٥ حتی اضیف
الیها الف امینا ٥ وحق بودرکه اول پادشاه توفیق
دستگاه حضرتلرینک مظهر انواع نعم ذی الجلال ومصدر
اقسام مکارم خصال اولدقلرندن باشقه هر امورلرنده
توفیقات علیهٔ صمدانیه رفیق وهر عزم وتصمیملرنده
تأییدات سنیهٔ ربانیه بدرقهٔ طریق دائما فتح ونصرت
رکاب فیض انتسابلرنده دوبیک دوان وفوز وظفر
یاب اقبال سعادت نمالرنده ملازم ودربان اولدوغی
توجه بیورد قلری امورک بتوفیقه تعالی احسن وجه ایله
صورتیاب منصهٔ ظهور اولمسندن ظاهردر ارتیاب ضمائر
ارباب نهی یه خفی وستیر دکلدر که اقتضا وتقدیر ممتنع
التغییر ایله جرای تقلبات ایام ومناظر اتصالات فلک
مینا فامدن صورتنما اولان تصاریف کونیه دن نیجه حوادث
غریبه ووقایع عجیبه مضبوط جراید اثار ومرقوم کلک مورخین
بلاغت شعار اولمشدر لکن بو محله مختصره ده ذکری اتی
اوضاع ایرانیه تبدلاتی ونادرشاه ایله دولت علیه عثمانیه

بیننده واقع اولان مسالمه و مصالحه کیفیاتی قرون ماضیه
واعوام منقضیه خلالنده مسبوقة بالامثال اولان حوادثدن
اولمیوب چونکه برنخوامی خالف تعرف رأساً اعتنایه شایان
بر کیفیت عجیب الشأن ایدی بناءً علیه قلم وقایع نویسان
بلیغ البیان ایله زیور صحایف لیل ونهار اولان قطار
حوادث واثاره کشید قلنوب اجمال مبادی تفصیل مقاصدی
ایله باشقه جه ضبط و تحریر واستقلال اوزره بسط وتقریر اولنمق
باینده فرمان همایون حضرت جهانداری وامر اطاعت مقرون
جناب شهریاری صادر اولمغین علی قدر الامکان رقمزدۀ
کلک بدایع بیان قیلنوب وبو مقوله امور مستقله نک ضبطلری
کافل کتب ورسائل تسمیه وتسویت اولنمق مبحوث عنهنک
اعراض ذاتیه سی تفهیمنه جهت وحدت مثابه سنده اولدیغی
ازقدیم تقرر وتفهیم اولنمغله اشبو جریدۀ فریده دخی
بر مقدمه واوچ باب وبر خاتمه اوزرینه تسوید واسم
ورسم بینلرنده توافق وتصادق اراده سیله تحقیق
توفیق نامیله تسمیه اولنمشدر مقدمه شاه مشار الیهک
ابتدا ظهور وانتهاجی وضمیرنده جایگیر اولان ترتیب مقدمات
سلطنتنک کیفیت انتاجی بیان ایله سدۀ سنیۀ حضرت
شهنشاهیه نامه سنک تسلیمی عنوانننده در باب اول
پایۀ سریر خلافت مصیره ظل الهی یعنی عتبۀ معدلت
منقبۀ حضرت جناب پادشاهی یه کذلک صدر اعظم وافخم
وکیل مطلق ارسطو شیم حضرتلری ایله شیخ الاسلام ومفتی
انام سماحتلو ورجاحتلو افندی حضرتلرینه کلان نامه ومکاتب

التماس

٤

التماس علامه لرینك اصل ترجمه لری ذکرنده در باب
ثانی اشبو ائتلاف وانعطافك تسویه وتصفیه سی ایچون
طرف زاهر الشرف حضرت جهانداریدن علمای اعلام
حضراتنك مأموریتلری ورئیس الکتاب وقت اسمعیل
افندی وبکلکجی دیوان مصطفی افندی وسابق جزیه
محاسبه جیسی راغب افندینك اوردوی همایوندن بوامر
خیرانجامه مأموراً آستانهٔ سعادته عزیمتلری وشاه
مشار الیهك ارسال ایلدیکی شوراسی ایله دولت علیهٔ
روزافزون مأمورلری عامّةً وخاصّةً مجالس متعدده
طرح اساس استیناس ایدوب مابیننده جاری وساری
اولان مکالمه نك تعداد واسراری مشکوریت مآثر ومساعیلری
ایله مأمورینك نوازش واسعادلری ترتیبنده در
باب ثالث طرفینك شان وشوکت وابهت وحشمتنه لایق
وجه اوزره مشار الیهك فی الجمله اسعاف مرامینه مساعده
برله در علیه دن اعطا قلنان نامه وعهدنامهٔ همایون
ومکاتیب بدیعة الاسالیب وکلای درایت مقرون
وارسال اولنان سفرای صداقت مرهونك عیان وتعیینلرنده
وتعیینلرنده در خاتمه بو بابده فصل ومعتبر اولی الالباب
اولان کرامت تحفهٔ حضرت پادشاه اسلام ظل الله
الوارف علی کافة الانام تحقیق وتصدیقی وبو امته عین
وهب رحمت اولان اولیه شهریار عنایت آثارك دعوات
اجابت ارتشادلری اشبو مجلدنك سکیّهٔ الختام اولمسی
تلفیفنده در مقدمه در ذکر فتن وحوادث ایران وابتدای

ظهور طهماسب قولیخان **بیت** رقم سازندهٔ این طرفه
نامه چنین گفت از زبان نثر جامه ٭ بر مقتضای ارادهٔ خالق
بیچون و کیمیا کاریٔ چرخ بوقلمون نگاستهٔ صحایف
امکان و پیرایهٔ صفایح سطرلاب زمین و زمان اولان نقوش
حوادث عظمی و دوائر دواهی دهیادن هر بر ینک ضمننده
بر حکمت خفیه و هر نوعنک تحتنده بر مصلحت ضمننده در کار
ایدوکی ضمائر ارباب بصائره ظاهر و آشکاردر ع سبحان
من تحیر فی صنعه سواه ٭ کذلک سنین چندیندن برو دیر
آهنین آسایش جهانیان اولان ظهور طائفهٔ افغان
و وقوع انقلابات ایرانک بعد اللتیا والتی نهایتی نه گونه
مصلحته مؤدی و غایتی نه درلو حکمته منتهی اولدیغی تفصیل
مقصوده مقدمه مقامنده تقدیم و علی درة الاجمال
بو جمله تحریره ترقیم اولنور که ایکیوز سنه دن متجاوز
وسعت دائرهٔ دولت و فسحت ساحهٔ بأس و سطوت ایله
فرمان فرمایان ممالک ایران اولان سلسلهٔ صفویه نک
کندی غدار رعیتلرندن معدود طائفهٔ افغانک شعله تیز
تیز خس و خاشاک مثللو دفعةً مشتعل و زمان یسیرده
زائل و مضمحل اولان نائرهٔ فتن و آشوبلرندن کاخ معلا
رواق سلطنتدی علوگیر و شررخاکستری پیوستهٔ فلک اثر
اولوب و بالذات جالس سریر سلطنت بولنان شاه حسین
صفوی دستگیر و گرفتار و سلسلهٔ مرقومه یه بالکلیه انقراض
امارتی پدیدار اولمشکن هنوز اثنای محصوریت اصفهانده
ولایت عهد پدری ایله ممتاز اولان شهزاده طهماسب

بیت ما آزموده‌ایم درین شهر بخت خویش ٭ بیرون کشیده باید ازین
ورطه رخت خویش ٭ نخواسنجه تذکار برطیقله گرداب فتنه‌دن
زورق پرونق وجودین انداخته کناره ایدوب برمدت خود
بخود آوارهٔ صحرای حیرت و بر زمان دخی گویا تسخیر ملک
موروثنه کمربستهٔ همت اولوب لکن شعر اذا کان جدّ المرء
فی الامر مقبلا ٭ تأتت له الاشیا من کل جانب ٭ وان ادبرت
دنیاه عنه تعذّرت ٭ علیه داعیة وجوه المذاهب ٭ مبتغا سنجه
مقدمات سعی و اهتمامی نتیجه بخش مرام اولمیوب هر عزیمتنده
بر هزیمت ایله قفول و هر تصمیم و ترتیبنده مشاهدهٔ عکس
قضیهٔ مأمول ایدرک بالآخره وادی خودرایی و غروری
ترک و بو کیفیته کندوسنده بارای استطاعت و مکنت
اولمدیغنی فهم و درک ایله خوارزم و خراسان جانبلرنده
واقع بعض وجوه عشائره و اعیان قبائلدن استمداد ایکیه
ایلدیکنده فتح علیخان ترکمان کندی عشیرتندن باشقه
افشار و بیات و چمشکزک عشیرتلرین دخی شاهزادهٔ مشار
الیه طرفنه اماله و الجا و جمله‌سی امرینه مطاوعت و خدمتنده
بذل وسع و قدرته مراسم عهد و میثاق اجرا ایلدیلر اول
اثناده ملک محمود سیستانی که سلسلهٔ نسبی رستم دستانه
انتها ایله شهرت اراده کرسی مملکت خراسان اولان
شهر مشهده استیلا و رتبهٔ استقلال و استبداده استعلا
ایتمشیدی ابتدا بلدهٔ مزبوره‌نک نزع و استصفاسی
و ملک مرقومک اعدام و افناسنه تشمیر ساق همت و شد
نطاق عزیمت ایلدیلر بعد حصول المرام حالا اردیکه بیرای

ملک ایران اولان نادرشاه افشار اول هنکامده توابع
الکای خراساندن ابیورد سلطانی که ایران اصطلاحنده
سنجاق متصرفندن عبارت و اشیک اغالغی که لسان دولت
علیه اوزره قپوجیلر کتخدالغندن کنایتدر مرقومک خدمت
مزبوره سیله ممتاز لکن ابنای قبیله سی بیننده کمال رشد
و فطانت و نهایت همت و شجاعت ایله سرافراز اولدیغندن
باشقه عشیرتی رجالی ایله شهزاده بو خدمتنده مساعی جمیله سی
نمایان وکندویه فی الجمله باعث رفعت شان و علم شهرتی
نادر علی ایکن قاعدهٔ اعجام اوزره تأبیداً للاخلاص
وتأکیداً للاختصاص طهماسب قولیخان تلقیبی ایله طرازندهٔ
قدر و عنوان اولمغله اول وقتدن برو سجیهٔ ضمیری اولان
ابراز جوهر استعداد و احراز رتبهٔ تفرده و استبداد داعیه
سیله کندویه تقدیم رتبه و ترافع اعتبار ریسی اولان فتحعلیخانی
مزبوری بر بهانه ایله اعدام بو تقریبله و تحصیل استقلال تام
ایدوب عدّ عناد و توفیر اعوان و اجناد ایله تسخیر دار السلطنه
اصفهانه ابتدار و رسیدهٔ سرحد اشتهار اولدیغی اوزره بر دفعه
دامغان و برکره دره خار و مرّهٔ ثالثه ده قرب اصفهانده
اشرف شاه افغانی ایله اشتعال نائرهٔ کارزاردن صکره سبحهٔ دولت
افغانیان گسسته تار و نظام و سامانلری بنات نعش کبی
تارمار اولدی چونکه مقدما ممالک محروسهٔ عثمانیه یه سرایت
آشوب و فتنه دن محافظه ملاحظه سیله حدود ممالک خاقانیه یه
ملاصق و مصاقب اولان بقاع و اصقاعک انجام کاره انتظار
ایله ضبط و تسخیرلری اختیار اولنمشیدی عن اصل دولت

علیه‌نی

علیه‌یی بو کیفیتك الجا ایدن ثائرهٔ فتنهٔ افغانیه سرایتندن
توقی و احتیاط حالتی اولوب والحالة هذه فی الجمله یوزینی
صورت ابطا اولدیغنه بناءً الاقدم فالاقدم بو دفعه
داخل قطر عراق و دار السلطنه اصفهان ایله همجوار
سلسلهٔ التصاق اولان همدان و کرمانشاهانك
تخلیه و ردّینه امنای دولت علیه‌دن امر و اشارت
صدورینك خبری محافظلرینه هنوز واصل اولوب جانب
شهزاده ایله مکاتبه و مراسله‌یه مباشرت اوزره‌لر
ایکن طهماسب قلیخان موما الیهك بلا تأمل و تأنی
فراهان و بروجرد طرفلرینه طوغری رفتار رسمنی ایله
قصد و عزیمتی مأمول و ملحوظ مغایر حالت اولدیغندن
ناسی بو طرفدن دخی اظهار ما فی الضمیره رغبت اولنمیوب
محافظلرنده بولنان وزرا و امرا موجود اولان عساکر
و ادواتی استصحاب و حدود ممالك محروسه‌یه تحریك رکاب
ایتدکلری خبری تبریز محافظنك دخی کوشتری اولمغله
کیفیتی دربار علیه‌یه اعلام و نه کونه حرکت مقتضی ایدیکنی
استعلام ایدوب ورود امر و جوابه انتظار اثناسنده ایکن
خان موما الیهك کذلك اول جانبلره دخی بالید ایهام اطاله
اقدام اقتحامی باعث افساد رعایا و موجب تشتت ارا
اولمغله محافظ پاشا و سائر رؤسا و امرا همدان و کرمان
شاهان محافظلری اثرلرینه اقتفا ایتمشلر ایدی لکن
بو خلالده الکای خراسان و اقطاع قندهار میاننده
واقع قلاع منیعه و معاقل حصینه‌دن فراه و هرات قلعه‌لری

هنوز طائفهٔ افغان تصرفلرنده اولمغله انلری نزع وتسخیر
واول حوالیلری دخی وجود افغاندن تطهیر ایله مزاج مملکتدن
بالکلیه قلع مادّهٔ افساده قمع بیخ خلاف وعناد ومقتضای
وقت حالدن اولدیغندن قطع نظر وقعهٔ اصفهان بقیهٔ
طائفهٔ افغانک عروق عصبیتلرینه باعث نبضان قلزم
غیرت وحمیتلری نه بادئ خروش وهیجان اولمقدن ناشی
هرات طرفلرنده تحزّب واحتشاد وتهیّهٔ عدّه وعتاد ایله
کلدکلری اخبار طهماسبقولیخانک سامعه خراش شکیب
وقراری اولمغله تبریزده برقاچ کون مکث وارام وبعده
جانب اصفهانه امالهٔ لجام ایدوب کویا شهزاده طهماسبی
تخت اصفهانه اجلاس وتقریر واسباب ولوازمه
ترتیب وتنظیم ایلدکده نصکره خان مومی الیه کندونک
اعمال واستخدام اوزره اولدیغی خراسان عسکریله
جانب هراته شتابان ولواتنا حضر شهزاده طهماسب دخی
مصراع ما نیز ازین نمد کلاهی دریم • تدارک ایلدیکی
لوازم ومهمات وعساکر وادوات ایله عازم صوب
روان اولوب دولت علیهٔ ابد قیام ایله خصام و
جداله اقدام داعیه سنده اولدیغنه بناءً روان جانبی
سرعسکری وزیر شیر صولت علی پاشا حضرتلرینک قوّت
بازوی جلادتلریله مظهر اولدیغی هزیمت وخسراندن صکره
تکرار نیروی موجودینی آوردهٔ بازوی جهد واقتدار
ایدوب تدارک احضار ایلدیکی عساکر بسیار وادوات
تاقهٔ جنک وپیکار ایله همدان صحراسنده بغداد

والیسی وزیر مکرم احمد پاشا حضرتلریله طرح انداز اولدقلری
شطرنج بازی کارزارده رخ فرزانه رفتار ایله بر منصوبهٔ
مرغوبه یه دست رس اولمیوب نطع نخوت رایی ورسوا
بیده مات وفتنهٔ قلیله سیله بی سپر کروهٔ نجات اولدیغنده
لمنشئه هیچ رخ کوسترمیوب میدان رزمده سولدک آت
نطع رسوا بیده شاهی ایلدک فرزانه مات • فریده سی
پیرایهٔ اکلیل نصرت وزیور وشاح الصّدر فوز وفرصت
اولمشدی بعده تکرار خطهٔ همدان وکرمانشاهان وتبریز
وآذربایجان طرفلرینک بالاقتضا ضبط وتصرفلرینه
اعتبار اولنمغله شهزاده طهماسب مقتضای غرور
جوانی ایله اجترا ایلدیکی حرکات ناهموارندن کمال
ندامت وپشیمانی ایله نادم وذیل عفو وامانه متمسک
متشبث وملازم اولدیغنی مشعر وزیر مشار الیه طرفنه
ارسال رسل ورسائل ومصالحه ومصافاته راغب
ومائل اولدیغنه بناءً میانه دو نهر ارس حدّ فاصل
اولوب تفلیس وگنجه وروان کماکان وتبریز
وهمدان وکرمانشاهان دولت صفویه طرفندن ضبط
وتصرف اولنمق اوزره بیک یوز قرق درت سنه سی
شعبانی اواسطنده شهزادهٔ مشار الیهک وکلاسیله
مشتای کرمانشاهانده قرارداده اولان مصالحه که
مصراع جدل رفت از میان شهریاران • اتحاد آمده • مصراع
برجسته سی نقش کتابهٔ تاریخدر شهزادهٔ مشار الیهک
بو حرکاته جسارتی وبعدها ذکر اولنه‌جغی اوزره دولت

علیه ایله عقد مصالحه یه مبادرتی خان موما الیهک
کوشنزدی اولدقده ابتدا ظهورندن بروبرایهٔ تجلهٔ خیالی
اولان هم آغوشی عروس سلطنت هواسندن ناشی
لامحاله بو امنیهٔ کبرانک تشکل دلخواه اوزره نتیجه بخشا
اولمه سی براز مقدمات غریبه ترتیبنه موقوف اولدیغی
کبی بر مقدار تشویش احوال واحوال وتشنیت آرای
محول ورجاله دخی منوط اولمق ملاحظه سیله سالف الذکر
هرات وفراه طرفلرینک فی الجمله تنظیم وتنسیقلرندن
صکره مصالحهٔ مرقومه نک عدم تسلیم وتصدیقی اخباریله
بعد از دار السرادا اوزرینه قصد وتوجه اوزره اولدیغی
مکتوبیله اشعار وهراتدن طوغری اصفهانه کلوب بر تقریبله
شاه طهماسبی خلع وتنکیل وعباس نامنده سه ساله
پر فرزندینی کویا تخت شاهی یه اجلاس وبیعت ایله
تبجیل ایدوب وشاه مخلوعی محبوساً خراسان حوالیسنده
واقع محلات قلعه سنه ارسال وکندی معیتنده بولنان
عشایر عسکرندن ماعدا شاه طهماسبک دخی موجود
اولان عساکره مهمات وعدة وادواتنی استعمال ایله
بغداد قلعه سی محاصره سنه استعجال ایدوب بعد برهیة من
الایام دجله کنارنده سرعسکر عثمان پاشا ایله ترویج ایلدیکی
بازار کارزارده نقد نائرهٔ اقدام واهتمامی کاسد وتوفیق
صمدانی وزیر شاز الیهده معاضد اولمغله خان موما الیهک
قیمت کالای اعتباری بست وقدر متاع اقتداری شکست
اولوب محل معرکه دن بقیة السیوف اولان فئة قلیله
ایله جانب همدانه عنان تاب وبغداد طرفنده اولان

اردو وسپاه ودیار بنگاهی وحشی نامت ضعفای
محصورین ایله همنقش سراب اولمشدی قاقا
سینه سوداى معهوده سندن تحلیهٔ دماغ ارزو وفراغ
ایده میوب یعنی طرح اساسی جای کبیر صغیری اولان
گلشن سرای سلطنتك ارکان وقوائمنه مغول خلل واندراس
یو بولمامق حالاتی دستیارئ معمار دولت عثمانی
واتمامت ادلّهٔ هندسیّهٔ سلطنت جهانبانی یه محتاج
شکل رابعه ده بر مقدمهٔ عسر الانتاج ایدیکی سطح مخیله
سنده مرتسم اشکال اولوب لکن بیت نه سویلمکده
سلامت نه کتمه قدرت وار • درون عاشق شیداده
بویله حیرت وار • مؤاسنجه بوبابده متوسل اسباب
ایکن اسلوب حکیم لوازم اللازمه واعراض بعیدهٔ فائده
دن لحه ابتدا ایله ابتدا سرعسکر مرحوم عثمان پاشایه بعد
الوقعة الاولی کیفیت مرامن وزرای شیعهٔ الا بوابدن
ارائت واشراب الحق مرحوم مرقومده اوکونه الغازه ومعما
نك کشف وبیاننه بادئ اقتدار نایاب اولمغله تهورانه
حرکتندن اعتذارده غوطه خوار ورطه اولدی خان
مومی الیه ینه درود درونن افادهٔ یه اماده اولمق حسبیله
اردونا ئبی اولوب وقعهٔ ثانیه ده دسترسی اولان
عبد الکریم اوزرنجانی افندی تنها یاننه دعوت وکتم
اسرار بابنده مرقومی پیوند سوکند اسلامیه ایله ربط
وبند ضمننده تحصیل کمال امنیت ایلدکدنصکره مافی الضمیر
مومی الیه آشکاره وسرّی امنای دولت خلافتمداردن

برفرده ابداد اظهار ایلمیوب الحق سزیر موهبت مصیر
پادشاهی یه کشف و بیان و جوابنی بعد الاخر علی جناح
النجاح بو صوبه عاجلا عطف عنان ایلرایسه‌ك تعظیم
خدمت و جسیم منّت ایلمش اولورسن دیو موی الیهی
مکرما اخلاق و سبیلین تخلیه ایدوب چونکه او مثابه ده
اولنلرك این التهی من الدکا مفهومی اوزره توصیه اولنان
محلده قیام و مثولی کیف الوصول بیتلری مضمونته ماصدق قدر
خصوص مرقومی اول وقت صاحب صدر بولنان وزیر
باتدبیره تاویل ایله بعد العرض اسلوب حکیم اوزره بعض
اجوبهٔ خطائیته ایله ینه ارسال اولنمشیدی خان مشار الیه
بو ایراد ده دخی شفاهی فوائد حاصل اولمدیغنه بناءً توریه
دن فی الجمله توضیح و تلمیحدن تصریح وادیلرینه سلوك ایله
صدر اسبق وزیر عالیشان علی پاشا حضرتلرینه عادت
اوزره بر فارسی مکتوب تحریر ایدوب درونته ایران
ترکیسی و بر وجه تخمین کند و خطی ایله بر قائمه وضع و ستر
تسلیم اولنمه سنی حامل ورقه سنه تنبیه ایلمش قائمهٔ
مرقومه یه نظر اولندقده اجداد با استعداد ملوك عثمانیه
اولوب وقایع جنکیزیه ده توران زمینی ترك و ایران
وروده هجرت ایدن رؤسای عشایر ترکمانیه که جمله بر
دوحه شعبه سی و بر نسب نخبه سی دیرلر اول وقت جدّ
اعلای خاندان دولت روز افزون جانب رومه شدّ
حرام عزیمت و بزم جدّمز ایران الکالرنده اختیار
اقامت ایتمشلر ایدی من حیث النسب چونکه شه بك

وملتم

وملتجی بولندیغی کیفیت معلوم حضرت خسروانه اولدقده
درمیان اولان مصالحه مرامنه اسعاف ملوکانه مبذول
بیورلمق مسئولدر دیو اوّلده مرامنی تأدیه و آخرنده
قصد توریه ایلدیکی معلوم اولدقدنصکره کندویه صدر
مشار الیه طرفندن حکیمانه مکتوب وقائمه تحریر اولنمشیدی
لکن سرعسکر مرحوم عبدالله پاشا جنک وصلح بابنده
متعهد وخطوط همایون استقلال مشحون ایله مبتجل
بولنوب اولوقت موصلدن کردستان یولیله ارضرومه
طوغری عزیمت اوزره اولمق حسبیله ناقل طوغری
مکتوب دوّان اوزرندن کیدوب مرور ایلدیکی محلّه
سرعسکر مشار الیه ایکی قوناق قالمق یاخود ایکی منزل
ایلروکچمک مثللو حالتلر ظهور ایدر ایسه یانه وارمیوب
کاغدلری همان محلّنه ایصاله اهتمام وقریبنده بولنور
ایسه کندویه ارائت واستیذان ایلمه سی قاصد مرقومه
افهام اولنوب اودجهله ارسال اولندیغی الامور مرهونة
باوقاتها مقتضاسنجه قاصد مزبور ملتقی الطر
واردقده سرعسکر مشار الیهی آنده بولوب مأموریتی
اوزره مکتوبی ویردکده لاراده نقصانه مفهومی لوازمنی
اجرا ایتمکیچون خان موما الیهک حقنده نادرست بعض
تدابیره تشبثنی اخبار ضمننده مکاتیب مرقومه‌یی نحو
نجواتمها درعلیه‌یه ارسال ایلمشیدی وکان امرالله
قدرا مقدورا القصّة بطولها مرحوم مشار الیه ایله دفعهٔ
ثانیه‌ده کرکوک صحراسنده وسرعسکر ثانی عبدالله پاشا ایله

روان حوالیسنده صورت بولان وقایعدن صکره
اولوقنده کنجه محافظی بولنان وزیر مکرم کنج علی پاشا
حضرتلری کنجه دن خروجنده روان وکنجه ما بیننده واقع
کوکجه یایلاقنه دعوت وطرف دولت علیه ایله عقد
مسالمه ومصافاته اظهار کمال رغبت ایلدیکنی وزیر
مشار الیه دربار عظمت مدار خسروانه یه عرض واعلام
وبوکیفیت اثنای دولت علیه طرفندن مجددا سرعسکر
نصب اولنان وزیر مکرم احمد پاشا حضرتلرینه افاده
وافهام اولنمغله مشار الیه دخی ارضرومه وصولندن
مقدم هنوز دیار بکر طرفلرنده ایکن خان مومی الیهه
اوسلوب حکیمانه اوزره بر مکتوب تحریر وحاجی حسین اغا
نام بر معتمد آدمیسی ایله ارسال ایتمکله مومی الیه ایله قارص
قلعه سی حوالیسنده ملاقات واغای مرقومه دخی اظهار
رغبت مسالمه ومصافات برله بر قاج کون اردوسنده
تأخیر وتوقیف وکویا بو اثناده روان قلعه سنک دخی
تخلیه سی خبرینه انتظار ایله اعاده وارجاعنده تعویق
وتسویف ایلمش ایدی آمد حسین اغا با رفاقت میرزا
محمد ورفتن وزیر مکرم کنج علی پاشا با رسالت بو اثناده
خان مومی الیهک انتظار اوزره اولدیغی خبر معهود دخی
وارد اولمغله بعد ازین تأیید ارادهٔ مصافاته بنائ
اغای مرقوم رفاقتیله خزینه داری میرزا محمدی ارضرومه
ارسال وتسییر وکندو قارص حوالیسندن قالقوب
تفلیس وشروان طرفلرینه طوغری عزیمتنی ومکالمه

و مذاکره ایچون طرفنه بر معتبر کمسنه نک ارسال خصوصنی
تحریر ایلمش ایدی سرعسکر مشار الیه احمد پاشا حضرتلری
دخی کیفیت حالی دربار خلافتمدار خاقانی یه عرض
و اعلام ایتمکله وزیر مکرم گنج علی پاشانک وارب مکالمه
مکالمه یه مأموریتی و اول خلالده دربند و باکو طرفلریندن
مرور و عسکر تاتار ایله بعض خدماته مأمور قریم خانی
قبلان گرای خانک و سرعسکر پاشا حضرتلرینک بالاتحاد
الرفاقه عقد مصالحه یه رخصتلرینی مشعر بیاض اوزرینه
و عنوان اوامر عالیشانه کشیده شرفیافته صدور
اولان خطوط همایون عنایتمشحون فیض بخش ورود
و پرتو پاش سعود اولمغله علی ما هو المأمول گنج علی پاشا
حضرتلری بیک یوز قرق سکز رجبنک یدنجی گونی صوب
مأمورینه توجه و عزیمت و مرقومان حسین آغا و میرزا
محمد دخی سرعسکر پاشانک امریله مشار الیه رفاقت
و معیت ایتمشلر ایدی تاریخ مزبوردن سنهٔ مرقومه
ذی القعده سی اوئلنه دک علی پاشا حضرتلری بالاقتضا
گنجه و تفلیس طرفلرنده مکث و قرار و انجام کاره انتظار
ایله اوقاتگذار اولوب مدت مرقومه اثناسنده طهماسب
قولیخان طرفندن برقاچ دفعه ورود ایدن تحریراتنده
عسکر تاتار ایله خان حضرتلرینک مأموریتی آوازه سی
شروان و شماخی طرفلرینه باعث اختلال اولدیغندن
ناشی اول حوالیلرک تنظیم اموریله درکار اولدیغن اشعار
و وزیر مشار الیهک اقتضا حسبیله بالضروره تعویق

وتأخیردن اعتذار ایدوب محاوی تحریر اتدن تمشیت مصلحت
دائر بر معنی ظهور اولمیوب بو حرکاتدن تلوّن حالاتی تفهیم
اولنمغله بو کیفیت سرعسکر پاشا وسائر رؤسایه باعث تحیّر
واضطراب اولدیغی طرف دولت علیه یه اعلام واشراب
اولنور ایدی **آمدن خبر عودت علی پاشا ایلچیان طهماسب قولیخان** مرقوم حسین اغا شهر ذی القعدة الحرامك یدنجی
کونی مشار الیهك عودتی خبریله ارضرومه واصل اولوب خان
موسی الیهك کیفیت حال وبادئ تسویف وامهالندن استنطاق
اولندقده قلمه النان خلاصۀ تقریر بودرکه ذکر اولنور مشار الیه
حضرتلریله ارض رومدن توجه وحرکتلرینك اون بشنجی کونی
تفلیسه ورودلرنده طهماسب قولیخان اوچ کون مقدم چار
وطاله لزکیلری اوزرینه عزیمت ایتمش بولنمغله ملاقات
اولنه میوب یدی کون تفلیسده مکث واقامت وسکزنجی
کونی مهماندار تعیین اولنان عبد الباقیخان ایله گنجه یه
توجّه واون بش کون مقداری دخی محلّ مزبورده
بعد المکث درت بش مرحله قریبنده واقع بردع قصبه سنه
وصوللرنده خان موسی الیه ظاهرا شروان وشماخی طرف
لرینك نظامی وحقیقتده خان عالیشان ایکه عسکر
تاتارك دربنده درت ساعت مسافتی اولان تارخو نام
محله ورودینه بناء مدافعه ومقابله لری فکریله دربند
طرفلرینه توجّه ومسارعت وبعد العوده مغان صحراسنده
ملاقات اولنمق اوزره قصبۀ مرقومه ده توقّف واقامتلرین
تحریر واشارت ایتمکله اللی کوندن متجاوز دخی بردعه ده مکث

وقرارلرندن صکره موما الیهک دربند طرفلرندن
عودتنی ومشار الیهی مغان صحراسنه دعوتنی مشعر
ورود ایدن کاغذی موجبنجه محل مزبوره حرکت برله ماه
رمضان المبارکک اون سکزنجی کونی مغانه واصل
وطهماسبقولیخان ایله صحبت وملاقات حاصل اولوب
اجرای مراسم عادیه دن صکره ان شا الله تعالی بوخیرلو
مصلحتک تمشیت واتمامنه سزده وبزده سعی واهتمام
ایدرز بوبابده سوزیمز سوز درهله بر قاج کون استرا
استراحت بیورک اقتضاسنه کوره ینه کیفیت مذاکره
اولنور دیو ختم کلام وچند روز مرورنده بر دفعه دخی
وزیر مشار الیهی افطاره دعوت ومراسم نوازش
واکرامنه کما ینبغی رعایت ایدوب بو اثناده تفصیل
وبیانی مصمم اولان کیفیت تسلطی واستقلالی بروجه
دلخواه صورت پذیر اولدقدنصکره رمضان شریفک
یکرمی یدنجی کونی عبد الباقیخان طرفندن مکالمه ومذاکره
یه توکیل ایتمکله علی پاشا حضرتلرینک یانته کلوب اولا
طرف دولت علیه دن سز نه خصوصه مامورسکز ونه
مصلحت ایچون کلمشسکز دیو سؤال ومشار الیه دخی مقدما
جنتمکان سلطان مراد خان رابع حضرتلری وقتلرنده
مابین الدولتین صورت بولدیغی وجهله یعنی حدود قدیمه
اوزره تاسیس مصالحه یه کلدم دیو جوابه تصدی ایتدکده
عبد الباقیخان وزیر مشار الیه یانده اولان حدودنامه
صورتنی آلوب طهماسبقولیخانه ارائه وجواب مشار الیهی

افاده ایتمکله خان مشار الیه بنده‌ٔ بو حدود و دستور
و بو اسلوب دستور اوزره تمهید مصالحه و مهادنه‌یه راغب
و دولت علیه ایله تأکید مصافات و اتحاده کما ینبغی خواهان
و طالبم لکن بو امرک غایت ثبات و قرار و نهایت دوام
و استقراری ضمننده و بوندن بالشفقه ازاحه‌ٔ بدع مألوفه‌ٔ
ایران زمین و راحه‌ٔ ازواج مطهره‌ٔ اصحاب گزین خصوصلرندن
وقوع بولان خدمت جلیله‌م مقابله‌سنده طرف دولت علیه‌دن
بر قاچ ماده‌ده مساعده رجا و حسن تقبل و اسعافلرینی
استدعا ایدرم مواد مطلوبه‌دن بری بز دخی سائر اهل اسلامدن
اولدیغمزه بناءً هر سنه حجاج ایرانک ایاب و ذهابلرنده تعدیات
عرباندن محافظه‌لری ایچون خانان ایراندن اوزلرینه
بر معتبر خان میر الحاج نصب و تعیین و سهولت و امکان
اولان طریقدن تسییر اولنه مادهٔ ثانیه اهالیٔ ایرانک
فیما بعد تمذهب و تقلید ایلدکلری طریقه‌ٔ انیقه‌ٔ جعفریه
مذاهب اربعه‌یه خامس اولمق اوزره قرار داده اولوب
ارکان اربعه‌ٔ کعبه‌ٔ معظمه‌دن بر رکننده تشریک اولنه‌لر مادهٔ
ثالثه مابین دولتین صورت پذیر اولان مصافات
و موالاتی جمله‌یه اعلان و اشهار و بعض امور و خصوص
تمشیتنه ابتدا ایچون ایران طرفندن بر معتبر کمسنه دار
السلطنه‌ٔ علیه‌ٔ عثمانیه‌یه ملازمت و طرف دولت علیه‌دن
دخی کمسنه اصفهانده اقامت ایدوب و هر سنه کتخداسی
ایران میر الحاجی ایله معاً گیدوب گله مادهٔ رابعه بوندن
بویله طرفینک یدلرنده بولنان اسرانک بیع و شراری

منع وکیفیت حرکتلری رأی واختیارلرینه احاله اولنوب
وطنلرینه عزیمته رغبت ایدنده ممانعت اولنمیه دولت
علیه بو ملتمسانی قرین حسن اسعاف بیوردقلری حالده
کمال خواهش ورغبت وغایت ابتهاج وممنونیت ایله
عقد مصالحه ومصافاته مبادرت ودولت ابد مدت عثمانیه
دول اسلامیه دن جمله سنک بیوکی اولمغله هر نه کونه قوللق
دخی بیوررلر ایسه خدمتلرنده جان وباش ایله بذل وسع
ومکنت ایدرم دیو طهماسب قولیخانک تقریرینی موما الیه
عبد الباقیخان کلوب علی پاشا حضرتلرینه انها وتفهیم ایلدیکی
کنده مشار الیه بن بو موادک رد وقبولنده مرخص دکلم انجق
یدمده اولان صورت موجبنجه حدود قدیمه اوزره عقد
مصالحه یه مأمورم دیو ویردیکی جواب طهماسب قولیخانه افاده
واشراب اولندقده چونکه پاشا حضرتلری بو خصوصده مأمور
ومرخص دکلم دیمش اولیسی بو درکه طرفمزدن دولت
علیه یه مخصوص بر ایلچی کوندرلم کندی دخی معا کتسون
وبو ایشه بالذات طرف دولت علیه دن تمشیت ویره
دیو بو موما الیه عبد الباقیخانی ایلچی تعیین وصدر رحمانک
تعبیر اولنور کبار علماسندن میرزا ابو القاسم نام سیدی
وخراسان مدرسلرندن رئیس العلما وکندی امامی اولان
علی اکبر نام ملایی خان موما الیه ایله معا ترفیق وتسییر
وحین وداعده وزیر مشار الیهه کرک مواد مرقومه یه بر وجه
محرر تمشیت ویرلمک خصوصلرنده وکرک ایلچیلرینک امن
ورفاهیت ایله عزیمت وعودتلری بابنده توصیه وتودیعه

مبالغه وتأكيد ايدوب ماه شوال مكرمك يكرمى اوچنجى كونى
مومى اليه عبد الباقيخان وسالف الذكر علما وبكزادكانى وزير
مشار اليه معيتى ايله صحراى مغاندن تحريك ارضروم جانبنه توجيه
وتسيير ايتمكله صاحب تقرير اولان مرقوم حسين اغا مشار وموفى
اليهم ايله ايكى مرحله معاً كلوب بعده سرعسكر پاشا حضرتلرينه كيفيتى
اخبار ايچون منزل ايله ايلدروب مسارعت وايلغار ايلدوككنى تقرير
ايلمشدر

كيفيت قلطن طهماسبقوليخان وجمعيت وجوه ايران در صحراى مغان

بنه اغاى مرقومك تقريرى اولمق اوزره قلم عبد فقير ايله اولوقتده بوكونه كشيدهٔ سلك تحرير
اولمشدركه خان مومى اليهك مرّة بعد اخرى اشارت وايما
اولنديغى اوزره ابتدا قوم نهادهٔ عرصهٔ شهرت اولديغى
كوندن برو ياشيدهٔ قضاى آرزوسى اولان تخم بطئ النماى
سلطنتك ترويه وانماسيچون كاه سحب مداركهٔ افكارندن
ادرار امطار لطايف الحيل وكاه نيروى بازوى اقدام ايله
ادارهٔ دولاب آب عاصئ امل والحاصل سرسبزئ مزرعه
حرامنده صدكونه سعى واكباب وهزار دردن اجراى آب
ايتمكله بودفعه دخى صورت ظاهرده مقدّما مخلوع ومخدوعى
اولان شاه طهماسبى تخت موروثنه اجلاس وحقيقت
باطنده اكليل عالمبهاى سلطنتى ربودهٔ دست عيارى
واختلاس ايتمك ضمننده ممالك ايرانك بالجمله وجوه واعيان
ومجموع كبار وكلانترينى صحراى مغانه جمع واحضار وداعيهٔ
معهوده سن اظهار ضمننده بسط مقدماته ابتدار برله
قرق سكز رمضانك يكرمى دردنجى كونى ديوان كونه بر

ايجمع.

بر مجمع عظیم ترتیب وکافهٔ حضار واعیانی محفل مذکوره
دعوت وتقریب ایدوب سررشتهٔ تقریر باتزه دیریف
بوکونه پرتاب وجمله یه بو یوزدن توجیه وجههٔ خطاب
ایلدیکه سنین چندیندن بروکرک گاشتگان دولت آل
عثمان وکرک طائفهٔ روس وافغان طرفلرنده مضبوط و
مسخر اولان ممالک ایرانی حرباً وسلماً استرداد واقتلاع
وقلیل وکثیر بذل مقدور ایله ایشی بو صورته افراغ ایلدم
لکن بعد ازین بکا فتور وکلال کلمکله بو حال کندی عسکریمی
آلوب خراسان وکلاط طوغری عزیمت وبر مدت آرام واسترا
استراحت ایچون اختیار انزوا وعزلت قرار ویرمشدر ایمدی
سزلر دخی ضبط سررشتهٔ نظام وسیاست خواستکرده قیام
ایدر بر شخص صاحب اهتمامک وجودی رتبهٔ وجودیده اولمغله
بنه شاه طهماسبی می استرسکز ویاخود بینکزدن بر آخر
کمسنه یمی انتخاب واختیار ایدرسکز بعد التأمل تنقیح شقه
قرار ویررسکز بو امره دخی بر صورت ویره لم دیدیکنده

بیت

در پس آیینه طوطی صفتم داشته اند
انچه استاد ازل گفت بگو میگویم

جمله سی همزبان اتفاق وهمپردهٔ ساز اتساق اولدقلری حالده

بیت

تا من گفتم نکشم زیر پای خاک
مادر مکن که دست ز دامن بدارت

زمزمه سیله بزرک وکوچک مخالف پرده لردن کره ناله ونوایه
کشاده ویروب کمال راست کویی واخلاص یولندن ولولهٔ
فریاد ایله صحرای مغانه زلزلهٔ نیشابوری یاد ایتدردیلر لکن

مومی الیه بو سوز وکدازلرینه صورتنا سامعه انداز اولمیوب
قانون جزم واحتیاط اوزره بر دفعه دخی سازنا سازه
افکار اورالرین بر نحو شیجه تربیه وکوشمال ایچون چند روز
امهالنک دردنجی کونی ینه جمله یی احضار وقرارگاه آرالرندن
استخبار ایلدکده مجمع مذکورده موجود وصغیر وکبیر وحقیر وخطیر
ورنا وپیر وکدا وامیر وکافهٔ ارباب رائی وتدبیر سریر سلطنت
وشاهی یه بالجمله مومی الیهی اختیار واختلالات سابقهٔ
سلسلهٔ صفویه نک کم همتی وفتورندن ظهور ایتمکله فیما بعد
ذکورًا واناثا سلسلهٔ مرقومه نک ترک متابعت ومطاوعتنه
قرار ویردکلرین اشعار ایتدکلریله خان مومی الیه دخی چونکه
بو مرتبه ده اصرار وبو برده ده قرار ایلدیکز کرکدرکه بعدزینا
بین المسلمین باعث تخالف وتباغض وبادی تباین و
تعادی اولان بدع مألوفه کزی یعنی سبّ ولعن اصحاب کزین
وطعن وتعریض خلفاء راشدین ترک والغا وبالجمله صحابهٔ
کرام وائمهٔ اعلام حضراتی حقلرنده ذکر خیر وترضّی مراسمنی
ایفا ایدوب بدع معهوده یی جامع مذهب شیعه دن عدول
ومطلوب ومختاریکز اولان طریقهٔ انیقهٔ جعفریه یه دخول
اولنمق حالتنی وبر وجه محرّر سلسلهٔ صفویه دن ذکور واناثا
بر فرده تبعیت ایله بو ضابطهٔ نظامک افساد واخلالنه
مبادرت اولنمامق شروطنی ایمان غلاظ وشداد وعهود و
ومواثیق مستحکم الانعقاد ایله تأکید وتأبید ایلدیککزی
حاوی جمله نک انضمام آرا وختم وامضاسیله یدیمه برسند
سدید ویررسکز بن دخی تحمّل کلفت شاهی وتقبل عنوانن

معلا جاهی ایدرم دیمکله منوال مشروحی حاوی و شروط
مرقومه‌یی محتوی جملهٔ وجوه و اغنیانک ختملریله مختوم
و اسامی و امضالریله مرسوم ویردکلری قباله عهد
و میثاقک برصورتنی ایلچی عبد الباقیخان ایله دردو
دولتمداره ارسال ایدوب اختیار مهرهٔ منجمین اوزره
برساعت فیروز یعنی چارم نوروزده تخت شاهی‌یه
جلوسی ایتمک اوزره اسباب سلطنت و شاهی اماده و
سکه و مهری دخی مهیا و صورت داده اولدیغنی مرحوم حسین
اغا انها و افاده ایلمشدر **ورود ایلچیان نادرشاه بارضروم**
و امدن ایشان باستانهٔ علیهٔ بهجت رسوم بالاده ذکر
و بیان اولندیغی اوزره شاه مشار الیه طرفندن دردولت
مدار علیه‌یه عنوان سفارت ایله بعث و تسییر اولنان ایلچی
عبد الباقیخان و رفقاسی اولان ملا آیان و وزیر مکرم کنج
علی پاشا رفاقتیله شهر ذی الحجه الحرامک اون ایکنجی کونی
بلدهٔ ارضرومه ورود و وصول و جانب مزبورده سرعسکری وزیر
مکرم احمد پاشا حضرتلری طرفندن بعد اجرای الرسوم تخصیص
تخصیص اولنان خانه‌یه نزول و برایکی کون استراحتلرندن
صکره مشار الیه حضرتلری ایله ملاقات و شاهلری طرفندن
اظهار کمال رغبت و میل مصافات ایتدکلریله سرعسکر پاشا
حضرتلری دخی مقتضای مقام اوزره بر مقدار حکیمانه بسط
کلامه ابتدار و عقدی درمیان اولان مصالحه و مسالمت
انجامک کندی معرفتیله ارضرومده عقد و تمهیدنه رخصت
و مأذونیتلرندن استخبار ایلدیکنده بو بابده عدم رخصتلریله

ردّ جواب وکیفیت مرقومه شاهری طرفندن مجدّداً
استیذانه محتاج اولدیغن اسعار واشراب ایدکلرینه بناءً
مشار الیه خصوصی نادر شاه جانبنه تحریر وسفرای مرقومونک
بر وجه تحرر ارضرومه وصوللری خبرینی دخی دربار عطوفتمدار
خاقانی یه اعلام وتسییر ایدوب طرفینک ورود ایده جک
اخبارینه انتظار ایله اوتوز سکز کون مقداری ارضرومده
مکث وقرار لرندنصکره دولت علیه یه توجه وعزیمتلری اقتضا
سیله جانب میریدن لوازم سفریه لری بعد الاتمام
بیک یوز قرق طقوز سنه سی محرّمنک یکرمنجی کونی صوب
استانه عنایت اشیانه شد حرام ودرگاه معلا قپوجی باشی
لرندن مهماندار تعیین بیوریلان رئیس کتخداسی مصطفی
اغا رفاقتیله طیّ مراحل وقطع منازل برله شهر ربیع الاولک
اوچنجی کونی بلدهٔ اسکداره واصل اولوب بشنجی کونی
دخی قائمقام پاشا حضرتلریله ملاقات ایچون رسم معتاد
اوزره ترتیب واحضار اولنان مکمل مزیّن حلکد پرلر ایله
استانبوله امرار وشایستهٔ شان دولت اولدیغی اوزره
مشار الیه طرفندن اکرام ونوازش بسیار ویرقاج کوندن
صکره قدرغه لیمانندن واقع عثمان پاشا سرایی دیمکله شهیر
سرای باشت نظیره نقل وتحویل وبساط ومفروشات
واسباب ولوازماتی محلّی ما ینبغی تتمیم وتکمیل اولنوب
بعده ماه ربیع الاخرک یکرمنجی کونی داٌب قدیم اوزره
ترتیب اولنان دیوان همایونه دعوت واجرای مراسم
عادیهٔ دولتدن صکره خاک سدّهٔ سلطنتی تقبیل وتلسیم

وشاهی

128

86

١٥

وشاهی طرفندن کتودیکی نامه سنی تسلیم ایتمشدر

آمدن رئیس الکتاب اسماعیل افندی از اردوی همایون باستانهٔ علیه عطوفت نمون

بو اثناده تبشهٔ غدر و نفاق ایله
نقص مبانی عهد و میثاق ایدن مسقوکفرسنک تادیب وگو
شمالی ایچون حالا شرف افزای صدر صدارت عظمی و رونق
بخشای وکالت مسند کبری اولان وزیر اعظم افخم و سردار
امجد و اکرم سعید محمد پاشا وفق الله بالخیر لما یرید مایشا غضنفری
لوای اعجاز السوای حبیب خدا علیه من الصلوات ارکاها و با جمله
رجال دولت عظمی و اردوی ظفر انتما ایله طونه سواحلنده
واقع ایساقجی صحراسنی مضروب خیام نصرت قیام و مرکز
اعلام ظفر التیام ایتمش بولنملریله دریای عثمانیه تحدار
حسروانه‌ده ایلچیان شاه مشار الیه ایله مواد معهوده‌یی مذاکره و
مکالمه و عقد تمهید مبانی مسالمه ایچون اولوقتده بالفعل رئیس
الکتاب بولنان اسماعیل افندی و بکلکجی دیوان همایون مصطفی
افندی و سابق جریده محاسبه جیسی محمد راغب افندی شرفیافتهٔ
صدور اولنان خط همایون شوکتمقرون موجبنجه ماه ربیع الآخرک

سکزنجی

سکزنجی کونی اردوی نصرت نویدن رکاب همایون جهانداری
طرفنه ایلغار شتاب جاه قرقونک اون بشنجی کونی آستانهٔ
علیه یه وصول ایله ایرتسی کونی جبین سائی سدهٔ سنیه ایله
شرف واستسعاد واکتساب ایلدک لکن بالاده تحریر واشارت
اولندیغی اوزره شاه مشار الیه طرفندن تأسیس وتمهید نه
اظهار خواهش ورغبت اولنان مبانیٔ موالات واتحادک
دوام واستمراری ضمننده طرف دولت علیه دن شرط کونه
تقبل واسعافلرینی ایراد ایلدیکی مواد امور ملکیه وشرعیه
دن مرکب ومثلی غیر مسبوق بر ترتیب غریب ایله مرتب
حالاتدن اولدیغنه بناءً بهرحال انضمام آرای علما ومساغ
شریعت غرّایه منوط وموقوف اولمغله فحول علمای اعلام
وصدور فضلای کرامدن سابقا شرف افزای صدر
اناطولی اولوب حالا امام اوّل حضرت شهریاری اولان
محمد صاحب افندی وبالفعل مسند آرای صدر اناطولی
نیلی احمد افندی واناطولی پایه سیله سابقا استانبول
قاضیسی مسیحی زاده عبد الله افندی وینه سابقا استانبول
قضاسیله شرف یاب اولان علمی احمد افندی وسابقا
مصر قاضیسی اولوب حالا مکهٔ مکرّمه پایه سیله فتوا امینی
اولان عبد الله افندی طرف همایون حضرت جهانداریدن
ذکر اولنان مواد مسالمه نک مذاکره ومکالمه سنه مأمور
وتعیین وباغچه قپوسی قربنده واقع محسن زاده سرایی
دیمکله مشهور سرای نزهت آرا محلّ مکالمه اولمق اوزره
تخصیص بیورلیوب ذکراتی مجالس مکالمات ومحافل

مذاکره نک اکثری مذکورده انعقاد پذیر مجلس مجلس مضبوط
جریدهٔ تحریر اولوب وهر مجلسنده اعتباره شایان نیجه حالت
وحکمت دائر غریب عجیب نیجه کیفیت ظهورندن ناشی علی ما کان
یعنی بلا زیاده ونقصان تحریر وبیان اولنمشدر وبالله التوفیق
وهو حسبی ونعم الوکیل **مجلس اول فضائل پناه برای قرائت**
تحریرات نادرشاه الشبو بیک یوز قرق طقوز سنه سی
ربیع الاخرینک یکرمی ایکنجی چهارشنبه کونی فرمان حضرت
جهانداری بیورلدیغی اوزره مکالمه یه مأمور وزیر مکرم
کنج علی پاشا ومشار الیهم علما افندیلر ورئیس الکتاب وقت
اسماعیل افندی وبکلکجی دیوان عالیشان مصطفی افندی ومحاسبهٔ
جزیه راغب افندی محل مکالمه تعیین اولنان محسن زاده
سراینده بعد الاجتماع ابتدا مبارک رکاب همایون ملوکانه یه
نادرشاه طرفندن کلان نامه سنک ترجمه سی وعین نامه سی
حضار مواجهه سنده قرائت وارائت برله مضمونی جمله نک
معلوملری اولدقدنصکره چونکه شاه مشار الیه طرف زاهر
الشرف خسروانه دن اسعاف واسعادلرین التماس ایلدیکی
موادک تفصیلنی مراسم ادابه رعایة رکاب همایون حضرت
جهانبانی یه اولان نامه سنده یازمیوب طرف صدر اعظمی
وجانب شیخ الاسلامی یه ایلدیکی مکاتبینه احاله ایلمش
بناءً علیه مکاتیب مرقومه دخی قرائت وبالجمله مضامینی
تفهیم واشائت اولنغله اعمال فکر واجالهٔ وهمه محتاج اولمغله
بو کیجه هر بریمز تدقیق افکاره تعمیق انظار ایله هر بر مادّه یی
اطراف وجوانبی ایله فکر وملاحظه وینه یارینکی کون بو مجلسده

جمع اولوب اقتضاسنی مذاکره ایده لم دیو اولکون مجلس
مرقومه بو مقدار ایله ویرلدی **مجلس ثانی و مذاکرۀ مواد
ومبانی** یوم مزبورک ایرته سی پنجشنبه کونی وزیر مشار
الیه و علی افندیلر و سائرلری ینه مجمع مرقومده عقد
انجمن جمعیت وسنجه بردن تدقیق ایتدکلری دقایق
افکار و آرایی بو وجهله تعیین و تحریره مبادرت ایتدیلرکه
شاه مشار الیهک ملتمسی اولان موادّدن جعفریه مذهبی
کیفیتی اولوب و مادۀ مرقومه نک تتمه سی اولان خصوصکه
ارکان اربعۀ بیت مکرمه دن برنده عقد جماعت ایله
اقامت صلوته تشریک مادّه سیدر کرک بو خصوص وکرک
اساری طرفینک کندی رغبت و رضالریله وطنلرینه رجعتلری
خصوصی امور شرعیه دن اولوب و میر الحاج مادّه سیله ایکی
جانبده طرفینک بر معتمدی اقامت ایتدرلمک احالتی نظام
ملکیه یه دائر کیفیتلردن اولمغله ملکه دائر اولان موادّدن ابتدا
امیر الحاج مادّه سی مذاکره و اطراف جوانبی ملاحظه اولنورق
بمنه تعالی سبحانه محذور و آجنبتدن عاری اوله حق وجهله بر قالبه
افراغ اولنمق و کذلک طرفینک معتمد وکیللری دار سلطنه لر
ده اقامت ایتدیرلمک خصوصی لا بأس کورلنور قالدیکه
امور شرعیه یه دائر اولان موادّدن اسارا مادّه سی دخی
طرفینک معتمدلری محل مأمورلرنده بعد القیام تدریجی
حصوله کله جک حالت ایدوکی بیلجیلده تفهیم اولندیغی صورتنده
رضاداده اولملری ملحوظ اولوب جعفری مذهبی خصوصی ایسه
محاذیر سائره سندن قطع نظر کندولره کوره دخی بهجنتی مستلزم

اوله جغی ایلچیلره اسلوب حکیم اوزره بیان وکیفیتک زیر
وبالاسی دوستانه افهام اولندیغی حالده امیتدرکه اودخی
وجه احسن ایله قالب نظامه افراغ اولنه دینلدی انجق بوکیفیتلر
ابتدا ایلچی ومعتمد اولنلردن سؤال واستیضاح واقتضاسنه
کوره هربر کلاملرینه دوستانه وحکیمانه اجوبه ایله معامله
بالمجامله اولنه رق تنظیم وتتمیم اولنمغه موقوف اولمغله بزلر
ایچون تکرار بریره کلنمیوب مابینمزده تفهیم وتفهمه محتاج
برشیء قالمامق همان جمعه ارتسی کونی ساعت اوجده
ایکن ایلچی ومعتمده اولنلر ایله جمله مزجمع اولوب بتوفیقه
سبحانه مکالمه یه مباشرت وقیام ایده لم دیو بومجلسه دخی
بووجهله ختام ویرلدی **مجلس اول مکالمه با ایلچیان
نادرشاه** بالاده ذکر اولندیغی اوزره ماه مرقومک
یکرمی بشنجی جمعه ارتسی کونی طرف دولت علیه دن مأمور
وزیر مشار الیه علی پاشا حضرتلری وعلمای کرام افندیلر
رئیس الکتاب اسماعیل افندی ومکتوبجی افندی وراغب افندی
ایلچی عبد الباقیخان ومعتمده اولان ملالر محل مکالمه اولان
سرای مزبورده اجتماع ایدوب اجرای مراسمدن صکره نادر
شاه حضرتلرینک برمقتضای رشد ودیانت ودیار ایراندن
مبغوض جناب کردکار منفور صغار وکبار اولان سب ورفض
آثارینی رفع وازاله واهالی ایران مسلک اهل سنته ترغیب
واماله یه صرف همت بیوردقلرندن شوکتلو قدرتلو پادشاه
عالمپناه افندیمز حضرتلری کماینبغی ممنون ومحظوظ اولمشلردر
دیو حضار طرفلرندن فتح کلام اولندقده ایلچی خان بلی شاه

حضرتلرینک بو بابده دین مبینه عظیم خدمتلری و میانه
مسلمیندن رفع شقاق و فساد ایتمکی کندویه واجب ذمّت
ایلمشدر و چونکه بویله بر خدمت جلیله یه موفق اولدیلر
بو خصوصده سنوح ایدن سعی و اهتمامی مقابلی شوکتلو
پادشاه روی زمین افندیمز حضرتلری بر قاچ ماده رجا
و مساعدهٔ علیّه جهانه لرین استدعا ایدرکه او خصوصلر
کندویه موجب ترفیع شان و اعتبار اولمغله بو امر خیرک
دوام استقرارینه بادی و دولت علیّه یه کمال تعلق
و عبودیتنه مؤدّی اوله زیرا شاهمزک ایران شاهلغی
قبولی مقدما ملوک صفویه مخترعاتندن اولوب میانه ده
موجب فتنه و عدوان اولان کیفیاتک بالکلیه ترکیله
مسلک اهل سنّته سلوک شرطنه مربوط اولوب بو شرطه رعایت
دخی دولت علیّه نک مساعده و همّتنه موقوف و منوطدر

حتی علی پاشا حضرتلرینک معلوملری اولدیکه طرف دولت علیّه دن
مکالمه یه مأمور اولان جانبنه تشریفلرنده شاه حضرتلرینک
مرادلری بو ایدیکه بهر نه ایسه دیار ایران نظام اصلیّتنی
بولوب بعد الیوم بینهم ایچون ارتکاب مشقّتی موجب حالت
قالمامغله جمله نک اتفاقیله هر کیمی شاه اختیار ایدر ایسه
شاهلغه اجلاس و کندولری خراسان الکاسنده مسقط
رأسلری اولان کلاته وارو ب بقیّهٔ اوقاتلرین گوشهٔ
عزلت و انزوا ده امرار ایلیه مجموع ایرانک خانان و امرا
و بکزاده ارکان و رؤسا و وجوه و قبائل و ریش سفیدان
عشایرینی قشلامز بوره احضار و بو خصوصی جمله مواجهه سند

اشاعت واظهار ایلدیکنده جملهسی سابق اتفاق اوزره
قیام وشاهلق خصوصنده کندوبی اختیار وقبولنده عظیم
الحاح وابرام ایتملریله مشار الیه دخی بو بار کرانی اکرچه بکا
تحمیل اخواه الحاح وتکلیف ایده یورسکز لکن بو شرطیله
قبول ایدرم که سز دخی فیما بعد اهل اسلام بیننده موجب فتنه
وعداوت اولان سب ورفض بدعتلرینی ترک ایله اتباع
سنت والتزام جماعت ایده سز دیو بیوردقلرنده جملهسی
بو شرطی قبول والی الابد رعایتنی تعهد ایدهلم الحق اصول
مذهبده اهل سنته موافقت وبعض فروعده مخالفتی اولان
جعفر صادق حضرتلرینک طریقهٔ انیقهسن اختیار ایدهوز
دیملریله شاهزاده دخی بو کیفیتک حقیقتنی وطریقهٔ جعفریهنک
حقیقتنی علماء ایرایدن استخبار واستفتا ایلدیکنده
امام مشار الیه اصولده اهل سنت ایله متفق وبعض فروعده
مختلف اولمغله طریقهسی ینه اهل سنت طریقهسیدر دیملریله
شاه حضرتلری دخی بو ایکی شرطیله سلطنتی قبول ایتمکله بناءً
علیه کندونک قبولنی واهالی ایرانک تعهدلرینی مشعر مجمع
مرقومده جمع اولان کبار واعیانک ختم وامضالریله مختوم
وممضی ویردکلری حجتک صورتی که علی پاشا حضرتلرینک
امضالریله ممضی وحالا یانمزده موجوددر اوقنسون دیو
اظهاره مبادرت ورقیمهٔ مرقومه دخی قرائت اولندی لکن
مذهب مرقوم مادهسی وتتمهسی اولان خصوصده امور شرعیه
دن ومحل کلام اولوب مجلس واحدده ختامی ممکن اولمیه
جغندن باشقه بالآخره مساعده دخی ممکن اولمامغله

مجلس

90

مجلس اولده مذاکره مناسب کورلمیوب مادّهٔ مرقومه وقت
آخره تأخیر و امور ملکیّه دن اولوب فی الجمله مساعده ملحوظ
اولان میرالحاج مادّه سی درمیان اولنمغله ایلچی خان کلامه
آغاز ایدوب ایران حجّاجی اوزرلرینه تعیین اولنه جق
میرالحاجلرک شام شریف طرفندن و امام علی یولندن وحسا
اوزرندن که بو اوچ یولک هر قنغیسندن توجهی ممکن اولور
ایسه علی الاطلاق ثلثه نک برندن عزیمته رخصت و مساعده
نیاز ایدرز دیدیکنده شام شریف یولینک بعد مسافه سی
اولمق حسبیله بزلره کوره صعوبت و مشقّتی درکار اولدیغندن
ماعدا بزه کوره دخی بر قاج وجهله محذور و هجنتی اولوب
ازجمله سنین وافره دن برو ایرانک اختلاللری بناءً ایران
حجّاجنک ایاب و ذهابلری انقطاع رتبه سنده اولمغله شمدی
طرفکزدن میرالحاج تعیین اولندیغی صورتده تلاقیٔ مافات
ضمننده کلّیتلوجه کلملری مقرّر و بو تقدیرجه شام شریفده
مزاحمه یه مؤدّی اولوب زاد و زواده مدارکنده بزک و بزم
حجاجمزک ضرورت و مضایقه لرینه بادی اوله جغی آشکار
و مع هذا شام و مصر میرالحاجلرینک ایکیسی دخی دولت علیّه
طرفندن مبعوث و معین ایکن مابینلرنده کاه و بیکاه تقدیم
و تأخیره دائر بعض نزاع اوله کلمشیکن بزک میرالحاجکز دخی بونلر
ایله مجتمع اولدیغنده منافسه و مجادله یه مؤدّی کیفیت ظهوری
اقرب احتمال و بوندن غیری بعض هجنت و محذور دخی ملحوظ
اولمغله طریق مزبوردن عزیمته بر وجهله امکان یوقدر قالدیکه
لحسا یولی ایله نجف اشرف طریقی طریقین مذکوریندن دخی

بحث اولندن فی الجمله محذور اولوب بر وجه محرر امام علی
طریقی اقرب طرق وانسب مسالک اولمغله سزلره کوره طریق
مزبوردن مناسبی بو قدر دیو طریق مرقومه حصر وتخصیص صورتی
ارائت اولنده قده شام طریقنده ایراد اولنان محاذیره
جواب اولمق اوزره طرفلرندن وافزاده کلام ودخی بوجانبدن
دخی حکیمانه اجوبه ایله مقابله دنصکره بالآخره یا بعض سنه
لرده طریق مرابورک خطری واقع اولور ایسه سنهٔ مزبورده
بالکلیه حجاجک کتاملری اقتضا ایتمزمی باری طریق واحده
حصر اولنماسون دیدکلرنده خوش شاه حضرتلرینک خاطرلری چون
واحده حصر اولنمنوب ذکر اولنان ایکی طرفینک هر قنغیسنده امن
وسهولت مقرر اولور ایسه اندن عزیمت اولنمق اوزره تخییر اولندقلرنده
بو مادهنک بعض اطرافی ملاحظهیه محتاج اولدیغنی بیان ایدرک
ینه بازار ارتهسی بریره کلنوب مکالمه اولنمق اوزره مجلسه
ختام ویرلدکده ایلچی خان اظهار انبساط ایله لطیفه صورتنده
کلامه آغاز ایدوب چونکه بو مجلس مجمع صدور در بعض خصوصدن
اشتکا ایدهیم یعنی بالخصوص کندیمزک مقدما در علیهده بر مدت
اقامتمز حسبیله علمای اعلام افندیلردن وسائر رجال دولت
علیهدن نیجه آشنا و دوستلریمز وار ایدی شمدی بویله دوستانه
کلمشیکن بر فرد زیارتمزه کلمدیلر دیدکده رسوم دولت معلوم
شریفکزدر ایلچیلر کلدکلرنده ابتدا وکیل مطلق ویاخود
قائممقاملریله ملاقات وبعده رکاب همایون حضرت جهانداریه
رخصوده اولمدقجه کمسه زیارتلرینه وارمق داب دکلدر بو مقوله
دوستلق اظهارینه ومراسم اجراسنه بوندنصکره مراعات اولنور

همان طرفینک مهمی اولان ایشده ختام ویرلکه اهتمام ایده لم
دیو انبساط ایله جواب ویرلوب حضار مجلسدن هر برینه
عظیم اظهار خلوص ایدرک کتدی **رفتن رئیس الکتاب اسمعیل
افندی وبکلکجی مصطفی افندی وراغب افندیه زیارت
ایلجیخان وبعض مذاکرهٔ ایشان** چونکه ایلجی خان زیارتینه
وارلمدیغندن صورت شکایت اظهار وبعضیلریمزک زیارتنه
وارلدی خواهشنده اولدیغنی اشعار ایلدی هم کندوینی تطییب
وهم بعض موادّی مذاکره ایچون موما الیهک زیارت طریقیله
اولدیغی سرایه وارقلرین علما افندیلر مناسب ومستحسن کورملریله
ایرتسی عبد الباقیخانک زیارتنه واروب اداى مراسم تحیّه
ولوازم رسمیه دن صکره اکرچه بوکون طرفکزه عزیمتمزدن
مراد مجرّد زیارتکز قصدیله اولوب آخر مصلحت ضمننده اولمادیغی
مقوله همان اغتنام صحبتکز ایله اکتفا وقناعت اقتضا ایدر
لکن یینه صحبت خاص اولمق اوزره برمقدار احر مأمورمزه دائر
مذاکره ده دخی بأس اولماملق کرک دیو رئیس الکتاب اسمعیل
افندی طرفندن فتح کلام وایلجی خانک معیتنده اولان صدر
وملاباشینک دخی بو اثناده حاضر بالمجلس بولنملری ایچون
ارسال پیام اولندقده خان جمله مزک سرکرده سی اولمغله
انلرک وجودلری کافیدر دیو موما الیهما کلمیوب حصرا عبد
الباقیخان ایله مذاکره یه اغاز ایله ایلجی خانه خطاب اولنوب
دولتین بیننده اراده اولنان صلاح ووفاق واتّحاد و
اتفاقدن غرض بودرکه هرخصوصده طرفینک حال وشانلری
رعایت وناموس سلطنتلری حفظ وصیانت واحدجانبینه

ایراث نقیصه و کسر ایده جک حالات مرسومه دن مجانبته
ایله میانه ده اولان مسالمه و مصافات بر صورت مستحسنه یه
افراغ اولنمغله که مدی الدهور السنهٔ انام و افواه خاص و عامده
خیر ایله مذکور و بو خدمت جلیله ده بولنانلرک سعیلری مشکور اوله
دیو ایراد کلام اولندقده خان موما الیه دخی بو حقیر دولت علیه
مظهر لطف فراوانی اولان بندگان شاکر الاحساننددن اولدیغمه
بناءً هر خصوصده کیفیتی میزان کبی ایکی دولتک مراعات حقوقنده
تعدیل و تسویه وجهی اوزره حرکت ایدوب احد طرفینی ترجیح و تقدیم
احتمالم یوقدر انجق شاهم طرفندن مأمور اولدیغم امورده کندی
اعتقادی اوزره خلاف شرع شریف بر ماده یوغیکن
سن کندی رأینه اتباع ایله ایچون بنم امرمه مغایر حرکت ایلدک دیو
مؤاخذه سندن اجتناب ایده رم دیدیکنده موما الیهم دخی
بلی بیوردیغکز یرنده در فقط بعض اوقاتده دولتلو اولیای
النعم افندیلریمز حضرتلری اقتضاسنه کوره بر ماده‌یی قلمه المق
اوزره بزلره امر ایدرلر اولور که بعد الملاحظه خاطریمزه بعض
مباینت و محذوری خطور ایدر اولوقده افندیلریمزه عرض و بیان
ایلدیکمزده هر نه ایسه حقنی قبول بیورورلر ظاهر شاه حضرتلری
دخی طرف دولت علیه‌یه مباینت و محذور ملاحظه اولنان موادده
شیمهٔ رشد و انصاف اوزره معامله بیورمق کرکلر دینلدکده
خان موما الیه شاهم طرفندن مساعده التماس اولنان موادده
اویله بر باکس و محذور ملاحظه اولنه جق ماده اولمامق کرکدر
مکر بیت الحرامده عقد جماعت ایله اقامت صلوة ایچون محل
مکان تعیینی خصوصنده تردد یکز اولمش اوله دیمکله موما الیهم

طرفلرندن

طرفلرندن دخی بلی بو ماده محل تردد وجای تفکر وتأملدر
زیرا دول سالفه‌دن فاطمیون وقرامطه وسائر مذهبلرنده
شائبهٔ تشیع اولان بعض ملوک اقطار حجازیه وحرمین ال
الشریفینه مالکلر ایکن بیت مکرمه‌ده کندی مذهب وآیینلرینی
اجرا واظهاردن عاجز ایدیلر وبوندن اغرب حالا خادم
الحرمین الشریفین اولان ملوک مرضی السلوک عثمانیه
بالجمله حنفی المذهبلر ایکن زمان سابقده بیت مکرمه‌ده نوبت
ادای صلوتده جماعت حنفیه تقدیمنه صورت ویریله میوب
الی الآن جماعت شافعیه جلیله تقدیم اوزره در بو ماده‌یه
رخصت ویرلمک امکاننده اولسه دخی محللنده تنفیذ واجراسی
قابل اوله میوب بین اهالی الحرمین فتنهٔ عظیمه‌یی مؤدی اولمه‌سی
اقرب ملحوظدر مصالحه‌دن مراد تأیید مبانی حب ووداد ایکن
نظام سلطنت علیه‌یی محل تکلیفده شاه حضرتلری دخی
الحاح وابرام بیورمامق گرکلردر قالدیکه عرفاً وشرعاً
بومقوله محذوری اولمیان مواددن دول سائره ایله اولان
مصالحه‌لریمزده مسبوق بالمثل اولمامق حسبیله فی الجمله تردد
وتأمل اقتضا ایدن خصوصلرده مجدد شاه حضرتلرینک ازالهٔ
رفض وبدعته سبقت ایدن خدمتلری مقابلی خاطرلرینه
غایهٔ مساعده صورتی تحصیلنه جمله‌مز سعی واهتمام ایدرز
حتی طرفیندن دار السلطنه‌لرده بر معتمد اقامتی خصوصنه
افندیلریمز حضراتنک چندان مساعده‌لری یوغیکن محبت
ومودت ضمننده لا بأس اولدیغی عرضاً ولندقده صورت
مساعده نمودار اولمشدر اسارا ماده‌سنک وسائر موادک

دخی اطراف وجوانبی مذاکره وخط اولنه رق برقالب سنجسنه
افراغی قابلدر دینلدکده ایلچی خان چونکه آیین جعفریه اوزره
مکهٔ مکرمه ده عقد جماعته محذور بیان ایتدیکز یا منفرداً
ادای صلوتلرنده بو ملاحظه ور کارد کلمیدر ائمهٔ اربعه دن
برینه اقتدا ویاخود منفرداً اداده بأس ومحذور یوقدر الحق
ملحوظ اولان محاذیر محراب مخصوصده عقد جماعت صورتنده در
ان شاء الله تعالی شاه حضرتلری بو خصوصلرده انصافانه
معامله بیورررلر دیو طرفیندن کلامه ختام ویرلمشدر

مجلس ثانی

مکالمه در سرای محسن زاده

یوم مزبورک فرداسی که ماه
مرقومک یکرمی یدنجی اثنین کونیدر مکالمهٔ مواد ایچون ینه
سرای مرقومده عقد جمعیت اولنمق اوزره موحی الیهم ایلچی
خانی دعوت ایتملریله صورت اجابت اظهار ایتمشیکن سحری
مهماندار مصطفی اغا ایلی ومعیتنده اولان بکزاده لردن برینی
متعاقبا رئیس الکتاب اسمعیل افندینک خانه سنه کوندروب
مکالمه اولنه حق موادی بر دخی مابینمزده باشقه جه مکالمه
ومذاکره یه محتاج اولماغله بوکون ملاقاتی ایله بر یره
کلوب بو خصوصلری ملاحظه ایتمک اوزره یوز بوکون بزی عفو
بیورسونلر دیو اعتذار کونه تعلل اظهار ایتمکله مکالمه یه مأمور
اولان وزیر مشار الیه وعلمای اعلام حضرتلری دونکی کوندن
مدعو اولملریله انلردن هر برلری کیمی اسکداردن کیمی
سائر مسافهٔ قصوادن کلوبده خان حضرتلرینک تشریف
ایتملریله بر وجهله مناسب اولمیوب وخان حضرتلریله
ملاجله بریره ده اولدقلری حسبیله بیلدنده ایده جکلری

مذاکره

مذاکره هر وقتده ممکن و بوکون بعد المکالمه عودتلرنده
ینه مذاکره لرینه وقت مساعد اولمغله بو عذرلری چندان
سمع قبوله شایان اولمدیغندن پاشش بو اعذاری پس انداخته
ایدوب بهرحال تشریف ایتملو درلرجوابیله مهماندار مومی الیه
و کندی ادمیسی ایلچی خان طرفنه ارجاع و وزیر مشار الیه
و علمای اعلام افندیلر وقت موعودده محلّ مرقومده جمع اولوب
ایلچی خانک کلمسنه انتظار اثناسنده ینه مهماندار مصطفی اغا
کلوب ایلچی خانه نجه اولدی و نیچون کلمدی دیو استعلام
اولندقده خان مومی الیه برقاج خصوصدن اغبرار و بوکون
کلمامک اوزره اصرار ایلدی باعث اغبرار اولان کیفیتلردن
بری بو که مکالمه یه ابتدا اولندیغی کون واقع اولان کثرت
امطار اوکون عضویمزی موجب عذر قوی اولوب و اول
حالتده عزیمتمز مورث خفّت و حقارت ایکن مجرد قصد
تحقیر ایله بری دخی بو که مقتضای رتبه و شانمز اوزره
علی پاشا حضرتلری بزی اوطه سندن طشره استقبال اتمک
لازم ایکن بو رسمه رعایت ایتمدیلر و بونلردن قطع نظر
هر زمان بزمی کیده لم برکره ده انلر بزم یانمزه کلسه لر
نه اولوردی دیه رک هم بر مقدار اکراهنده ترقی و هم
بر دفعه دخی کندی طرفنه وارلمق امنیّه سنده اولدیغنی
اشعار ایلدی دیو مهماندار مومی الیه مصطفی اغا تقریر
ایتمکله تکرار جمله افندیلر حضراتنک و وزیر مشار الیه حضرتلرینک
و سائر افندیلرک محلّ مکالمه ده مجتمع و حاضر و مدت وافره
دن بر و لندونک کلمه سنه مترقب و منتظر اولدقلرینی اخبار

وینه کلمیوب اصراری صورتنده برودته مؤدی برحالت ظهوریدی
تفهیم واشعار ایچون مهماندار موحی الیه ینه ایلچی خان طرفنه
اعاده و وزیر مشار الیه طرفلرندن تکرار دعوتی ضمننده سلام
اغالری ارسال اولنمغله بعد اللتیا والتی بین الصلاتین
معیتنده اولان ملالر ایله محل مکالمه یه کلمک اوزره اولد
اولدیغنک ایلرو خبرینی کوندرمک ایله چونکه اولکی مجلسده
کویا استقبال واکرامنده قصور اولندیغنی اشعار ایلمش
بو دفعه علمای اعلام افندیلر حضراتنک رأیی واستصوابلریله
وزیر مشار الیه اوده قپوسندن طشره ده و رئیس افندی
دخی یوقرو نردبان باشنده و بکلکچی افندی و راغب افندی
معا آشغی نردبان باشنده استقبال ایتملری مناسب
کورلمکله خان کلدیکنده اسلوب مذکور اوزره معامله
بالمجامله اولنان لوازم رسمیه و مراسم عادیه مراعاتندن
صکره مکالمه ومذاکره یه مبادرت وطرفینک معتمدلری
ماده سی درا اولنوب جعده قیل وقال مادهٔ مرقومه بو وجهله
قرارداده اولمشدر که ایکی دولتک اتحاد واتفاقنی
جمله یه اشاعت وبوندن بشقه مصلحت لازمه لرینی رؤیت
ایچون اوچ سنه ده بر تبدیل اولنمق اوزره درگاه عالی
قپوجی باشیلرندن میر علم رتبه سیله بر معین قپوجی باشی
تعیین اولنوب اصفهانده اقامت و حجاجلرینک ضروری
شام طرفندن عزیمتلری سنه لرنده موحی الیهک کتخداسی
ایران سرکرده سی ایله دحا و امام علی طریقلرندن
کیدلدیکی سنه لرده دخی بر معین آدمیسی میر الحاجلری ایله

غزنجه

عزیمت کیدوب کله وکذلک ایران معتمدلرندن دخی برکمسنه
کلوب دار السلطنهٔ عظمی ده اقامت ایلیه وهر طرف مسافه
لرینک کفایت مقداری مصرفلرینی کوره‌لر دیو شروط
وبو صورته افراغ اولنه قدنصکره اسارا ماده‌سی مذاکره
سنه شروع وبر مقدار مکالمه ومذاکره وطرفیندن رد وقبوله
دائر بعض محاوره‌دن صکره بیع شرالرینک منعی وترسانهٔ
عامره‌ده ویهود ونصارا یدلرنده بولنانلرک تخلیصی وماعدا
سنک طرفینک معتمدلری دار سلطنه‌لرده اقامتلرندنصکره
تدریجی صورت بولمه‌سی فی الجمله قلمه النه قده ایلچی خان کلامه
اغاز ایدوب بو ماده‌نک دخی مذاکره وملاحظه‌یه تحملی
اولوب وجدان وقتک مساعده‌سی قالمامغله بوکون بو مقدار
ایله اکتفا اولنسون وهم ایکی دفعه در مجلس مکالمه سرایده
عقد اولنمغله بوندنصکره اولهجق جمعیتی مکان یوللو بر آخر
محلده ایتمک اولمزمی دیدیکنده رئیس افندی ایلچی خانک
بو کلامندن مرادی کندی اولدیغی سرایه وارلمق اول
اولدیغندن تغافل صورتنده خان حضرتلری کوزل بیوردیلر
ان شاء الله تعالی آتیه‌یی ینه حدایق خاصهٔ سلطانیه‌دن یشللی
زاده باغچه‌سنده یاخود بر غیری محلده ایده‌لم دیو تجاهل کونه
مقابله ایتدکده ایلچی خان بو سرای وجنابکزک بیوردیغکز
محل وحالا بزلره شفقت بیوریلان سرای بالجمله شوکتلو
پادشاه عالمپناه افندیمزک اولمغله بینلرنده بر فرق
اولمامقدن ناشی بو دفعه بزم اولدیغمز سرایه تشریف
بیورلسه نه مانع واردر دیمکله خوش ایمدی بقه‌لم ینه

جناب سعادتکز ایله خیرلشیلور دیو مجلس مرقومه دخی
ملایمت وانبساط ایله ختام ویریلوب ایلچی خان کتدکدنصکره
وزیر مشار الیه حضرتلری وعلمای کرام افندیلر وسائر مأمورلر
چونکه ایلچینک مرادی بودفعه دخی جمله ایله کندو طرفنه وارلمق
اولدیغنی تصریح ایلدی و واقعا سرای دخی شوکتلو کرامتلو
پادشاه عالمپناه افندیمز حضرتلرینک اولوب وکندولر دخی
بحسب الرساله مسافر حضرت شهریاری اوله قلرندن باشقه
بنه دولت علیه نک مصلحتی ضمننده طرفلرینه وارلمق
لابأس اولدیغنی تحقیق ایتمشلر ایدی **مجلس ثالث**
مکالمه در سرای عثمان پاشا در قدرغه لیمانی ماه مرقومک
یکرمی طقوزنجی چهارشنبه کونی مکالمه یه مأمور وزیر مشار الیه
وعلمای فخام افندیلر حضراتی وسائر مأمورلر جمله ایله ایلچی
خانک اولدیغی سرایه واریلوب اسرا ماده سندن مذاکره
یه مباشرت اولندقده ایلچی عبدالباقی خان دمعیتنده اولان
ملالر کلامه آغاز ایدوب شاهمز نادرشاهک شیخ الاسلام
سلمه السلام حضرتلرینه اولان مکتوبنده تحریر وتصریح اولندیغی
اوزره ایران اسراسندن دیار رومده کندو رضا ورغبتلریله
ازدواج اختیار ایدنلر عقده لرنده ابقا وازدواج واقامت
ایتمایندک شریعت مطهره اوزره استحلالری حرامدر انلر
بلاد وامصاردن هر نه محلده بولنورلر ایسه وطن ولایتلرینه
عودتلریچون رخصتی مشعر اوامر علیه اصدار اولنمق اوزره
شوکتلو پادشاه عالمپناه حضرتلرندن شاهمزک رجاسیدر
دیدکلرنده علمای اعلام افندیلر طرفلرندن وجه شرعی اوزره

جوابه قصد اولنوب او لوقتده طائفهٔ اعجامک مألوف اولدقلری
سبّ ورفض ایله اصحاب کرامه لرینه بناءً شریعت وغرّاهیه
اوزره حکملری مرتد حکمنده اولوب سبی واسترقاقلری مشروع
اولمق حسبیله هرکسک یدنده بولنان اسیرینه ملک یمینی
تعلق ایتمکله علی طریق الجبر ایادیٔ ناسدن بونلرک اخذ و
اطلاقلری شرعاً وعرفاً امر مشکلدر دیدکلرنده صدر ممالک
ابو القاسم ونادر شاهک امامی ملا علی اکبر امام ابو حنیفه
وامام شافعی حضرتلری اهل قبله یی تکفیر بیورممشلردر طوته لم
کافر اولمشلر کفرلری ظاهر سبّ در رفضلرینه ابتنا اولنه
جقدر بو صورتده طائفهٔ اعجامک فرداً فرداً اسباب ورافضی
اولدقلرینی اثبات نیجه ممکندر ولئن سلّمنا بو دخی ثابت
اولوب اعجام اسرااسنک مجموعی مرتد وکافر اولمش
اولسونلر وقت وقت دولت علیه روسی وفرنک قراللریله
مصالحه بیوردقلرنده ملوک کفره نک التماسیله بعض اسارا
ویریله کلدیکی دخی معلوم مدر شوکتلو قدرتلو پادشاه روی زمین
حضرتلرندن ایران شاهی نادر شاه افندیمز ایرانده اولان
بعض عجایز وضعفادن دیار رومده اولان اولاد واقاربی
اسیر اولنلرک اظهار عجز وانکسار ایله التماسلرینه بناءً بونلرک
سبیللری تخلیه اولنمه سنده مساعدهٔ علیهٔ خسروانه لرین رجا
ونیاز ایدر وبو خصوصی شفاهاً عرض وافاده یه مأمورلرز
شاهمزک بو مسئولنه مساعده بیورلمق کندوبی مسترحم قلمقدر
زیرا بو کیفیت بر صورت بولمدیغی حالده لاینقطع بر فتنهٔ
عظیمه یه مؤدی اوله جغی آشکار اولدیغندن باشقه بویله بر

بر فتنهٔ عظیمه نك دفعنی مشتمل مصلحت عامّه صمننده بو امره
مساعده می مشروعه در یوخسه عدم مساعده ایله فتنه امر قومه یی
اختیار وارتکاب می مشروعدر دیدکلرنده صورت لین وخشونتده
هر چند که شرعی وقانونی جوابلر ویرلدی بوطریقله حجاب اولمیوب
معظم امور یمزدن بری دخی بو ماده اولمغله شاهزادهٔ مسئولی
اوزره صورت پذیر اولمدقجه نائرهٔ فتنه منطفی اولمز کلامنده
اصرار وعناد وثامن خلفای عباسیه معتصم باللهك حکایهٔ
مشهوره سن ذکر وایراد ایلدیلر مجمل حکایت مرقومه مرسوم
کلك مورخین اولدیغی اوزره حکایت مرقومه نك اجمال تفصیلی
بو وجهله درکه ممالك وسیعهٔ رومدن هنوز مضبوط کفرهٔ سوم ایکن
الیوم العره اسمیله شهرت شعار عموریه کفارندن بر کافرك
یدنده خلیفه نك دار الملکندن بر مراهٔ شریفه اسیر اولوب
ایامدن برکون مالکی اولان کافر ملعون غضب وتهوریوزندن
مرقومه نك برك عذار سمنکونتی ضرب سیلی ایله نیلکون ایتدکنده
طائفهٔ ءبك غایت وقت اضطرارلرنده زبانکذار ایده کلدکلری
استغاثه لرندن وامعتصماه دیوکنده آه وفریادی پیوستهٔ
سمع شداد وعن ظهر الغیب خلیفه دن استمداد ایتدیکنی مالکی
اولان ملعون مسفور استماع ایتکله آغله آغله وامعتصماه
استغاثه سنه ایله ابلق آتلره بنسونده کلسون سنی تخلیص ایتسون
دیو مرقومه یی استهزا ایله ازعاج وسهام قهر وتوبیخه آماج
ایتمشیدی بوکیفیت دود مخارج افواه ومداخل اسماع ایدرك
برکون مجلس شراب اثناسنده معتصمك تلخابهٔ ریز ساغر
شعوری اولمغله النده بولنان کاسهٔ نیم کشیده یی ساقیسنه

96

اعاده و شریفهٔ مرقومه‌یی فک و تخلیص ایتمکله اتمام
ایتمامک اوزره کاسهٔ مزبوره‌نک محتویاتی حفظنی اراده ایدوب
درحال دار الخلافه‌ده موجود یتمش بیک مقداری جنود
ابلق سوار ایله قلعهٔ مزبوره محاصره‌سنه عزیمت و مدت
وافره محاصره و مشاجره‌دن صکره عنوةً فتح و تسخیر و درون
قلعه‌یه دخولنده مرقومه‌نک وامعتصماه لفظیله استغاثه
سنه جواب اولمق اوزره لبیک لبیک بعد التفحص مرقومه‌یی
بولوب قید اسردن تخلیص ایله بو منقبه‌یی صحایف روزکاره
تسطیر ایتمش ایدی بو حکایه‌یی ایراد و تمثیللرندن فی الجمله
سوء ادب کیفیتی تفهیم اولنمغله بو کلیک حضاری دولتینک
وکلاسی اولمقدن ناشی کویا مجلسمز مجلس سلطنت اولوب
بو مقوله مجالسده مراعات ادب لازم ایکن بو کونه تعبیرات
کستاخانه‌یه اقدامکزه بناءً بزه دخی اکرچه ارخای عنان کلام
اقتضا ایتمشدر لکن معاذیرمز بولندیغکز حسبیله مجبول
اولدیغمز شیمهٔ مروت سزلری تخجیل و افحامه مانع مبادرت
اولمشدر دیو حکیمانه توبیخ و تقریع ایله مقابله‌سنده اولنده
اولدقلرنده کفتار کستاخانه‌لرندن لحال انفعال و خجلت
ایله شرمسار و وقتی وافر استعفا و اعتذار ایتدیلر لکن صدر
محالک و ملا علی اکبرک بو حکایه‌یی ذکر و ایرادلرندن مراد
مجرد بو مادّه‌یه مساعده اولنمادیغه مقصود اولان مسالمه
و مصافاتک صورت بدیرا اولمیه‌جغنی ضمناً و صراحةً اشراب
و اشعار اولمغله مادّهٔ مرقومه‌نک مذاکره‌سی مجمع آخره تعلیق
ایله مجلسه ختام ویرلمشدر **مجلس رابع ایلچیان با امام اول**

حضرت شهریاری و رئیس الکتاب اسماعیل افندی چونکه اسارا
مادّه سنده طرفیندن قیل وقال اولنمغله اثنای جمعیتده بو صورت
مستحسنه یه افراغی قابل اولمامقدن ناشی عبد الباقی خانک
التماسیله بو خصوصی و مواد سائره یی تنهاجه مذاکره و مکالمه
ایچون ماه مبارک جمازی الاولینک غرّه سی سبت کونی موما
الیهما ایلچی خانه دار وب طرفیندن حال و حاطر سئوالندنصکره
خان موما الیه خلوت ایدوب بسط مقاله آغاز و مقدّما
دولت علیه نک مظهر احسانده فراوانی اولوب ویردکلری فراموش
ایتمیه جکی و همان کندویی رجال دولت علیه دن عدّ ایله دولت
علیه نک خیرخواهی اولدیغنی بر قاچ دفعه ایمان غلاظ و شداد ایله
تأیید ایتدکدنصکره اگر اصلاح ذات البین مراد دولت علیّه
ایسه بو ایشده بران اقدم ختام ویرلمکله بوقوللرینی برکون
اوّل اعاده وارجاعه همّت بیورسونلر نادرشاه ذاتنده
برسی الطبع آدم اولمغله مقدّما محاربه و مجادله وقتلرنده بکا
چندان اعتماد و اعتباری یوغدی و بنی هربار یانند تقریب دخی
ایتمز ایدی الحالة هذه بو اثناده بکا فی الجمله حسن ظنّی اولدیغندن
ناشی بنی بو ایشه مأمور ایلدی و بوندن اقدم وزیر مکرم سرعسکر
احمد پاشا حضرتلری عقد مصالحه یه مساعدهٔ همایونی مشعر مبارک
خطّ همایون ایله معنون فرمان عالیشان ایله مرخص تعیین
اولنوب شرفیافتهٔ صدور اولنان فرمان عالیشانک بر صورتی
شاه حضرتلرینه کوندرمشلر ایدی شمدی شاه مشار الیهک کندی
مرادی اوزره بو قوللرینه ایلدیکی امر و تنبیهه مغایر حرکت
ایدر ایسه م بو خصوصده احمد پاشا حضرتلری معرفتیله کورلمک اوزره

مشار

مشار الیه مرخص اولمشیکن شمدی نیچون مغایر ظهور ایلدی
دیو فی الجمله بکا اولان حسن ظنی سوء ظنه مبدل اولوب بنی
معرض تلفه کتوررلر بو موادّک اعظمی اساره مادّه‌سیدر وایران
اساری یوز اللی بیکه بالغ اولمق کرکدر بونلرده هیچ اولمدیغی
حالده بش اون بیک اسیر باری ویرلمک اقتضا ایدر لکن
دولت علیه‌نک هزار لطف وکرمنی کورمشم والیوم ینه دولت
علیه‌نک بر قولی حکمنده‌یم اکا بناً بو کیفیتدی غایت اسراردن
اولمق اوزره بیان واظهار ایدرم شمدی شو اسارا مادّه‌سی
شو جهله اولسه که ترسانهٔ عامره‌ده ویهود ونصارا ایدلرنده
اولنلر تخلیص وهر شو جهله اولور ایسه اولسون عملی الحساب
اوچ درت بیک مقداری اسارا جمع اولنسه دبو قوللریله‌می
کوندریلور یوخسه عقیب قوللرندنمی ارسال اولنور نه وجهله
مناسب کوریلور ایسه شاه ایران حضرتلرینه ایصال اولنوب
شمدیلک بو مقدار ایله شروطک اجراسنه مباشرت اولندی
بوندن صکره دخی مادّهٔ مرقومه‌نک کلیّت ایله اجراسنه
اهتمام اولنور دیو جواب ویرلسه وعجم اساراسنک بیع و
شراسی منع اولندیغی مبیّن ووطنلرینه رجعته اختیار ایدنلری
معرفت شرعیله اخذ وایصاله مأمور اولنلره تسلیم اولنمق
اوزره تنبیه وتأکیدی متضمن ممالک محروسه‌یه اوامر علیه اصدار
بیورلسه بو وجهله ایشک تمشیتنه بادی اولودی معتمدلر اقامتی
مادّه‌سی اولدی میرالحاج مادّه‌سنک محذوراتی معلومم اولوب
بن ملزم اولدم ایدی ایضاح ایدرک شاه حضرتلرینه عرض
واعلام ایدرم وجعفریه مذهبی ایله ارکان اربعه‌دن بر رکنده

عقد جماعت ایله ادای صلوتک دخی حالا بیانی بیورر دیفکر
و جمله محذوراتنی بن فهم و درک ایلدم بو ماده یه حین مکالمه ده
صدور و علماء علی اکبره مقتضای شرع اوزره جواب ویرسون
الحق حین مکالمه ده موعی الیهما بنم ایچون بو آدم یالکز دولت
علیه طرفنی طوته یور دیه جک مرتبه سکوت ایلمک بکا بر وجهله
مناسب دکلدر بناء علیه بن هر نه سویدر سم حقیقته حمل بیورلسون
دیو تفصیل کلام ایدوب انجامنده هنوز دردولتمداره وصولی
و نامهٔ مخالصت علامه یی مبارک رکاب همایون حضرت شهنشاهی یه
تسلیم ایلدوکمی نادرشاه حضرتلرینه اعلام ایلدم بو خصوص صدری
شتو یازاجغم کاغدلری سعادتلو قائم مقام پاشا حضرتلرینه
کوندررم منظورلری اولسون و شاه حضرتلری شمدی همدان
طرفلرنده در بغداده واروب کلنجه برقاج نفره منزل امری
احسان اولنسون دیو ختم کلام ایتمشیدی رفتن رئیس افندی
و بکلکجی افندی بسرای ایلچی خان و بعض مذاکرهٔ ایشان اسارا
ماده سی امور شرعیه دن اولوب بو صورتده افراغی مساعدهٔ شرع
شریفه انضمامنه موقوف و بو خصوص مکالمه یه مأمور علمای اعلام
افندیلر ایله نزد حضرت شیخ الاسلامیده مذاکره یه محتاج
اولدیغندن تاریخ ماه مبارک جمازی الاوّلک التنجی پنجشنبه کونی
علماء مشار الیهم و سائر مأمورین مادهٔ مرقومه یی کرکی کبی
اطرافیله مذاکره ایچون سماحتلو شیخ الاسلام افندی حضرتلرینک
سعادتخانه لرنده اجتماعه قرار ویرلمکله جمعیت مرقومه دن
مقدّمجه اثنای طریقدن اوغرانمق وجهی اوزره ایلچی خانه
واریلوب تنهاجه بر مقدار مذاکره ضمننده رئیس افندی بکلکجی

افندی

٩٨

افندی ایلچی خانک اولدیغی سرایه اوغرایوب کندوایله بعد
الملاقات بیوقاج کوندر جنابِ سعادتکز ایله کورشمکدن ناشی
بوکون آخر محله کیدیلور ایکن یولیمز بو طرفه دوشمکله مجدداً سزکله
دخی کورشوب سؤال خاطریکز مراسمنی اجرا دنصکره کیده لم دیو
کلندی انجق بوکونه مجلس مهیا اولمامغیچون بعض خصوص مذاکره
سنده باکس یوقدر لکن صدر ملاباسی دخی معاً بولنسه لر کوزل
اولوردی دینلدکده باقی خان خوب دیرسز بوبری صیانندر
دیو موی الیهمایی دعوت وانلر دخی کلدکلرنده تکرار کلامه اغاز
اولنوب سزلر ایرانک جمله اسراره السنهٔ اخباری سز و مجلسکره
کلانلر یعنی بزلر دخی دولت علیه نک جملهٔ اسراریدر بزم و سزک
مثللو کمسنه لرنیچه دوره محتاج که بریره کله و کلدکده حکمندرکه
ایکی مملکت کلزار ویاخود برشور وشرار اوله اکرچه دولت
علیه نک حقی و خلیفة الله اولدیغی ایران دولتنک دخی کیفیتی
معلوم انامدر انجق فذکر فان الذکری تنفع المؤمنین مفهو
منجه دولت علیه نک حالاتنی وایران جانبلرینک کیفیاتنی سزه
اجمالاً بیان ایده لم لتفتح القسطنطینیة لنعم الامیر امیرها ولنعم
الجیش جیشها حدیثی اوزره دولت علیه نک محدوحیتنه شهادت نبویه
وارد اولدیغندن باشقه لسان الحقیقه اولان شیخ اکبر حضرتلری
الشجرة النعمانیة فی الدولة العثمانیة نام کتابنی قبل الظهور بو
دولتک سلاطین بامکنت ووزراو علمای پرمنقبتلری
بیاننده تالیف و تصنیف ایدوب وانها صاحبة العلامة
فاتحة القیمة دیو لواء رسول الله دیو دولتک قیامته دک بقاسنه
اسارت ایلمشدر بناء علیه دولت علیه کمسنه دن مملکت غصب

ایتمیوب ابتدا ظهورندن جاهدوا فی سبیل الله حق جهاده
نصّنه تبعیّة کفار ایله مجاهده ایدرک سلطان البحرین وخا
خاقان البرین اولمشدر دنیلوب کفار ایله اولان وقایعدن
سلیمان پاشای غازینک وقعه سی وغزای خداوندکار
حضرتلرینک قوسوه وقعه سی واکره فاتحی سلطان محمد
مرحومک مهاج غزاسی وبعض غزوات مشهوره بیان وبوآنه
دک یوز کره یوز بیکدن متجاوز کفار بو دولتک طعمهٔ شمشیر
آتشباری اولمشدر بو وجه اوزره اساسی تقوی ایله مؤسس
اولمق حسبیله متجر بر دولت اولوب درتیوز اللی سنه دن برو
کتدکجه راسخ البنیان ومشایخ الارکان اولمقده در ووقت
وقته دهننه نسقه اصابت ایتمدن جناب بحره کدر کلمیوب بوسیم
اوزره خلیفه الله اولدیغی متعین اولمغله بو دولته منتسب
وملحق اولنلر مسرور وخلافنده بولنانلر مرذول ومقهور اوله
کلدیکی عالمده مشهور در ایران دولتلری بوکونه جهاد ایله ظهور
ایتمیوب الملک لمن غلب مضمونی اوزره زن بیوفای دنیا ختلو
ایکی ده بر ده بر کسنه یی داماد ایدرک ودستمال کبی الدن اله
کچه رک شمدیکی حالده نادر شاه جنابنده قرار ایلدی ولی النعم
عالم پادشاه اکرم افندیمز حضرتلری تعظیم لامر الله وشفقت
علی خلق الله لوازمنه مظهر اولمق حسبیله نادرشاهک ایران اهالی
سنی سنّت وجماعت طریقلرینه ادخال ایلمکده ظهوره کلان
همّت صادقه وعزیمت لایقه سین استماع بیوردقجه ضمیر آیینه
نظرلری مشار الیه طرفنه منجذب اولوب شاهلغی اهتماملریله
تمشیت
نظامنی بولمق حاللری مراد همایونلری اولدیغی بو بابده

کارینه ممکن مرتبه مساعدهٔ خسروانه‌لری مبذول بیورلمق
صمیم درونلری ایدیکی توجهات همایونلرندن بز قوللرینه اوله‌بور
وبز سزدیکی حالده شرکای سلطنت سز یعنی شاهک اقبالی
اقبالکز و ادباری ادباریکزدر بونی سز زیاده ملاحظه‌یه محتاج
بو مقدمه‌لر معلومکز اولدقدنصکره سزه افاده اولنورکه بو قدر
مدتدن برو شرق و غرب ملوکنه ویریلان عهدنامه‌لرده بنجه‌بز وطلر
وابرنده مذهب لفظی یوقدر و بو لفظ سزه دخی نقیصه‌در بو لفظدن
کچلسون برکونه تعبیر ایله اوماده دخی اتمام اولنسون بو طرفدن
مراد اولنور ایسه سزه کاغدلر ویریلوب نادرشاهک شاه و شاهنشاه
عنوان ویریله‌رک خلیفة الله حضرتلری شاهنشاهی تبریک بیورمشلردر
کندو یه مطیع اولنلر عزیز و خلافنده بولنانلر رذیل اولور دیو
تصریح اولنسه بونی اطراف و اوساط ایرانده خلقه اظهار ایدرز بزی چوق
تقویت ایدر و بونک اثاری پیدرپی ظهور ملاحظه ایلک
غرض مسلمین بیننده اولان نزاع و خصام رفع اولوب اسلامک
صیت و صداسی عالمگیر اولسون دیمکدر دینلدکده اخوندلر و باقی
خانی جمله‌سنی تصدیق ایدوب بعض اجوبه و اسئله کذاران ایلدکدنصکره
غرضکز اصلاح ایسه بویله اولور آخر ایسه بلمزز دینلدی و افر
اعتذار ایلدیلر بالآخره عظیم ملایمتده قالوب حتی بکلکجی افندی
قوللری جعفری لفظی ذکر اولنماق اوزره خاتمهٔ مجلس فاتحهٔ شریفه
قرائت ایدلم دیدکده بوندن بویله اوجاق مجلسده بو ماده‌یه دخی
ختام ویرلمک اوزره مومی الیهما مذاکره‌لرینه انجام ویرمشلر ایدی
مجلس خامس مکالمه در سرای محسن زاده ماه مزبورک یدنجی
پنجشنبه کونی مکالمه‌یه مأمور وزیر علی پاشا حضرتلری و علمای اعلام

افندیلر وسائر مأمورین افندیلر ایلچی عبد الباقی خان ومعیتنده اولان
ملالر ایله سرای مرقومده بعد الاجتماع موما الیهم علما افندیلر وسائر
مأمورین طرفلرندن بر مقتضای مقام فتح کلام برله بحمد الله تعالی
دوستانه معامله ایله مواد ثلثه مکالمه اولنوب لایق اولدیغی وجه
اوزره قرین ختام اولدی مکۀ مکرمه ده جعفری مذهبی اوزره نمازه
وسائر نسکه دائر خصوصلر چونکه خلقک مألوف اولمدیغی معنادر
او ماده همان اهل ایرانه بردرلو تعرض اولنمیه دیو مجملا ذکر اولنمق
طرفینه اولی واوفق ومناسبی دخی همان بو مقدار ایله اکتفا
وایشده ختام ویرلمکدر دینلدکده ایلچی خان دخی کلامه ابتدا ووشاه
لرینک رجامند اولدیغی خصوصه مساعده بیورلمق رجاسنده اصرار
ایلدیلر علما افندیلر وسائرلری شرعی وعرفی اجوبۀ مسکته ایله بر
مقدار مقابله ایلدکلرندنصکره عبد الباقیخان جمله ایراد اولنان
کلام صحیحدر لکن بز دخی بو بابده رجا ونیازه مأمورلرز وما‌مور
معذوردر مادۀ مرقومه بر قالبه افراغ اولنسونکه بز دخی محلنده
جوابه قادر وجوابمز دخی مسموع اوله کرم بیورک سزلر وبزلرینه
بوکون تنهاجه ملاحظه ایده لم دیدکلرینه بناءً آنلری وزیرشاد
الیه ایله اولدقلری اوده ده ترک ودولت علیه مأمورلری ینه سرای
مرقومده بر باشقه اوده یه واروب کندی بینلرنده بر مقدار
طرح محاوره دنصکره ایلچیانه کوسترلمک ایچون بر صورت تحریر
وغایت ما فی الباب انجق بو مقداره مساعده ممکندر ودخی شیخ
الاسلام افندی حضرتلرینه عرض واستفاده دنصکره افتا
بیورلر ایسه تنفیذ اولنور دیو صورت مذکور ایلچیلرک اولدیغی
اوده یه کوندرلمکله بعد النظر شاهزک بو خصوص ایچون رجامند

اولدقلری سنه لر مذهب جعفری و ارکان اربعهٔ بیت مکرمه
دن محل تعیینی و عقد جماعت ربواوج ماده بر محلّه درج ایله
مجملا بر کیفیت اولوب و مقصود بالذات اولان موادک
تفظلری دخی ذکر اولنماش ظاهرا بو ماده لره بن تمسک
ویرسم گرک بو اسلوب اوزره نتیجه تمسک ویره یم ویرمک دخی
وسعمده دکلدر و ایشک تمشیتنی التزم بو کیفیت کبی ملاحظه اولنسون
ان شا الله تعالی بر قالبه افراغ اولنور دیو ایلچی خان ظاهرده
بو وجهله ایراد جواب و رئیس افندی و بکلکجی افندی و راغب افندی
تنهاجه طرفنه واروب ملادن حالی بر مذاکره اولنمق خصوصنی سرا
اشراب ایلدی و بر مقدار دخی ملاحظه اولنسون دیمللریله دفع
مجلس اولنوب مواد مذکوره دن لا اقل منفرداً و جماعت ایله
جعفری مذهبی اوزره نمازلرینه تعرض اولنمیه تقطلرینی استدکلری
سیاق کلام و تعبیر و تقریرلرندن متفهم اولدی **رفتن موحی الیهم**
بنزد ایلچی خان و مقاولهٔ ایشان چونکه مجلس مزبورده ایلچی خان
موحی الیهم رئیس افندی و بکلکجی افندی و راغب افندینک
تنهاجه مذاکره ایچون طرفنه وارملرینی مراد ایتدیکی یوم مزبورک
ایرته سی موحی الیهم بر وجه محرر ایلچی خانک اولدیغی سرایه وارده
ایشک طرفینه خیرلو اولدیغی افهام و ابراز ایتدکلرنده خان موحی
الیه دخی بن دولت علیه نک اوته دن برو بر ورده نعم نظر عنایت
و کرمی اولوب بو امرک طرفینه خیرلو اولدیغی وجه اوزره
و کمال متانت و استحکام ایله اتمامنه خواهانم لکن شاهمز
نادر شاه طرف دولت علیه دن استدعا ایلدیکی مواده
شرعا بر هجنت و محذور اولوب اولمدیغنی مقدما علمای ایراندن

استفتا واستخبار ایتمش ایدی جملەسی متفق الکلم اولدقلری
حالده مواد مذکورده قطعا محذور شرعی اولمدیغن تحقیق وتفهیم
ایتدکلرندن باشقه بو مسئولاتک اسعافنی مشروط طرف دولت
علیه‌دن رخصتنامهٔ همایون دخی شرف صدور بولمغین بو ماده
لرده قطعا بأس محذور اولمدیغنی کندی اعتقادنده جزم
وتصدیق ایتمکله شمدی شاه مشار الیهک تحریر وخواهشنه اداٴ
مغایرت ایله مخالف بر ماده‌یی بن قبول ایتسم ذکر اولندیغی وجه
اوزره جزم واعتقادنه بناءً بو ماده‌ده شرعا حنث اولمیوب
ودولت علیه‌دن دخی مساعده درکار ایکن بو تحریف وتغییرندن
اقتضا ایتدی دیو بنی مؤاخذه ایده جکدر باخصوص دولت علیه
طرفنه اولا تعلق قدیم حسبیله دولت علیه ایله شاه بیننده مصالحه
صورتی درمیان اولنجیه دک اکثر امورده بنی هدف طعن وتعریض
ایدرک نیجه کلمات عتاب آمیز ایله تکدیری التزام ایتمشدی
دیدکده ایران علماسنک کندولره اولان تفهیم وتلقینلری
ماده‌سنه دولت علیه علماسنک جوابلری شافی وکافی اولوب
قالدیکه دولت علیه‌نک رخصتی خصوصی بو بابده ضرر اولان
رخصتنامهٔ همایونده مکه مکرمه‌ده تعیین مکان وعقد جماعت
وطریقهٔ جعفریه‌نک مذاهب اربعه‌یه خامس اولمق اوزره
قرار داده اولمسی مسطور اولمیوب مجرد جعفریه ماده‌سنه دخل
تعرض اولنمامق دیو تصریح واسارا ماده‌سی دخی حالا قرارداده
اولان اسلوب اوزره اولمیوب مجرد طرفینک یدلرنده بولنان
اسارانک اقامت وعزیمتلری کندی رضالرینه احاله اولنوب
وطنلرینه رغبت ایدنلره عدم ممانعت مقداریله اکتفا ومیرالحاج

ماده‌سی

ماده سی ایسه مجدداً کرده لفظیله تحریر اولنمشیدی الحالة هذه
مواد مرقومه یه بو طرفده ویریلان صورتلر بالجمله رخصتنامهٔ
همایون منطوقنده زیاده اولوب نقصان اولمامغله بو کیفیت
بنده جنابلرک شاه حضرتلرینک اراده لری اوزره امر مأموریتکزده
کمال سعی واقدامکزه دلیل اولور دینلدکده ویریلان اجوبهٔ
حکیمانه قبول ایتدم لکن چونکه مأموریتم بو صورت اوزره اولوب
واقتضاسنه کوره تبدیل وتغییرینه رخصتم اولمامغله خود بخود
قبولی متعسر تمسک ویرمکده عاجزم باری بو کیفیت طرف دولت
علیه دن ایراد اولنان محاذیر بیانیله شاهنه طرفنه تحریر وعجالة
ادارهٔ کلامه قادر بر قوللریله ارسال بیورلسون قرق کون
مقداری مدتده دک کیدر وکلور دیو ختام مصلحتی شاهی طرفنه
تحریر واعلامه احاله ایتدکده مسافهٔ طریق معلوم اولمغله التمش
یتمش کونه دک ایاب وذهاب متصور اولهدیغی مجدد ومحرر او
اولدیغندن باشقه ایش بو رتبه لره وارمش ایکن بهار بر ماده
ایچون تعویق وتأخیری دوست ودشمن بیننده نیجه قیل وقاله
مؤدی بر معنی اوله جغی شویله طورسون ایکی دولت علیه نک
مشاهیر رجال ومرخصلری ایش ختام رتبه سنه رسیده اولدقدن
صکره تجبر ماده یی بر صورته افراغ ایده میوب محللندن استیذانه
محتاج اولمشلر دیدیرمک دخی چندان مناسب اولمامغله بزم طرفدن
وملاحظه مزا اوزره دونکی کون افراغ اولندیغی صورت اوزره
قرار ویریلوب عهدنامهٔ همایون وشاه حضرتلرینک شانلرینه لایق
عنوان واکرام ایله تبریک سلطنتلرین مشعر وجناب سعادتلرینک
ادای رسم سفارتلرین مشتمل نامهٔ همایون تحریر وبو ماده ده

ملاحظه اولنان محاذير واعذار سعادتلو شيخ الاسلام حضرتلرى
طرفلرندن و وكيل مطلق حضرتلرى طرفندن بسط وتحرير وطرف
دولت عليه دن كيده ايلچى دخى جنابكز ايله معاً تسيير اولنوب
بو كيفيتلرى تحرير وتقريراً شاه حضرتلرينه تفهيم وبيان ايلديكنده
مقتضاى شيمهٔ رشد وانصافلرى اوزره قبول بيوره جقلرى
جاى اشتباه دكلدر ديلمكله ايلچى خان دونكى كون قلمه النان
صورتك تعبيراتى تبديل ومنفرداً كو جماعت ايله ادى صلوة
لفظى درج وبعض كلمات دخى ايراد اولنه رق احسان اولنديغى
عهدنامه همايون ونامهٔ همايون قلمه النوب صورتلرى بو مخلصه
ورفقامزه ارائت بيورلسه بز دخى مابينمزده بعض مذاكره وملاحظه
ايده رك اوله كه تقرير بيورلديغى اوزره بر صورت بوله ديو
كلامه ختام ويرلمشدر مجلس سادس مكالمهٔ درسراى مذكور
ماه مرقومك اون برنجى بازار ارتسى كونى على پاشا حضرتلرى
وعلماى اعلام وسائر مأمورين ايلچى خان ورفيقلريله محل مكالمه
اولان محسن زاده سراينده جمع اولوب بعد اداى الرسوم
چونكه مجلس سابقده عهدنامهٔ همايون ونامهٔ ملطفتمقرون
قلمه النوب بر صورتى كندولره ارائت وبيننده مذاكره
ومشورت وجهيله ختم كلام اولنمشيدى بناءً عليه ايلچى خان ورفقاسى
خطاباً كلامه اغاز اولنوب مجلس سابقمزده قرار ويرلديكى اوزره
نامهٔ همايون وعهدنامهٔ مسالمت نمون اكرچه هنوز قلمه النمامشدر
لكن تنظيم وتنسيق اولنان مواد ثلث سزلرده وبزلرده
مضبوط ومحرر اولوب مادهٔ اخرانك دخى نه رتبه يه دك تحريرنه
امكان اولديغى مذاكره اولنمغله عهدنامهٔ همايون كويا قلمه النمش

شايسته

102

مثابه سنده اولوب نامهٔ دخی شاه حضرتلرینک شاننه لایق ومقدما
شاهان صفویه یه یازیلان القابه اوزرینه زیاده وفایق القاب
وفقرات ایله تحریر اولنور ایمان بوندن بویله سز دخی بو ایشک
بران اقدم ختام پذیر اولمسنه اهتمام بیورک دینلدکده ایلچی خان
جوابه متصدی اولوب بو امرک بر ساعت مقدم اتمامی بزم
سزلردن زیاده مطلوبمز در انجق بعض خصوصده معذور اولدیغمزی
دخی سزلره بیان ایتمشیدک و بینمزده دخی بو کیفیتک هر طرفنی
ملاحظه وتأمل ایلدک بالاخره فکریمز بو شیئه منتهی اولدیکه بزم
ایشمز حصر عقلی ایله اوج شقه منحصر اولمغله بر جملهسنی بیان ایدهلم
سز قنغیسنی اختیار بیوررسکز بز اکا راضییز شقوق مرقومهدن
بری بودرکه شاه حضرتلرینک طرف دولت علیهدن مسؤلی اولان
موادّه بلا زیاده ونقصان تحریر وتوصیهسی اوزره مساعده
بیوریلوب وطرفمزدن دخی تمسک ویرلمکله بو طرفده مصلحته
ختام ویرلمکدر بر شقی دخی بر شقی دخی موادّ مرقومهدن بعضنه
بعضیسنده ملاحظه اولنان محذوراتی شاه حضرتلرینه اعلام
وجوابنه انتظار ایله بو طرفده مکث وتوقف ایتامز در
ویر شقی دخی بر وجه محرّر نامهٔ همایون وعهدنامهٔ همایون
تحریر قاقتمز ایله بزه معادل بر معتبر ایلچی وملالریمزه معادل
ایکی نفر فاضل ومعتبر افندیلر تعیین ومعا تسییر اولنمقدر
طرف دولت علیهدن قنغیسی اختیار بیوریلور ایسه اول
صورته قرار ویرلسون دیو خان موما الیه کلامنه انجام
ویردکده مکالمهیه مأمور علمای اعلام افندیلر وسائر مأمورلر
طرفلرندن دخی مقابله اولنوب هله صورت اولی یه امکان

اولمدیغی طرفیننک معلومی اولدیغی وکیفیت بو طرفدن اعلام
وجوابنه انتظار خصوصننک دخی مناسب اولمدیغی مجالس
سابقه ده مذاکره اولنمغله بونلرک تکرارینه حاجت یوق
قالدیغنه سق اخیر بو دخی منوال مشروح اوزره ایلچی خانلرینک
تعیینی و شوکتلو کرامتلو پادشاه اسلام پناه افندیمز حضرتلری
فرمان همایونلری اولور ایسه علمای اعلام حضراتندن دخی بلکه
ایکی معتبر فاضلک تسییرلری امکاننده اوله لکن بو تقدیرجه
دخی ایش بوجانبده تمشیت بذیر اولمیوب بالکلیه اول طرفه
توقفی کورنمکله یاری دوست و دشمن دولت عظیمه نک منتخب
رجالی بوقدر ایام اداره کلامدن صکره ینه ایشلرینه تمشیت
ویره مدیلر دیدرلمیوب ایشک ختام و تمشیتی اعلان و افهام
و بتخصیص قرار داده اولان ماده لرک اجراسنه وسیله اولمق
اوزره صورت بولان اوچ ماده یه باری بر تمسک ویرلمکه محتاج
سکز دینلدکده بزم مسئولمز اوزره نامۀ همایون تحریر و معتبر
ایلچی و معیتی ایله مطلوب اولان علما افندیلر تعیین و تسییر
اولنه قلری صورتنده ان شا الله الرحمن ایشک اول طرفده
ختام و اتمامنه جمله مز متعهدلرز الحق تمسک ویرلمکه بر طریقله
امکانمز یوقدر دیدکلرنده مقابله یرلره سو اوچ ماده که قرار
داده اولمشدر اولدیغی وجهله سزک دخی مقبول و مسلممز اولمغله
بوکا تمسک ویرلمکده نه باکس واردر و حقیقة تمسک ویرلمزک
فائده سی ینه طرفلریکزه راجعدر زیرا تمسک اخذ و اعطاسی ایشنک
فی الجمله ختامنه دلالت ایتمکله طرف دولت علیه دن دخی مواد
مذکوره اجراسنه مبادرت اولنوب طرفینه اطمئنان و اعتماد

حاصل اولودی لکن تمسک اولمدیغی حالده فرضا تعهدلریکزه
بناءً اعتماد حاصل اولمش دیه لم انجق مواد مرقومه اجراسنده
ضروری ینه تأخیر اقتضا ایدردیو تمسک ویرهلری خصوصنده
هرچند ابرام اولندی ایسه مفید اولمیوب بوکونه تمسک
ویرلمکه بهیچ وجهله قدرتمز یوقدر دیو دامن عجز واعتذاره
تشبث ایتدکلرندن ماعدا بو وجهله تأیید اعتذار ایتدیلرکه
بزم شاهمزک بر غریب مشربی اولمغله شمدی بو طریقله تمسک
ویردیکمز صورتده اول طرفه واردیغمزده ایشک تمشیتینه دائر
هرنه کونه کلام ایراد ایلسک صدق وحقیقته حمل ایتمیوب
ویردیکمز تمسکک نفوذینه دائر تموهات اغراض فهم ایدرک
ایشک عدم اتمامنه باعث اولور لطف وکرم بیوروب بو ابرامی
ایتمزسز بر کره بو ایشک طرف دولت ایتمشزدر ان شا الله تعالی
وفق دلخواه اوزره صورت پذیر اولوردیو ادعالرینی ایمان
غلاظ وشداد ایله تأکید وتأیید وبومنوال اوزره مساعده نیازیله
مجلسه ختام ویرلدی مجلس سابع مکالمه در سرای محسن زاده
ماه مرقومک اون التنجی سبت کونی وزیر علی پاشا حضرتلری
وعلما افندیلر وسائر مأمورین ینه سرای مزبورده ایلچی
خان ورفیقلری ایله جمع اولوب مراسم عادیه اجراسنده صکره
کیفیت درمیان اولنوب بعض مأمورلر ایلیشی اولندن آخرینه
دک ایراد وعلما مادسنه کلنجه امام افندی حضرتلرینه عطف ایدوب
انلر بیلورلر دیو مجموعنی یاد ایلدکده ملالری سکوت دلین
اوزره حرکت ایدوب عبد الباقیخان بو ذکر اولنان کلام
جمله بزم سویلیه جکمز سنه لردر فی الحقیقه ایشلر بو مرتبه یه

کلمندرو نقص الامرده بحث ایلیورز دولت علیه ویلرلر ایسه
مساعده بیوریلان کیفیتدی نامه همایون شهریاریده بیان وبزه
همپایه بیوک ایلچی وعلمالریمزه مناسب عالملر ارسال بیورسونلر
ایشلر بمنه تعالی تمامدن صکره بو طرفدن عهدنامهٔ همایون کتوردیلر
وبعث اولنان ایلچی تصدیق نامه سنی اخذ ایلر ویاخود بینه مکالمه
اولندیغی اوزره عهدنامهٔ همایونی دخی تسلیم بیوررک اوته دن تصدیق
نامه سنی ان شا الله تعالی ینه دولت علیه ایلچیسنه ویریلور دیو
ایراد کلام ایلدی بعض مأمورلر ایلچی خانک یاننه واروب سرأجه
سوزیکز کوزل ظاهر بو وجه اوزره تمسک ویرسز دیدکده چونکه
موادک بعضیسنک محذوری وار و مساعده سنه امکان اولمدیغی
بلدک مواد تمام اولمدیغی صورتده نیجه تمسک ویره یلم بو بابده
عجز وعذریمی بالجمله سزلره بیان ایتمشیدم تمسکه نه حاجت
بونک تمام اولمدیغنی کونش کبی بیلورم و بو وجهله تصدیقنامه
سنی ویریلور تمسکه حاجت یوقدر دیو ینه سرأ طرفندن خیلی
مکالمه اولنمقده ملا علی اکبر بوکون محرمک مرتحله مقارنه سی کونیدر
عندمزده نحس عظیمدر بوکون بو مقدار ایله اکتفا ایدوب
ان شا الله الرحمن بازار ایرتسی کونی ینه جمع اولالم و بو امر خیری
انجاملک بو وجه اوزره ختامنه فاتحه اوقیه لم دیو مجلس مرقومه
دخی بو مقدار ایله ختام ویرلدی **مجلس ثامن مکالمه در**
سرای مزبور ماه مزبورک اوسکزنجی کونی که اثنین کونیدر
بالجمله مأمورین وایلچی خان و رفقاسی ینه محسن زاده سراینده
جمع اولوب بمنه سبحانه بعدازین میانه ده قیل وقالی مقتضی
حالت قالمامغله بوکون جنابلریکزایله بر مقدار صحبت رسمیه

بعد شکر الختام المرام بر فاتحهٔ شریفه اوقیه‌لم دیو بعض مأمورینٔ
کلامه اغاز ایتمکله ایلچی خان و ملالری کمال بشاشت وانبساط
اظهاریله بحمده سبحانه بو بابده طرفیندن مأمور اولنلرکه صدق
نیّت وصفای طویتلریله بو امر عظیم احسن وجهله صورت
بولدی بز شاهمزک ابتدا ظهورندن برو نصب عین ومقصد
اقصی سی اهل اسلام بیننده صوری ومعنوی باعث تنافس
وتباغض اولان حالتی برطرف ایدوب منقبت خلافت کبری
وخدمت حرمین شریفین عظمی ایله موصوف اولان دولت علیهٔ
عثمانیه ایله طرح وفاق واتحاد وبلکه هرحالده مرادی دولت
علیه یه اعتضاد واستناد ایدی الحمد لله بو امنیّهٔ سنیّه نک
جلوه کر منصّهٔ ظهور اولمه سی کلدی کورندی بعد الیوم شوکتلو
کرامتلو پادشاه اسلام پناه افندیمز حضرتلرندن شاهمزک
دیرزم رجا ونیازمز بودر که ایران دولتنی دخی کندی دولت
علیه لرندن بر شعبه بیلوب وشاهمزی دخی تاتار خان حضرتلری
منزله سنده بر مخلص وصداقتکارلری عدّ بیوروب هر خصوصده
منظور نظر عاطفت خسروانه لری اوله لم دیو قتی وافر اظهار
تذلّل واعلان سرور وبشاشته دائر سرد کلام وبر مقدار دخی
آفاقی صحبتلردن صکره صدر الممالک میرزا ابو القاسم دست
برافراشته درکاه صمدیت اولوب کمال سوز وکداز وکلمات
رقت انکیز نیار ایله ابتدا قدرتلو مهابتلو پادشاه روی زمین
خلّدت خلافته الی یوم الدین حضرتلرینک دوام عمر ودولت
وفزونئ فر وسطوتلری دعواتنی علی ما ینبغی اداد نصکره
کندو شاهی نادر شاهک دخی دعوات خیریه سیله اداء ادعیهٔ

ذمّت وختام مصلحت فاتحهٔ شریف قرائت ایدوب بعده امام
اول شهریاری سماحتلو صاحب افندی حضرتلری وضی کذلك درگاه
جنابی چاره سازه رفع ایدی تضرع ونیاز برله نقرات صفحات
دعوات عمر ودولت حضرت جهانداری ایله تزیین طاق اجابت
وتهییج فیوضات استجابت وبعده اندخی قرائت ام الکتاب
ایله مجلس خیرانجام سکی الختام ببوررمشلردر فلله الحمد والمنة

رفتن رئیس الکتاب اسمعیل افندی وبکلیجی افندی وراغب افندی بنزد ایلچی خان ومناقشهٔ ایشان درخصوص تمسك

چونکه ایلچی خان منوال محرّر اوزره تمسك ویرمکده عجز وعذری
ظاهر اولدیغنه بناءً مجالس سابقه ده مسطور اولدیغی وجهله
ختام مکالمیه فاتحه قرائت اولنمدی لکن بعض مأمورین
قوللری تمسك حصوصنده هم ایلچی خانك ملاحظه سنه منافی
اولمامق فی الجملهٔ تمسك صورتنده اولمق وجهی اوزره طرفینك
دخی رجالی مهرلمك شرطیله حفظ مقال ایچون برصورت ترتیب
ومکالمه یه مأمور علمای اعلام افندیلر ایله بعد المذاکره رئیس
افندی وبکلیجی افندی وراغب افندی ماه مرقومك یکرمنجی
جهارشنبه کونی ایلچی خانك اولدیغی سرایه واروب صورت
مرقومه یی مومی الیهه وملّالرینه قرائت وارائت وبوترتیب
جنابلریکزك ملاحظه لرینه کوره تمسك صورتنده اولمیوب
مجرد حفظ مقال وقرارداده اولان موادّی ضبط وثبت ایچون
محض کونه برترتیب اولنوب ومجرّد جنابکزك مهرلرینه حصر
اولنمیوب بواوره طرف دولت علیه دن مأمورلر دخی مهرلمك
اوزره اولملریله فی الحقیقه اعتذار واجتناب ایدهکك تمسك

155

تمسك مقوله سندن اولمدیغندن باشقه محدّد بوندن مراد
حفظ مقال ایله قرار داده اولان موادك تمشیت واجراسنه
مباشرت اولنمقدر زیرا اوته دن برو قواعد دول معلوملکز
درکه بو مقوله مسالمه ومصافات اثناسنده بینلرنده قرارداده
اولان کیفیاتك طرفیندن قبولنی مشعر تمسك اخذ واعطاسی
امور واجبه دن اولوب ومیانه ده بوندن مقدم بر مادّه نك
اجراسنه مباشرت اولنه کلمامشدر بناءً علیه بینه معنیً نفعی سزلره
عاید اولمق وجهی ایله ترتیب مرقوم اوزره بر کاغد تحریر
اولنوب طرفینك مأمورلری مهرلدکلری حالده قطعا
تردّده ملاحظه اقتضا ایده جك ابحثت ومحذور اولمامق
کورکدر دینلدکده بینه اعذار سابقه لرینی تکرار وبو خصوصه
کندولره تکلیف اولنمامق اوزره کلمات نیازآمیزی
درکار ایتدکلرنده مومی الیهم دخی ضرورتی التسلیم بعض
معذرات بدیهیه ایرادیله الزام کونه مقابله ایتدکلرندن
صکره هله بوکون بوکیجه بزلره مهلت ویرك برکرّه دخی
کندو مابینمزده مذاکره وملاحظه ایده لم یارینکی کون طرفکزه
جوابنی کوندره لم دیو دفع مجلس اولنتدی ایرتسی کونه
خان مومی الیه وقعه نویسی اولان میرزا شفیع ایله بکنی عبد الحسین
بکی سحریجه رئیس الکتاب اسمعیل افندینك خانه سنه کوندروب
دونکی کون ارائت ایتدکلری کاغذ مرقومك مهرلنمه سی خصوصنی
بربرلریمز ایله مابینمزده دخی قتی وافر ملاحظه ومذاکره ایلدك
بالآخره بزلره کاغد مهرلمك بر وجهله مناسب اولمیوب وقالوب
امراءلرینه بناءً مهرلدیکمز صورتده طرفلریمزه عظیم وخامت

وشناعتی راجع اوله جغندن غیری مقدّا عرض وبیان ایدیلمز
وجه اوزره بلکه بوکیفیت ایشک عدم اتمامنه مؤدّی اوله
لطف ایتسونلر وکرم ایتسونلر بزی بو خصوصدن عفو بیورسونلر
اکر بو امرلری ایشک ختام واتماملرنده شبهه لرندن اقتضا
ایدرایسه شو کونه بو کونه یمین وقسم ایدرز که بو کیفیتده مظنّهٔ
اشتباه اوله جق حالت قالمامشدر وبزلر بونک اتمامنی تعهّد
التزام ایتمشز درحالدیکه قرار داده اولان موادّک اجراسی
خصوصی بو مادّه لردن میرالحاج تیسیری وطرفیندن معتمدلر
اقامتی بو ایکی مادّه یی شمدیکی حالده اجرا ایدیکز دیسک دخی
میرالحاج تیسیرینه بوسنه وقتک تحمّلی قالمیوب ومعتمد اقامتی
خود برلر اولطرفه وارد قدنصکره نظام بوله جق خصوصلردن
اولمغله بو مادّه لرک اجراسنده عدم مساعده ایله مقابله نک
نوعا برودتدن غیری بر لطفی اولمدیغی معلوملری ایدر انجق
اسارا مادّه سنه اثنای مکالمه ده قرار ویرلدیکی اوزره
مباشرته مساعده خصوصنی نیاز ایدرز بو مادّه یی تأخیر
بیورمسونلر زیرا بونک اجراسنه مبادرت هم جمله بیننده
ایشک ختامنه دلالت ایدر وهم شاهنزک غایة الغایه ممنو
نیتنی مستلزم بر حالت اولمغله بقیّه ایشلرک بر وجه سهولت
صورت بزیر اولمسنه علّت تامه اولور دیو خان مومی الیهک
ورفیقلرینک رجا ونیازده اولدقلرینی مرقوم خان میرزا
شفیع وعبدالحسین نک تقریر ایتدکلری مبارک پایهٔ
سریر خسروانه یه عرض وانها اولندقده بو مسئولدریهٔ دخی
مساعدهٔ همایون حضرت جهانبانی ارزانی بیورلمشدر اشاعت

اشاعت ختام مصلحت برجال دولت ومشورت بعض
کیفیت شاه مشار الیه ایله درمیان اولان امر مسالمه
ومصافاتک ایلچی موما الیه ورفقاسی ایله طرف دولت
علیه دن مأمورین وزیر مکرم علی پاشا حضرتلری وعلمای
اعلام افندیلر حضراتی وسائر مأمورینک بالذات مسطور ومحرر
مجالس عدیده ده مذکور مذاکره ومقاوله لرندن صکره
قرار داده اولان اساس موادینی جمله یه تفهیم واشاعت
ایچون ماه مبارک جمازی الاولینک یکرمی دردنجی بازار کونی
فرمان همایون جهانداری بیورلدیغی اوزره فضیلتلو سماحتلو
شیخ الاسلام افندی وصدرین محترمین ومعزوللری وپایه
لولری ونقیب الاشراف وسائر علمای اعلام افندیلر
ووزیر مشار الیه حضرتلری واوجاق اغالری وبالجمله
رجال دولت علیه سعادتلو قائمقامی پاشا حضرتلرینک
سراینده عقد جمعیت وابتدا نادرشاه قبلندن مبارک
رکاب کامیاب خسروانه یه عرض اولنان نامه سی جملیه
ارائت وبعده ترجمه سنی وصدر اعظم حضرتلرینه وشیخ الاسلام
افندیه اولان مکتوبلرینک ترجمه لری قرائت وشاه مشار
الیهک عطوفت خسروانه دن مسئولی اولان مواد بالجمله
اطراف ولوازمی ایله بیان اولنوب نه وجهله مکالمه
ونه صورته افراغ اولندقلری کرکی کبی معلوملری اولندقدن
صکره وجوه مذکوره نک محاسن ومحاذیرندن خاطره
کلان نه ایسه سویلنسون دیو سماحتلو شیخ الاسلام
افندی وسعادتلو قائمقام پاشا حضرتلری طرفلرندن

بالجمله حضّار استنطاق اولندقلرنده مجموعی متفق الکلم
استحسان واستصواب ایدوب وخصوصا اسارا ماده سنده
شرعا وعقلا درکار اولان حسنیات و بوندن بویله مستلزم
اوله جغی وجوه منافع علما افندیلر طرفلرندن بر وجه
تفصیل جملیه تبیین وتفهیم اولندقده حضّار مجلس اولان
بالجمله صغار وکبار کمال تحسین وتصویب ایله دعای بقای
عمر و دولت حضرت شهریاری یه ابتدار ایتمشلر درحتی اسارای
مرقومه نک فی نفس الامر بیع وشرالرینک منع والغاسی
اولدیغندن بشقه ایچلرنده سادات دخی وار دردیو سویلدکلرین
استماع ایلدم دیو بینه علمادن بعضیلری ایراد ایلدیلر والحاصل
بو ماده نک دخی قرار داده اولدیغی وجه اوزره مساعده سنده
وجوه منافع پدیدار اولدیغی جمله نک جایگیر ضمیرلری اولوب
من جمیع الوجوه مستحسن ومستصوب کوردکلرندن صکره
بیع وشراسی منعی ایچون قلمه النان بیورلدی صورتی دخی
قرائت اولنغله بو کیفیتک دنیوی واخروی مستلزم محاسن
جمیله ومستوجب اجور جزیله بر امر خیر اولدیغی جمله سی اعتراف
ایدوب حتی انجالاتشق ثانی دفترداری اولان نخیفی افندی
فلله الحمد والمنّة آخر عمریمزده جنّت مجلسلرندن بویله بر مجلس
روحانیده بولندق دیو ادای مراسم تشکره مبادرت ایلدیلر
بعده ایاصوفیه کبیر شیخی افندی بقای عمر و دولت حضرت جهاندار
وفزونی فرّ وسطوت شهریاری دعواتیله مجلس مذکوره
فاتحه خوان ختام اولمشدر صافت رئیس الکتاب اسمعیل
افندی بابلجیان رقمزده خامه شسته رخرام اولدیغی اوزره

بوجنلر

جونکه عقد‌ی در میان اولان مصالحهٔ مسالمت انجام بکلا
بذیرای حسن ختام اولوب و دریای عظمت مدار خاقانی یه
بو مقوله تجدید مصافات و تمهید موالات ایچون وارد اولان
سفرا و ایلچیانه بعد ختام المرام مائدهٔ مهمان نوازی او وزره
نوازش و اکرام و تلطف و احترام دأب قدیم دولت ابدی
القیامدن اولمغله بناءً علیه ایلچیان شاه شار الیه حقلرنده
دخی وکلای سلطنت عظمی طرفلرندن مراسم معهوده نک
رعایتی وفر و شکوه دولت ذو الاقتدارک اظهار ورأتی پاینده
فرمان همایون حضرت جهانداری صادر اولمغله کویا طرفی
زاهر الشرف حضرت آصفیدن بو امر خیر انجامه بالوکاله
مأموریتنه بناءً ابتدا رئیس الکتاب وقت اسمعیل افندی
اورته کویده طرنقجی یالیسی دیمکله شهیر ساحلخانهٔ بهشت
نشانه ده ترتیب اسباب ضیافت وتکمیل قاعدهٔ اعزاز
وحرمت ایدوب اتمام لوازم احترامدن صکره ایلچی خانه
بر مصنع آلتون ساعت و بر مزین اسب کلکون حرکت
اهدا و معیتنده اولان ملایان و اون نفر بکزادکانه دخی
محلی مراتبهم اقمشهٔ نفیسه یی حاوی بوغچه‌لر اعطا وحق
مراسم اکرامی ایفا ایلمشدر ضیافت قائمقام پاشا
در فضای سعد آباد بعده چند روز مرورنده قائمقام
رکاب همایون کوپریلی زاده سعادتلو احمد پاشا حضرتلری
دخی کذلک اذن همایون حضرت جهانداری ایله فضای
نزهت افضای سعد آباده ضیافت عظمی ترتیب وصحرای
مذکوری انواع لوازم حشمت واقسام مراسم سطوت ایله

برتیب ایدوب ایلچی یان موحی الیهمی رسم معتاد دولت
روزره کمال توقیر اعزاز ایله دعوت وهر خصوصده لازمهٔ
نیمه دلنوازی یه رعایت اولندقدن صکره برطرفدن اظهار
شوکت ومهابت ضمننده احضار دوات طوب وتفنک ایله
ارائت دقایق هنر حرب وجنک وبرجانبدن دخی تفریح
مزاج الفت والفت وتنشیط دماغ مهر ومودت یوزندن
اقسام ساز سیر آهنک ایله اظهار صنایع اصحاب موسیقی
وچنک اولنمغله بیت دررزم چو آهنیم و دربزم چو موم
بر دوست مبارکیم وبر دشمن شوم نکته لری صدمات طوب
تله کوب ونغمات نامی دل آشوب ایله اسعاره اشراب
اولنور ایدی طعام دو هنکام یعنی ظهر وشام بالجمله آوانی
سیمین وظروف زرین ایله کشیده ومراسم اطعام سرحد
اختتام رسیده اولدقدن صکره وزیر مشار الیه طرفندن
ایلچی خانه مرصع هر برقبضهٔ خنجر مصنع وصحیح الحرکت بر قطعه
ساعت اهدا اثنای وداعده دخی قراجه جوقه یه قبلو بر خلعت
سمور فایض السرور ایلچی خانه وکذلک ایکی پوستین قاقم ملا یانه
وسرحدی صوفه قبلو اوچ ثوب خلعت قاقم دخی خان موحی الیهک
وقعه نویسی وبکی وکتخداسنه الباس وبالجمله معیتنده بولنان
خدمه وتبعه سنه دخی علی مراتبهم خلع فاخره اکساسی ایله
جمله سی تلطیف والباس اولندقلرندن ماعدا مزرکش رخت
وبساط ایله مزین ایلچی خانه بررأس وملایان موحی الیهما
دخی بر رأس اسب دلکش اعطا سیله وزیر مشار الیه
تکمیل شان دولت پاینده قصب السبق مضمار همت اولمندر

صلافت جناب فتوی پناه تقوی دستگاه سفرای نادرشاه

کرچه مشایخ اسلامیه حضراتنک بوندن السبق دریار
عیاپتمدار نخسروانه یه وارد اولان ایلچیان اعجامی
دعوت وضیافتلری مسبوق بالامثال اولان کیفیتلردن
اولمیوب لکن کرارًا و مرارًا رقمزدهٔ کلک بیان اولدیغی
اوزره سفرای مومی الیهمک مرسللری اولان نادرشاه
جنابنک محض توفیق حضرت احدیت ایله ممالک ایرانون
بدع سب ورفض ازالهسنده ظهوره کلان حسن همتی وظاهر
انقای طینت وصفای عقیدتی مشار الیهک شاهان اسلافندن
امتیازنی موجب واکرام واعزازنی مستوجب حالتلردن
اولوب ومع هذا ایلچیان مومی الیهمدن سالف الذکر صدر
ممالک ایران میرزا ابوالقاسم ورئیس علمای خراسان
ملا علی اکبر شاه مشار الیه طرفندن مکتوب رجا مصحوب ایله
کویا مخصوصًا جانب فضائل مناقب حضرت شیخ الاسلامی یه
مبعوث اولنه قلرندن ناشی حالا شرف افزای مسند والای
فتوی واریکه پیرای دار الحکم شریعت غرا اولان فضیلتلو
سماحتلو السید مصطفی افندی حضرتلری دخی ایلچی عبد الباقی
خان وملایان مار البیانی سلیمانیه جوارنده واقع فیض
باشی اقامت وشرفبخش مکانت اولدقلری دولتخانهلرینه
دعوت وبعد اجرای الرسوم ایلچیان طرفلرندن ذکری اتی
تحشیه متن مراملرینه دائر بسط مقدماته مبادرت اولنوب
بر مقدار اداره سبحهٔ مقال وتقلیب اوراق قیل وقال
اولنه قدنصکره مقتضای قاعدهٔ نوازی اوزره اتمام مراسم

ضیافت واطعام واکمال لوازم توقیر واکرام بر له مظهر اعزاز واحترام ویکه جائزه سمایه کام ومرام اولدیلر ضیافت

وزیر مکرم علی پاشا وسفیر معالی سمیر مصطفی پاشا

ضیافت حضرت شیخ الاسلامیدن چند روز صکره دخی وزیر مشار الیه کنج علی پاشا حضرتلری ایلچیان مومی الیهمی اسکدار جوارنده واقع مسافه اقامت اوزره اولدیغی ساحلخانه وبعده سفیر معالی سفیر ایران مصطفی پاشا معالی عنوان دخی آستانهٔ سعادتده واقع خانه لرینه دعوت وهر برلری مقتضای شان وزارت ولازمهٔ ناموس دولت اوزره مکمّل ومکلّف ضیافتلر ترتیب ولوازم توقیر واکرامی طونانمش آتلر اهدا اسیله تذییل وتذنیب ایتمشلردر بونلردن باشقه رکاب همایون حضرت جهانداریده بولنان کبار رجالدن دفتردار وکیلی سعد الله افندی واستانبول کمرکی امینی اولوب قائمقام پاشا حضرتلرینک کتخدا القلری خدمتنده اولان یکن محمد اغا وترسانهٔ عامره ومطبخ معموره امینلری مرتضی افندی ومصطفی افندی دخی یکان یکان ایلچیان مومی الیهمی دعوت وترتیب ضیافت ایتدیلر مصمّم ایکن اتمام لازمهٔ سفارت ایله عجالةً دعوتلری خصوصنده تیاز واستدعالرینه بناءً ذکر اولنان ضیافتلره وقتک مساعده سی اولمامغله رجال مومی الیهدن هر بری اثنای دعوتنده اهدا ایده جک هدیه سن ارساله مبادرت ایله طی سماط کلفت اولنمشدر

ایران ایلچیانک بعض ملتمساتندن اتمام امر مصالحه ونصافی

الثبو ماه جمادی الآخره نک سکزنجی جمعه ارتسی کونی رئیس الکتّاب

وقت

وقت اسمعیل افندی بکلکجی مصطفی افندی ایله مأموراً
ایلچی خانک اولدیغی سرایه واروب ایلچی موهی الیه و صدر
ابو القاسم و ملّا علی اکبر بر محلده اولدقلری حالده جمله سیله
بعد الملاقات ایلچی خان نیم لطیفه یوزندن سزکله دعوالریز
ظهور ایتمکله بز دخی جنابکزی دعوت ایلسک کرک ایدی
دیه رک اساراماده سن درمیان ایدوب ترسانه ده
اولنلر قالدی وکفره یهوددن هنوز فرد النماديه و بيع شرا
معرضندن اولنلر دخی حالا اصحابی یدلرنده افنان وخیزان
کزه یورلر طشره کیده جک اوامر علیه تحدی و شوایشر
بشویله و بوایش بویله دیو الکادائر خصوصلرک اجراسنده
تأخیر وقوعنی تقریر و مباشرت اولنان موادن دخی
نقصانلرینی ایراد ایلدکده اسارا خصوصی آخر موادن
زیاده دولت علیه نک مرادلریدر و جمله سنک اجراسنه
مباشرت اولنمشدر غایتی مصلحت وقتنه رعایت و عباد اللهی
صیانته دخی وقت اولنمق مقتضی اولدیغنه بناءً مواد مرقومه نک
بعضیسی هنوز ناتمام و بعضیسنه دخی شمدیلرده شروع
اولنمشدر و مرادیمز رکه دخی عرضلرینی صبا نندر
دینیلوب بو کیفیتلر وقعینده واقع اولان اعذارک بیانی
ایله کندولرک طرفلرندن تجسس اسواق یوللو ظهور
ایدن بعض حالاتک دخی نامناسب اولدیغی و سائر
ایرادی لازم کلان خصوصلری افاده ایله موهی الیهما
رئیس اسمعیل افندی بکلکجی افندی طرفلرندن جواب
ویرلدکده ذکر اولنان علل و اجوبه نک جمله سنی استصواب

وبو امور عنایت وشفقت شهنشاهیدن اولمغله اکا متعلق
موادّدن نقصان قلانلرینک تکمیلی وهنوز خصولنه مباشرت
وابتدار اولنانلرینک مباشرت وتتمیملری ایله بر آن اقدم جب
دلشاد بیورلماز موجود دیو متفق الکلمه نوع انبساطدن
بونلر هجت دولت علیه ایله تمام اولورانجق بو مصلحت خیریه نک
اتمامنی بزلر التزام ایلدک وبعونه تعالی تمام اولسه کرکدر
فاما التزامنز اوزره ختام مصلحته فاتحه قرائت اولنان خاتمه
مجلسنده ایشنک تمامی بنم رتبه مده بر ایلچی وعلماء رتبه لرنده
ایکی افندی ارسالنه مشروط ایدیکی معلومکز وکلمیدر تعیین
اولنه جق ایلچی وعلما افندیلر نه کونه ذواتدر هنوز بلنمدک
وبز دخی کیفیتی سزلره هنوز بلدیره مدک وفی الحقیقه مراد
ومقصود مز نه اولدیغنی تفهیم ایده مدک دیو بتکرار
ولی النعم عالم خلیفه روی زمین ظل الله افندیمز حضرتلری
طرفلرندن بر وزیر ومکالمه یه مأمور علمای اعلامک ایکیسی
ایرانه تعیین بیوریلوب مصالحهٔ خیریه یه اووجه اوزره نظام
وختام ویرلمیه محتاج ومقتضیدر وشاهمز دخی لسانا بو یولجه
تنبیه ایلدیلر دیدکلرینه بناءً تعیین بیوریله جق ایلچی وملاّ
خصوصلرنده اقتضای وقته وقانون دولت علیه یه کوره
معقول ومناسب وقواعده مطابق اجوبه ایله هر نه قدر
مقابله اولندی ایسه مجاب اولمدقلری اجلدن مومی الیهما
رئیس اسمعیل افندی وبکلکجی افندی استکشاف حاله مأمور
اولدقلری حسبیله بو مرتبه امرک وجهی طرفلرندن استیضاد
واستفهام اولنمغله صدر ابو القاسم سوزه اغاز ایدوب

مواکنه

بوانه دک تلمیحا وتصریحا کیفیتلر بیز اعلام وافهام اولنمشیدی
چونکه دخی اضحی استطلاب اولنه یور کیفیتک حقیقتی بویله درکه
نادرشاه جنابی شوکتلو مهابتلو خلیفهٔ روی زمین ظل الله
افندیمز حضرتلرینک رضای همایونلرینه موافق اولمق
واتمامنه تمشیت دولت علیه دن ویرلمک ملاحظه سنه
بناءً ایران تختنه جلوسی اختیار ایدوب بعد الجلوس بوکارک
استصوابی وشاهلغک تبریک وتهنیه سی حالاتنی مشتمل
جانب شهنشاهیدن نامهٔ همایون وبر معتبر ایلچی کلور حیانده
چونکه ظهور ایلمدی ابتدا بو کیفیت طرفمزدن رکاب همایونلرینه
انهاواخبار محوّل اولمق کرک لکن دولت علیه نک شان
وشوکتنه لایق کمسنه لر ارسالنه محتاجدر دیو بعد المذاکره
والمشاوره صدر ممالک وکندی امامی وفی الاصل علمای
ایرانک رئیسی ارسال اولنمغله قرار ویرلدی دیو ب
هر بری آخری وعقب ومعرضنده شویله بیان ایلدیلرکه
ایرانده صدر اولنلر ایران شاهندن ووکیل مطلقدن
ماعدا اسنک فوقنده وجمله نک مختاری وممالکتک اختیاری
وصحیح النسب اولدقلری حسبیله تماماً اشرافک نقابتی
وحرمین وعموماً اوقافک نظارتی کندولره مفوض
اولمغله شاهلر کریمه لرینی تزویج مراد ایلدکلرنده الجق
صدرلره ویروب آخره ویرمزلر ایرانده رتبهٔ صدارت
اشته بودر ممالک روحده مدرسه کیفیتنی مقدما علی قوشی
ترتیب ایدوب ابتدا خارج ایکنجی خارج وکذلک داخللر
دیه رک تنظیم ایلمشدر ایران تدریسی بویله دکلدر وطریق

و بقعه یه اعتبار یوقدر انده علومک متداولنده فایق
و حقیقة حملنک اعلمی و دائما افاده ایله مقید کمسنه یه
ملا و جمله نک افهمنه ملا باشی و رئیس علما درلر تماما مراتب
علمیه توجهی و اطرافه فتوی تفویضی انلره مخصوص صدر رئیس
المدرسین رتبه سی بویله ایکن بو ملا باشی یه امامت
شاهی دخی منضم اولمشدر بو ایکی رتبه بویلجه معلومکز اوله
بو مثابه ده اولان کمسنه لر آخر محله گتمک قاعده دکل ایکن
بزم ارسال اولنماز بر وجه محرر اقتضا و مأمور اولدیغی
صورتده بیاغی ایلچینک اوزرینه جلوس ایلچی دایلرینه مغایر
تختلرینه قعود رتبه لریمزه مخالف اولمق حسبیله بو خصوصه
نظام ویرلمک مراد اولنوب بالاخره خان حضرتلرینک رتب
والاسنه وزیر اعظمک رتبه سی دخی ضم و بو منوال اوزره
شاه دن ماعدا سائر مدار امور ایران اولان اوج
رأس رؤسا عتبۀ خلیفة اللهه ارسال اولندق بر جدید
سلطنتده راداب اوزره حرکت ایدر و بو طرف ایله قطعا
جنک و حرب بلمز و عهد جهتندن مملکت و عسکر و خزینه
طلب ایلمز سمدیکی حالده ایشنک تمشیت و تقویتی ایچون
خلیفه الله حضرتلری طرفندن مأمول و ملحوظ ایدروکندونک
استقرار سلطنتی و تنظیم و تنسیق امور مملکتی ایچون شاهلغی
تبریک و تسلیم بیاننی حاوی نامۀ همایون شهنشاهی ایله
طرف دولت علیه دن بر معتبر وزیرک ایرانه ارسالنه و مکا
مکالمه یه مأمور اولان علما حضراتندن ایکیسنک بیله گتمه لرینه
موقوف اولمغه مساعده سی نیاز اولنور و اولمدیغی صورتده

شاهنز

شاهزه بو دولت علیه نك لطف وكرمندن پابوس
اولمق اقتضا ایدر دیو حسن تعبیر ایله معناى موما الیه سالف
الذكر صدد افاده ایلچی خان دخی تصدیق وملا علی اكبر شاخ
ومال ویروب نهایتنده بزی مؤلف قلوب معرضنه قویوك
ویرایدی دولت علیه بمنه تعالی بو ایشلرده مساعده بیورر
انجق سؤال اولنوركه فرضا مساعده بیورلمسه ظاهرا
براضی دولت ایله محتاجلردر دیو موما الیهما رئیس افندی
وبكلكجی افندی طرفلرندن لطیفه ایراد اولندقده ایلچی خان
ینه لطیفه اولمق اوزره بلی هند پادشاهی ایله توافق
اولنور دیدكده نصكره لطیفه دن قطع نظر اكر یا نحزه وجه
محترز وزیر وذكر اولندیغی اوزره ایكی عالم تعیین
بیورلمز ایسه والله العظیم بر خطوه كیده لم دیدكده
بك معقول بو كیفیتلری اولیای نعم افندیلریمز حضراتنه
عرض ایده لم ینه جوابی افاده اولنور دینلدكده یارین
ان شاء الله تعالی سماحتلو شیخ الاسلام افندی حضرتلرینه
مدعوز انده دخی بو وجهله شفاها افاده ایلسم كرك دیو
كلامه ختام ویرلمشدر ایرته بازاركونی ضیافت اولمغین
موما الیهمانك وراغب افندینك خانه شیخ الاسلامیده
بولنماری قائمقام پاشانك طرفندن التماس مشار الیه ایله
تنبیه اولندیغنه بنائ مقدمجه واریلوب ایلچی خانك اشبو
دعوته دكلمكدن نكولی خبرینك ظهورینه تصادف وسببندن
سؤال اولندقده بو صالی كونی دیوان همایون ویرلمك
ایچون قائمقام طرفندن بزی دیوان عالیه ایلد دعوت

ایلدیلر ملتمسا تجزه هنوز مساعده بیورلمدی ظاهرا نامه‌یی
ویروب بزی قوغه‌لر کرک بن اتمام مرام سفیری‌یم اعزاز
واکرام اولمه دخی راضی‌یم بویله دعوته و دیوانه وارمق
بکا تهمتدر جوابی استماع اولنمغله بو حاده‌دن شیخ الاسلام
افندی وآنده اولان وجوه علما کمال مرتبه منفعل ومضطرب
اولدقلرندن بشقه دیوان عالی خصوصی دخی قالابرا اولمق
اوزره جمله اوجاقلره وسائر مأمورلره اعلان وتنبیه او
اونمقدن ناشی ایلچی موما الیهک بر وجه محرّر اوزره دیوانه
دخی کلمدیکی صورتده یالکز بو حالت حلق ارالسنده بر عظیم
کفتکویه سبب وعلّت اولور ملاحظه‌سیله جملیه داشت کلوب
تکرار دعوتی ایچون مکتوبی مشار الیه بکلکجی افندی وراغب
افندی بعد الثنا والتی مدعوارک جمله‌سی منقضبین کلدکلرنده
اجرای رسم قدومک اتامنه قاتلا تمقرزین همان خلوت طلب
وایران احوالنی ونادرشاه کیفیتنی بالمنا وبه ایراده اغاز
ایله ایلچی خان وصدر وملا دیدیلر که بر مدّتدن بروایرانده
حدوث ایدن رفض والحاد اهل اسلام بیننده نیجه ناهموار
کیفیته باعث اولمشیکن بحمد الله تعالی نادرشاهک آب همّت
وعزیمتیله ترانه فتنه الکبرجه منطفیه اولوب ممالک مرقومه
اهالیسندن سنّی الاصل اولنلر ممنون وبقیه ساده دیللر
خوفا من السیف منقاد اولمشلردر لکن رفض والحاد
هنوز نصب عین فؤادلری اولان بی نهایه عقارب تنک
درونلری نفاق شتّی ایله مالامال اولمق حسبیله بو بابده
نادرشاه حضرتلری اشبو دولت روزافزون جانبندن دخی

بعض

بعض کونه تمشیت وتقویت خصولنه منتظر ابو امرک اتمامیچون
عرضی بو طرفه استنادا ایلمکدر دیوب برکون مقدم موما الیهما
ایله اولان مجلسی بالتمام نقل ایلدکلریدن صکره مقدما تلویح
وتلمیح ایله وقت اشارت ایلدکلری اسرار تکرار کشف واظهاره
بو وجه اوزره ابتدار ایدوب دیدیلرکه شاهمزک ملکا ومذهبا
نظامی هنوز ناتمامدر دولت علیه طرفندن اعتادده شایان صاحب
شهامت امور خارجیه ده فایق الاقران بر وزیرکه بزاکا ایلچی
دیمیوب همان خروج دولت شاهی ویرزو وذوی المراتبدن
علم وفضل ایله معروف ومشخص ایکی عالم افندیلر ایرانه واروب
تبریک وتهنیهٔ شاهی مراسمین اجرا ایلدکلرندن نادرشاه بونلرک
قدوملری ایله مملکتی نظامنه مبادرت ایدوب واران افندیلرک
بریسنی منبره اصعادده خلفاء راشدین حضراتنک اسامی
سامیه لری یاد اولندقدن صکره ابتدا خلیفه اسد حضرتلرینک
وصکره کندونک ناملری بعد الایراد شاهمز اکا اقتدا ایله
صلوة جمعه یی ادا ایلدکدن صکره ینه کرسی یه صعود وفضا اهل
اهل سنتی ورد سورود ایدوب کره فزی ایله وزیر مرسل
مشار الیه دخی اقتضای وقت وحاله کوره حرکت ایلدکده
شاهمزکرک ایران نفاقلرینه وکرک ملوک اطرافه ایشته
دولت علیه بکا بو رسم اوزره صاحب چقمشدر دو دولتین
فیما بعد دولت واحده حکمنده اولمشدر دیوب ایشته تقویت
ویرسه کرک دیدکلرنده شیخ علی نام مشور تجیلری دخی بلکه
بو وسیله ایله فزوعده تقلد اولنان مذهبک اربعه دن
برینه نقله مسارعت اولنه دیدی والحاصل شاهمز دولت

علیه یه صادق الوالا اولمسنده کندوی خان عالیشان حضرتلرینک
معرضنده عرض ایلمک وخلقرینی مؤلفهٔ قلوب عدادنده صایمق
حالاتی ارالق ارالق اشبو افندیلر داعیلرینه اشعار
اولنمش ایدی بو کیفیتلر وگنج علی پاشا حضرتلری مقامنده
شاهمز ایله نماز عیده حاضر اراده سنده اولدیغنده هنوز
خلیفهٔ روی زمین حضرتلری بزم شاهلغزی تسلیم بیورمدیلر
انلرک بزم امامتمزه اقتدالری صحیح اولماز ان شا الله تعالی
بعد التسلیم بز انلرک امامترینه اقتدا ایدرز دیدیکی جوابی که
وزیر مشار الیه سزه سویلمک گرک ملاحظه بیورلسه شاهمزک
غرضی نه ایدوکی فهم اولنور دیو قتی وافر ملایمتسزلر ایراد
حتی شوکتلو افندیمز حضرتلرینه بز خلیفهٔ روی زمین وظل الله
فی الارضین دیرز ملک وسلطان دیمکه اللهدن قورقارز
کلاملرینی دخی تکرار ایدوب بعده صدر تألیف قلوبه اهتمام
لازم دکلمیدر ومسئولاتمز خلاف شرعمیدر ونادر شاهک
موفق اولدیغی امر چونکه مسبوق بالمثل دکلدر بو بابده
دولت علیه دخی قانونه باقمیوب اقتضاسنه کوره حرکت
ایلملرنده بأس وارمیدر دیو شیخ الاسلام حضرتلرندن
استفسار یوللو سؤال واستدیکم افندیلر تعیین اولنمدقجه
بوره دن گیتمم دیدکده انلر دخی تألیف قلوب لازم وملتمسا
وملتمساتکزده خلاف شرع نسنه یوق بو کیفیتلر ولی النعم
عالم پادشاه اکرم حضرتلرینک تعیین وتخصیصلرینه موقوف
اولان حالتلردر نهایت مستدعالریکز مشروعیتی وبو بابده
بر بأس اولمدیغی وسائر لازم الانها خصوصلر طرف همایون

همایونلرینه عرض اولنور ان شا الله تعالی مساعده ملوکانه
لری دخی ارزانی بیورلمق مأمولمزدر جوابلرینه اگرچه ممنون
اولدیلر الحق ایلچی خان مساعدهٔ همایون مبذول قلندیغنی
مبیّن طرف شریفکردن بر کاغد کلمدکجه یارین دیوان همایونه
وارهمم کلامنه ختم ایمان عظام مجلسه ختام ویروب اخشامه
قریب وداع ایلدیلر اندرک ذهابلرندن صکره مجلس شیخ
الاسلامیده امام شهریاری صاحب افندی وفتوی امینی
عبدالله افندی بعد الخلوه ابتدای ملاقاتدن بوکونه دک
ایلچی واخوندلرینک وسائر خلوته داخل اولنلرینک کلاملرندن
منفهم اولدیغی اوزره ایران مملکتلری هنوز نظامنی بولمیوب
ونظام ویرلمسی شاهلرینک البتّه محلّ استناد ایلمسنه موقوف
واستناده دخی خادم الحرمین الشریفین اولان دولت
علیه دن غیری بر دولت اخری دخی اولمامغله غرضی یالکز
استناد لفظی اولمیوب بلکه اجلاس ونصبی همان دولت
علیهٔ روزافزون طرفندن اولدیغنی جمله یه اشارت ایله
نظامنک تتمیمنه دقّت ایده جکی ملحوظ اولمق الکنور بو جهتدن
مرامنه اسعاف مقتضای عدل وانصاف قدر شمدیکی حالده
بروجه محرر دیوان وقوعی جمله نک معلومی اولمشیکن
بوکیجه کیفیّت نظاور ملکدن ناشی یارین دکل اوبر کون دیوانی
کلامسی برغریب حالت اولور وشوکتلو افندمز حضرتلری
دخی علی بک کوینده بنشی اوزره اولوب سحری کمرلره
توجه همایون بیوریله جغی وتأخیره وقت یوق وچونکه بوایشک
مقدّم ومؤخری خیرلو مصلحت کورینه یوربنا علیه بورادن

فتوا امینی افندی ایله رئیس افندی و بکلکجی افندی سعادتلو
قائمقام پاشا حضرتلرینه واروب بعد الاستیذان فتوی امینی
افندی و رئیس افندی و بکلکجی افندی محل مرقومه کیجه ساعت
اوچی کچه رک ورود واوّلا بو حالات سعادتلو دار السعاده
اغاسی حضرتلرینه تمام افاده اولندقدن صکره خصور همایون
جهانداری‌یه بعد المثول مقدّما جسته عرض اولنان حالاتک
متمماتی دخی بر وجه محرّر تفصیلا رکاب همایونلرینه اعلام وانها
اولندقده تخت تحکم بالظاهر لفظی لسان الهام شانلرینه
جریان ایدوب بویله بر وزیر بیره ویانه ذوی مراتبدن
افندیلر تعیین اولنمق مشروع اولوب بأس اولمدیغی چونکه
اسعار اولنمش بو مرملرینه دخی مساعدهٔ همایونم ارزانی
قلندیغی افندی دعاجیه بعد الایراد یارین ارکن بویلجه
واروب ایلچی‌یه و آخوندلره افاده ایلک و دیوان همایونه
کله جکلر خبری طرف همایونمه اعلام اولنسون دیو رخصت
وتنبیه همایون شرف صدور بولوب رکاب همایوندن بعد
الانفصال بنه مشار الیه اغا حضرتلرینک خیمه لرینه کلندکده
ایلچی خان دیواندن نکولی ایچون قائمقام پاشا بنده لرینه
تحریر ایلدیکی تذکره مسار الیهک ادمیسی ایله آنده رئیس
افندی‌یه ایصال و انک عینی بر تذکره یه دخی کلندکده خانه سنده
مصادف اولندی بر موجب فرمان همایون فرمان شیخ
الاسلام افندی حضرتلرینه افادهٔ حالدن صکره موی الیهما
اوچی معیتهٔ ایلچی خانک سراینه واروب کندوبی بعد السؤال
دوندن بری خسته در جوابلری ایله اوده سنده نیم ساعت

مقداری

مقداری مکث عقبنده کورکه وشالده مشتملا تمارضانه
کلوبه علل سوداویه دن بعض امراضه مبتلایم نه وقت
متشکد اولسم ظهور ایدر دیدکده تلطفانه کلامه مبادرت
ایله بو طرفدن تکدری موجب نشئه یوقدر نادرشاه مسبوق
بالمثل اولمیان برخدمتده بولنمق حسبیله خلیفة الله افندیمز
حضرتلری دخی غیر مسبوق مساعدات همایونلری ایله کندوره
امتیاز ویرمشلر در اولا اسرای اعجامک تخلیهٔ سبیللری
ممالک محروسه اهالیسنه بش کره یوز بیک تومن اقچه ضروری
مستلزم برکیفیت ایکن چونکه مصلحت دینیه مقابلیدر
انکا وکذلک اوج درتیوز سنه دن بری برشاهک موفق
اولمدیغی طریقین میرحاجنه وهمان رتبهٔ معهوده ایله معتمد
اقامتنه رخصت همایون ارزانی بیورلمق آز مادّه میدر
بونلر بویله و دونکی مواد خصوصنده شهدی اگرچه امتنان
ایلسک کرک لکن شرک دخی اوزرمزده متشکّر ظهور ایلدی
او مادّه لر ضیافت حضرت شیخ الاسلامیدن مقدم اولان
مجلسلریمزده مذاکره اولندیغی اوزره اگرچه خصوصپذیر
اولور ایدی انجق ولی النعم حضرتلری سزک دونکی شکوت
انبساطنامکز اولدیغندن چندان محظوظ اولمیوب التماسکز
معروض رکاب همایون المغیجون الشبو فتوی امینی افندی
مخلصکزم ایله بو کیجه محلی بک قریه سنه ارسال بیورمدلری ایله
وارو ب حضور حضرت جهانداری یه دخول شرفنک بعد الاحراز
مشار الیه حضرتلری طرفلرندن کیفیت رکاب مستطاب
حضرت ظلّ الهی یه عرض اولندقده بو مرامه دخی اسعاف

شهنشاهی مبذول بیورلدیغندن باشقه جنابکز دخی دعوات
خیریهٔ پادشاهانه لرینه مظهر اولمش سزدر ایشته بز دخی سزک
سببکز ایله بو شرفه نائل اولدق والا ابن الثری والثریا جوابی
ایلچی خانک مسموعی اولدیغی آن کانما نشط من عقال مضمونی
اوزره تمارضین الغا وانبساط تام اظهار اولسونلر دیو یارین
مشیا علی الهام دیوان همایونه وارلمق ایچون آت حاضرلنسون
دیو همان تنبیه ایلدی اخوندلر دخی کلوب کیفیته واقف اولدقلرنده
عظیم بشاشت اظهار ایدوب پادشاه اسلام پناه کرامتلو
افندیمز حضرتلرینک ازدیاد شان وشوکتلرینه دعوات خیریه
ایفاسی ضمننده فیما بعد ایران اهالیلری دخی سایهٔ دولتلرنده
آسوده نشین وسیف جهادلری دشمن دین اولان ارباب
عنادک اوزرلرنده لمعان ایتکله هر حالده کامیاب وکامبین
اوله لر دیدکلرنده صدر ابو القاسم چونکه شوکتلو خلیفه
افندیمز حضرتلری وداد اوزره علما نصفه مساعده بیورمشلر
بو کیفیت سزه راجعدر بر مکالمه یه مأمور افندیلرک ایکیسنی
استرز البته شدی تعیین ایلک بو فتوی امینی افندی وآعیدرینی
حیلی تضییق ایلدی هله ایلچی بو اثنا بعون الله تعالی وبخواه
اوزره متحدر تکرار بویله مذاکره ایلمز دیو منبسطانه سوره
بعد الختام سومی الیهم دخی تحلل مرقومدن طوغری مشار الیه قائمقام
پاشایه واروب ایلچینک دیوانه کله جکی حالت افاده اکو
اولندیغی ساعت کیفیت تذکره ایله سعادتلو دار السعاده
اغاسی حضرتلری طرفلرینه اعلام و تذکره لکرره ارسال اولندی

آمدن ایلچیان بدیوان معدلت نشان و اخذ نامهٔ همایون

عطوفتلو

115

عطوفت مشحون ایرته سی دیوان کونی که ماه جمازی الآخره نک
اون برنجی ثلثا کونی ایلچی عبد الباقیخان دمعیتنده اولان
ملایان معتادا اوزره ترتیب اولنان دیوان همایونه کتوروب
دیلوب خوان وسیع النوال خسروانه و عوارف عاطفت مشمول
ملوکانه دن ایلچی خانه بعد الاطعام سراسر نیم تنه قبلو و
رفیقلری صدر ممالک و ملا باشی یه دخی چوقه فراجه یه قبلو سمور
کورکلر و سائر اتباعنه خلع فاخره الباس و اکسا و مراسم
عطوفت پادشاهانه کما ینبغی اجرا و ایفا اولندقدن صکره
بیشش نفر آدمیسی ایله عرصه کیروب روی مالی پایه سریر خلافت
مصیره و خسروانه ایله جائزه فخر و مباهات و بر وجه معتاد
اخذ نامه همایون مکارم مشحون ایله فائز اقصای مسرت
اولمشدر ایرته سی کون شامل حال انام و کافل مهمات خاص
و عام اولان فیاضه کهربار عنایت خسروانه و بحر زخار عاطفت
خدیوانه ایلچیان شاه مشار الیه حقنده دخی کوهر خیز و قطره ریز
اولمغله خزینه مکارم دفینه شهریاریدن ایلچی عبد الباقیخانه
بیک غروش و صدر ممالک و ملا علی اکبره بیک غروشه و کتخداسی
محمد کریم بکه و وقعه نویسی میرزا شفیعه و یکنی عبد الحسین بیله
و بعض بعمه اتباعنه دخی بیک غروش که من حیث المجموعنه بیک
غروش احسان عنایت اولندقدنصکره محض عطوفت ملوکانه
دن مشار و موفی البهیه باعث ترفیع شان و موجب فخر اخلاف
دودمان اولمق اوزره کتب خانه فیض نشانه همایون ایلچی
عبد الباقیخانه یدیه رونماسی عالیها بر مصحف شریف اعجاز
الیف زیبا و اعطا و کتب نفیسه تفاسیر و احادیث و کلامیدن

جلد کتاب یکتایه ایله دخی ملایان موجی الیهمایی کامیاب
بیورد قلرندن فضله جمله سنه مقدمهٔ متن افتخار و براعت
استهلال فن اعتنا داعتبار اولمق اوزره عنوان کتب
مرقومه محض عنایت ملوکانه لری اولمق اشعارینی متضمن
واسم ورسم معطی الیهمی مبیّن چکیدهٔ یاقوتی رقم جهاندارک
وابراعه عاطفت براعهٔ شهریاری اولان خطوط همایون مکرمت
نمون ایله توشیح وتزیین ورشک رزّن مهر عنایت رهین ایله
مانند اقالیم روی زمین اقلیم محمدت ویهیم خلق عظمی دخی
زرکمین بیورمشلردر تعیین شدن علما ومأمور شدن
وزیر مصطفی پاشا باسفارت ایران بعد الدیوان
ولی النعم عالم کرامتلو مهابتلو پادشاه اکرام حضرتلری
بشکطاش یالیسنه تشریف بیوروب یوم مزبورده
اکندی وقتی رئیس اسمعیل افندی وبکلکجی مصطفی افندی
رکاب همایونلرینه مثول اولندقده ایرانه تعیین اولنه جق
وزیر ایچون پادشایه خط همایون واردر سائر کیفیاتی
سنک قائمه که حواله ایلدم تفصیل اوزره یازدیو مومی الیه
اسماعیل افندیه فرمان همایون بعده بزم ایلچی یه ویرلیه جک
نامهٔ همایون تهنیه وتبریک وتعظیم وتکریمی حاوی اولوب
حد متنی پسند ایدرک وایلچی لفظندن عدول ایله طرف
همایونه مزدن خاصة تعیین اولنان وزیرم یدندن
نامهٔ محبت علامه مز اخذ دیه رک مناسب اولان الفاظی
ایراد ایله تقریر اولنه دیو پادشاهانه لرندن صکره دستالده
مسهور برخط همایون دخی اعطا بیوریلوب بونی داعیلره

کوتورکندی دخی مناسب کورر ایسه بالفعل فتوی
امینی عبدالله افندی ایله سابقا امین فتوی خلیل افندی
یی ایرانه تعیین ایلدم تنبیه ایلسونلر دیو فرمان همایون
بیورلمغله حضور جهانداریدن بعد الخروج طوغری شیخ
الاسلام افندی حضرتلرینه واریلوب خط همایون بعد
التقبیل والتلثیم ید شریفلرینه تسلیم اولنمغله فرمان همایون
حضرت جهانداری اوزره جانب جناب شیخ الاسلامیدن
موهی الیهمایه بروجه محرر طرف ایرانه مأموریتلری اشعار
وتفهیم وعزیمت وحرکته تهیئۀ لری امر وتنبیه اولنوب
عواطف علیۀ خسروانه دن عبدالله افندینک صدارت
اناطولی وخلیل افندینک مولویت ادرنه پایه ریله
قدر واعتبارلری ترفیع ومنشور مباهات وافتخارلری
توقیع بیورلوب وماه مرقومک اون اوچنجی پنجشنبه کونی
دخی شیخ الاسلام افندی وقائمقام پاشا حضرتلری ورئیس
الکتاب اسمعیل افندی وبکلکجی مصطفی افندی وراغب افندی
ورکاب همایون رجالندن دفتردار وکیلی ورئیس
الکتاب وکیلی افندیلر ساعت اوجده ایکن قصر سنان
پاساده حاضر بولنمق اوزره قائمقام پاشا حضرتلری طرفندن
وارد اولان امر وتنبیه موجبنجه مشار وموهی الیهم مبارک
پایۀ سریر خسروانه ده حاضر اولدقلری حالده مدت وافره
دن بر وخدمات رکاب جهانداریده اوقات گذار رو
رشد نیاقتی مجرب جناب شهریار فطانت شعار اولوب
میراخور اول خدمتیله شرفیاب قره محمد پاشا زاده مصطفی بک

حضرتلری فائض النور خسروانه یه احضار و عواطف سنیهٔ
ملوکانه دن رتبهٔ والای وزارات ایله موصل یا لتی توجیهی
ضمننده ترفیع قدر و اعتبار اولنوب بر وجه معتاد سمّور
مورث الحبور دوخته الباس خلعت وزارت ونائوذ خدمت
سفارت بیورلدقدن صکره دفتردار وکیلی سعدالله افندی
مظهر خطاب مستطاب شهریاری اولوب وزیر مشار الیهک
بر وجه مسارعت صوب مأموریّته عزیمتی خصوصنده اهتمام
و دقت ایلمسی ایچون امر و تنبیه جهانبانی ارزانی بیورلمغله
چند روز مرورنده ایلچیان شاه وانلره متعاقبا وزیر مشار الیه
جانب اسکداره عبور و مهمات سفریه ولوازم ضروریه لرین
بعد الاتمام ماه رجب المرجبک یکرمنجی کونی ایلچی عبد الباقیخان
مقتضی المرام جانب ایرانه و مومی الیهم رئیس اسمعیل
افندی و چلبی مصطفی افندی و راغب افندی دخی سر و ربکام
طرف اوردوی نصرت نشانه عازم روانه اولدقلرندنصکره
وزیر مشار الیه دخی غرّهٔ شعبان المعظمده اسکداردن حرکت
ر رهبری توفیق جناب احدیّت ایله مأمورنه عزیمت ایلمشدر

مظهریت مأمورین بعطوطف خسروانه بمشکوریت سعی ایشان ازطرف ملوکانه

از قدیم بو مقوله خدمات جلیلهٔ
دین و دولتده لایق شان عبودیّت و موافق ذمّت
صداقت اولدیغی اوزره مشکور المساعی اولان بنده کان
اخلاص کستر دولتزمان اختصاص پرورک مقدار قابلیّت
وحوصلهٔ لیاقتلرنجه مظهر عواطف خسروانه ونائل عوارف
ملوکانه اولملری مطلقا مقتضای شیمهٔ سلطنت ولازمهٔ

ششنه

شنشنهٔ دولت اولدیغندن باشقه تخصیص حالا سریرآرای
ملک عثمانی جارلس اورنک کاورانی رونق افزای کاه
دیهیم پادشاه عراص هفت اقلیم ولی النعم عالم عمیم
اللطف والهمم محمود الفعال مسعود الحال دام فی صون
الملک المتعال افندیمز حضرتلرینک همواره تربیهٔ ارباب
استعداد وتنمیهٔ نهال امانئ عباد ماننده افتاب عالمتاب
خاصهٔ لازمهٔ جوهر زات اضائت ایات وافاضت سمانلری
اولمغله بناءً علیه طرف همایون مراحم اقتضالرندن بوخدمت
سنیه یه مأمور علمای اعلام حضراتنک وکتاب ذوی الافهام
قوللرینک ٤ هر عیب که سلطان ببسند هنرست لامعه سنجه
سعی حقیرانه لری میرور دهنام عاجزانه لری مشکور اولمقدن ناشی
عاطفت اهالی پرورملوکانه وعارفت مستحق نواز بنده
پروانه لرندن سابقا صدارت والا قدر اناطولی ایله
سرفیاب وحالا امامت باهر المنقبهٔ ظل الهی ایله مفتخر
وکامیاب اولان قبلهٔ ارباب کمال وپیشوای اصحاب مجد
وافضال سماحتلو محمد صاحب افندینک پایهٔ صدارت
روم ایلی ملکهٔ منیر اعتباری واعلا وحالا مسندارای صدر
اناطولی اولان درایتلو نیلی احمد افندی پایهٔ صدر روم
نیل ایله قبالهٔ امنیه‌سی امضا وسابقا قضای استانبولدن
معزول فضیلتلو علی احمد افندینک ومکهٔ مکرمه پایه سیله
فتوی امینی فتوتلو عبد الله افندینک پایهٔ صدر اناطولی ایله
قدر وشانلری باهر الاعتنا بیورلوب ومدت وافره‌دن
برو مکتوبی صدر اعظمی وریاست دیوان خدمتلریله اوقات

اوقات كذار و ديانت و استقامت ايله شهرت شعار
اولان رئيس الكتاب اسماعيل افنديك دخی نو خدمت
جليله ده ظهور ايدن مآثر پسنديده مقابلی شرفيافتهٔ صدور
اولان خط همايون مكرمت مشحون موجبنجه رتبهٔ والای
توقيعی ملك ايله قدر و شانی ترفيع و عنوان منشور اعتباری
توقيع وكذلك بكلكجی ديوان مصطفی افنديك تقرير و تحريرا
بو امر خير انجامده جلوه كر ساحهٔ ظهور اولان مساعی و اهتمامی
مقبول طبع صفا مقرون شهنشاه انام اوللغله رتبهٔ
والای رياسته اصعاد ايله اكرام و اصعاد اولندقلرندن
صكره سابقا جزيه محاسبه جيسی محمد راغب افندی دخی
خدمت مكتوبی حضرت آصفيده استخدام ايله بكام اوللغله
بو امر رفاه ارتسام يعنی مصالحهٔ مسالمت اتسام
وجوه شتی ايله مسكی الختام و انواع مباين توفيق
ايله رسيدهٔ سرحد اختتام اولمشدر **باب ثالث در ذكر
نامه و عهدنامهٔ همايون و مكاتيب بديعة الاساليب
ذكاسی درايت مقرون**

